

jihomoravský kraj

**Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných
Jihomoravským krajem 2020–2025**

2020

*Zpracoval Odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihomoravského kraje v období
2018–2020*

OBSAH

	<i>Číslo strany - Analytická část</i>
1. Úvod	1
1.1. Stručné vyhodnocení naplňování Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013 ve vztahu k organizacím zřizovaným Jihomoravským krajem v oblasti kultury	2
1.2. Struktura koncepce	4
1.3. Metodologie, literatura, zdroje dat	5
1.4. Základní charakteristika organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury	6
1.4.1. Muzea	7
1.4.2. Hvězdárna Veselí nad Moravou	8
1.4.3. Ústav archeologické pátkové péče Brno, v.v.i.	9
1.5. Relevantní koncepční a strategické dokumenty	9
1.5.1. Strategické dokumenty na národní a nadnárodní úrovni	10
1.5.2. Strategické dokumenty Jihomoravského kraje	14
1.5.3. Strategické dokumenty obcí, v nich působí organizace zřizované Jihomoravským krajem v oblasti kultury	18
2. Analytická část	20
2.1. Obecná charakteristika právní formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku	20
2.2. Obecná charakteristika právní formy veřejné výzkumné instituce	22
2.3. Analýza současného stavu	23
2.3.1. Sbírký	24
2.3.2. Vědecko-výzkumná a publikační činnost	35
2.3.3. Prezentace	41
2.3.4. Personální zabezpečení činnosti muzeí	57
2.3.5. Návštěvnost, PR a propagace, služby pro návštěvníky	63
2.3.6. Technicko-ekonomické a materiální zabezpečení činnosti muzeí	72
2.3.7. SWOT analýza – muzea	88
2.3.8. Hvězdárna Veselí nad Moravou	92
2.3.9. SWOT analýza – Hvězdárna	98
2.3.10. Názory významných aktérů	98
	<i>Číslo strany - Návrhová část</i>
3. Návrhová část	1
3.1. Vize	2
3.2. Globální a specifické cíle	3
3.3. Priority a opatření	4
3.3.1. Priorita I: Vzájemně koordinovaná činnost organizací ve všech oblastech vč. marketingových aktivit a její efektivní administrativní správa	6
3.3.2. Priorita II: Kvalifikovaná péče o sbírky, využívání sbírek pro vědu a výzkum a optimální personální podmínky	10
3.3.3. Priorita III: Kvalitní, rozmanitá a atraktivní nabídka veřejných kulturních a vzdělávacích služeb pro všechny skupiny obyvatel	15
3.3.4. Priorita IV: Koordinovaná kulturní nabídka zapojená do cestovního ruchu regionu a do komunitního a společenského života v místě svého působení	22
	<i>Číslo strany - Implementační část</i>
4. Implementační část	1
4.1. Hierarchická struktura prací a schéma řídicí struktury koncepce	2
4.2. Monitorování naplňování koncepce vč. způsobu evaluace implementace koncepce a nastavení způsobu komunikace	10

4.3. Identifikace finančních zdrojů a vyčíslení předběžných nákladů	16
	<i>Číslo strany - Přílohy a zdroje</i>
5. Přílohy a zdroje	1
5.1. Přílohy	1
5.1.1. Stručná charakteristika historického a institucionálního vývoje jednotlivých organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury	1
5.1.2. Seznam významných aktérů	21
5.1.3. Seznam tabulek	24
5.1.4. Seznam grafů	25
5.1.5. Seznam použitých zkratk	25
5.2. Zdroje	26
5.2.1. Legislativní a strategické dokumenty	26
5.2.2. Literatura	29
5.2.3. Internetové zdroje	31
5.2.4. Prameny (interní dokumenty aj.)	32

1. ÚVOD

Koncepce je jeden ze základních nástrojů řízení a koordinace rozvoje území kraje, který stanovuje hlavní rozvojové směry a cíle, jichž má být v daném období dosaženo, vč. opatření, které k dosažení cílů přispějí. Charakteristickým znakem koncepce je předpoklad komunitního přístupu vedle přístupu expertního, tj. zapojení veřejnosti do přípravy dokumentu za účelem zohlednění různorodých zájmů aktérů v daném prostoru nebo věcné oblasti.¹

Jak komplexní, tak dílčí **koncepce rozvoje kultury** zpracovávané a schvalované na úrovni krajských a obecních samospráv jsou realizovány v rámci samostatné působnosti a pro jejich zpracování **neexistuje zákonná povinnost**, jako je tomu například u strategických dokumentů v oblasti cestovního ruchu nebo památkové péče. Není dána jejich závazná struktura, resp. forma a obsah těchto koncepcí nejsou stanoveny žádným legislativním předpisem. Motivace pro vznik koncepce v této oblasti vychází proto z jiných zdrojů.

Na počátku tvorby strategie stojí rozhodnutí, že identifikovaný problém, příp. problematickou oblast, je třeba řešit ve stanoveném časovém úseku prostřednictvím série koordinovaných opatření – s využitím strategického dokumentu.

Impulzem pro zpracování Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 (dále jen „Koncepce“) je kombinace několika významných faktorů:

- **potřeba rozvoje a inovace v dané oblasti**, a to zejména s ohledem na nové a zvyšující se nároky na kvalitu práce kulturních institucí ze strany návštěvníků (ve vztahu k jejich prezentační činnosti), na šíři zaměření jejich činnosti (role kulturní, sbírkotvorná, výzkumná a vzdělávací, sociální a komunitní, role turistických cílů) nebo na administrativní a řídicí procesy (stanovené legislativně, ze strany zřizovatele, poskytovatelů dotace atd.),

Muzejnictví v České republice i v Jihomoravském kraji má mnohaletou tradici sahající do počátku 19. století. Mezi širokou veřejností jsou muzea vnímána za nezbytnou, nenahraditelnou a samozřejmou součást každodenního života a jejich význam pro ochranu a zachování movitého kulturního dědictví, které tvoří výraznou součást národní kulturní identity, je považován za nezpochybnitelný. Přesto muzea v současné době čelí řadě známých či dříve neznámých výzev, jimž je třeba se postavit, aby i v budoucnu mohla plnit úkoly sbírkotvorné, vzdělávací, výzkumné a prezentační, a obstála v rostoucí konkurenci dalších kulturních a vzdělávacích institucí a v nepřeborné nabídce zábavního průmyslu nabízejícího široké spektrum volnočasových aktivit.

K provádění činností zajišťujících ochranu, evidenci, trvalé uchování, rozšiřování (sbírkotvorná činnost) a zpřístupnění sbírek jsou muzea povinna na základě ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o ochraně sbírek“) a všeobecně jsou tyto činnosti považovány za samozřejmost. Kvalita práce kulturní instituce je však často hodnocena nikoliv skrze plnění obligatorních povinností daných zákonem, ale skrze počty návštěvníků. Proto je explicitně nebo implicitně vyvíjen tlak na to, aby tato instituce vycházela vstříc zvyšujícím se očekáváním ze strany návštěvníků i zřizovatele a v prezentační činnosti zohlednila současné moderní trendy. Nejčastěji skloňovaným požadavkem je požadavek na aktivní zapojení návštěvníka formou interaktivních prvků, prostřednictvím vzdělávacích a doprovodných kulturních programů nebo za pomoci využití digitálních a informačních technologií. Dalšími v současné době rezonujícími tématy jsou například snaha o plné využití edukačního potenciálu kulturních institucí prostřednictvím jejich začlenění do vzdělávacího systému v rámci formálního vzdělávání i celoživotního učení nebo rozšíření jejich činnosti tak, aby plnila veškeré funkce společenského a komunitního centra v daném místě. Současně však často nejsou instituce dostatečně motivovány k rozvoji další činnosti, nedochází k odpovídajícímu navýšení finančních prostředků na provoz a k jejich rozvoji v oblasti materiální (stagnují finanční prostředky na akvizice a investice do mobiliáře, instituce nedisponují dostatkem prostoru pro plné využití prezentačního potenciálu, jsou omezené možnosti managementu

¹ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014, s. 2.

institucí k motivování zaměstnanců prostřednictvím finančního ohodnocení ad.) a personální (omezené prostředky na zvyšování kvalifikace personálu, nedochází k navyšování personálních kapacit ad.).

- **snaha o začlenění krajské kulturní politiky** ve vztahu ke zřizovaným organizacím jednak **do rámce kulturní politiky na státní a obecní úrovni** prostřednictvím provázání chystané Koncepce s celostátními koncepčními dokumenty a s rozvojovými strategiemi na úrovni obecních samospráv, jednak **do rámce strategického směřování Jihomoravského kraje** (dle Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020 a Programu rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021),
- Koncepce může přispět k **efektivnějšímu, účelnějšímu a koncepčnějšímu využívání veřejných finančních prostředků** vynakládaných na činnost kulturních institucí zřizovaných JMK.

1.1. Stručné vyhodnocení naplňování Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013 ve vztahu k organizacím zřizovaným Jihomoravským krajem v oblasti kultury

Od zřízení vyšších územních samosprávných celků v roce 2000 byl v JMK zpracován a schválen pouze jeden dokument primárně zaměřený na oblast kultury - **Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013** (dále jen „Koncepce kultury“). Koncepce kultury byla zpracována v roce 2009 odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihomoravského kraje jako střednědobý strategický dokument zahrnující všechny hlavní oblasti kultury. Tato Koncepce kultury však pozbyla platnosti a dosud nebyla aktualizována.

Koncepce kultury si „*na základě poznání a popisu stávající skutečnosti*“ klade za cíl „*stanovit cíle a nástroje vedoucí k optimalizaci podmínek rozvoje kultury na území Jihomoravského kraje pro roky 2009–2013*“.² Již ze samotného názvu Koncepce kultury však vyplývá, že jejím prvotním záměrem je definovat cíle, které je třeba v oblasti kultury v Jihomoravském kraji naplnit (stanoveny v rámci Globálních cílů), a to prostřednictvím dílčích cílů (nazývány obecně Cíle), jimiž je realizace nebo podpora rozličných záměrů a aktivit ze strany Jihomoravského kraje, jakožto územního samosprávného celku, v rámci jeho samosprávných úkonů. Koncepce kultury tedy ve své návrhové části definuje především to, jakými způsoby bude Jihomoravský kraj přispívat k naplňování identifikovaných potřeb. Stěžejními částmi Koncepce kultury jsou část analytická a část návrhová (resp. kap. 2 SWOT analýza kulturních organizací na území kraje a kap. 7 a 8 Vize rozvoje kultury v kraji a Definování cílů a postupů k jejich dosažení).

Koncepci kultury je možné vytknout **řadu nedostatků**. Zřejmá je značná obecnost dokumentu z hlediska obsahového, jeho úzké zaměření z hlediska pojetí nebo nedostatečné vysvětlení metodologie a způsobu vypracování koncepce, resp. způsobu, jakým byly zjišťovány a vyhodnocovány poznatky. Nejvíce problematickou je však skutečnost, že v Koncepci kultury zcela **chybí část implementační**. Ačkoliv jsou formulovány globální cíle, dílčí cíle a opatření k jejich dosažení, nejsou již pojmenovány měřitelná kritéria a ukazatele pro vyhodnocení, konkrétní subjekty odpovědné za realizaci daného opatření, časový harmonogram a finanční zajištění. V Koncepci kultury rovněž není stanoveno, jakým způsobem bude probíhat průběžná kontrola naplňování tohoto dokumentu. Absence takto podstatné části strategického dokumentu je často příčinou neuskutečnění a nerealizovatelnosti stanovených cílů. Pokud jsou pak cíle plněny, děje se tak především nekonceptně a nesystematicky. Tato skutečnost (především neexistence nastavených měřitelných indikátorů) také významně stěžuje jakoukoliv snahu o vyhodnocení naplňování této koncepce.

Koncepce kultury stanovuje **čtyři Globální cíle a v jejich rámci 14 dílčích Cílů**. U šesti z těchto Cílů lze pozorovat větší či menší vazby k činnosti zřizovaných organizací, a to s ohledem na definovaná opatření spadající pod dané Cíle, která kulturní instituce přímo zmiňují nebo jež lze vztáhnout k jejich činnosti. Kulturní instituce jsou definovanými opatřeními vnímány jako spolupracující subjekty při

² JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013. In: *Jihomoravský kraj* [online]. 12. 11. 2009 [cit. 2018-09-27], s. 1.

naplňování cílů (opatření v rámci Cíle 1.2. a 3.1.)³ nebo se jich opatření dotýkají nepřímo a neadresně jakožto organizací spravujících kulturní památky (opatření v rámci Cíle 2.2., 2.4. a 3.4.).⁴ Tabulka č. 1.a obsahuje šest cílů, u nichž byla identifikována vazba ke kulturním institucím zřizovaným Jihomoravským krajem, vyhodnocení naplňování těchto cílů a případně způsob naplňování (odůvodnění).

Tab. 1.ta **Vyhodnocení naplňování Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013.**⁵

Cíl č.	Název cíle	Plnění	Odůvodnění
1.2.	Podpora různorodosti amatérských uměleckých aktivit.	Plněno v rámci hlavní činnosti PO dané ZL	Dle čl. III odst. 2 písm. i) a písm. m) zřizovací listiny muzeí je předmětem činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem mj. zajišťování "seminářů, kurzů, přednášek, vzdělávacích programů, výstav, koncertů a jiných kulturních akcí" a "spolupráce s tuzemskými i zahraničními vědeckými, vzdělávacími, kulturními a jinými subjekty s příbuzným předmětem činnosti". ⁶
2.2.	Zlepšení prezentace archeologických lokalit zpřístupněných veřejnosti.	Plněno	V průběhu let 2009–2015 bylo za finanční spoluúčasti Jihomoravského kraje realizováno několik projektů financovaných z fondů EU za účelem revitalizace významného archeologického naleziště národní kulturní památky Slovanského hradiště v Mikulčicích. ⁷ V roce 2016 byl v místě významného naleziště archeologických památek z období mladého paleolitu otevřen Archeopark Pavlov (přípravné práce zahájeny v roce 2009).
2.4.	Zpřístupnění dalších objektů, které mohou s přihlédnutím k jejich socioekonomickému významu v místě působnosti výrazně přispět k rozvoji cestovního ruchu lokálně i přes rámec regionu.	Plněno	Viz plnění Cíle 2.2. - vybudování Archeoparku Pavlov. Postupná obnova a zpřístupňování zříceniny hradu Cornštejn (k.ú. Vranov nad Dyjí). Památková obnova a zpřístupnění secesní vily Löw-Beer v Brně, realizovaná v letech 2010–2015.
3.1.	Podpora rozvoje kulturního života v Jihomoravském kraji, kulturních institucí (divadel, muzeí, knihoven, kulturních zařízení, hvězdáren apod.), hudebních souborů, péče o tradice a folklór, podpora kulturního života menšin a podpora rozvoje	Plněno částečně - dosud nebyla vypracována koncepce rozvoje muzeí, dále plněno v	Viz plnění Cíle 1.2. V průběhu let 2009–2013, resp. 2009–2016 bylo Jihomoravským krajem finančně podpořena řada expozic v krajem zřizovaných muzeích. ⁸

³ Tamtéž, s. 40 a 42.

⁴ Tamtéž, s. 41–42.

⁵ Údaje a informace uvedené v tabulce – části Odůvodnění - pocházejí ze zjištění zřizovatele.

⁶ Např. Zřizovací listina Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, č.j. JMK 87026/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19, [s. 2.].

⁷ např. projekty *Archeologický park Mikulčice – Kopčany*, *Archeopark Mikulčice – území Předhradí* nebo *Archeopark Mikulčice-Kopčany – Zachování životního prostředí a krajiny*, projekty realizované v letech 2009–2015.

⁸ Např. Mohyla míru - vybudování nového muzejního pavilonu s expozicí *Fenomén Austerlitz* (zpřístupněn 2010), zřícenina hradu Cornštejn - vybudování expozice ve sklepení (zpřístupněna 2011), Památník písemnictví na Moravě - pořízení expozic do jižního křídla prelatury kláštera v Rajhradě, kde byla v roce 2013 otevřena tzv. druhá prohlídková trasa, Muzeum Vyškovska - vybudována nová *Expozice k životu a dílu Aloise Musila* (zpřístupněna 2014), vila Löw-Beer - v nově zrekonstruovaném prostoru vybudována expozice *Svět brněnské buržoazie mezi Löw-Beer a Tugendhat* (zpřístupněna 2016), Jihomoravské muzeum - vybudována nová archeologická expozice *Pravěcí zemědělci* (zpřístupněna 2016).

	neprofesionální kultury v Jihomoravském kraji.	rámcí hlavní činnosti PO dané ZL	
3.4.	Podpora projektů volnočasových kulturních aktivit, především v menších obcích.	Plněno v rámci hlavní činnosti PO dané ZL	Viz plnění Cíle 1.2. Dle III. odst. 2. zřizovací listiny Hvězdárny je předmětem činnosti Hvězdárny mj. poskytování kulturních služeb z oblasti astronomie, pořádání a organizování besed, pozorování noční oblohy a poznávacích expedic, zajišťování výstavnické, kulturně výchovné a průvodcovské činnosti nebo spolupráce s tuzemskými a zahraničními vzdělávacími subjekty (vazba na Cíl č. 4.2. níže)
4.2.	Zapojení škol a vzdělávacího systému do kulturního života.	Plněno v rámci hlavní činnosti PO dané ZL	Viz plnění Cíle 1.2. a 3.4.

1.2. Struktura Koncepce

Základními částmi strategického dokumentu jsou části **analytická, návrhová a implementační**. Z hlediska významu jsou všechny tyto tři části rovnocenné. V rámci analytické části je podrobně popsán a vyhodnocen současný stav dané problematiky, a to na základě relevantních dat a podkladů. Její součástí je SWOT analýza, která jasně a přehledně zachycuje vnitřní a vnější rozvojové faktory, tedy pozitiva, negativa, příležitosti a hrozby dalšího rozvoje.⁹ Druhou podstatnou částí je část návrhová. Stěžejním obsahem návrhové části je stanovit cíle a priority pro následující období a rovněž konkrétní opatření, která k naplnění cílů a priorit povedou. Návrhová část bude vycházet z části analytické, tedy navržené cíle, priority a opatření by měly eliminovat problémy, odhalené částí analytickou. Třetí podstatnou částí je pak část implementační. Cílem této části je zajistit, aby byla realizována opatření, která povedou k naplnění cílů a priorit, a to určením způsobu kontroly, monitoringu.

Schéma předpokládané struktury Koncepce:

- 1 Část analytická**
 - a Obecná charakteristika právní formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku a veřejné výzkumné instituce
 - b Analýza současného stavu
 - c SWOT analýza
- 2 Část návrhová – stanovení priorit, opatření a aktivit vč. finančního plánu**
 - a Vize a motto
 - b Globální a specifické cíle
 - c Priority a opatření
- 3 Část implementační**

⁹ SWOT analýza (SWOT analysis) je analytická metoda, která je využívána při vytváření obchodních a strategických plánů. Je jedním ze základních nástrojů strategického managementu. SWOT je zkratka tvořená počátečními písmeny anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Specifikem SWOT analýzy je uspořádání získaných dat do přehledné logické struktury, šablony často ve formě tabulky o čtyřech polích, v níž každému poli připadá jedno z písmen SWOT. Takovéto uspořádání umožňuje lepší porozumění problému a pomáhá při rozhodování. Silné a slabé stránky jsou definované vnitřními vlivy, příležitosti a hrozby naopak vlivy externími. CHAPMAN, Alan. SWOT analysis. *BusinessBalls.com* [online]. 2010 [cit. 2018-12-06].

- a Hierarchická struktura prací a schéma řídicí struktury koncepce
- b Monitorování naplňování koncepce vč. způsobu evaluace implementace koncepce a nastavení způsobu komunikace
- c Identifikace finančních zdrojů a vyčíslení předběžných nákladů

1.3. Metodologie, literatura, zdroje dat

Koncepce je předpokládána jako **interní materiál** sloužící pro vnitřní potřeby krajské samosprávy, odboru, případně dalších zainteresovaných odborů Krajského úřadu Jihomoravského kraje, tj. bude se jednat o dokument zaměřený výhradně na organizace zřizované JMK. Ke spolupráci při zpracování dokumentu však budou přizváni zástupci z řad odborné veřejnosti, a to jako členové pracovní skupiny pro přípravu dokumentu a významní aktéři, kteří budou vyzváni k vyjádření formou dotazníku s otevřenými otázkami. Předpokládá se i zastoupení obcí, v nichž kulturní organizace působí, metodických center Ministerstva kultury pro oblast muzejní práce a kulturního dědictví nebo organizací cestovního ruchu působících na území JMK.

Metodologie tvorby návrhu Koncepce bude postupovat v souladu se směrnicí č. 51/INA-KrÚ Strategické a programové dokumenty a příručkou Metodika přípravy veřejných strategií zpracovanou Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj (tato metodika byla vzata na vědomí usnesením vlády České republiky ze dne 2. 5. 2013 s doporučením hejtmanů jednotlivých krajů, aby se metodikou řídili při přípravě vlastních strategických dokumentů).¹⁰ Stanovené postupy přípravných, realizačních a implementačních fází koncepce budou upraveny v souladu s charakterem zpracovávané koncepce a jejím tematickým zaměřením.

Výše uvedená směrnice, která tvoří základní rámec struktury a podoby koncepce a která je primárním zdrojem metodologie pro její zpracování, vychází z metodiky, ale dílčí ustanovení a postupy upravuje pro potřeby strategických dokumentů zpracovávaných na krajské úrovni. Důsledkem jsou drobné odlišnosti v doporučené struktuře strategického dokumentu a v některých fázích tvorby dokumentu i výrazné zjednodušení. Na krajské úrovni jsou často zpracovávány koncepce a strategie úzce tematicky zaměřené na problematiku, která nevyžaduje takový stupeň předchozí přípravy a ukotvení postupů, jaký předpokládá metodika. Do přípravy těchto dokumentů se zapojuje jen úzký okruh zainteresovaných subjektů a zpracovatelem je nikoliv externí subjekt, ale nezřídka interní orgán Jihomoravského kraje (zaměstnanci krajského úřadu).¹¹ To se týká i této Koncepce. Rozdíly mezi směrnicí a metodikou jsou rovněž patrné v nastavení struktury strategického dokumentu v jeho návrhové části. Zatímco metodika navrhuje stanovit jeden globální cíl, jenž je rozpracován do strategických cílů, z nichž vychází cíle specifické, směrnice určuje podobu návrhové části strategie v podobě: Globální cíle/Priority → Specifické cíle/Opatření.¹²

Chystaná Koncepce bude vycházet z **diplomové práce** Mgr. Simony Marešové *Návrh Koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem 2017–2020*. Ta bude aktualizována a doplněna o zjištění získaná od významných aktérů a v rámci zasedání pracovní skupiny pro přípravu Koncepce a

¹⁰ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21].

¹¹ Z toho důvodu nevyžaduje většina koncepcí zpracovávaných na krajské úrovni například předchozí stanovení organizační struktury tvorby strategie, hierarchické struktury prací tvorby strategie, rozpočtu nebo harmonogramu tvorby strategie. Tamtéž, s. 30.

¹² Ve strategii by tedy dle metodiky mělo být formulováno více globálních cílů, jimž z hlediska obecnosti (konkrétnosti) odpovídají priority, a ke každému globálnímu cíli jeden nebo více cílů specifických, k jejichž naplnění přispějí definovaná opatření. Naopak metodika v hierarchické struktuře strategie s prioritami téměř nepracuje. Dle metodiky by navíc k cílům, definovaným všech hierarchických úrovních měly být přiřazeny měřitelné indikátory, tj. ukazatele sledující stav plnění cílů, vč. nastavení počátečních a cílových hodnot. Indikátory, resp. ukazatele pro monitoring plnění, směrnice zmiňuje pouze v popisu struktury opatření. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21], s. 39–49 a JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014, s. 6.

rozšířena tak, aby zahrnovala všechny organizace JMK zřizované v oblasti kultury. Analýza současného stavu bude pracovat především s **pramennými zdroji**, jakými jsou dílčí analýzy a interní materiály zpracované pro potřeby Jihomoravského kraje jakožto zřizovatele muzeí, dokumenty legislativní povahy (např. zřizovací dokumenty), analýzy, koncepce a další podklady zpracované samotnými organizacemi atd. Řada informací uvedených v analytické části koncepce bude vycházet ze zjištění zřizovatele, a to na základě dlouhodobé spolupráce s jednotlivými organizacemi při výkonu zřizovatelských funkcí.

Dalším stěžejním zdrojem dat budou **statistiky Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu** – útvaru Centrum informací a statistik kultury, které z pověření Ministerstva kultury zabezpečuje státní statistickou službu za celou oblast kultury na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, údaje obsažené v každoročních **zprávách o činnosti** zpracovávaných organizacemi v souladu s ustanovením § 10a zákona o ochraně sbírek, dle kap. 3 čl. 3.9.2 směrnice č. 36/INA-VOK Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací a ve výroční zprávě o činnosti a hospodaření veřejné výzkumné instituce dle § 2 zákona o VVI.

Z důvodu zajištění legitimitnosti a transparentnosti budou jednotlivé části Koncepce zpracovávány postupně. Koncepce bude předána k připomínce subjektům, které se zapojily do přípravy dokumentu a projednána v ustavené pracovní skupině. Připomínky budou vypořádány v rámci jednotného připomínkového listu, se kterým budou opět seznámeni všichni zainteresovaní.

1.4. Základní charakteristika organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury

Jihomoravský kraj (dále také jen „JMK“) je zřizovatelem deseti organizací v oblasti kultury (dále jen „organizace“).

Tab. 1. tb Seznam organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury:

Název organizace	Dále také jen	
Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvková organizace	Galerie	<i>muzea</i>
Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace	Jihomoravské muzeum	
Masarykovo muzeum v Hodoníně, příspěvková organizace	Masarykovo muzeum	
Muzeum Blanenska, příspěvková organizace	Muzeum Blanenska	
Muzeum Brněnska, příspěvková organizace	Muzeum Brněnska	
Muzeum regionu Boskovicka, příspěvková organizace	Muzeum regionu Boskovicka	
Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace	Muzeum Vyškovska	
Regionální muzeum v Mikulově, příspěvková organizace	Regionální muzeum	
Hvězdárna Veselí nad Moravou, příspěvková organizace	Hvězdárna	
Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.	ÚAPP	-

Osm z těchto organizací jsou muzejními institucemi v souladu s definicí uvedenou v § 2 odst. 4 zákona o ochraně sbírek. Jednou organizací je veřejná výzkumná instituce dle § 2 odst. 1 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o VVI), která se zejména zabývá uskutečňováním vědeckého výzkumu v oblasti záchrany a ochrany movitých a nemovitých archeologických památek a poskytováním s tím souvisejících služeb. Poslední organizací je Hvězdárna, jejímž hlavním účelem je umožňovat pozorování hvězdné oblohy.

Prvními organizacemi v oblasti kultury zřizovanými Jihomoravským krajem se v roce 2001 v návaznosti na I. fázi reformy veřejné správy staly Ústav archeologické památkové péče Brno a Galerie, a to na základě § 2 zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České

republiky do majetku krajů.¹³ Zřizovatelské funkce státních příspěvkových organizací Hvězdárna, Jihomoravské muzeum, Masarykovo muzeum, Muzeum Brněnska, Muzeum Vyškovska a Regionální muzeum, u nichž funkci zřizovatele vykonávaly k 31. 12. 2002 okresní úřady, byly na Jihomoravský kraj převedeny od 1. 1. 2003 v rámci II. fáze reformy veřejné správy dle § 2 zákona č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky, ve znění zákona č. 10/2001 Sb., a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,¹⁴ a tyto organizace se staly příspěvkovými organizacemi kraje.

Odlišná situace nastala u regionálních muzeí nacházejících se v městech Blansku a Boskovicích. Příspěvkové organizace Muzeum Blanenska a Muzeum regionu Boskovicka byly Jihomoravským krajem zřízeny k 1. 11. 2015 jako zcela nové právní subjekty.¹⁵ „Předchůdci“ těchto organizací, ačkoliv nikoli v právním smyslu slova, byly Muzeum Blansko a Muzeum Boskovicka, příspěvkové organizace zřizované od počátku 90. let městy Blanskem a Boskovicemi. V návaznosti na dohody o spolupráci uzavřené mezi Jihomoravským krajem a těmito městy dne 5. 11. 2015 byly příspěvkové organizace zřizované městy k 31. 12. 2015 zrušeny a k 1. 1. následujícího roku došlo k převodu činností, majetku vč. muzejních sbírek a zaměstnanců na nově zřízená muzea.

1.4.1. Muzea

Muzea jsou zřizována za účelem „*získávání a shromažďování přírodnin a lidských výtvorů pro vědecké a studijní účely, zkoumání prostředí, z něhož jsou přírodniny a lidské výtvořiny získávány, z vybraných přírodnin a lidských výtvorů vytváření sbírek, které trvale uchovávají, evidují a odborně zpracovávají, umožňují způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu jejich využívání a zpřístupňování poskytováním vybraných veřejně prospěšných služeb, přičemž účelem těchto činností není zpravidla dosažení zisku*“.¹⁶ Definice muzea uvedená v zákoně o ochraně sbírek je ve své úplnosti převzata zřizovacími listinami muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem, kde je zakotvena jako hlavní účel činnosti těchto organizací. Rozšířena je zde však o bližší specifikaci **poskytovaných veřejných služeb**, explicitně jsou jmenovány služby pro výchovné, vzdělávací, studijní a vědecké účely, a dále vybrané veřejné služby a standardizované veřejné služby dle § 10a zákona o ochraně sbírek.

Každému z muzeí jsou zřizovací listinou stanoveny **obory působení a tradiční sběrná oblast**, což přispívá k zajištění rovnoměrného naplňování muzejní činnosti a dostupnosti veřejných služeb. Na každý okres Jihomoravského kraje připadá jedno ze zřizovaných muzeí, na okres Blansko připadají muzea dvě. Kromě okresu Blansko, kde je sběrná oblast muzeí určena hranicemi obcí s rozšířenou působností, v nichž muzea sídlí, tj. Blanska a Boskovic, jsou tradiční sběrnou oblastí a místem působení vždy hranice okresu, a to včetně archeologických nálezů.¹⁷ Zároveň je zřizovací listinou muzeím vymezen majetek ve vlastnictví zřizovatele předaný organizacím k hospodaření. Tímto majetkem jsou

¹³ Zřizovací listina Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvkové organizace, byla schválena usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 147/01/Z 5 ze dne 13. 9. 2001.

¹⁴ Zřizovací listiny příspěvkových organizací Jihomoravské muzeum ve Znojmě, Masarykovo muzeum v Hodoníně, Muzeum Brněnska, Muzeum Vyškovska a Regionální muzeum v Mikulově byly schváleny usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 516/02/Z 16 ze dne 17. 12. 2002.

¹⁵ Nové příspěvkové organizace byly zřízeny usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 2049/15/Z21 ze dne 17. 9. 2016.

¹⁶ §2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20].

¹⁷ Dle ustanovení památkového zákona jsou movité archeologické nálezy až na výjimky vlastnictvím kraje a jsou ukládány v kraje zřizovaných muzeích. Tradiční sběrná oblast je z důvodu vymezení hranic působnosti jednotlivých muzeí uvedena ve zřizovacích listinách (Zákon č. 20/1987, o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20], §23a).

mj. **sbírkové předměty** zařazené ve sbírkách, zapsaných v Centrální evidenci sbírek vedené Ministerstvem kultury (dále také jen „CES“). Jihomoravský kraj je k 20. 9. 2018 vlastníkem 13 muzejních sbírek, které jsou tvořeny více než 720 tis. sbírkovými předměty.¹⁸ Každé ze zřizovaných muzeí spravuje jednu sbírku. Výjimku tvoří Muzeum Brněnska, které má ve své správě šest sbírek, přičemž každá sbírka je tvořena souborem předmětů přináležejících k jedné z šesti poboček této organizace.¹⁹

Všechna muzea jsou institucemi s **dlouhou historickou tradicí**, která až na výjimky sahá do druhé poloviny 19. a do počátku 20. století. Každé z muzeí vyjma Galerie je možné označit za muzeum regionální působnosti se všeobecným zaměřením, tj. zabývající se společenskými, přírodními i historickými vědami. V činnosti muzeí se však projevují také specifika daná místem působení nebo historickým vývojem. Masarykovo muzeum se proto zaměřuje na dokumentaci a odborné zpracování dokladů o životě a díle jednoho z nejvýznamnějších hodonínských rodáků, T. G. Masaryka, u Muzea Blanenska je jedním z dominujících témat téma Moravského krasu a Regionální muzeum se zabývá pro jihomoravský region charakteristickým tématem vinařství. Galerie je jedinou zřizovanou organizací, jejíž činnost je primárně zaměřena na sbírky výtvarného umění. Převážně se věnuje dílům českých a slovenských výtvarných umělců od první poloviny 19. století a zkoumání a prezentaci tvorby umělců, kteří jsou spjati s jižní Moravou. Soustavnou pozornost věnuje Galerie současnému umění, pořádá přehlídky nejmladší generace výtvarníků, monografické výstavy tvorby jednotlivých autorů i výtvarná symposia.

Vyjma Galerie je činnost jednotlivých zřizovaných muzeí lokalizována v řadě **poboček nebo pracovišť**.²⁰ Významnou část z poboček Masarykova muzea a Muzea Brněnska tvoří obecní muzea²¹, jejichž historický význam vychází z tradice původních vlastivědných muzeí zakládaných z iniciativy místních muzejních spolků. Dodnes jsou tato místní muzea díky svým bohatým sbírkovým fondům pramenem pro poznání obecních a regionálních dějin a významným dílem se podílejí na uchování historické paměti a národní identity. Jsou jimi například Městské muzeum Veselí nad Moravou, Muzeum v Ivančicích, Podhorácké muzeum nebo Vlastivědné muzeum v Kyjově.

1.4.2. Hvězdárna Veselí nad Moravou

Hlavním účelem Hvězdárny, pro který byla zřízena, je umožnit pozorování hvězdné oblohy a Slunce. V rámci své činnosti Hvězdárna zejména poskytuje vzdělávací, kulturní a informační služby z oblasti astronomie a jiných příbuzných oborů pro odborníky i širokou veřejnost vč. realizace výukových pásem pro školní skupiny, pořádá odborné přednášky, besedy a pozorování noční oblohy, a zabývá se vědeckovýzkumnou činností. Jedná se o organizaci spíše místního významu, která se však díky své poloze na Baťově kanále zejména v letních měsících stává místem navštěvovaným turisty ze vzdálenějších oblastí České republiky. Převážně lokální význam organizace přesahuje zapojením se do projektu Evropské bolidové sítě koordinovaného na českém území Astronomickým ústav AV ČR, v.v.i.²²

¹⁸ K datu 20. 9. 2018 bylo v CES evidováno 725 066 sbírkových předmětů. Údaj vyhledaný dne 20. 9. 2018. Centrální evidence sbírek. In: *CES on-line. Centrální evidence sbírek muzejní povahy*. [online]. [cit. 2018-09-20].

¹⁹ Nejmladšími sbírkami Muzea Brněnska jsou Sbírká Památníku písemnictví na Moravě zařazená do Ces 23.08.2007 a Sbírká Vily Löw-Beer z 10. 1. 2018. Centrální evidence sbírek. In: *CES on-line. Centrální evidence sbírek muzejní povahy* [online [cit. 2018-09-20].

²⁰ Termínem pobočky jsou označeny organizační části Muzea Brněnska (Muzeum v Ivančicích, Muzeum ve Šlapanicích, Památník Mohyla míru, Památník písemnictví na Moravě, Podhorácké muzeum a Vila Löw-Beer), Masarykova muzea (Městské muzeum Veselí nad Moravou, Slovanské hradiště v Mikulčicích a Vlastivědné muzeum Kyjov) a Regionálního muzea (Archeologická expozice v Dolních Věstonicích, Památník bratří Mrštíků v Divákách a Synagoga v Mikulově), které jsou zakotveny ve vnitřní organizační struktuře muzea uvedené ve zřizovací listině. Termínem pracoviště jsou označeny místa působení jednotlivých muzeí, u nichž není stanovena vnitřní organizační struktura zřizovací listinou.

²¹ Kromě obecních muzeí jsou pobočkami Muzea Brněnska také Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě, sídlící v prostorách benediktinského kláštera v Rajhradě (otevřen veřejnosti v roce 2005). Nejnovější pobočkou Muzea Brněnska je Vila Löw-Beer v Brně (otevřena veřejnosti v roce 2015).

²² Více k tomuto viz analytickou část kap. věnovanou Hvězdárně Veselí na Moravou, příspěvkové organizaci.

Vzhledem k povaze činnosti Hvězdárny, která je svou náplní odlišná od činnosti muzeí a galerie, budou Hvězdárně v následujících kapitolách věnovány samostatné části textu. Pokud tedy nebude explicitně řečeno jinak, bude text zaměřen na činnost muzeí a galerie.

1.4.3. Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i.

ÚAPP, dříve státní příspěvková organizace,²³ se stal v roce 2001 příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje. Na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, se z rozhodnutí Jihomoravského kraje změnil právní status ÚAPP na veřejnou výzkumnou instituci.²⁴ Transformace měla za následek větší finanční a organizační osamostatnění ÚAPP. Zřizovatel nadále nezasahuje do činnosti ÚAPP přímo, ale výhradně prostřednictvím zástupců v dozorčí radě a určitou měrou i prostřednictvím ředitele, kterého jmenuje a odvolává. Předmětem hlavní činnosti ÚAPP je archeologický výzkum a jeho infrastruktura. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace a poskytuje vědecké posudky a odborná stanoviska. Působnost ÚAPP je dána historicky – v současné době zaujímá okresy na území čtyř samosprávných krajů – Jihomoravského kraje, Kraje Vysočina, Zlínského kraje a Olomouckého kraje.²⁵ Vedle sídla v Brně má ÚAPP čtyři detašovaná pracoviště – v Hulíně, Prostějově, Vyškově a ve Znojmě. Těžiště činnosti ÚAPP spočívá v realizaci komerčních i nekomerčních záchranných archeologických výzkumů a dohledů na svěřeném území, zpracování nálezů a vyhotovování nálezových a závěrečných zpráv. Nálezy získané archeologickými výzkumy předává ÚAPP do místně příslušných muzeí.

ÚAPP je dle zákona č. 20/1987, o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „památkový zákon“), oprávněnou organizací k provádění archeologického výzkumu a uskutečňuje významnou část archeologických výzkumů na území Jihomoravského kraje. Oprávněnými organizacemi jsou i krajem zřizovaná muzea, kterým ÚAPP poskytuje v této oblasti metodickou pomoc. Muzea jsou rovněž dle památkového zákona příjemci archeologických nálezů pocházejících z výzkumů prováděných na území kraje, tedy i z výzkumů prováděných ÚAPP (rozděleny jsou dle územní působnosti jednotlivých krajských muzeí, která je stanovena zřizovací listinou). Vzhledem k současnému právnímu statusu ÚAPP i vzhledem k zaměření jeho činnosti,²⁶ bude ÚAPP do Koncepce zahrnut v rámci návrhové části v souvislosti s nastavením spolupráce muzeí a ÚAPP.

1.5. Relevantní koncepční a strategické dokumenty

Jedním ze základních principů tvorby strategického dokumentu je požadavek, aby jeho zpracování **neprobíhalo izolovaně**, ale naopak, aby bylo **koordinováno jak horizontálně** (napříč jednotlivými resorty), **tak vertikálně**, tj. s ohledem na další relevantní zpracované strategické dokumenty na regionální, národní a nadnárodní úrovni.²⁷ Vzhledem k tematickému zaměření Koncepce byly

²³ ÚAPP se stal státní příspěvkovou organizací rozhodnutím ministra kultury ČR č. 7/1993 ze dne 18. 3. 1993, k čemuž došlo delimitací části Archeologické ústavu AV ČR Brno k 1. 4. 1993. (Výroční zpráva 2017. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i, 2018, s. 4).

²⁴ Usnesením č. 631/06/Z 9 ze dne 27. 4. 2006 Zastupitelstva Jihomoravského byla vydána zřizovací listina Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i. ÚAPP vznikl dnem zápisu do rejstříku veřejných výzkumných institucí 1. 1. 2007.

²⁵ „S účinností od 3. května 1995 byl ústav pověřen výkonem archeologické památkové péče na území čtrnácti okresů bývalého Jihomoravského kraje (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Jihlava, Kroměříž, Prostějov, Třebíč, Uherské Hradiště, Vyškov, Zlín, Znojmo, Žďár nad Sázavou).“ (Výroční zpráva 2017. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i, 2018, s. 4.)

²⁶ Více informací o legislativním ukotvení veřejné výzkumné instituce viz kap. Obecná charakteristika právní formy veřejné výzkumné instituce dále v této kapitole.

²⁷ Podmínka horizontální i vertikální koordinace s dalšími strategickými dokumenty zpracovaných na různých úrovních veřejné správy při přípravě strategického dokumentu patří dle *Metodiky přípravy veřejných strategií* k základním principům tvorby veřejných strategií. MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-25], s. 12 a 14.

vytipovány relevantní strategické dokumenty na národní a nadnárodní úrovni, relevantní platné strategické dokumenty Jihomoravského kraje a strategické dokumenty obcí, v nichž zřizované kulturní organizace působí. Jejich východiska, vize, cíle, priority a opatření, u nichž byla identifikována vazba na tematické zaměření Koncepce, budou zohledněny při vypracování především návrhové části Koncepce.

1.5.1. Strategické dokumenty na národní a nadnárodní úrovni

- **Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)** (dále také jen „Státní kulturní politika“)²⁸

Státní kulturní politika byla vzata na vědomí vládou České republiky dne 15. 4. 2015. Hlavní cíle a priority stanovené tímto strategickým dokumentem vychází z *Programového prohlášení vlády České republiky* ze dne 12. 2. 2014 („programové prohlášení“), které definuje a shrnuje hlavní úkoly v resortu kultury, jichž má být dosaženo v průběhu čtyřletého volebního období (do podzimu roku 2017).²⁹

Státní kulturní politika je komplexním dokumentem, který v obecné rovině popisuje hlavní úkoly státu v oblasti rozvoje kultury, a to ve všech kulturních odvětvích. V dokumentu je akcentována potřeba využívání kulturních hodnot **pro vzdělávací účely a hospodářský rozvoj regionu**. Tyto kulturní hodnoty je potřeba uchovávat a rozvíjet pomocí vhodných ekonomických, legislativních, daňových a dalších nástrojů, které má stát k dispozici. Oproti předchozím komplexním strategickým dokumentům na národní úrovni jsou identifikovány dvě nové priority kulturní politiky, a to **podpora rozvoje kulturních a kreativních odvětví**³⁰ a **zavedení systému eCulture**. Dále je zdůrazněna potřeba vytváření kulturních návyků už u mladé generace například zvýšením podílu umělecké výchovy na základních a středních školách nebo **větším propojením školního vzdělávání s kulturními institucemi**. Prioritou Státní kulturní politiky je i podpora uměleckého a kulturního vzdělávání obyvatel v produktivním a postproduktivním věku a jejich **aktivní i pasivní participace na kulturním životě**.³¹

V návaznosti na výše uvedené shrnutí směřování státní kulturní politiky v následujícím období lze priority definované v návrhové části dokumentu rozdělit do oblastí věnovaných stálým principům kulturní politiky a nově identifikovaným potřebám.

Stálé cíle kulturní politiky ČR (vybrané):

- priority k zajištění **uchování kulturního dědictví**, včetně movitého kulturního dědictví v podobě muzejních sbírek, nebo **zefektivnění výkonu veřejné správy** při péči o movité kulturní dědictví.

²⁸ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25].

²⁹ V programovém prohlášení vlády je pozornost věnována oblasti financování kultury, kde je přislíbeno navýšení finančních prostředků pro oblast do výše 1 % podílu výdajů státního rozpočtu, vytvoření systému přímé vazby mezi příjmy z turistiky a výdaji na obnovu památkového fondu a je stanoven závazek důsledného využívání fondů Evropské unie a EHP/Norska na opravy památek. Přijata by měla být řada legislativních změn v oblasti kultury – mělo by dojít k novelizaci již nevyhovujících stávajících právních norem (památkový zákon, zákona o právu autorském, zákonů mediálních), nebo k přijetí zcela nových zákonů o kultuře a o veřejnoprávní instituci v kultuře. Dalším z cílů je využití českého umění a kultury v zahraniční politice, usnadnění dostupnosti veřejných kulturních institucí pro všechny sociální vrstvy nebo zaměření pozornosti na podporu rozvoje kreativity dětí a na amatérskou uměleckou aktivitu ve všech věkových skupinách.

³⁰ V dokumentu Evropské komise *Ekonomika kultury v Evropě (EVROPSKÁ KOMISE. Ekonomika kultury v Evropě (The Economy of Culture in Europe).* In: *Evropská komise*. [online]. [cit. 2018-12-19]) jsou mezi **kulturní odvětví** řazena neprůmyslová odvětví, která produkují nereprodukovatelné služby, které jsou „konzumovány“ na místě (scénická umění, hudební vystoupení, muzejní prezentace) a průmyslová odvětví, která produkují kulturní produkty určené k masové reprodukci (publikace, hudební nahrávky ad.). **Tvůrčí odvětví** jsou definována jako odvětví, která produkují „nekulturní“ zboží a kultura je zde „pouze“ tvůrčí investicí (módní návrhářství umělecký design, užité umění).

³¹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25], s. 1.

Nově vytyčené priority kulturní politiky ČR (vybrané):

- požadavek **na posílení národní a kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu,**³²
 - **rozvoj kreativity, přístupu ke kultuře³³ a kulturnímu a uměleckému vzdělávání,³⁴ vč. integrace sociálně znevýhodněných skupin.** Zde se výrazným způsobem projevuje potenciál edukačních aktivit muzeí a zároveň jsou naznačeny směry jeho dalšího rozvoje,
 - zdůraznění **významu kultury pro rozvoj hospodářství** v regionu a pro posílení konkurenceschopnosti, a to zejména díky **kulturním a kreativním průmyslům a cestovnímu ruchu zaměřenému na kulturní turistiku.**³⁵ Jako podmínka pro efektivnější využití kulturního dědictví pro kulturní a kreativní odvětví je považována jeho **digitalizace,** vč. digitalizace kulturních obsahů uložených v muzeích, galeriích a knihovnách.³⁶ Rozvoj cestovního ruchu je podmíněn vybudováním nezbytné infrastruktury, důraz je však kladen také na udržitelnost kulturního cestovního ruchu, při němž nebude docházet k devastaci kulturních památek,³⁷
 - koncept **eCulture** je principem pro širší koordinovaný přístup ke kulturním zdrojům s velkým potenciálem pro rozvoj ekonomiky. Není zaměřen na „pouhou“ digitalizaci kulturního obsahu, která přispěje k uchování kulturního dědictví a efektivnějšímu zpřístupnění jeho informačního potenciálu veřejnosti, ale zahrnuje i další využití této digitalizace a elektronických služeb kulturní povahy ve výzkumu, vzdělávání, cestovním ruchu, kreativních odvětvích nebo průmyslu.³⁸
- **Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015–2020** (dále také jen „Koncepce muzejnictví“)³⁹

Tento dokument byl přijat usnesením vlády České republiky dne 20. 8. 2015. Koncepce muzejnictví byla formulována tak, aby se stala integrální součástí Státní kulturní politiky. Mezi oběma strategickými dokumenty lze proto pozorovat provázanost a opakování některých strategických priorit. Je dokumentem zaměřeným především na **veřejná muzea a galerie,** a také na další vlastníky sbírek muzejní povahy v intencích definic zákona o ochraně sbírek. Největší pozornost je pak v analytické i návrhové části zaměřena na muzejní instituce zřizované státem a vyššími územními samosprávnými celky.

³²Tato priorita se k činnosti muzeí váže implicitně, neboť muzea se prostřednictvím svých prezentačních aktivit mohou významně spolupodílet na připomínání unikátních a specifických kulturních hodnot národa, regionu i místa, a tím na posilování pocitu hrdosti a sounáležitosti obyvatel. Tamtéž, s. 10.

³³ Do kategorie přístupnosti spadá nejenom zajištění dostupnosti kulturních služeb z finančního (systémy slev, dny s volným vstupem) a fyzického (modernizace infrastruktury, bezbariérovost, možnost dálkového přístupu) hlediska, ale také přístupnosti psychologické prostřednictvím vzdělávacích aktivit kulturního obsahu pro různé cílové skupiny. Tamtéž, s. 12–16.

³⁴ V oblasti vzdělávání je kladen důraz především na posílení výuky kulturních dovedností ve školách a zařízeních mimoškolního vzdělávání, na zefektivnění výuky kulturních znalostí a dovedností, mj. pomocí využití potenciálu paměťových institucí v systému formálního vzdělávání, nebo na vytvoření systému celoživotního vzdělávání, do něhož budou zapojeny paměťové instituce. Tamtéž, s. 12–16.

³⁵ Tamtéž, s. 1 a 24–29.

³⁶ Tamtéž, s. 25–27.

³⁷ Tamtéž, s. 28–29.

³⁸ V rámci této priority jsou definována obecná i konkrétnější opatření, která by měla přispět k naplnění cíle, tj. využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury. Opatřeními jsou např. zajištění přístupu veřejnosti ke kulturnímu obsahu nebo realizace integrované národní digitální platformy. Konkrétní metodiky a postupy pro zavedení eCulture v jednotlivých oblastech kultury nejsou ve Státní kulturní politice řešeny a jejich úprava se předpokládá v rámci samostatných tematicky zaměřených metodických pokynů. Tamtéž, s. 31–34.

³⁹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25].

Trvalé cíle ČR v oblasti muzejnictví:

- vytváření dostatečného **materiálního zázemí** muzejních institucí pro sbírkotvornou činnost a zajištění optimálních podmínek pro kvalifikovanou péči o sbírky a jejich badatelské zpracování,
- podpora muzeí při **zpřístupňování sbírek veřejnosti** formou expozic a výstav, odborných publikací nebo způsoby umožňujícími dálkový přístup,
- podpora **koordinace a spolupráce mezi muzei** a dalšími organizacemi veřejné i soukromé sféry, se školami, územními samosprávami, asociacemi či spolky,⁴⁰
- **posílení legislativního postavení muzeí a ekonomických jistot**, které by zajistily větší autonomii muzeí a napomohly ke „*zvýšení efektivity ve všech oblastech jejich činnosti*“,⁴¹
- **technologická inovace**, podpora **společenské prestiže muzeí** a zlepšení **efektivity využívaných veřejných finančních prostředků**.

Návrhová část dokumentu vychází ze závěrů SWOT analýzy.⁴² Výrazná témata návrhové části:

- **zlepšení systematické péče o sbírky a jejich využití** v rámci prezentačních aktivit a pro vědu a výzkum a využívání moderních technologií, především v souvislosti s digitalizací kulturního dědictví.⁴³
- **racionalizace omezených finančních zdrojů**, např. prostřednictvím vzájemné kooperace mezi muzei při realizaci výstavních projektů, navazování spolupráce s muzei zřizovanými různými subjekty, s Národním památkovým ústavem nebo vysokými školami, nebo pomocí efektivnějšího využívání dobrovolnictví a donátorství, které u nás má dlouhou historickou tradici.⁴⁴
- **podpora kulturního turismu** (navazuje na Státní kulturní politiku), který přispívá k rozvoji a prosperitě regionu. Zdůrazněna je zejména schopnost kulturních institucí generovat další finanční prostředky, zvyšovat zaměstnanost a HDP v oblasti,⁴⁵
- požadavek na **evaluaci a kategorizaci muzeí**, která povede ke standardizaci veřejných služeb poskytovaných jednotlivými muzei.⁴⁶

- Další relevantní národní strategické dokumenty

⁴⁰Tamtéž, s. 6–7.

⁴¹Tamtéž, s. 7.

⁴²Hlavní zjištění SWOT analýzy: Muzea v České republice mohou stavět na dlouhé tradici a vysoké právní jistotě, neboť jsou v převážné většině veřejnými institucemi zřizovanými státem nebo územními samosprávnými celky. (Pozn.: Z celkového počtu 485 muzeí, galerií a památníků na území České republiky je 384 zřizovaných Ministerstvem kultury, jinými resorty, kraji nebo obcemi (*Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2016. I. díl. Kulturní dědictví. Muzea, galerie a památkové objekty*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu - Centrum informací a statistik kultury, 2017. V oblasti personální muzea disponují pracovníky, kteří jsou odborníky ve svých oborech, avšak zároveň jsou personálně poddimenzovaná. Sbírkové fondy muzeí jsou bohaté a silnou stránkou je i vysoký standard péče, avšak k jejich rozšiřování dochází jen v omezené míře z důvodu nedostatku finančních prostředků. Pozorovatelný je vysoký standard veřejné služby dle definic zákona o ochraně sbírek, nedostatečná je však schopnost propagace a sebe prezentace muzeí (nedostatečný marketing). Poukázáno je na příležitosti pro další rozvoj, které s sebou nese digitalizace, zvýšení zájmu ze strany tuzemských i zahraničních turistů nebo navázání spolupráce s různými subjekty v regionálním, národním i mezinárodním měřítku, slabou stránkou je však nedostatečné využívání inovativního přístupu.

⁴³MINISTERSTVO KULTURY ČR. Konceptce rozvoje muzejnictví v České republice. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25], s. 41–46 a 49–50.

⁴⁴Požadavek na racionalizaci a zvýšení efektivity při vynakládání finančních prostředků je jednou ze zásadních priorit Konceptce muzejnictví, neboť jak konceptce uvádí, „nelze počítat se zásadním navýšením objemu veřejných finančních prostředků, alokovaných na rozvoj muzeí a galerií v České republice“. (MINISTERSTVO KULTURY ČR. Konceptce rozvoje muzejnictví v České republice. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25], s. 70).

⁴⁵Tamtéž, s. 64–65.

⁴⁶Tamtéž, s. 71–73.

- **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020**⁴⁷
- **Koncepce podpory mládeže v období 2014–2020**⁴⁸
- **Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020**⁴⁹

U těchto strategických dokumentů lze pozorovat jednak vazbu především na **edukační činnost muzeí**, tj. jejich význam pro neformální a celoživotní vzdělávání, a jejich možnosti v oblasti **sociální inkluze znevýhodněných skupin obyvatel**, jednak zdůraznění **významu kultury jako celku pro hospodářský a společenský rozvoj regionu, a to v souvislosti kulturním turismem**.

- **Strategie Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění** (dále také jen „Strategie Evropa 2020“)⁵⁰

Jedná se o hlavní hospodářskou reformní agendu EU, jejímž cílem je dosáhnout hospodářského růstu a větší zaměstnanosti v rámci EU. Jádrem Strategie Evropa 2020 jsou tři priority:

- **inteligentní růst** (znalostní ekonomika a inovace),
- **udržitelný růst** (ekonomika méně náročná na zdroje) a
- **inkluzivní růst** (podpora hospodářského, sociálního i územního začleňování).

⁴⁷ Dokument zakotvuje záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů v oblasti vzdělávání a sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy. Oblastmi, kterým je v dokumentu věnována pozornost, jsou mimo formálního školního vzdělávání i zájmové vzdělávání a další (celoživotní) vzdělávání. **Zájmové vzdělávání** je definováno jako vzdělávání prostřednictvím aktivit potřebných pro rozvoj osobnosti, které kompenzují jednostrannou zátěž ze školy a mají funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní a sociální. Pozornost je však věnována především zájmovému vzdělávání poskytovanému školami a školskými zařízeními. **Další vzdělávání** je označeno za nezastupitelnou součást konceptu celoživotního učení, jehož význam vzrůstá v souvislosti s rychlými společenskými změnami. Neustálé vzdělávání i v dospělém věku je vnímáno jako nezbytné pro udržení pozice na trhu práce, ale i v běžném životě. Vedle škol a školských zařízení jsou mezi centra celoživotního učení poskytující širokou nabídku dalšího vzdělávání zaměřeného na dospělou populaci včetně seniorů nepřímo řazeny i knihovny (opatření L.3), potažmo další mimoškolní zařízení (muzea, vzdělávací střediska, opatření L.3.1). MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy české republiky na období 2015-2020. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2016 [cit. 2018-09-25], s. 68–70.

⁴⁸ V Koncepci mládeže se nejsilnější vazby na oblast muzejnictví objevují ve strategických cílech zaměřených na zájmové a neformální vzdělávání, nabídku volnočasových aktivit, na usnadnění začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi a především pak na **rozmanitost nabídky způsobů pro seznámení se s kulturou, uměním a tradicemi**. V posledním jmenovaném strategickém cíli jsou paměťové instituce přímo označeny jako nejvýznamnější činitelé, jejichž prostřednictvím je zajištěna dostupnost kultury pro děti a mládež ve venkovském prostředí. Tyto instituce by proto měly být motivovány k vytváření atraktivní nabídky akcí a programů zacílených na děti a mládež a měl by být také využíván jejich potenciál jako přirozených komunitních center. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2016 [cit. 2018-09-25], s. 21.

⁴⁹ Kulturní cestovní ruch je koncepcí řazen mezi nosné typy cestovního ruchu v České republice. Dokument poukazuje na vysoký kulturně-historický potenciál vybraných lokalit, který není zcela využíván. Příčinou je nedostatečně kvalitní infrastruktura, základní i doplňkové služby, problematická je kvalifikovanost pracovních sil v cestovním ruchu. Jedním z cílů koncepce je zkvalitnění nabídky a využívání kulturně-historických atraktivit (mj. podporou rekonstrukce nevýznamnějších kulturně-historických a technických památek) pro rozvoj cestovního ruchu, avšak s garancemi zachování jejich kvality a se zohledněním památkové ochrany. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. © 2012 [cit. 2018-09-25], s. 12, 22, 33 a 58.

⁵⁰ EUR-LEX. ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. Evropa 2020: strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost. In: *EUR-Lex* [online]. Poslední revize 5. 12. 2016 [cit. 2018-09-25].

Vedle priorit dokument identifikuje také **pět konkrétních kvantifikovaných cílů**, jichž má být dosaženo v oblastech zaměstnanost, výzkum a vývoj, změny klimatu a udržitelné zdroje energie, vzdělávání a boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Pro dosažení cílů a priorit bylo definováno sedm iniciativ, z nichž se k oblasti kultury a kulturního dědictví váže především iniciativa **Digitální program pro Evropu** (v rámci priority Inteligentní růst). EU zde explicitně vyjadřuje zájem podporovat kulturní rozmanitost a kreativní obsah, přičemž „díky novým digitálním médiím je možná širší distribuce kulturního a kreativního obsahu“.⁵¹ Vazby dalších iniciativ na oblast kultury jsou pouze nepatrné.

1.5.2. Strategické dokumenty Jihomoravského kraje

- **Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020** (dále také jen „Strategie rozvoje“)⁵²
Strategie rozvoje formuluje přístup kraje k podpoře rozvoje územního obvodu Jihomoravského kraje, stanovuje strategické cíle rozvoje, hlavní cesty k jejich dosažení a poskytuje potřebná východiska a základní rámec pro vypracování Programu rozvoje a dalších koncepcí. Dle Strategie rozvoje je posláním Jihomoravského kraje zlepšování životních podmínek členů krajské komunity prostřednictvím posilování ekonomické konkurenceschopnosti a zvyšování atraktivity života v kraji.⁵³ Strategická vize je založena na čtyřech pilířích, dále zohledněných při definování globálních cílů a rozvojových priorit, které reagují na identifikované problematické oblasti:
 - konkurenceschopnost
 - sociální soudržnost
 - infrastruktura
 - vyvážený rozvoj území kraje

Oblasti kultury a působení kulturních institucí se dotýká především globální cíl **Sociální soudržnost** → rozvojová priorita 2 **Kvalitní a odpovídající nabídka veřejných služeb**, která je zaměřena na široké spektrum aktivit v oblasti rozvoje veřejných služeb.

→ opatření 2.2 **Zkvalitnění a rozšíření nabídky celoživotního vzdělávání a kulturního vyžití**⁵⁴:

- reaguje na problém nízké poptávky po neformálním celoživotním vzdělávání, jež je však významným předpokladem pro udržení kvalifikované pracovní síly. Opatření je především zaměřeno na oblast mimoškolního vzdělávání a celoživotního sebevzdělávání **s cílem zvýšit vzdělanost a kvalifikaci obyvatel a vzdělávání více napojit na trh práce**. Není tedy primárně poukázáno na potenciál kulturních zařízení v oblasti neformálního vzdělávání, které má význam spíše pro rozvoj osobnosti a měkkých dovedností obecně,
- zahrnuje také podporu **rozšiřování nabídky kulturního vyžití** a nepřímo **podporu výstavby, modernizace a rekonstrukce objektů pro kulturu a umění**.

Nepřímá vazba na činnost kulturních institucí je obsažena i v opatření 2.1 **Rozšíření služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením** (vzdělávání třetího a čtvrtého věku a přenos mezigeneračních myšlenek, podpora vytváření podmínek pro volnočasové aktivity pro seniory jako dílčí řešení problému zvyšující se poptávky po ubytovacích službách mj. z důvodu nedostatečné nabídky volnočasových aktivit).⁵⁵

- **Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021** (dále také jen „Program rozvoje“)⁵⁶

⁵¹ EVROPSKÁ KOMISE. Digitální program pro Evropu. Evropská komise, 2015. S. 31–32.

⁵² JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 9. 4. 2013. [cit. 2018-09-25].

⁵³ Tamtéž, Strategická část, s. 6.

⁵⁴ Tamtéž, s. 34.

⁵⁵ Tamtéž, s. 12–13 a 33.

⁵⁶ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 3. 7. 2018. [cit. 2018-09-06].

Program rozvoje je hlavním realizačním dokumentem Strategie rozvoje. V návaznosti na Strategii rozvoje identifikuje aktuální témata k řešení, zhodnocuje aktuální stav již řešených témat a formuluje hlavní priority kraje na následující období. Jeho úkolem je rovněž provázat jednotlivé tematické koncepce zpracované na úrovni kraje a stanovit konkrétní kroky kraje v oblasti samostatné působnosti, které mohou přispět k řešení identifikovaných problémů.⁵⁷ Program rozvoje nedefinuje novou vizi ani cíle rozvoje kraje, pouze upravuje priority tak, aby lépe odpovídaly podobě realizačního dokumentu a současně reagovaly na aktuální potřeby.

Profil kraje

V části věnované profilu Jihomoravského kraje Program rozvoje zmiňuje kulturní a přírodní potenciál území z hlediska nabídky pro cestovní ruch. Vedle památek zapsaných na Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO⁵⁸ turisty láká živý folklor a lidové tradice, hrady, zámky a areály klášterů, bojiště Slavkov nebo významné velkomoravské Slovánské hradiště v Mikulčicích.⁵⁹ Nelze opomenout, že řada těchto turistických atraktivit je spravována muzei zřizovanými Jihomoravským krajem.⁶⁰ Ve SWOT analýze v rámci silných stránek Program rozvoje zmiňuje zachované a stále živé kulturní tradice a folklor nebo přírodní a kulturní potenciál kraje pro cestovní ruch. Jako slabou stránku však uvádí nízkou míru spolupráce a propojenosti nabídky cestovního ruchu, která by do budoucna mohla být i hrozbou dalšího rozvoje.⁶¹

Návrhová část

Dokument definuje 4 priority (reagující na 4 globální cíle Strategie rozvoje), které rozpracovává do 13 opatření a z nich vycházejících 69 aktivit.⁶² Přímo nebo nepřímo se činnosti kulturních institucí dotýkají priority zaměřené na zajištění kvality života obyvatel a na konkurenceschopné podnikání (zahrnující i oblast cestovního ruchu):

- **Priorita 2: Zajištění kvality života obyvatel** → Opatření 2.4 **Rozvoj podmínek pro kulturu, sport a volnočasové aktivity** → Aktivita 2.4.1 **Podpora rozvoje kultury a památkové péče**
Cílem aktivity je zachování hmotného a nehmotného kulturního dědictví kraje, čehož by mělo být dosaženo posílením finanční a metodické podpory subjektů působících v oblasti kultury a památkové péče. Explicitně je zde vyjádřena nutnost podpory činnosti a rozvoje příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných Jihomoravským krajem a podpory budování a rozvíjení činnosti archeoparků – archeoparku Pavlov a Slovánského hradiště v Mikulčicích jako prostředků pro zajištění kvality života obyvatel.⁶³
- **Priorita 2: Zajištění kvality života obyvatel** → Opatření 2.5 **Udržení služeb na venkově** → Aktivita 2.5.4 **Podpora spolkové a dobrovolnické činnosti**
Tato aktivita se činnosti organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury dotýká pouze okrajově. Jejím cílem je zlepšení podmínek pro činnost neziskových organizací a pro dobrovolnickou činnost, a to mj. prostřednictvím „*podpory, osvěty a vzdělávání spolků, podpory sociálního podnikání a dobrovolnické činnosti, podpory sborů dobrovolných hasičů, chovatelů, zahrádkářů, myslivců.*“⁶⁴ Kulturní instituce již v současné době velkou dílčí částí přispívají k realizaci

⁵⁷ Tamtéž, s. 5.

⁵⁸ V Jihomoravském kraji jsou těmito památkami brněnská vila Tugendhat a Lednicko-valtický areál.

⁵⁹ Tamtéž, s. 47–49.

⁶⁰ Ve správě muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem je například Slovánské hradiště v Mikulčicích (samostatná pobočka Masarykova muzea), pomník slavkovské bitvy Památník Mohyla míru (samostatná pobočka Muzea Brněnska), klášter Porta Coeli v Předklášteří a klášter v Rajhradě, blanenský, kyjovský, vyškovský a mikulovský zámek, Znojemský hrad a hrad Cornštejn atd.

⁶¹ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 3. 7. 2018. [cit. 2018-09-06].

⁶² Tamtéž, s. 110–164

⁶³ Tamtéž, s. 140

⁶⁴ Tamtéž, s. 144

aktivity aktivní spoluprací s obecními spolky a dalšími místními neziskovými organizacemi. Ať už se jedná o pořádání kulturních akcí případně o poskytování výstavních prostor prezentaci těchto spolků. Při Regionálním muzeu v minulosti působil a v současné době obnovil svou činnost Muzejní spolek v Mikulově, nově vytvořený archeologický kroužek při Muzeu regionu Boskovicka atd.

- **Priorita 4: Konkurenceschopné podnikání** → Opatření 4.2 **Zkvalitnění podmínek pro cestovní ruch** → Aktivita 4.2.1 **Realizace Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020**

Aktivita je zaměřena na naplnění Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. Pro účely koncepce je tento program podrobněji rozebrán v následujícím oddílu.

Z výše uvedeného shrnutí základních strategických dokumentů Jihomoravského kraje jednoznačně vyplývá, že přínos kultury, resp. kulturních institucí pro rozvoj regionu je spatřován zejména v oblastech **kulturní turistiky (cestovního ruchu)** a do jisté míry i **neformálního/celoživotního vzdělávání**. Činnost kulturních institucí a kulturní nabídka obecně je pak vnímána jako součást **nezbytných veřejných služeb** a jeden z prostředků (i když nikoliv ten nejvýznamnější) **pro zvýšení kvality života obyvatel**.

- Další relevantní strategické dokumenty Jihomoravského kraje
 - **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016–2020**⁶⁵

Stejně jako Strategie rozvoje, i tento koncepční dokument vnímá význam celoživotního vzdělávání především ve vztahu k uplatnitelnosti a konkurenceschopnosti na trhu práce.⁶⁶ Akcentována je především institucionalizovaná forma celoživotního vzdělávání při školských zařízeních a rekvalifikační kurzy, příležitost je však spatřována i v podpoře účasti obyvatel na neformálním vzdělávání. Muzea jsou v textu koncepce explicitně zmiňována v části návrhové, v rámci priority **Sbližování vzdělávání a trhu práce**, specifického cíle Podpora podnikavosti, iniciativy a kreativity.⁶⁷ Avšak nikoliv v souvislosti s jejich úlohou v celoživotním učení, ale jako subjektů, které mohou spolupracovat při realizaci projektového vyučování ve školách a při pořádání seminářů a workshopů zaměřených na rozvoj osobnostních dovedností, díky nimž se jedinec lépe uplatní na trhu práce.
 - **Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020** (dále jen Program CR)⁶⁸

Cestovní ruch patří mezi nejúspěšnější evropské průmysly a jednou z jeho hlavních hnacích sil je kultura.⁶⁹ Protože generuje zisk a rozvoj oblasti, je podpora kulturního turismu zahrnuta i do priorit Koncepce muzejnictví.⁷⁰ Také ve Státní kulturní politice je v kulturní turistice spatřován

⁶⁵ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 21. 4. 2016.

⁶⁶ Tamtéž, s. 49–50.

⁶⁷ Tamtéž, s. 74.

⁶⁸ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014.

⁶⁹ EVROPSKÁ KOMISE. Ekonomika kultury v Evropě (The Economy of Culture in Europe.). In: *Evropská komise*. [online]. [cit. 2018-09-25], s. 8.

⁷⁰ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25], s. 64.

vysoký potenciál pro hospodářský rozvoj oblasti.⁷¹ Kulturní cestovní ruch je proto jedním z dominantních témat také v Programu CR.⁷²

Návrhová část

Program CR ve své návrhové části definuje 10 rozvojových strategických cílů, kterých by mělo být dosaženo realizací 31 aktivit v rámci 11 opatření, která jsou tematicky rozdělena do 4 priorit. V rámci návrhové části dokumentu se ve všech částech objevuje několik **hlavních témat**, které se prolínají všemi navrženými prioritami. Relevantní s přihlédnutím k činnosti kulturní institucí jsou zejména tyto:

- **spolupráce a koordinace** na všech úrovních,
- **zkvalitnění nabídky** cestovního ruchu,
- **dostupnost a přístupnost** služeb cestovního ruchu,
- vytváření **specifické nabídky zaměřené na různé cílové skupiny**,
- **monitoring spokojenosti** s nabízenými službami, zjišťování zpětné vazby.

Dle návrhové části Programu rozvoje CR je pro rozvoj cestovního ruchu v kraji třeba nejenom rozvoj a budování kvalitní turistické nabídky a turistických cílů, které jsou dostupné co nejširší škále potencionálních návštěvníků, ale také provázanost této nabídky. Předpokladem je vzájemná spolupráce a koordinace subjektů cestovního ruchu (tedy subjektů vytvářejících turistickou nabídku) jednak při vytváření turistických produktů, jednak v rámci marketingu a propagace. Dále je třeba vytvářet nabídku specifickou pro různé cílové skupiny návštěvníků a na základě monitoringu spokojenosti a zjišťování zpětné vazby tuto nabídku upravovat.

Následující tabulka přehledně zachycuje vybrané priority, opatření v rámci priorit a definované cíle, v nichž se daná témata objevují.

Tab. 1.tc Program CR – výběr relevantních priorit, opatření a cílů:

Priorita	Opatření	Cíle	Téma
Priorita 2: Kvalitní turistická infrastruktura a služby	Opatření 2.1 Zkvalitňování základní infrastruktury cestovního ruchu a budování a modernizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu	▪ budování nových a modernizace stávajících zařízení turistické infrastruktury dle současných a budoucích trendů (např. zábavních parků, interaktivních muzeí ad.)	zkvalitnění nabídky
		▪ zvýšení podílu bezbariérových atraktivit a posílení možnosti návštěvy atraktivit i pro další znevýhodněné skupiny	dostupnost a přístupnost
	Opatření 2.2 Postupný rozvoj a zkvalitňování služeb cestovního ruchu včetně jejich vzájemného provazování	▪ pravidelná analýza názorů návštěvníků kraje na stav turistické nabídky a spokojenosti se službami a přizpůsobování nabídky jejich požadavkům	monitoring spokojenosti

⁷¹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25], s. 28.

⁷² Kulturní turistika je dle Programu CR nosnou částí rozvoje cestovního ruchu v kraji a patří mezi dominující formy cestovního ruchu v téměř všech definovaných turistických oblastech (vyjma oblasti Moravský kras a okolí). JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. Analytická část, s. 28–29, návrhová část. S. 21. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014.

<p>Priorita 3: Efektivní systém marketingu a realizace produktů cestovního ruchu</p>	<p>Opatření 3.2 Tvorba regionálních a oblastních produktů cestovního ruchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> zvýšení komplexnosti a vnitřní provázanosti nabízených turistických produktů, které zvýší atraktivitu území pro návštěvníky a přispěje k prodloužení doby jejich pobytu klíčovým předpokladem k naplnění tohoto cíle je spolupráce různých subjektů veřejné i soukromé sféry při vytváření nabídky turistických produktů a pobytových balíčků 	<p><i>spolupráce a koordinace</i></p>
		<ul style="list-style-type: none"> vytváření produktů podle specifik jednotlivých cílových skupin 	<p><i>různé cílové skupiny</i></p>
<p>Priorita 4: Synergické aktivity regionálního rozvoje s vazbou na cestovní ruch</p>	<p>Opatření 4.3 Rozvoj kultury a památek</p>	<ul style="list-style-type: none"> propojování kulturních aktivit a vytváření souborné nabídky 	<p><i>spolupráce a koordinace</i></p>
		<ul style="list-style-type: none"> podpora kultury a kulturních aktivit ve všech oblastech (kulturní akce, obnova památek, rozvoj kultury obecně) 	<p><i>zkvalitnění nabídky</i></p>
		<ul style="list-style-type: none"> zlepšení dostupnosti a přístupnosti expozic, památek a kulturních akcí 	<p><i>dostupnost a přístupnost</i></p>
		<ul style="list-style-type: none"> rozšíření nabídky a programů dle cílových skupin návštěvníků 	<p><i>různé cílové skupiny</i></p>
	<p>Opatření 4.4 Efektivnější monitoring realizovaných aktivit a užší spolupráce zainteresovaných subjektů</p>	<ul style="list-style-type: none"> zavedení zpětné vazby a pravidelného monitoringu a realizovaných aktivit 	<p><i>monitoring spokojenosti</i></p>

1.5.3. Strategické dokumenty obcí, v nich působí organizace zřizované Jihomoravským krajem v oblasti kultury

Oblast kultury je ve strategických dokumentech obcí (resp. obcí se statusem města) zahrnuta do obecných strategických rozvojových plánů.⁷³ Samostatné koncepce zabývající se výhradně oblastí (nebo jednotlivými oblastmi) kultury jsou spíše výjimečné a lze je najít především v rámci strategických dokumentů města Brna.

Muzea jsou dle strategických plánů řazena mezi **nejvýznamnější kulturní instituce ve městě**.⁷⁴ Jejich kulturní nabídka (expozice, výstavy, pořádané kulturní akce), případně objekty, které spravují, jsou vnímány jako **významné turistické cíle**, které doplňují turistickou nabídku a mají nezanedbatelný potenciál pro rozvoj místního cestovního ruchu.⁷⁵ Muzea, resp. kulturní instituce obecně, jsou rovněž považována za obecní **centra trávení volného času**, pro rozvoj volnočasových aktivit občanů a jako

⁷³ Jedná se například o strategické plány rozvoje měst Znojmo, Šlapanice, Blansko, Mikulov, Ivančice, Hodonín, Boskovice nebo Kyjov.

⁷⁴ Např. MĚSTO ZNOJMO. Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2022. In: *Město Znojmo* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 47–50.

⁷⁵ MĚSTO MIKULOV. Strategický plán rozvoje města Mikulov 2013–2016. In: *Město Mikulov* [online]. [cit. 2018-09-27]. Profil města, s. 61–63.

významný prostředek **občanské soudržnosti**.⁷⁶ Ve městech, kde je dlouhodobě navázána úzká spolupráce mezi muzeem a školou a školy zde často využívají služeb muzea v rámci své výuky, je potenciál kulturních institucí rovněž zmiňován v souvislosti s cíli zaměřenými na **zvyšování kvality školství** (resp. vzdělávání včetně vzdělávání celoživotního).⁷⁷

V souvislosti s výše zmíněnými tematickými celky, které se dotýkají kulturních institucí, jsou nastaveny ve strategických dokumentech obcí cíle a opatření, které by měly řešit nejpálčivější identifikované problémy, kterými jsou:

- nedostatečná koordinace pořádaných kulturních akcí,
- slabé provázání cestovního ruchu a kultury (resp. subjektů cestovního ruchu),
- nedostatečná marketingová strategie jednotlivých turistických cílů.

Řešením je pak vytváření společných projektů (produktů cestovního ruchu) a marketingových balíčků, společná marketingová strategie.⁷⁸

⁷⁶ Např. MĚSTO BLANSKO. Strategický plán rozvoje města Blansko na léta 2013–2023. Aktualizace k 1. 1. 2016. In: *Město Blansko* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 95 nebo MĚSTO ŠLAPANICE. Strategický plán rozvoje města Šlapanice do roku 2020. In: *Město Šlapanice* [online]. [cit. 2018-09-27]. Návrhová část., s. 7–8.

⁷⁷ Jihomoravské muzeum označeno za partnera plnění specifického cíle 1.1. Zvyšovat kvalitu školství, zajistit dostatečnou kapacitu předškolních zařízení a podporovat atraktivitu učňovského školství. (MĚSTO ZNOJMO. Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2020. In: *Město Znojmo* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 139–140). V rámci opatření A.1.2 Strategického plánu rozvoje města Šlapanice do roku 2020 - Modernizace školských zařízení ve městě a zvyšování kvality vzdělávání včetně celoživotního vzdělávání je mezi aktivity spadající do tohoto opatření zahrnuto partnerství vzdělávacích institucí mj. se složkami kulturními. (MĚSTO ŠLAPANICE. Strategický plán rozvoje města Šlapanice do roku 2020. In: *Město Šlapanice* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 6).

⁷⁸ Např. MĚSTO BLANSKO. Strategický plán rozvoje města Blansko na léta 2013–2023. Aktualizace k 1. 1. 2016. In: *Město Blansko* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 67–68, MĚSTO MIKULOV. Strategický plán rozvoje města Mikulov 2013–2026. In: *Město Mikulov* [online]. [cit. 2018-09-27]. Strategická část, s. 29–31, MĚSTO ZNOJMO. Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2020. In: *Město Znojmo* [online]. [cit. 2018-09-27], s. 149–150, MĚSTO HODONÍN. Strategický plán rozvoje města 2017–2022. In: *Město Hodonín* [online]. Poslední aktualizace 21. 12. 2017 [cit. 2018-09-27]. Návrhová část strategického plánu rozvoje města, s. 23 nebo MĚSTO BOSKOVICE. Strategický plán rozvoje města Boskovice na období 2016–2026. In: *Město Boskovice* [online]. Poslední aktualizace 14. 12. 2015. [cit. 2018-09-27], s. 242.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část je stěžejní částí strategického dokumentu. Komplexně rozebírá a vyhodnocuje současný stav dané problematiky v různých oblastech, které jsou předmětem zájmu koncepce. Tomuto vyhodnocení bude v této koncepci předcházet nastínění charakteristiky právní formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku a právní formy veřejné výzkumné instituce.

V rámci samotné analýzy současného stavu bude pozornost zaměřena na vybrané oblasti z činnosti kulturních institucí, které byly zvoleny s ohledem na strukturu výročních zpráv o činnosti. Protože v rámci textu nelze zachytit všechny aspekty z jejich rozsáhlé činnosti, byla témata zredukována s přihlédnutím k neproblematičtějším a nejzásadnějším oblastem pro další rozvoj těchto organizací z pohledu zřizovatele. Těmito oblastmi jsou v případě muzeí sbírkový fond a péče o něj, vědeckovýzkumná a prezentační činnost, personální otázky, návštěvnost a práce s návštěvníkem a technicko-ekonomická oblast, zahrnující materiální vybavení vč. stavu nemovitostí a finančního hospodaření. Analytická část bude uzavřena přehlednou SWOT analýzou, zachycující pozitivní, negativní, příležitosti a hrozby dalšího rozvoje.

2.1. Obecná charakteristika právní formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku

Základní legislativní rámec pro činnost příspěvkových organizací územního samosprávného celku je určen především **zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, ve znění pozdějších předpisů.⁷⁹ Dle § 23 odst. 1 písm. d) tohoto zákona je územní samosprávný celek oprávněn za účelem zabezpečení veřejně prospěšných činností „*zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk*“.⁸⁰ Příspěvkové organizace jsou dle **zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)**, ve znění pozdějších předpisů, zřizovány rozhodnutím zastupitelstva kraje. Zastupitelstvo kraje vydává také **zřizovací listinu**, která je dalším z hlavních dokumentů, upravujících činnost příspěvkové organizace. Zastupitelstvo je oprávněno rozhodnout i o rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace. Zřizovatelské funkce vůči zřízeným organizacím vykonává rada kraje, a to „*včetně jmenování a odvolávání jejich ředitelů a stanovení jejich platu a odměn*“.⁸¹

Příspěvkové organizace disponují samostatnou právní subjektivitou a hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou, a to jak majetkem movitým, tak nemovitým. Příspěvková organizace může hospodařit i s majetkem vlastním, avšak ten do svého vlastnictví může nabývat pouze v zákonem stanovených případech a musí být potřebný k výkonu její činnosti. Jednou z výhod statutu příspěvkové organizace je **relativní ekonomická stabilita**. Převážnou většinu finančních prostředků na zajištění svého provozu získává organizace od zřizovatele formou každoročního bezúčelného příspěvku na provoz, účelově určených příspěvků na provoz a investičních příspěvků. Výše poskytnutých finančních prostředků se odvíjí od potřeb organizace a od možností rozpočtu územního samosprávného celku v daném rozpočtovém roce. Dále jsou finanční prostředky získávány prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu, rozpočtů jiných územních samosprávných celků, z Evropských strukturálních a investičních fondů a jiných evropských programů a vlastní činností, kam se řadí příjmy ze vstupného, z prodeje zboží, z pronájmů nebo z provedených záchranných archeologických výzkumů. V této souvislosti je třeba zmínit, že dle zřizovací listiny i interních předpisů Jihomoravského kraje ve většině případů podléhá snaha příspěvkové organizace o financování z jiných

⁷⁹ Činnost příspěvkových organizací je upravena zejména v § 27–§ 37b. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-27].

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ § 59 odst. 1 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-27].

zdrojů než z rozpočtu zřizovatele předchozímu souhlasu zřizovatele (jedná se o žádosti o dotaci, v případě investičních akcí i záměrů reprodukce majetku vč. podrobného harmonogramu). Předchozí souhlas zřizovatele je třeba i v případě přijetí věcných darů nebo účelově určených peněžních darů. Příspěvkové organizace také hospodaří s finančními prostředky svých fondů (investičního a rezervního fondu, fondu odměn a fondu kulturních a sociálních potřeb). V případě, že plánované výnosy příspěvkové organizace jsou vyšší než plánované náklady, může jí zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu. Příspěvková organizace není oprávněna použít finanční prostředky poskytnuté zřizovatelem v rozporu se stanoveným účelem, bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele uzavírat smlouvy o půjčce nebo o úvěru nebo nakupovat na splátky. Dále není oprávněna poskytovat dary jiným subjektům, zřizovat nebo zakládat právnické osoby a mít majetkovou účast v podnikatelských subjektech.⁸²

Bezúčelový příspěvek na provoz je schvalován zastupitelstvem zřizovatele v rámci rozpočtu na následující kalendářní rok. Jeho výše je vypočítávána z výše poskytnutého příspěvku na rok předcházející navýšeného o mimořádné vlivy, které musí být organizací formulovány, odůvodněny a vyčísleny. Podklady ke stanovení tohoto příspěvku organizace předkládá v termínu dle vnitřních předpisů zřizovatele, a to přibližně v červnu aktuálního roku, kdy začínají přípravy návrhu rozpočtu na rok následující.

Vzhledem ke skutečnosti, že příspěvkové organizace nakládají převážně s veřejnými finančními prostředky, podléhá jejich činnost ustanovením dalších právních norem, např. **zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)**, ve znění pozdějších předpisů nebo **zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek**, ve znění pozdějších předpisů atd.

Povinnými součástmi zřizovací listiny je mimo dalších náležitostí vymezení hlavního účelu organizace a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, označení statutárních orgánů a způsob vystupování jménem organizace. Zřizovací listina zároveň určuje svěřený majetek a stanovuje příspěvkové organizaci práva a povinnosti spojené s jeho využíváním. Formulace práv a povinností příspěvkové organizace ve vztahu ke správě majetku je v kompetenci zřizovatele, nesmí však být v rozporu s příslušnými legislativními předpisy. Prostřednictvím zřizovací listiny může také zřizovatel vymežit okruhy doplňkové činnosti, kterou bude organizace vykonávat vedle činnosti hlavní. Podmínkou pro výkon doplňkové činnosti je, že tato činnost nenaruší plnění hlavního účelu organizace, organizace musí disponovat příslušnými oprávněními k podnikání a v účetnictví odděleně sledovat náklady a výnosy z doplňkové činnosti.⁸³ Další části zřizovací listiny jsou fakultativní a zřizovatel jejich prostřednictvím dále upravuje svůj vztah ke zřízeným organizacím nad rámec zákona.

Vedle zřizovací listiny je vztah zřizovatele a příspěvkové organizace upraven především **interními předpisy vydanými zřizovatelem**, kterými je příspěvková organizace povinna se řídit. Za účelem vymezení základních vztahů k řízení příspěvkových organizací zřizovaných Jihomoravským krajem a stanovení postupu těchto organizací v oblasti pracovněprávní a organizační, v oblasti odměňování, hospodaření, zadávání veřejných zakázek, kontroly a financování reprodukce dlouhodobého majetku, byla vydána směrnice č. 36/INA-VOK *Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací*.⁸⁴

V souladu s výše uvedenými dokumenty je příslušnými odvětvovými odbory Krajského úřadu Jihomoravského kraje, které jsou dle organizačního řádu pověřeny metodickým řízením a kontrolou příspěvkových organizací, prováděna kontrola hospodaření (kontrola čerpání rozpočtu, tvorby a čerpání peněžních fondů, kontrola použití finančních prostředků poskytnutých jako účelově určené příspěvky na provoz a jako investiční příspěvky ad.) a vedení účetnictví, kontrola nakládání s majetkem (provádění inventarizace majetku, vyřazování nepotřebného majetku ad.) nebo kontrola správnosti a

⁸² § 27 – § 28, § 34 – §37a zákona č. 250/2000 Sb.

⁸³ Tamtéž, § 27 odst. 2 písm. g) nebo Zřizovací listina Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, č.j. JMK 87030/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č 1902/15/Z19.

⁸⁴ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt volených orgánů kraje, směrnice č. 36/INA-VOK *Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací*. 13. vyd. účinné od 01. 09. 2017.

dodržení postupů stanovených zákonem a interními předpisy Jihomoravského kraje při zadávání veřejných zakázek.

Platové ohodnocení pracovníků příspěvkových organizací územních samosprávných celků se dle zákona č. 262/2006 Sb., *Zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*, řídí platnou stupnicí platových tarifů.⁸⁵ Výše platu je tvořena složkou nárokovou a nenárokovou. Nároková složka je daná tarifní třídou, která odpovídá obtížnosti vykonávané profese, a platovým stupněm, který je určen počtem let předchozí praxe. Nenárokovou složkou je osobní příplatek poskytovaný za mimořádné pracovní výkony. Maximální částka, která může být v rozpočtovém roce celkově vynaložena příspěvkovou organizací na platy zaměstnanců, je každoročně schvalována krajskými orgány. Objem prostředků na platy pro danou příspěvkovou organizaci je stanoven na základě požadavku organizace, který může být dle posouzení odvětvového odboru upraven. Do této částky je zahrnuta nároková složka platu zaměstnanců organizace a složka nenároková - osobní ohodnocení.⁸⁶ Nemohou do ní být započítány finanční prostředky na předpokládané odměny, a to ani na odměnu ředitele organizace, kterou stanovuje a schvaluje zřizovatel. Problematická je skutečnost, že při výpočtu objemu prostředků na platy se vychází ze skutečně vynaložených prostředků v předchozím kalendářním roce a nebývá zohledňován postup v platových stupních u zaměstnanců organizace. Objem prostředků na platy je také pouze hypotetickým, nikoliv reálným číslem, a tudíž to, co není vynaloženo v rámci nenárokové složky platu, je využito na provoz organizace. Vzhledem k výše uvedenému je možnost ředitelů motivovat zaměstnance platovým ohodnocením nebo poskytováním odměn jen velmi omezená.

K růstu platu zaměstnanců ve veřejných službách, jejichž výše se řídí stupnicí platových tarifů, dochází průběžně rozhodnutím vlády ČR a mj. se odvíjí od míry inflace. V roce 2017 k významnému navýšení platů pracovníků v kultuře, tedy i zaměstnanců muzeí a galerií, téměř o 20 %.⁸⁷ Územním samosprávným celkům však současně nebyly ze státního rozpočtu poskytnuty finanční prostředky k financování tohoto navýšení.

2.2. Obecná charakteristika právní formy veřejné výzkumné instituce

Stejně jako příspěvkové organizace, i veřejné výzkumné instituce (dále jen VVI) jsou zřizovány územními samosprávnými celky v souladu s ustanovením zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon však jejich činnost dále neupravuje. Věnován je jim speciální právní předpis - zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

VVI jsou zřizovány za účelem zajištění stanoveného hlavního předmětu činnosti, kterým je výzkum vč. zajišťování infrastruktury výzkumu. Zřizovatel má ve vztahu k VVI omezenější pravomoci než ve vztahu k příspěvkové organizaci, a to zejména v oblasti kontroly její hlavní činnosti a kontroly hospodaření. Zřizovatel vydává zřizovací listinu VVI, touto zřizovací listinou vkládá do VVI majetek potřebný k zajištění účelu, pro který byla zřízena, jmenuje (dle doporučení rady instituce a v souladu

⁸⁵ Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro danou skupinu zaměstnanců je obsažena v příloze nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-12-19].

⁸⁶ Celkové náklady na osobní příplatky pro zaměstnance organizace mohou dle vnitřních předpisů Jihomoravského kraje dosahovat max. 20 % celkové výše tarifních složek platu za organizaci.

⁸⁷ Dle novely vládního nařízení č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě (novela – nařízení vlády č. 168/2017 Sb. z 31. 5. 2017, účinná od 1. 7. 2017) došlo ke změnám ve stupnicích platových tarifů, díky nimž byly platy pracovníků v kultuře zvýšeny o 9,4 % (byly zrušeny platové tabulky č. 1, 2 a 5 a platy zaměstnanců původně spadajících pod platovou tabulku č. 1, mj. zaměstnanců v kultuře, se začaly řídit platovou tabulkou č. 3 – nově označenou jako č. 1). Dle další novely tohoto nařízení vlády ze dne 25. září 2017, účinného od 1. 11. 2017, došlo k dalšímu navýšení platů zaměstnanců spadajících do stupnice platových tarifů uvedených v příloze č. 1 (tj. mj. pracovníků v kultuře) o 10 %.

s proběhlým výběrovým řízením) a odvolává ředitele a jmenuje členy dozorčí rady VVI. Roli v oblasti kontroly a určování směřování hlavní činnosti má na základě výše uvedeného zákona rada složená z odborných pracovníků instituce a z externistů. Veškeré významné právní kroky v souvislosti s nakládáním s majetkem podléhají předchozímu písemnému souhlasu dalšího orgánu instituce – dozorčí rady (na rozdíl od příspěvkové organizace, kde podléhají souhlasu zřizovatele), jinak jsou neplatné. Dozorčí rada je však, co se týče kontroly hospodaření, prostředníkem mezi zřizovatelem a VVI. Je jmenována zřizovatelem a figurují v ní především zástupci zřizovatele v přiměřeném počtu vůči zástupcům instituce. Odpovědnost za řádné vedení účetnictví má dle ustanovení zákona ředitel, který zajišťuje zadání kontroly účetní závěrky VVI nezávislému auditorovi.

Provoz VVI je financován z rozpočtu zřizovatele formou účelově určeného provozního příspěvku a investičního příspěvku, z jiných veřejných zdrojů (rozpočty dalších územních samosprávných celků, veřejné granty určené na podporu výzkumné činnosti), výjimečně z přijatých darů a v případě ÚAPP z velké míry rovněž z tržeb za vlastní výkony a zboží (především za záchranné archeologické výzkumy).

Druhým stěžejním dokumentem, kterým je určena činnost VVI, je zřizovací listina. Ta specifikuje mj. účel, ke kterému je VVI zřízena, a druh činnosti ve výzkumu, předmět, podmínky a rozsah činností, které nejsou výzkumem nebo jeho infrastrukturou. Dále vymezuje majetek vložený do VVI a stanovuje její základní organizační strukturu.

2.3. Analýza současného stavu

Analýza současného stavu popisuje aktuální situaci v šesti vybraných oblastech činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem. Těmito oblastmi jsou **péče o sbírky, vědecko-výzkumná a publikační činnost, prezentace, personální otázky, návštěvnost a technicko-ekonomické a materiální podmínky pro činnost muzeí**. Hvězdárně bude věnována pozornost v následujícím samostatném oddílu. Sběr podkladových dat, z nichž analýza vychází, probíhal v období od dubna do srpna 2016 a v rámci aktualizace v období od září do listopadu 2018. Pro nastínění vývoje v jednotlivých částech analytické části koncepce jsou vyhodnocována statistická data za roky 2013 až 2017, a to s ohledem na dostatečnou vypovídající schopnost těchto dat o vývoji v příslušné oblasti ve střednědobém horizontu. Data jsou vkládána do souhrnných tabulek, které jsou součástí většiny podkapitol analytické části koncepce. Kde není uvedeno jinak, jsou v případě muzeí údaje uvedené v tabulkách převzaty z *Ročního výkazu o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za roky 2014, 2015, 2016 a 2017 (formulář KULT (MK) 14-01)* (dále také jen „výkaz KULT“), vyplněného jednotlivými muzei a odevzdaného Národnímu informačnímu a poradenskému středisku pro kulturu (dále také jen „NIPOS“).⁸⁸

Jak již bylo uvedeno v části *Metodologie a literatura*, řada dokumentů a pramenů využitých při zpracování analytické části koncepce jsou materiály interní povahy pocházející z průběžné spolupráce zřizovatele a příspěvkových organizací a z průběžně prováděných přehledů a analýz, a to jak v oblasti odborné práce organizace, tak v oblasti hospodaření. Podklady pro zpracování interních přehledů a analýz zřizovateli poskytují pracovníci organizací. Tam, kde informace uvedené v textu pocházejí právě z těchto zdrojů, je v poznámkovém aparátu uvedeno *Informace pochází/pocházejí ze zjištění zřizovatele*. V analýze je rovněž využito informací získaných od ředitelů příspěvkových organizací během rozhovorů provedených zpracovatelem koncepce s řediteli v průběhu dubna 2016.

⁸⁸ NIPOS zajišťuje z pověření Ministerstva kultury státní statistickou službu v ČR v oblasti kultury, a to na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Každoroční sběr dat o činnosti muzeí v ČR probíhá prostřednictvím formuláře KULT (MK) 14-01, který je vyplňován zpravodajskými jednotkami, které mají zpravodajskou povinnost, tj. „*muzei, galeriemi a památníky zřizovanými Ministerstvem kultury, jinými organizačními složkami státu, kraji, městy, obcemi a nevládními neziskovými organizacemi a fyzickými a právnickými osobami*“. Formulář tvoří přílohu k vyhlášce o Programu statistických zjišťování na příslušný kalendářní rok, která je každoročně vydávána (případně novelizována). Ve všech použitých tabulkách jsou u Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka vyplněny údaje za roky 2014 a 2015, týkající se Muzea Blansko a Muzea Boskovicka, která nově zřízeným muzeím „předcházela“.

2.3.1. Sbírký

V rámci této podkapitoly bude nejprve věnována pozornost obecné charakteristice sbírkových fondů, které spravují muzea zřizovaná Jihomoravským krajem, poté bude charakterizován způsob získávání předmětů do sbírky, formy evidence sbírkových předmětů a způsob péče o sbírkových fond. Mj. bude zmíněn i stav digitalizace sbírkového fondu jednotlivých muzeí, a to s ohledem na současný rozvoj technologií a požadavky doby digitálních médií.

Obecná charakteristika sbírek

Sbírký spravované a vytvářené muzei jsou zdrojem unikátního postavení těchto institucí mezi stále narůstající konkurencí dalších subjektů nabízejících kulturní služby a produkty pro volnočasovou aktivitu. I přes tendence muzeí vedené poptávkou návštěvníků se nabídce nesbírkotvorných institucí v části svého programu vyrovnat, by měly sbírkové instituce ve své prezentační činnosti sbírkové bohatství akcentovat a usilovat o to, aby „rehabilitovaly dnes stále méně běžné prožitky údivu, hlubokého smyslového a imaginativního potěšení či silné emocionální reakce [...], které může vyvolávat 'pouhé' vidění exponátů...“.⁸⁹

Sbírkové fondy muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem jsou sbírkami muzejní povahy dle zákona o ochraně sbírek. Vlastníkem sbírek je Jihomoravský kraj a zřizovaným organizacím jsou sbírký zřizovacími listinami předány k hospodaření. Vlastník sbírky má dle zákona o ochraně sbírek povinnost dbát o naplňování povinností stanovených tímto zákonem, pečovat o rozšiřování sbírek a zajistit podmínky pro plnění standardizovaných veřejných služeb v jím zřízených muzeích a galeriích, v nichž jsou sbírký muzejní povahy shromažďovány.⁹⁰ Muzea, která jsou příspěvkovými organizacemi územního samosprávného celku, mají vůči sbírkám práva a povinnosti vlastníka sbírky. Jsou povinny zajišťovat řádnou ochranu sbírky, její evidenci, inventarizaci a další péči o sbírku specifikovanou především v § 7, 9 odst. 1, 11 a 12 zákona o ochraně sbírek.

Všechny sbírký muzejní povahy, které jsou ve vlastnictví Jihomoravského kraje, jsou v souladu s § 3 odst. 2 zákona o ochraně sbírek zapsány v Centrální evidenci sbírek vedené Ministerstvem kultury. K jejich zápisu došlo v období let 2001 až 2002. Výjimkou tvoří Sbírký Památníku písemnictví na Moravě, která vznikla v roce 2005 a do CES byla zapsána o rok později a Sbírký Vily Löw-Beer, zapsaná do CES 10. 1. 2018. Vyjma Muzea Brněnska disponuje každé z muzeí **jednou sbírkou evidovanou v CES** pod jedním evidenčním číslem.⁹¹ Z historických důvodu spravuje Muzeum Brněnska **šest sbírek samostatně evidovaných v CES**. Jejich základ je ve čtyřech případech tvořen sbírkovým fondem dříve samostatných místních muzeí (a památníku), která se v 60. letech stala pobočkami Okresního muzea Brno-venkov, předchůdce Muzea Brněnska. Ve dvou případech se jedná o sbírký nově vzniklých poboček muzea.⁹² Sbírký jsou děleny na oborové podsbírký určené dle velikosti a charakteru sbírkového fondu daného muzea. Najdeme zde proto podsbírký historické, etnografické, archeologické, mineralogické, zoologické, numizmatické, zejména v případě Galerie podsbírký zaměřené na výtvarné umění a také specifické podsbírký, jako jsou kupříkladu podsbírký věnované významným rodákům nebo osobnostem regionu. Výjimku tvoří částečně sbírký Muzea Vyškovska – jednou z podsbírek je sbírkový fond Muzea Bučovice a sbírký Masarykova muzea, u které jsou podsbírkami sbírkové fondy muzea v Hodoníně a jednotlivých poboček muzea – Vlastivědného muzea Kyjov a Městského muzea Veselí nad Moravou. Pobočka Slovanské hradiště v Mikulčicích nedisponuje

⁸⁹ KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005, s. 117.

⁹⁰ § 7 odst. 5, § 9 odst. 3, § 10 odst. 5 a § 10a odst. 1 písm. c) zákona č. 122/2000 Sb.

⁹¹ Sbírký Galerie je zapsána pod evidenčním číslem GVH/001-10-23/034001, sbírký Jihomoravského muzea pod číslem MZN/002-05-10/175002, sbírký Masarykova muzea pod číslem MHO/002-04-24/100002, sbírký Muzea Blanenska pod číslem MBL/002-01-23/042002, sbírký Muzea regionu Boskovicka pod číslem SMB/002-03-05/049002, sbírký Muzea Vyškovska pod číslem MVY/002-05-10/178002 a sbírký Regionálního muzea pod číslem MIK/002-05-10/213002.

⁹² Jedná se o sbírký Muzea v Ivančicích (MIV/002-05-06/139002), sbírký Muzea ve Šlapanicích (MŠL/002-05-06/138002), sbírký Památníku Mohyla míru (PMM/002-05-06/140002) a sbírký Podhoráckého muzea v Předklášteří (MPŘ/002-05-06/141002). U sbírek Památníku písemnictví na Moravě (PPM/006-05-31/350006) a Vily Löw-Beer (VLB/017-06-13/431018) neexistuje návaznost na historický sbírkový fond.

sbírkovými předměty ve své správě. U předmětů, umístěných ve stávajících expozicích v hradištním areálu, se jedná o repliky cenných originálů z vlastnictví Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v.v.i.⁹³

Jak vyplývá ze stručného přehledu historie jednotlivých muzeí, která je přílohou koncepce, základ sbírek tvoří předměty získané **dlouholetou historickou tradicí sbírkotvorné činnosti** v daném místě či regionu. Tyto sbírky lze označit za **sbírky všeobecné**, tj. povahy vlastivědné a přírodovědné, obsahující soubory předmětů jak společenskovedních, tak i přírodovědných oborů, a to ve větším či menším zastoupení.⁹⁴ Sbírkou Galerie tvoří téměř výhradně předměty **výtvarného umění**. První předměty byly do sbírek získávány vlastní sběratelskou činností zakladatelů muzejních spolků už na počátku 90. let 19. století. Sběratelská činnost se týkala především předmětů z oblasti národopisu, historie, archeologie, ale také například mineralogie a výtvarného umění se zaměřením na význačné místní a regionální autory. Výjimku tvoří sbírky Galerie, Památníku písemnictví na Moravě, Památníku Mohyla míru a Vily Löw-Beer, které je možné označit za specializované, zaměřené na konkrétní témata.⁹⁵

Největšími sbírkami ve správě Jihomoravským krajem zřizovaných muzeí je sbírka Jihomoravského muzea, která čítá téměř 290 tis. evidenčních čísel sbírkových předmětů, a sbírka Muzea Vyškovska s více než 124 tis. předměty. Naopak **nejmenší sbírkou** je sbírka Vily Löw-Beer, která dle CES k 29. 10. 2018 eviduje 8 evidenčních čísel sbírkových předmětů.⁹⁶ Největší část všeobecných sbírek tvoří archeologický materiál. Tato část je neustále rozšiřována, a to zejména s ohledem na skutečnost, že všechny archeologické nálezy učiněné na území Jihomoravského kraje, jsou dle ustanovení památkového zákona až na výjimky ukládány v krajem zřizovaných muzeích. Územní působnost jednotlivých muzeí je dána zřizovacími listinami, pravidlem však je, že je vymezena jako území okresu, v němž dané muzeum sídlí. Výjimku tvoří Muzeum Blanenska a Muzeum regionu Boskovicka, u nichž je jako sběrná oblast vymezeno území příslušné obce s rozšířenou působností.⁹⁷ Před zřízením těchto dvou krajských muzeí náležely archeologické nálezy z území okresu Blansko Muzeu Vyškovska. Archeologické nálezy ukládané v muzeích a zařazované do archeologických podsbírek pocházejí především z archeologických výzkumů prováděných samotnými muzei a z výzkumů realizovaných specializovanými organizacemi, jako jsou ÚAPP nebo ARCHAIA Brno z. ú.⁹⁸

⁹³ Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

⁹⁴ Menším zastoupením předmětů z oblasti přírodovědných oborů disponují např. sbírky Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka. Přesto, že zřizovacími listinami bylo a je stanoveno působení těchto muzeí i v oborech přírodních věd, samostatnou přírodovědnou podsbírkou a odborným pracovníkem pro oblast přírodních věd disponují tato muzea až od roku 2017 (Muzeum Blanenska), resp. od roku 2018 (Muzeum regionu Boskovicka). Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

⁹⁵ Druhá jmenovaná sbírka je zaměřena na moravskou literární tradici a jejím nejpočetnějším fondem jsou z výtvarného nebo kulturního hlediska vzácné knihy a knihy vztahující se k významným moravským osobnostem nebo institucím. Památník Mohyla míru směřuje svou sbírkotvornou činnost k historii napoleonských válek a ohlasu bitvy u Slavkova. Vila Löw-Beer shromažďuje sbírkové předměty ve dvou tematických okruzích – historie a vývoj brněnské, resp. československé architektury 19. a 20. století a historie a působení rodin textilních podnikatelů, zvláště podnikatelů židovského původu v Brně a okolí. Částečně lze za specializovanou označit rovněž sbírku Muzea Blanenska, jejíž největší část tvoří předměty podsbírky Pravěké a středověké hutnictví železa, a dále předměty spojené s historií výzkumu Moravského krasu.

⁹⁶ Centrální evidence sbírek. In: *Centrální evidence sbírek* [online]. [cit. 2018-09-20].

⁹⁷ Tato odlišnost je dána skutečností, že před rokem 2016 byly sbírky vlastnictvím měst Blansko a Boskovice. Na základě dohod o spolupráci uzavřených mezi Jihomoravským krajem a těmito městy dne 5. 11. 2015 byly tyto sbírky k 1. 1. 2016 převedeny do vlastnictví Jihomoravského kraje a ke stejnému datu byly zřizovacími listinami předány k hospodaření nově zřízeným organizacím Muzeu Blanenska a Muzeu regionu Boskovicka. Zřizovacími listinami byla muzeím určena také tradiční sběrná oblast, která je nově vymezena působností obcí s rozšířenou působností, v němž dané muzeum sídlí, tj. Blanska nebo Boskovic.

⁹⁸ ARCHAIA Brno, z.ú. (do roku 2017 obecně prospěšná společnost) je nestátní nezisková organizace, jejímž posláním je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek, a také výchova, vzdělávání a popularizace v oblasti archeologie a památkové péče. Těžištěm činnosti

Problematickou oblastí, které bude věnována pozornost zejména v části k technicko-ekonomickému zajištění činnosti muzeí, je zejména uložení velkého množství materiálu vzešlého z činnosti posledních dvou jmenovaných organizací. Vzhledem k nedostatečným kapacitám depozitárních prostor jsou tisíce banánových krabic s archeologickými nálezy provizorně uloženy ve skladech těchto organizací, které jsou již rovněž kapacitně nedostatečné.⁹⁹

Tematické zaměření sbírek

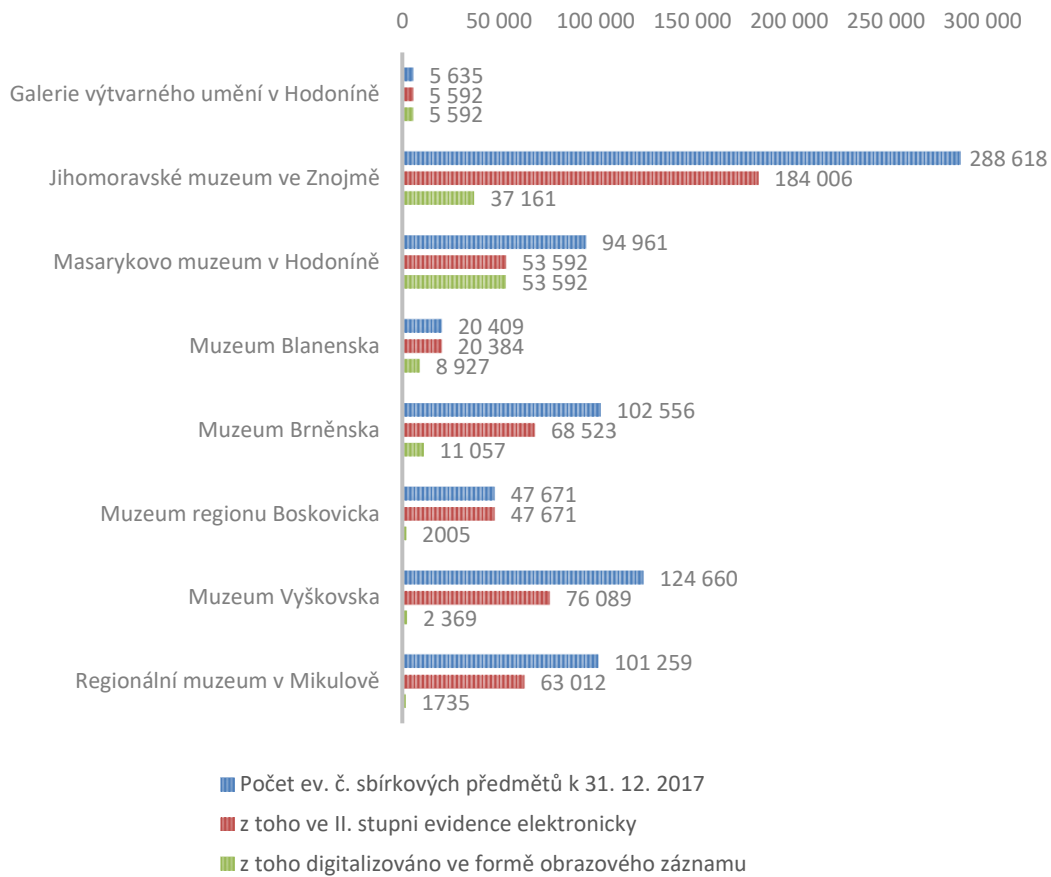
Každé z muzeí mezi ostatními vyniká jedním nebo více specifickými tématy, která se odrážejí i v jejich sbírkových fondech. Jedním z profilových témat **Galerie** je zaniklé Sdružení výtvarných umělců moravských. Výtvarná díla, malby, grafika nebo plastiky autorů z okruhu Sdružení výtvarných umělců moravských tvoří významnou část sbírkového fondu Galerie.¹⁰⁰ **Jihomoravské muzeum** disponuje unikátní sbírkou orientálních zbraní, která je jedinečná v celorepublikovém kontextu, nebo rozsáhlým numizmatickým materiálem, kterému je věnována jedna ze stálých expozic. Znojensko je také významnou archeologickou lokalitou, čemuž odpovídá více než 160 tis. sbírkových předmětů podsbírky archeologie. Jedním z profilových témat **Masarykova muzea** je život a dílo osobnosti prvního československého prezidenta T. G. Masaryka a dokumentace všech složek života obyvatel na moravsko-slovenském pomezí. Podsbírky kyjovského a veselského muzea jsou unikátní svými fondy etnografického materiálu, cenný je také soubor starých tisků, který je součástí podsbírky Vlastivědného muzea Kyjov. Ve správě **Muzea Brněnska** se nacházejí sbírky, které se odlišují svým charakterem, obsahem a tematickým zaměřením. Mezi nejcennější předměty sbírky Muzea v Ivančicích patří předměty z fondu slavného ivančického rodáka, malíře Alfonse Muchy, předměty z fondu keramiky, lidové kultury, historická knihovna se starými tisky nebo předměty spojené s řemesly, cechy a významnými rodáky. Muzeum ve Šlapanicích je zaměřeno především na historii a etnografii města a okolí, včetně podílu Šlapanic na historii slavkovské bitvy (budova dnešního muzea tehdy sloužila jako hlavní stan francouzského maršála Soult). Témata sbírek Památníku Mohyla míru a Památníku písemnictví na Moravě byla popsána výše. Podhorácké muzeum se mezi ostatními muzei vymyká unikátním fondem mineralogie, jehož základ tvoří jak původní klášterní sbírka, tak sběratelská činnost z počátků muzea. **Muzeum Blanenska** se zaměřuje na témata spojená s historií a současností hutnictví železa na Blanensku a s Moravským krasem. Mezi tématy, jimiž se ve své činnosti zabývá **Muzeum regionu Boskovicka**, vyniká téma židovství, resp. duchovního dědictví města obecně, nadpoloviční část sbírkového fondu je však tvořena archeologickým materiálem. **Muzeum Vyškovska** je muzeem s vlastivědným charakterem, mezi sbírkovými předměty však svou unikátností vyčnívá cenná vyškovská lidová keramika nebo fond známého cestovatele a orientalisty Aloise Musila. Obě témata jsou prezentována ve stálých expozicích. Pro **Regionální muzeum** jsou specifickými tématy vinařství, jeho tradice a historie na jižní Moravě, historie rodu Dietrichsteinů, dlouholetých správců mikulovského panství, archeologie nebo problematika židovství, která je neodmyslitelně spjata s dějinami města Mikulova.

ústavu jsou záchranné a předstihové archeologické výzkumy a stavebně historické průzkumy na území historických jader a předměstí moravských měst, především Brna a Jihlavy, a vyhodnocování jejich výsledků. O nás. In: *ARCHAIA BRNO* [online]. [cit. 2018-10-29].

⁹⁹ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁰⁰ TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010, s. 6.

**2. ga Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů
k 31. 12. 2017**

Tab. 2.ta Vývoj počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů ve sbírkách muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017, evidence, péče o sbírku:

		Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů	z toho		Počet evidenčních čísel přírůstků	Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapůjčených	Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů vypůjčených	Počet inventarizovaný sbírkových předmětů	Počet konzervovaných sbírkových předmětů	z toho		Počet restaurovaných sbírkových předmětů	z toho	
			ve II. stupni evidence elektronicky	digitalizováno v podobě obrazového záznamu						vlastní kapacitou	restaurovaných sbírkových předmětů		vlastní kapacitou	
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	5 472	5 390	5 017	109	94	805	1 204	-	-	22	-	-	
	2014	5 552	5 517	5 317	35	72	502	639	-	-	-	-	-	
	2015	5 574	5 552	5 552	22	46	289	1 252	-	-	-	-	-	
	2016	5 592	5 574	5 574	18	19	447	800	-	-	7	-	-	
	2017	5 635	5 592	5 592	43	66	434	593	-	-	-	-	-	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	266 518	153 588	26 569	56	825	66	5 210	932	932	6	3		
	2014	267 132	156 348	28 315	86	78	434	19 117	5 792	5 792	34	-		
	2015	269 229	172 724	31 220	76	786	140	19 912	1 206	1 206	11	0		
	2016	275 166	179 119	37 161	88	1217	61	20 582	6 845	6 845	20	2		
	2017	288 618	184 006	37 161	70	673	257	25 873	5 611	5 611	26	-		
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	62 144	47 853	8 987	1 467	882	2 223	22 164	272	267	-	-		
	2014	66 952	52 061	23 835	4 837	1 471	2 232	17 205	398	398	-	-		
	2015	90 077	90 077	56 473	870	704	3 692	16 985	380	380	-	-		
	2016	91 865	52 100	52 100	1923	1186	1 022	3 448	349	349	1	-		
	2017	94 961	53 592	53 592	3096	429	852	5 118	-	-	-	-		
Muzeum Blanenska	2013	18 043	18 043	-	301	73	42	10 325	-	-	-	-		
	2014	19 127	19 127	10 015	1 031	998	42	1 910	12	12	7	-		
	2015	19 170	19 170	7 649	71	1 065	132	1 927	-	-	-	-		
	2016	19 248	19 247	8 619	79	1 890	177	1 924	17	17	-	-		
	2017	20 409	20 384	8 927	-	941	302	1 954	-	-	2	2		
Muzeum Brněnska	2013	92 084	44 008	6 921	138	648	489	7 706	181	175	34	6		
	2014	95 260	48 685	7 716	215	171	411	12 304	146	145	16	-		
	2015	96 636	50 015	9 650	175	509	119	12 304	118	118	11	-		
	2016	98 314	53 615	12 828	164	27	1105	11 202	38	30	28	2		
	2017	102 556	68 523	11 057	199	419	447	16 344	78	78	50	-		
Muzeum regionu Boskovicka	2013	23 223	23 223	23 223	24	262	399	2 410	201	199	-	-		
	2014	23 252	23 252	23 252	29	262	289	2 360	95	95	-	-		
	2015	53 212	41 874	-	251	1 571	2 601	-	80	80	-	-		
	2016	47 524	47 524	-	47	994	1 807	4780	174	173	-	-		
	2017	47 671	47 671	2005	32	343	533	4773	179	179	-	-		
Muzeum Vyškovska	2013	117 315	72 221	1 647	310	1 674	218	8 817	166	166	4	3		
	2014	118 793	73 528	1 826	126	4 540	72	18 099	240	240	12	6		
	2015	122 006	74 229	1 988	185	398	2 459	6 047	76	76	11	-		
	2016	122 267	75 712	2 324	202	506	332	7 172	121	121	22	-		
	2017	124 660	76 089	2 369	172	159	329	9 739	158	158	22	-		
Regionální muzeum v Mikulově	2013	100 397	30 397	-	126	739	669	9 886	134	134	40	38		
	2014	97 351	43 955	-	61	971	665	45 515	144	144	24	16		
	2015	97 351	45 160	-	114	239	4 517	16 714	132	132	11	-		
	2016	98 498	45 503	-	438	10441	4 572	17 319	69	69	12	-		
	2017	101 259	63 012	1735	2825	910	5 495	24 412	175	175	6	6		

Akviziční činnost, evidence a ochrana sbírkového fondu

Sbírkotvorná činnost, neboli záměrné a koncepční rozšiřování sbírkového fondu, patří mezi **hlavní pilíře muzejní práce** a je jedním z nejpodstatnějších odůvodnění pro existenci muzejní instituce.¹⁰¹ Dle zákona o ochraně sbírek má o rozmnožování sbírky povinnost pečovat vedle správce sbírky rovněž její vlastník.¹⁰² Muzea zřizovaná Jihomoravským krajem provádí akviziční činnost s ohledem na svůj regionální charakter. Sbírkotvornou činností jsou především kompletovány a rozšiřovány současné sbírkové fondy, a to především o předměty regionální provenience v hranicích působnosti muzeí, která je jim dána zřizovací listinou, v případě muzeí disponujících pobočkami také vnitřními předpisy organizace. Hranice působnosti jsou vymezeny geograficky, ve specifických případech však také tematicky.¹⁰³

Sbírky muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem jsou rozšiřovány akviziční činností odborných pracovníků, a to jak pasivní, tak aktivní selekcí.¹⁰⁴ Existuje několik hlavních způsobů, jimiž jsou předměty do sbírek nabývány. To, který způsob v daném muzeu převažuje, je dáno charakterem muzea a také povahou sbírkového fondu.

Nejčastější způsoby nabytí sbírkových předmětů

- vlastní sběr
- dar
- nákup
- převod (od jiné instituce)
- ze starých sbírkových fondů

Mezi nejčastější způsoby nabytí patří **vlastní sběr**. Sem se řadí i předměty získané archeologickými výzkumy archeologického pracoviště muzea.¹⁰⁵ Bývá sem však řazen také materiál, který muzeum obdrží předáním od jiného subjektu, avšak pro zjednodušení administrativního a legislativního procesu je předmět veden jako produkt vlastního sběru. Dalším častým způsobem nabytí předmětů je **dar**,¹⁰⁶ a to především u menších místních muzeí, u nichž je patrná vysoká sounáležitost místních obyvatel s muzeem, jehož působení v daném místě má často dlouhou historii. Svou roli hrají i osobní vztahy pracovníků muzea s místními obyvateli. Darovány jsou zejména předměty charakteru historického a etnografického nebo i umělecká díla místních či regionálních umělců. Jen ojediněle jsou

¹⁰¹ K tomu např. BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, 1997, s. 39–63 nebo STRÁNSKÝ, Zbyněk Zbyslav. *Úvod do muzeologie*. Brno: Universita J. E. Purkyně v Brně, s. 71–82. Pro účely koncepce je pozornost zaměřena pouze na akvizici (akcesi), část sbírkotvorné činnosti, jíž se předměty do sbírky nabývají, a není zaměřena na tzv. deakcesi, tj. vyřazení předmětů ze sbírky. Stejně tak tezaurace není v části analýzy věnované sbírkám pojata komplexně, ale jsou z ní vyňaty pro koncepci relevantní oblasti – evidence a ochrana sbírkového fondu (např. Beneš zahrnuje do oblasti tezaurace pět činností – systematizaci sbírek, evidenci sbírek, konzervační zásahy a systematizaci údajů o sbírkách - BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, 1997, s. 65–66).

¹⁰² § 10 odst. 5 zákona č. 122/2000 Sb.

¹⁰³ Sběrná oblast poboček Muzea Brněnska, Památníku písemnictví na Moravě a Památníku Mohyla míru přesahuje území kraje a je dána tematicky. REČEK, Antonín – VEČEŘA, Josef. *Koncepce rozvoje muzea na období 2015–2020*. Předkláštějí: Muzeum Brněnska, 2014, s. 3.

¹⁰⁴ K tomu např. DOLÁK, Jan. K teorii sbírkotvorné činnosti muzeí. Některé problémy muzejní selekce. In: *Filozofická fakulta Masarykovy univerzity* [online]. [cit. 2018-10-30].

¹⁰⁵ Od konce roku 2017 jsou všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem (vyjma Galerie) oprávněnými organizacemi k provádění archeologických výzkumů a disponují vlastními archeologickými pracovišti. Posledním z muzeí, které oprávnění získalo, je Muzeum Blanenska, a to mj. díky zřízení nové pracovní pozice archeologa od počátku roku 2017. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁰⁶ Ve smyslu § 2055–2078 občanského zákoníku, tj. při splnění veškerých legislativních náležitostí spojených s procesem darování. (§ 2055–2078 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-10-30].

darem rozšiřovány např. sbírky Muzea v Ivančicích nebo Regionálního muzea. U prvního jmenovaného je tato skutečnost dána především tím, že ačkoliv se jedná o jedno z nejstarších muzeí na Moravě, jehož nepřetržitý vývoj lze zaznamenat až do 90. let 19. století, jednoznačně negativní dopad na vztah muzea a místních obyvatel měl přesun téměř kompletního sbírkového fondu do prostor areálu benediktinského opatství Rajhrad, sídla Památníku písemnictví na Moravě, k němuž došlo v letech 2005–2006 z důvodu ukončení nájmu v původních prostorách muzea v Ivančicích,¹⁰⁷ v případě Regionálního muzea je tato skutečnost patrně ovlivněna zaměřením muzea z velké části na turisty – návštěvníky města a dále historickými událostmi – muzeum bylo zakládáno na počátku 20. století místními nadšenci v tehdy převážně německém městě, většina německého obyvatelstva však byla po roce 1945 vystěhovávána a Mikulov byl postupně znovuosídlován obyvateli české národnosti. V některých případech je omezené množství darovaných sbírkových předmětů ovlivněno také dědictvím minulosti, kdy z důvodu necitlivého zacházení se sbírkami ztratili místní obyvatelé důvěru v instituci muzea.¹⁰⁸ Mezi dary se řadí i **pozůstalosti**, s nimiž se často setkáváme například u sbírky Památníku písemnictví na Moravě, kde jsou tímto způsobem získávány rozsáhlé pozůstalosti moravských spisovatelů.

Množství akvizic získaných do sbírek muzeí **nákupem** závisí vedle charakteru sbírkového fondu především na ekonomické situaci muzea. O nákupu předmětů rozhoduje ředitel organizace na základě doporučení tzv. nákupní komise, poradního orgánu pro sbírkotvornou činnost, tvořeného odborníky v různých vědních oborech, jimiž se zabývá dané muzeum. Většinou se jedná o externisty, pracovníky jiných muzejních institucí. Nákupní komise zasedá jednou nebo i vícekrát ročně, a to pro všechny obory, nebo je vytvořeno více nákupních komisí pro různé obory.¹⁰⁹ Ve výjimečných případech, při nichž by hrozil únik předmětu (zničení, prodání jinému zájemci), je v souladu s vnitřními předpisy organizace možné předmět zakoupit na základě rozhodnutí ředitele, avšak s nákupem musí být zpětně seznámena nákupní komise. Na nákup předmětů bývá každoročně vyčleněn určitý objem finančních prostředků, který se dle velikosti muzea pohybuje v desítkách i stovkách tis. Kč. Výše vyčleněných finančních prostředků je odborným pracovníkům muzeí předem známa, k nákupu proto nejsou navrhovány předměty, u nichž jsou náklady na pořízení nad rámec finančních možností muzea. Finanční prostředky na nákup předmětů jsou získávány také z investičních prostředků poskytnutých zřizovatelem nebo z jiných zdrojů.¹¹⁰ Nákup je převažujícím způsobem pro nabývání předmětů u sbírky Památníku Mohyla míru. Získávány jsou předměty spojené s napoleonskou tematikou a bitvou u Slavkova, které není možné získat jiným způsobem. Nákup je primárním způsobem rozšiřování sbírkového fondu také u Galerie. Mezi sbírkové fondy, které je možné rozšiřovat jinak než nákupem jen velmi obtížně, patří

¹⁰⁷ VEČEŘA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Ivančice, 22. 4. 2016. Rozhovor s vedoucím Muzea v Ivančicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹⁰⁸ Například se jedná o Městské muzeum Veselí nad Moravou a Muzeum ve Šlapanicích, kde se nedůvěrou cílenou spoluprací pracovníků muzeí s místními samosprávami a podílením se na společenském životě obce podařilo překonat až na přelomu 20. a 21. století. FUTÁK, Peter. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Veselí nad Moravou, 16. 4. 2016. Rozhovor s vedoucím Městského muzea Veselí nad Moravou, pobočky Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky a KRAJÍČKOVÁ, Martina. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Šlapanice, 29. 4. 2016. Rozhovor s vedoucí Muzea ve Šlapanicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹⁰⁹ Např. Masarykovo muzeum disponuje Poradním orgánem pro sbírkotvornou činnost v oblasti etnografie a Poradním orgánem pro sbírkotvornou činnost v oblasti historie.

¹¹⁰ Např. Muzeum Brněnska pro pobočku Muzeum v Ivančicích v roce 2018 zakoupilo za částku 330 tis. Kč z finančních prostředků poskytnutých zřizovatelem v rámci účelově určeného příspěvku plakát Alfonse Muchy Médea (pro chystanou novou expozici věnovanou tomuto malíři), Masarykovo muzeum obdrželo v roce 2015 od zřizovatele účelově určený příspěvek na provoz ve výši 160 tis. Kč na nákup sbírkových předmětů. Z dotačního programu Ministerstva kultury Podpora tradiční lidové kultury – kategorie B dále získalo 60 tis. Kč na nákup předmětů držitelů titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Jihomoravského kraje. *Zpráva o činnosti za rok 2015*. Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2016, s. 5.

rovněž některé části historického fondu Regionálního muzea, především historická dietrichsteinská knihovna. S výjimkou sbírky Památníku Mohyla míru jsou nákupem doplňovány především fondy výtvarného umění, a to o díla ať už žijících, nebo zemřelých autorů, většinou umělců se vztahem k obci, městu nebo regionu. Dále fondy etnografické, keramika, nebo fondy nábytku. V případě fondů přírodovědného charakteru jsou nákupy pro rozšíření sbírky využívány jen ojediněle, a to výhradně v případě ucelených a dobře zpracovaných souborů.

K dalším neméně významným způsobům nabývání předmětů patří **převod**, a to především převod archeologického materiálu od organizací, které nejsou sbírkotvornými institucemi, místně příslušným muzeím.¹¹¹ V případě Galerie byla v minulosti sbírka rozšiřována také převodem z Ministerstva kultury, které od umělců díla vykupovalo a předávalo do sbírek galerií.¹¹² Sbírky jsou dále rozšiřovány **dosud neurčenými předměty**, pocházejícími ze starých sbírek muzea, které byly nově popsány a zaevidovány do sbírky.

Evidence sbírkových předmětů

Sbírkové předměty jsou evidovány v **prvním stupni evidence** (evidence chronologická) v jedné nebo ve více přírůstkových knihách, a dále na inventárních kartách ve **druhém stupni evidence** (evidence systematická). Dle prováděcí vyhlášky k zákonu o ochraně sbírek je jedinou průkaznou sbírkovou evidencí ta, která je vedena v podobě autentizovaných písemných záznamů, a to v přírůstkových knihách nebo na kartách, které mohou být zajištěny i tiskem z elektronické evidence.¹¹³ Se vznikem CES a také vzhledem ke stále více se prosazující elektronizaci a využívání techniky ve všech oblastech života i s ohledem na usnadnění práce se sbírkou (ať už správce sbírky a kurátorů, nebo badatelů), vzrůstá důraz na evidenci sbírkových předmětů v elektronických sbírkových evidenčních systémech. V současné době jsou v muzeích využívány především evidenční systémy **DEMUS** (Galerie, Jihomoravské muzeum, Muzeum Brněnska, Regionální muzeum, přírodovědná podsbírka Muzea Vyškovska) a aplikace ProMuzeum společnosti **BACH** systems s.r.o. (Masarykovo muzeum, Muzeum Blanenska, Muzeum regionu Boskovicka, Muzeum Vyškovska, podsbírka fotoarchivu Jihomoravského muzea).¹¹⁴ Vedle nejednotnosti elektronické správy sbírek v jednotlivých krajských muzeích je největším problémem, který bude nutné do budoucna řešit, relativní zastaralost těchto systémů vzhledem k novým technologickým podmínkám a požadavkům koncového uživatele. Oba systémy byly vyvinuty na podobném principu – jako kvalitativně vyšší alternativa k přírůstkové knize a inventárním kartám, v nichž je textovou dokumentací možné doplnit o metadata, jako jsou obrázky, zvuky nebo videosekvence. Oproti systému BACH je systém DEMUS nekomerční – vývoj, údržbu a zákaznickou podporu uživatelům systému DEMUS poskytují pracovníci Metodického centra pro informační technologie v muzejnictví působícího pod Moravským zemským muzeem. Systémy fungují jako lokální sítě (intranet) a neobsahují prezentační vrstvu. Systém DEMUS je programová nadstavba nad MS Access a pracuje pouze v prostředí MS Windows, je tedy plně závislý na Microsoftu. Řešením by mohl být přechod na v současné době vyvíjený nový nekomerční systém (pracovní název ELVIS), který by měl nahradit stávající systém DEMUS. Systém ELVIS je vyvíjen v rámci projektu Národní platforma pro

¹¹¹ Jedná se o organizace, které provádí archeologické výzkumy, a dle ustanovení památkového zákona nalezené předměty předávají sbírkotvorným organizacím zřizovaným kraji. Těmito organizacemi jsou např. Archeologický ústav akademie věd ČR, Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i. nebo ARCHAIA Brno z.ú. Evidence a uložení velkého množství archeologického materiálu získaného výzkumem těchto institucí je v některých muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem problematické z důvodu nedostatku depozitárních prostor (viz výše v této kapitole).

¹¹² TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010, s. 6.

¹¹³ §2 odst. 3 vyhlášky č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění vyhlášky č. 96/2013. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-10-30].

¹¹⁴ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

elektronickou správu a evidenci muzejních sbírek a agend financovaného z Integrovaného regionálního operačního programu (výzva č. 26 "eGovernment I.").¹¹⁵

V elektronických evidenčních systémech je z celkového počtu sbírkových předmětů všech sbírek muzeí zřízených Jihomoravským krajem zapsáno cca 66 %. U jednotlivých sbírek se poměr předmětů, které nejsou evidovány v elektronickém evidenčním systému, vůči celkovému počtu předmětů pohybuje od 52 % (Sbírka Podhoráckého muzea v Předklášteří) do 100 % (Sbírka Muzea Blanenska, Sbírka Muzea regionu Boskovicka a Sbírka Galerie výtvarného umění v Hodoníně).¹¹⁶ Převod do elektronických evidenčních systémů byl a stále je komplikován především nedostatkem personálních kapacit, a to vzhledem ke skutečnosti, že přepis mají na starosti především odborní pracovníci – kurátoři sbírek, případně specializované pracovní pozice dokumentátorů. Velkou část nezapsaných a často i dosud odborně neurčených předmětů tvoří archeologický materiál, pro jehož určení je třeba kurátor – archeolog. Vyjma Masarykova muzea, které disponuje archeologickým pracovištěm obsazeným třemi archeology, a Jihomoravského muzea, v němž byla v roce 2018 zřízena druhá pracovní pozice archeologa, zastává u zbylých muzeí funkci archeologa pouze jeden zaměstnanec, a to i u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou.¹¹⁷

Ochrana sbírkového fondu

Sbírkové předměty jsou dlouhodobě ukládány především v depozitářích a vybrané předměty jsou umístěny v rámci expozic. Některé předměty jsou také v rámci dlouhodobých zápůjček umístěny v prostorách jiných institucí, a to zejména z důvodů expozičních a vědeckých (studijních). Pravidelně je kontrolován především stav předmětů a je posuzováno, zda daný předmět vyžaduje konzervátorský nebo restaurátorský zásah. Dále je kontrolován způsob uložení předmětu a klimatické podmínky, které jsou monitorovány pomocí elektronických měřičů teploty a vlhkosti vzduchu. Samozřejmostí je rovněž vybavení muzejních prostor poplachovými a zabezpečovacími tísňovými systémy a elektronickou požární signalizací napojenými na pulty centralizované ochrany (policie, HZS), prostory přístupné návštěvníkům jsou často chráněny kamerovými systémy. Způsobu uložení předmětů a depozitárním prostorům bude pozornost věnována v části technicko-ekonomického a materiálního zabezpečení činnosti muzea.

Vyjma Galerie každé z muzeí disponuje vlastním konzervátorským pracovištěm, které je obsazeno jedním až třemi pracovníky.¹¹⁸ Počet konzervátorů v přepočtu na pracovní úvazky však není určen velikostí sbírky daného muzea, ale je dán spíše historicky. Zatímco u Jihomoravského muzea mají dva konzervátoři na starosti téměř 290 tis. sbírkových předmětů, u Masarykova muzea v Hodoníně je to „pouze“ 95 tis. sbírkových předmětů. Ke konzervování jsou přednostně vybírány předměty, které

¹¹⁵ Celkový rozpočet projektu je 123 480,5 tis. Kč, předpokládaný termín realizace – 2. pol. roku 2021. Anotace projektu: „*Cílem projektu je vytvoření nového informačního systému ELVIS - Národní platformy pro elektronickou správu a evidenci muzejních sbírek a agend jako evidenčního systému, který nahradí morálně a technologicky zastaralý stávající produkt DEMUS a na nějž budou moci efektivně přejít i další uživatelé/správci sbírek muzejní povahy, kteří dosud využívali komerční nebo jiné alternativní programy, nebo s digitalizací evidence sbírky dosud nezapočali.*“ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Přehled schválených a připravovaných projektů resortu Ministerstva kultury podporovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů – květen 2018. In: *Projektová kancelář MK* [online]. [cit. 2018-11-01].

¹¹⁶ Údaje jsou převzaty ze statistik zpracovaných na základě výkazů KULT za rok 2017, v případě Sbírky Podhoráckého muzea v Předklášteří z informací uvedených ve zprávě o činnosti Muzea Brněnska za rok 2017. *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Brno: Muzeum Brněnska, 2016, s. 6–8.

¹¹⁷ Avšak jak v oblasti pracovních pozic archeologů, tak v oblasti dokumentátorů došlo v letech 2017 a 2018 k významnému posunu. Vedle zmíněného zřízení pozice archeologa v Jihomoravském muzeu byla nová pozice archeologa v roce 2017 zřízena i v Muzeu Blanenska. Regionální muzeum disponuje od roku 2017 novou pozicí správce depozitáře a dokumentátora, Muzeum Blanenska od roku 2018 pozicí konzervátora a dokumentátora sbírky. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹¹⁸ Jihomoravské muzeum, Masarykovo muzeum a Muzeum Brněnska zaměstnávají dva konzervátory, každého na úvazek 1,0. Každý z konzervátorů se vždy specializuje na určitý materiál, např. kov, keramiku, dřevo ad. Muzeum Vyškovska disponuje jedním konzervátorem a Regionální muzeum má k dispozici tři konzervátory, avšak dva z nich na úvazek 0,5. Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

mají být prezentovány v rámci výstav, expozic případně katalogů a publikací, dále předměty, které jsou ve špatném fyzickém stavu, nebo nově nabyté akvizice. Restaurování je ve většině případů zajišťováno externě, dodavatelsky, výjimku tvoří kovy u Regionálního muzea, které jsou restaurovány muzejním konzervátorem. Často je restaurování sbírkových předmětů zajišťováno u specializovaných školských zařízení, kde je restaurování prováděno studenty pod odborným dohledem v rámci jejich studia.¹¹⁹ Vzhledem k finanční nákladnosti jsou k restaurování vybírány především předměty, u nichž hrozí zánik, a také předměty, u nichž je zamýšleno jejich využití v rámci expozice nebo výstavy. Ze sbírkových fondů, u nichž je třeba rozsáhlejší restaurátorský zákrok, lze jmenovat například Dietrichsteinskou sbírku obrazů, která je součástí sbírky Regionálního muzea, vzácnou sbírku starých tisků podsbírky Vlastivědného muzea Kyjov, podsbírku malby sbírky Galerie, a to v případě jejího přesunu do nových depozitárních prostor kvůli nebezpečí přenosu plísní,¹²⁰ nebo sbírkové předměty z fondu malíře Alfonse Muchy Muzea v Ivančicích v souvislosti s přípravou nové expozice.

Digitalizace sbírkového fondu

Pořizování obrazové dokumentace sbírkového fondu, tj. určitá forma obrazové digitalizace sbírky, probíhá v muzeích spíše náhodně a nesystematicky,¹²¹ a zřizovatelem není dosud centrálně koordinována.¹²² V jednotlivých muzeích se liší způsoby pořizování, uchovávání, využívání a zpřístupňování elektronických vyobrazení sbírkových předmětů a liší se také množství předmětů, jejichž obrazový záznam, ať už v jakékoliv kvalitě, byl pořízen. Lze říci, že nějaký druh obrazové dokumentace předmětů je prováděn v každém z muzeí.¹²³

K digitalizaci ve významu pořizování obrazových záznamů jsou vybírány především předměty, které jsou zapůjčovány jinému subjektu na základě smlouvy o výpůjčce (obrazová dokumentace zapůjčených předmětů většinou bývá přílohou smlouvy), předměty vzácné nebo cenné či předměty, u nichž hrozí poškození vzhledem k častému zájmu badatelů. V některých muzeích jsou vytvářeny obrazové záznamy předmětů určených k restaurování, inventarizovaných předmětů, nových přírůstků

¹¹⁹ Výhodou je především finanční úspora, avšak je třeba počítat s vyšší časovou náročností. Pro restaurování keramiky, nábytku a malby je muzei využívána je například Střední škola umění a designu a Vyšší odborná škola Brno, příspěvková organizace, zřizovaná Jihomoravským krajem (restauruje předměty např. pro Regionální muzeum), nebo Střední uměleckoprůmyslová škola a Vyšší odborná škola, Turnov, Skálova 373, příspěvková organizace, jejichž služeb využívá Jihomoravské muzeum pro restaurování kovů. DURAJKOVÁ, Vladimíra. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Znojmo, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹²⁰ FANTURA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Hodonín, 14. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky, KUBÍN, Petr. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Mikulov, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky a MARTONOVÁ, Taťána. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Kyjov, 16. 4. 2016. Rozhovor kurátorkou Vlastivědného muzea Kyjov, pobočky Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹²¹ dle pčJedním muzeem, kde byla dosud zpracována koncepce digitalizace, je Muzeum regionu Boskovicka. Koncepce digitalizace sbírkových předmětů Muzea Boskovicka 2016–2018 předpokládala provedení digitalizace formou vytvoření obrazových záznamů včetně metadat u cca 6 000 sbírkových předmětů. Přednostně měly být k digitalizaci vybírány předměty náchylné k poškození při využívání badateli a předměty zásadní pro sbírku, tj. nejhodnotnější exponáty a předměty vystavené v expozicích. Záznamy by měly být prezentovány a zpřístupněny prostřednictvím webové aplikace. Ukončení digitalizace celé sbírky je dle koncepce předpokládáno v roce 2028. *Koncepce digitalizace sbírkových předmětů Muzea Boskovicka 2016–2018*. Muzeum Boskovicka, nedat., s. 2–3.

¹²² Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

¹²³ Z údajů uvedených v Ročních výkazech o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) vyplývá, že každé z muzeí disponuje určitým počtem evidenčních čísel sbírkových předmětů, které jsou digitalizovány v podobě obrazového záznamu. Viz tab. 2.ta.

nebo předmětů, které jsou zapisovány do systematické evidence. Profesionálně jsou nafoceny jen vybrané kolekce předmětů, které slouží k propagačním účelům muzea, tj. jsou vyobrazeny v katalozích k výstavám nebo na jiných tiskovinách. V roce 2014 byla každým z muzeí, spravujících sbírku zapsanou v CES, vytvořena obrazová dokumentace souboru předmětů, jimiž je daná sbírka nebo její oborová část charakterizována.¹²⁴ Obrazové záznamy jsou využívány především pro interní účely organizace, tj. pro zajištění efektivnější správy a využívání sbírkového fondu v rámci prezentačních aktivit. V některých muzeích jsou tyto obrazové záznamy ve formě metadat navázány na karty předmětů v elektronickém evidenčním systému, v jiných muzeích propojení dosud nebylo realizováno. Kromě CES jsou veřejně dostupné k nahlédnutí prostřednictvím webového rozhraní obrazové záznamy vybraných sbírkových předmětů Sbírký Jihomoravského muzea ve Znojmě,¹²⁵ Sbírký Masarykova muzea v Hodoníně, Sbírký Památníku písemnictví na Moravě¹²⁶ a Sbírký Galerie výtvarného umění v Hodoníně. Galerie je zapojena do projektu profesní organizace Rady galerií ČR (dříve Rady státních galerií, Galerie je členem od počátku 90. let 20. století) *Registr sbírek výtvarného umění* (tzv. „ProMuS), jehož předmětem je vytvoření dálkově dostupného webového katalogu sbírek členských galerií.¹²⁷

Prvním pokusem o systematickou digitalizaci sbírek muzeí, zřizovaných Jihomoravským krajem, byla realizace projektu *Digitalizace dokumentů*, který tvořil součást projektového záměru Jihomoravského kraje v oblasti eGovernmentu.¹²⁸ Příprava a realizace projektu probíhala v letech 2011–2013. V rámci projektu byly pořízeny digitální záznamy výhradně materiálů listinné podoby (knihy, periodika, staré tisky, rukopisy nebo jiné archiválie, listiny, mapy, plány ad.), sbírkové i nesbírkové povahy, nikoliv trojrozměrných předmětů, a to v celkovém objemu 250 tis. stran. Z 87 % se jednalo o monografie a periodika muzejních knihoven.¹²⁹ Digitalizované dokumenty vzešlé z tohoto projektu slouží především pro interní účely jednotlivých muzeí, v případě souboru dokumentů Muzea Brněnska jsou přístupné širšímu okruhu zájemců prostřednictvím digitální knihovny Kramerius.¹³⁰

¹²⁴ Novela vyhlášky č. 275/2000 Sb. účinná od 23. 7. 2013 stanovila, že povinnou součástí evidenčního záznamu sbírky v CES jsou rovněž obrazové údaje, tj. dle velikosti a druhu sbírky 25–50 digitálních fotografií sbírkových předmětů každé podsbírký v případě, je-li sbírka na podsbírký dělena.

¹²⁵ Aplikace Sbírký on-line na webových stránkách Jihomoravského muzea, dostupné z [www: <http://www.muzeumznojmo.cz/O-muzeu/Sbirky-on-line>](http://www.muzeumznojmo.cz/O-muzeu/Sbirky-on-line)

¹²⁶ Obrazové záznamy vybraných sbírkových předmětů jsou umístěny na webovém portále eSbírký, dostupné z [www: <http://www.esbirky.cz/>](http://www.esbirky.cz/).

¹²⁷ TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010, s. 6. K 31. 12. 2017 Galerie prezentuje v katalogu cca 3 320 sbírkových předmětů. *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2018, s. 4–5. Pracovní verze katalogu je veřejně přístupná na webových stránkách Metodického centra pro informační technologie v muzejnictví (CITeM). Dostupné z [www: <http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue>](http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue).

¹²⁸ Projekt „eGovernment v kraji, část výzvy I.-VI.“ byl realizován v letech 2009–2014. Spolufinancován byl z Integrovaného operačního programu, prioritní osy 2 Zavádění ICT v územní veřejné správě v programovém období 2007–2013. Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

¹²⁹ DAVID, Jiří. Ohlédnutí za projektem „Digitalizace dokumentů“ v Jihomoravském kraji. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2014*. Předkláštěři: Muzeum Brněnska, 2015, s. 111–119.

¹³⁰ Digitalizované tituly z fondu monografií a periodik muzejní knihovny jsou zpřístupněny v databázi Kramerius Moravské zemské knihovny v Brně. V případě dokumentů podléhajících autorské ochraně je přístupnost omezena pouze na počítače umístěných na pobočkách Muzea Brněnska nebo v Moravské zemské knihovně, a to registrovaným uživatelům. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

2.3.2. Vědecko-výzkumná a publikační činnost¹³¹

Vedle rozmnožování sbírky je vědecká a výzkumná práce dalším z hlavních pilířů muzejní činnosti. Muzeum je institucí, která dle zákona o ochraně sbírek sbírkové předměty shromažďuje za účelem jejich využití k vědeckým a studijním účelům, a zkoumá prostředí, z něhož jsou sbírkové předměty získávány.¹³² Provádění vědecko-výzkumné činnosti a následně seznamování veřejnosti s jejími výsledky patří i mezi standardy časové dostupnosti veřejných služeb.¹³³ K tomu disponuje muzeum odborníky v oborech společenských i přírodních věd.

Poměr výzkumné činnosti ve vztahu k dalším činnostem muzea není stanoven a ani jej nelze pevně ukotvit. Závisí především na **charakteru instituce, jejím směřování a historické tradici**, a také na tom, zda je v instituci **dostatečné personální obsazení**, které umožní vedle administrativních a legislativních povinností souvisejících s péčí o sbírkový fond (dokumentace, evidence, inventarizace ad.) věnovat dostatečnou pozornost také vědecké a výzkumné činnosti nebo naplňování komunikační funkce muzea (formy prezentace muzea vč. PR a marketingu).¹³⁴ S dostatečným personálním obsazením, které ovlivňuje míru a intenzitu vědecké a výzkumné činnosti, rovněž souvisí i organizační uspořádání muzea – u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou se na jedné pracovní pozici často projevuje kumulace několika funkcí¹³⁵ – odborní pracovníci zastávají pozici kurátora i pozici vedoucího pobočky, nezřídka plní rovněž funkce správců sbírek/depozitářů, dokumentátorů, instalačních pracovníků při realizaci výstav, PR pracovníků nebo muzejních pedagogů a lektorů.¹³⁶ Je však otázkou, zda u těchto muzeí dále posilovat personální obsazení nebo přistoupit k takovým organizačním změnám, které umožní efektivnější využití pracovníků při zachování stejného počtu zaměstnanců a zároveň kvality a rozsahu poskytovaných veřejných služeb.

Právě z hlediska **míry pozornosti** věnované vědecké a výzkumné činnosti a komunikace instituce navenek se u muzeí, zřizovaných Jihomoravským krajem, projevuje více či méně výrazný trend příklonu k jedné činnosti na úkor činnosti druhé. Přičemž v posledních několika letech lze pozorovat jednoznačné **směřování k rozšiřování nabídky v oblasti muzejní prezentace**, a to zejména z důvodu jejího dopadu na návštěvnost instituce, která je významným kritériem pro posuzování úspěšnosti činnosti muzea ze strany zřizovatele.¹³⁷

¹³¹ V souladu s výkazy Kult (MK) 14-01 je za vědecko-výzkumnou činnost pro účely této koncepce považovány výzkumné úkoly či projekty s definovaným cílem a řešitelem, za jejichž výstupy jsou považovány se považují monografie (jejich kapitoly) s přiděleným ISBN, články s poznámkovým aparátem ve sbornících a časopisech, ohlášené referáty na konferencích, učebnice (jejich kapitoly), katalogy sbírek, výstav nebo expozic, případně edice dokumentů, které mají kritický aparát, libreto nebo scénář autorské výstavy nebo expozice, rukopisy výzkumných a restaurátorských zpráv mající povahu autorského díla, přijaté projekty nebo návrhy na nové technologie.

¹³² § 2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb.

¹³³ Tamtéž, § 10a odst. 2 písm. c).

¹³⁴ K tomu BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, 1997, s. 111–133 nebo STRÁNSKÝ, Zbyněk Zbyslav. *Úvod do muzeologie*. Brno: Universita J. E. Purkyně v Brně, s. 86–95.

¹³⁵ Zde je však nutné poznamenat, že kumulace funkcí se netýká pouze muzeí s rozvětvenou organizační strukturou, ale všech muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem. Pozornost tomuto tématu bude věnována v kapitole k personálnímu obsazení činnosti muzeí.

¹³⁶ Např. u Muzea Brněnska jsou vedoucími čtyř ze šesti poboček muzea kurátoři-historici. Stejně tak u Masarykova muzea, kde vedoucí pracovníci a kurátoři rovněž zajišťují organizaci muzejních výstav nebo realizaci muzejních programů. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele a ze zpráv o činnosti Muzea Brněnska a Masarykova muzea za rok 2017.

¹³⁷ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

Převažování výzkumné nad prezentační činností bylo v posledních letech možné pozorovat u Regionálního muzea, a to v důsledku jeho „extenzivního“ rozvoje a snahy o stabilizaci.¹³⁸ V následujících letech muzeum předpokládá rozvoj spíše v prezentační oblasti, vč. kulturně-výchovné činnosti zahrnující i muzejní edukaci.¹³⁹ Relativně vyrovnaný poměr mezi výzkumnou a prezentační činností lze zaznamenat u Jihomoravského muzea. Muzeum disponuje prvotřídními odborníky v oblastech geologie, zoologie, botaniky, historie i etnografie, kteří každoročně publikují výsledky své výzkumné práce v odborných periodících nebo na konferencích.¹⁴⁰ Muzeum však také zaměřuje pozornost na prezentační činnost – pořádání výstav, kulturně-výchovných akcí pro veřejnost a v posledních třech letech zde došlo také k výraznému rozvoji v oblasti muzejně pedagogické práce.¹⁴¹

Zaměření a témata vědecké a výzkumné činnosti

Zdroje témat vědecké a výzkumné činnosti:

- získávání podkladů pro expozice a výstavy
- historie a tradice sběrné oblasti muzea
- sbírkový fond a jeho specifika
- odborný zájem pracovníků
- odborný zájem externích badatelů
- témata odborných konferencí a seminářů, které muzeum pořádá nebo jichž se odborní pracovníci účastní¹⁴²
- témata odborné spolupráce s jinými subjekty (projekty vnitrostátní i mezinárodní spolupráce)¹⁴³

¹³⁸ V letech 2011–2016 muzeum realizovalo v krátké době po sobě tři investiční projekty financované z dotačních programů EU - Stabilizace opěrných zdí areálu zámku v Mikulově jako prevence sesuvů a skalních řícení svahů Zámeckého kopce (ukončen v roce 2014), Obnova zahradních teras barokové zahrady u zámku v Mikulově (ukončen v roce 2015) a Archeologický park Pavlov (ukončen v roce 2016). V uplynulém období bylo také třeba muzeum stabilizovat personálně a ekonomicky. KUBÍN, Petr. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Mikulov, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹³⁹ Tamtéž. V této souvislosti je však nutné podotknout, že vedle rozvoje prezentační činnosti (s čímž mj. souvisí i zřízení nové pozice muzejního pedagoga a vytvoření specializované pozice PR pracovníka díky provedené organizační změně v roce 2017) muzeum v roce 2017 rovněž zahájilo dva nové významné investiční projekty spolufinancované z evropských strukturálních fondů – Revitalizace památníku bratří Mrštíků v Divákách a Dům přírody Pálavy a jeden projekt neinvestiční povahy - I-CULT: Mezinárodní kulturní platforma, Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁴⁰ Publikované texty odborných pracovníků za rok 2017 jsou např. uvedeny v kap. 5 Vědeckovýzkumná činnost zprávy o činnosti Jihomoravského muzea za rok 2017 (*Zpráva o činnosti za rok 2017*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2018, s. 16–20.)

¹⁴¹ Muzeum realizuje v pěti výstavních sálech na tři desítky výstav ročně, z toho cca 30 % tvoří výstavy autorské. Pravidelnými kulturně-výchovnými pořady se staly přednáškový cyklus v Domě umění, Pohádkové léto v Domě umění nebo Léto na Cornštejně. (*Zpráva o činnosti za rok 2017*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2018, s. 10–15.)

¹⁴² Např. Muzeum Blanenska uspořádalo v roce 2017 konferenci Objevitelé Moravského krasu (*Zpráva o činnosti 2017*, Blansko: Muzeum Blanenska, 2018, s. 26), Regionální muzeum v roce 2017 spolupořádalo mj. konference GEPAARD – Geologicko-paleontologicko-archeologická diskuze nebo 26. setkání českých, saských, bavorských a hornorakouských pracovníků muzeí na téma Krásný nový svět – Archeologie v muzeích na cestě ke svobodě (*Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*, Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2018, s. 34–35), Masarykovo muzeum uspořádalo v roce 2017 seminář na téma Současnost a budoucnost muzeologického vzdělávání a výzkumu v ČR (*Zpráva o činnosti za rok 2017*. Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2018, s. 25)

¹⁴³ Např. v roce 2017 byl z programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko-Česká republika 2014–2020 podpořen společný projekt Jihočeského a Jihomoravského kraje, Kraje Vysočina a spolkové země Dolní Rakousko

- specifickým odvětvím jsou archeologické výzkumy

Vzhledem k omezenému personálnímu obsazení většiny muzeí je téměř veškerá výzkumná činnost odborných pracovníků muzeí spojená s prezentací, tj. v rámci výzkumu jsou zajišťovány podklady pro expozice a výstavy.

Výstupy vědecké a výzkumné činnosti, publikace

Výsledky odborné vědecké práce jsou veřejnosti prezentovány formou **výstavních projektů, přednáškovou činností odborných pracovníků**, případně jsou publikovány prostřednictvím **tištěných médií – periodických a neperiodických publikací**. Příležitostně jsou muzei pořádány nebo spolupřátány **odborné či vědecké konference a semináře**, na nichž mají možnost prezentovat výsledky své badatelské činnosti. K větším výstavám jsou dle finančních možností instituce ojediněle vydávány **tematické katalogy**. Katalogy jsou vedle filmového a fotografického záznamu jediným fyzickým výstupem realizované výstavy, jsou unikátním prostředkem její dokumentace a jako takové slouží budoucím badatelům.

Muzea v rámci své ediční činnosti vydávají vlastní **monografické publikace** (v roce 2017 např. Regionální muzeum, Muzeum Blanenska, Muzeum Brněnska, Muzeum Vyškovska)¹⁴⁴ a **odborné publikace vzešlé z realizovaných projektů** (např. publikace Jihomoravského muzea vzešlé z projektů přeshraniční spolupráce s Dolním Rakouskem). Muzea rovněž spolupracují na **edičních projektech** - Městské muzeum Veselí nad Moravou se odborně podílí na projektu ediční řady populárně-naučných publikací o Veselí nad Moravou vydávaných od roku 2013 Veselským kulturním střediskem, o.p.s. z grantu města Veselí nad Moravou.¹⁴⁵ Výstupy badatelských aktivit jsou u Muzea regionu Boskovicka prezentovány prostřednictvím edičního projektu *Vlastivěda Boskovicka*. V rámci projektu jsou muzeem ve spolupráci s odborníky vydávány tematické publikace věnované vždy jednomu odbornému tématu. Doposud byly vydány tři publikace zaměřené na přírodovědu, etnografii a archeologii, připravována je historická publikace zaměřená na šlechtické rody Boskovic a okolí.¹⁴⁶ Jako platforma pro zveřejňování

I-CULT: Mezinárodní kulturní platforma, jehož předmětem bude mj. i společný výzkum odborných pracovníků muzeí v oblasti etnografie, archeologie a historie. Za Jihomoravský kraj je do projektu zapojeno Jihomoravské muzeum a Regionální muzeum. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele a z webových stránek dotačního programu - *Interreg Rakousko-Česká republika* [online]. [cit. 2018-11-05].

¹⁴⁴ SVOBODA, Jiří. *Dolní Věstonice - Pavlov: místo: jižní Morava, čas: 30 000 let*. 2. vyd. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2017., KALINOVÁ, Alena. *Příběh keramiky z Olomučan*. Blansko: Muzeum Blanenska, 2017. 151 s., KOTULÁNOVÁ, Renata. *Ženy, které toho mnoho dokázaly*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace, 2017. 34 s. a ČERNÁ, Iveta a kol. *Stopy textilních magnátů v Brně. Löw-Beer – Stiasni – Tugendhat*. Brno: Muzeum Brněnska, 2017. 131 s. Publikace Muzea Brněnska navazuje na vydavatelskou aktivitu zahájenou pobočkou Vila Löw-Beer v letech 2015 a 2016 prvními publikačními počiny - průvodcem vilou Löw-Beer (*Vila Löw-Beer. Rodičovská vila Grety Tugendhat. Průvodce vilou* (HANÁK, Jaromír (ed.). *Vila Löw-Beer. Rodičovská vila Grety Tugendhat. Průvodce vilou*. Brno: Muzeum Brněnska, 2015. 52 s.) a monografií věnovanou rodinným domům Löw-Beerů (*Rodinné domy Löw-Beerů* (HANÁK, Jaromír (ed.). *Rodinné domy Löw-Beerů. Brněnec – Brno – Půlpecen – Svitávka*. Muzeum Brněnska: Brno 2016.).

¹⁴⁵ Každoročně od roku 2013 byla vydána jedna publikace – Veselské chaloupky: původní zástavba a její obyvatelé (2013), Veselské kostely a drobné sakrální památky (2014), Chorinští z Ledské: příběh posledních majitelů (2015), Bartolomějské náměstí: původní zástavba a její obyvatelé (2016) a Staré město Veselí: původní zástavba a obyvatelé Kožešnické ulice, Rybníčku a Benátek (2017). Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele a ze zpráv o činnosti muzea za roky 2013–2017.

¹⁴⁶ Jedná se o publikace *Přírodní poměry Boskovicka* (2008), *Lidová kultura a nářečí na Boskovicku* (2009) a *Pravěk Boskovicka* (2014). HAMALOVÁ, Dagmar. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Boskovice, 20. 4. 2016. Svazek 4 této edice měl být vydán v roce 2019, ale k jejímu vydání vzhledem k vyčerpání autorského kolektivu dojde patrně na přelomu let 2020 a 2021. Rozhovor s ředitelkou Muzea regionu Boskovicka, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2018, s. 42.

výsledků výzkumné práce slouží u Muzea Blanenska, Muzea Brněnska a Regionálního muzea **sborníky** vydávané až na výjimky každoročně od 90. let 20. století.¹⁴⁷

Pracovníci muzeí jsou rovněž nezřídka **spoluautory** odborných publikací vydávaných jinými subjekty nebo do těchto publikací přispívají svými texty. Odborné texty pracovníků jsou také součástí odborných, populárně-naučných nebo dalších tematických místních periodik.¹⁴⁸

Do oblasti vědecké a výzkumné činnosti muzea také patří zpřístupňování sbírek externím badatelům a poskytování konzultací ke zpracovávaným studentským pracím. Roční počet badatelských návštěv se pohybuje v řádech desítek až stovek badatelů.¹⁴⁹ Z hlediska badatelské práce v muzeích je problematické často zcela nevyhovující zázemí, kdy jsou badatelny umístěny v kancelářích odborných pracovníků a nejsou vybaveny dostatečným mobiliářem ani technikou.¹⁵⁰

Archeologický výzkum

Specifickou částí vědecké a výzkumné činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem je provádění archeologických výzkumů, k němuž jsou oprávněna od druhé poloviny roku 2017 všechna krajská muzea.¹⁵¹ Všechna muzea rovněž disponují vlastním archeologickým pracovištěm obsazeným jedním (většina muzeí) až třemi archeology (Masarykovo muzeum). Nejvýznamnější část činnosti muzeí v oblasti archeologického výzkumu tvoří provádění **archeologických dohledů a záchranných archeologických výzkumů** na stavbách a při aktuálních výkopových pracích v regionu působnosti daného muzea.¹⁵² Dále je prováděna **povrchová prospekce archeologických lokalit, identifikace nových archeologických lokalit** pomocí terénních sběrů a sledování stavu nemovitých archeologických památek. Archeolog Muzea regionu Boskovicka se rovněž podílí na provádění **detektorové prospekce**.¹⁵³

Údaje týkající se vědecké a výzkumné činnosti v muzeích zachycuje **tabulka 2.tb**. Jak bude ještě zmíněno, i v tomto případě, stejně jako v dalších případech statistických údajů vyplňovaných do formuláře Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeum výtvarných umění) pro NIPOS, je vypovídající schopnost těchto údajů sporná z důvodu zřejmé odlišné metodiky získávání jednotlivých dat. Co je třeba také zohlednit je skutečnost, že jakékoliv statistické údaje zachycující pouze kvantitativní data nedokáží posoudit kvalitativní stránku vědeckovýzkumných výstupů (jejich vědeckou kvalitu, druh a přínos). Podmínky v jednotlivých muzeích jsou v oblasti vědecko-výzkumné práce nesrovnatelné, a to nejen v oblasti již zmiňovaného personálního obsazení. Do míry kvality výstupů vědecko-výzkumné

¹⁴⁷ Muzeum Blanenska - *Sborník Okresního muzea v Blansku*, později *Sborník Muzea Blansko* a od roku 2016 *Sborník Muzea Blanenska*, Regionální muzeum – *RegioM ...: zpravodaj Regionálního muzea v Mikulově* a Muzeum Brněnska - *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků* později *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků*.

¹⁴⁸ Informace o všech publikacích vydaných muzeem nebo publikacích, které jsou výsledkem spolupráce odborných pracovníků, jsou uvedeny ve zprávách o činnosti muzeí v kapitole věnované vědecko-výzkumné činnosti.

¹⁴⁹ Dle údajů, uvedených v Ročních výkazech o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za roky 2013 až 2017 největší počet badatelských úkonů provádí Jihomoravské muzeum a Muzeum Vyškovska, a to v počtu cca 200–400 ročně. Viz tab. 2.tb.

¹⁵⁰ Zcela nevyhovující badatelské zázemí je např. Muzeu regionu Boskovicka, kde se vybudování zázemí pro badatele objevuje v dlouhodobých plánech muzea. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2018, s. 42.

¹⁵¹ Muzeum Blanenska získalo oprávnění k archeologickým výzkumům v průběhu roku 2017, provádění samotných výzkumů tedy bude realizovat až od počátku roku 2018. §21 zákona č. 20/1987.

¹⁵² Komerční záchranné archeologické výzkumy (ZAV) jsou jedním ze zdrojů příjmů muzea, avšak výše výnosů za tyto výzkumy se pohybuje v řádech desítek (Muzeum Vyškovska) až stovek (Masarykovo muzeum, Jihomoravské muzeum) tisíc Kč. Tyto výnosy tvoří jen zlomek z výnosů za vlastní výkony a zboží. Např. v roce 2017 získalo prováděním ZAV Regionální muzeum 36 tis. Kč (celkové výnosy za vlastní výkony a zboží 14 164 tis. Kč), Masarykovo muzeum 612 tis. Kč (2 406 tis. Kč), Muzeum Vyškovska 62 tis. Kč (500,8 tis. Kč) a Jihomoravské muzeum 140 tis. Kč (3 221 tis. Kč). Informace jsou uvedeny ve zprávách o činnosti jednotlivých muzeích za rok 2017, a to v rámci ekonomických přehledů – v tabulkách VÝNOSY.

¹⁵³ *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2018, s. 25.

práce jednotlivých muzeí vstupuje daleko více proměnných (např. postavení dané instituce ve vědecké obci, subjekty vědecko-výzkumné práce, s nimiž muzeum spolupracuje, region, v němž muzeum působí...), jejichž objektivní vyhodnocení sahá daleko za téma a aspirace této koncepce.

Pokud však věnujeme pozornost statistickým datům uvedeným v tabulce, vyplývá z nich, že v průměru nejvíce vědecko-výzkumných úkolů za období 2013–2017, téměř 37, zpracovalo Masarykovo muzeum. Masarykovo muzeum rovněž zaznamenalo nejvyšší počet výstupů ze zpracovávaných úkolů, v průměru cca 30 ročně. Naopak nejnižší počet v obou položkách uvádí Muzeum Blanenska (resp. Muzeum Blansko), a to průměrně 1,6 vědecko-výzkumných úkolů a 0,8 výstupů během sledovaného období ročně. V této souvislosti je však třeba poznamenat, že statistická data zřejmě jako vždy neodrážejí a nemohou odrážet složitost problematiky v celé její šíři a hloubce. Jeden jediný vědecký úkol ročně může přinést významné a oceňované výstupy (např. velmi kvalitní a mezinárodně skvěle přijatá expozice *Cesta do pravěku Blanenska* z roku 2018), na druhé straně desítky úkolů ročně mohou být jen bezobsažnými výstupy bez významu pro posun ve vědeckém poznání v dané problematice popř. pro popularizaci oboru.

Tab. 2.tb Vědecko-výzkumná činnost v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017:

		Počet zpracovávaných vědeckovýzkumných úkolů	Počet výstupů ze zpracovávaných úkolů	Počet zaměstnanců, podílejících se na vědeckovýzkumné činnosti (přepočtený stav)	Počet badatelských úkonů (návštěvy, dotazy, konzultace)
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	3	2	1,5	37
	2014	6	1	1,9	43
	2015	12	-	3,8	23
	2016	6	1	3,8	20
	2017	14	2	3,6	26
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	2	4	2,0	311
	2014	5	6	1,2	429
	2015	10	20	7,0	235
	2016	11	25	6,0	472
	2017	12	13	6,0	327
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	27	23	10,0	226
	2014	31	25	9,0	165
	2015	78	71	11,0	171
	2016	23	16	12,0	153
	2017	24	14	11,0	166
Muzeum Blanenska	2013	-	-	-	54
	2014	-	-	-	59
	2015	-	-	-	43
	2016	-	-	-	43
	2017	8	4	3,0	73
Muzeum Brněnska	2013	24	16	12,0	129
	2014	25	15	14,0	115
	2015	29	14	13,0	152
	2016	24	13	14,0	164
	2017	23	15	12,0	130
Muzeum regionu Boskovicka	2013	24	15	2,0	112
	2014	19	19	2,9	-
	2015	18	12	3,0	64
	2016	18	10	10,0	77
	2017	15	20	4,0	64
Muzeum Vyškovska	2013	3	2	0,1	406
	2014	3	5	0,2	438
	2015	3	3	0,1	322
	2016	1	1	0,1	283
	2017	1	2	0,1	243
Regionální muzeum v Mikulově	2013	4	2	7,0	59
	2014	3	3	5,5	91
	2015	5	2	5,5	53
	2016	9	4	5,0	17
	2017	11	5	6,0	24

2.3.3. Prezentace

Třetím významným pilířem muzejní práce je po činnosti sbírkotvorné a vědecko-výzkumné činnosti prezentační.¹⁵⁴ Jak již bylo výše uvedeno, v poslední době se na prezentaci, tj. využívání muzejních sbírek ve vztahu k široké veřejnosti a jejich prezentování klasickou výstavní aktivitou nebo dalšími více či méně obvyklými formami, klade čím dál větší důraz. A to zejména díky pozitivnímu vlivu na návštěvnost instituce, která bývá vnímána jako jedno z nejdůležitějších kritérií při posuzování úspěšnosti a významu muzea nejen ze strany zřizovatelů.¹⁵⁵ Pro potřeby této koncepce budeme rozlišovat dvě základní kategorie v prezentační činnosti muzeí - zpřístupnění sbírkových předmětů prostřednictvím jejich vystavení v rámci **stálých expozic a krátkodobých výstav**, a dále realizaci **doprovodných programů s kulturně-výchovnou náplní**, s využitím sbírkových předmětů nebo bez jejich využití, kam spadají i muzejně-edukační programy.

Expozice

Jednou nebo více stálými prezentacemi sbírkových předmětů formou **muzejních expozic** až na výjimky disponuje **každé z veřejnosti přístupných pracovišť muzeí** zřizovaných Jihomoravským krajem. Výjimku tvoří kaple sv. Anny a špitálek, výstavní prostor po rekonstrukci zpřístupněný v roce 2012, Muzeum v Ivančicích, které z důvodu absence adekvátních výstavních prostor omezuje svou prezentační činnost na dvě krátkodobé výstavy ročně, a Muzeum ve Šlapanicích, kde byla stálá vlastivědná a etnografická expozice v minulosti zrušena a prostor je v současné době využíván pro pořádání krátkodobých výstav. **Nejstarší expozice pocházejí z 60. let minulého století, nejnovější expozice byla zpřístupněna v roce 2017** a u několika dalších je plánováno zpřístupnění v nejbližších letech.¹⁵⁶

Tematické zaměření expozic

V expozicích jsou představena **profilová témata** jednotlivých muzeí nebo jejich poboček, která jsou spjata jednak se sbírkotvornou činností muzea a jednak se v nich odráží ojedinělost místa a regionu, v němž muzeum nebo daná pobočka působí. Témata, která expozice zpracovávají, rovněž odráží charakter muzea. V případě muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem se ve většině případů jedná o muzea se **všeobecným zaměřením**, zabývající se historií a současností regionu. Setkáváme se zde proto především s expozicemi obecně **vlastivědnými, přírodovědnými, archeologickými, historickými nebo etnografickými**, které jsou doplněné expozicemi tematicky zaměřenými na problematiku specifickou

¹⁵⁴ Problematice muzejní prezentace se věnuje např. Beneš nebo Stránský. Oba autoři řadí prezentaci do širší oblasti muzejní komunikace, tj. seznamování široké veřejnosti s činností muzea, vč. propagačních a PR aktivit, a pojmají muzeum jako komunikační médium. (BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, 1997, s. 111–133 nebo STRÁNSKÝ, Zbyněk Zbyslav. *Úvod do muzeologie*. Brno: Universita J. E. Purkyně v Brně, s. 86–95). Pro účely této koncepce bude v této kapitole pozornost směřována na prezentační výstupy muzeí, kterými jsou expozice a výstavy a rovněž doplňující kulturně-výchovné programy. Propagační a PR aktivity budou zmíněny v kapitole týkající se návštěvnosti muzeí.

¹⁵⁵ Jednou z podmínek, kterou musí splňovat žadatel, aby byl oprávněn podat žádost o dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu v programovém období 2014–2020, je návštěvnost muzea vypočítaná jako roční průměr za poslední tři roky, která činí více než 30 000 návštěvníků. Výpočet vychází z údajů za návštěvnost, včetně návštěvnosti akcí pořádaných v daném muzeu, které muzea vykazují NIPOS. (*Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020*. Schváleno Evropskou komisí dne 4. 6. 2015. [cit. 2018-11-06], s. 105.

¹⁵⁶ Nová expozice Muzea Bučovice, Pohádky a pověsti Boskovicka v Muzeu regionu Boskovicka, expozice v návštěvnickém centru Slovanského hradiště v Mikulčicích, expozice v Městském muzeu Kyjov, expozice Sběratelství Dietrichsteinů v Regionálním muzeu, přírodovědná expozice v Domě přírody Pálavy v Dolních Věstonicích nebo exteriérová expozice lapidária v Jihomoravském muzeu ve Znojmě (jedná se o expozice, jejichž realizace již má zajištěný zdroj financování). Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

pro dané muzeum nebo jeho sbírkový fond.¹⁵⁷ Výjimku tvoří muzea situovaná ve specifických prostorách, jako jsou hradní nebo zámecké interiéry,¹⁵⁸ nebo muzea, která lze označit za specializovaná, zaměřená na určitá vyhraněná témata.¹⁵⁹ **Galerie** v rámci jedné stálé expozice prezentuje **průřez svého sbírkového fondu**, a to jak díla zakladatelské generace i pozdějších členů Sdružení výtvarných umělců moravských, tak díla mapující tvorbu výtvarných umělců regionu jihovýchodní Moravy od 19. století do současnosti. V expozicích jsou často umístěny nejcennější a historicky nejvýznamnější sbírkové předměty.

Stáří a životnost expozic

Dle odborných publikací se životnost muzejní expozice pohybuje **kolem pěti až deseti let**.¹⁶⁰ Ke každé z expozic je však třeba **přístupovat individuálně**, mj. záleží na charakteru sbírky, zpracovávaném tématu nebo použitém výstavním mobiliáři. Životnost expozic zkracují zejména rozvoj vědeckého poznání, rychlý vývoj technologií i posun v požadavcích na architektonickou a estetickou podobu expozice. S postupem času rovněž degraduje výstavní mobiliář.¹⁶¹ Starší výstavní mobiliář rovněž nesplňuje současné požadavky na bezpečné uložení sbírkových předmětů – neprachotěsnost, nedostatečná ochrana před UV zářením, a svou konstrukcí mohou být nebezpečné pro návštěvníka a při manipulaci i pro personál muzea.

Značná část muzejních expozic, jimiž disponují muzea zřizovaná Jihomoravským krajem, byla zpřístupněna veřejnosti **před více než deseti lety**. Přestože každá prochází příležitostnými repasemi, inovacemi a reinstalacemi, řadu z nich je z pohledu současného muzejního návštěvníka možné označit za **neatraktivní, zastaralou a neaktuální**, a to alespoň co se týče formálního zpracování a využitého výstavního mobiliáře. Mezi tyto expozice patří zejména expozice **Masarykova muzea a Muzea Vyškovska** zpřístupněné v 50. až 80. letech 20. století¹⁶² a některé z expozic **Muzea Blanenska**.¹⁶³ Nepopiratelný je však přínos těchto expozic v oblasti edukační, díky čemuž jsou atraktivní pro návštěvníky edukačních programů z řad školních skupin v rámci výuky. Stáří vybraných expozic muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem zachycuje tabulka 2.tc.

¹⁵⁷ Masarykovo muzeum např. prezentuje stálou expozici T. G. Masaryka. Pro Regionální muzeum specifické téma vinařství zachycují expozice *Tradiční vinařství na Moravě* a *Víno napříč staletími*. Muzeum Vyškovska se v *Expozici k životu a dílu Aloise Musila* věnuje postavě významného vyškovského rodáka, cestovatele, orientalisty a spisovatele.

¹⁵⁸ Muzeum Blanenska sídlí v prostorách blanenského zámku a v rámci expozic představuje jednak historické interiéry zámku, jednak proměny zámeckého bydlení v různých vrstvách společnosti v dějinách. Expozice *Od gotiky po empirii* Regionálního muzea (většina předmětů expozice je však zapůjčena z Moravské galerie v Brně) mapuje formou muzejních instalací vývoj životního stylu v několika historických obdobích až do 19. století. Instalace ve sklepení zříceniny hradu Cornštejn napodobují autentické historické interiéry.

¹⁵⁹ Expozice Památníku Mohyla míru jsou výhradně věnovány problematice napoleonských válek, bitvy u Slavkova a její odezvě v dějinách. Památník písemnictví na Moravě prostřednictvím expozic prezentuje historii moravské literatury od počátku do 20. století. V expozici Blanenská umělecká litina je pak představen průřez výrobků blanenských železáren od poloviny 19. století.

¹⁶⁰ BENEŠ, Josef. *Muzejní prezentace*. Praha: Národní muzeum, 1981, s. 271 nebo ŠEBEK, František. Zpřístupnění sbírek muzeí veřejnosti. In: *Úvod do muzejní praxe. Učební texty základního kurzu Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky*. Praha: Asociace muzeí a galerií České republiky, 2010, s. 249–249.

¹⁶¹ ŠEBEK, František. Zpřístupnění sbírek muzeí veřejnosti. In: *Úvod do muzejní praxe. Učební texty základního kurzu Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky*. Praha: Asociace muzeí a galerií České republiky, 2010, s. 249.

¹⁶² Zejména se jedná o expozici Městského muzea Veselí nad Moravou *Od Doubravy po Javořinu* a expozice Muzea Vyškovska *Vyškovsko do r. 1850 a Pravěk Vyškovska*.

¹⁶³ Zejména se jedná o expozici *Měřící technika* a v některých ohledech i expozici věnovanou zámeckým interiéřům.

Tab. 2.tc Stáří vybraných expozic muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem:¹⁶⁴

Organizace	Expozice	Zpřístupnění	Stáří k r. 2018 (v letech)
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Neživá příroda Znojemska	2002	16
	Živá příroda Znojemska	2006	12
	Mince zemí Koruny české - ze sbírky Josefa Květoně	2007	11
	Památník Prokopa Diviše v Příměticích - expozice	2010	8
	Zbraně orientu	2010	8
	Zřícenina hradu Cornštěj - expozice ve sklepení	2012	6
	Pravěcí zemědělci	2016	2
	Noblesa křehkého dekoru	2017	1
Masarykovo muzeum v Hodoníně	Městské muzeum Veselí nad Moravou - Od Doubravy po Javořinu	1988	30
	T. G. Masaryk a rodný kraj	1997	21
	Slovanské hradiště v Mikulčicích - expozice pavilonu II Velkomoravské Mikulčice - druhý kostel a sakrální architektura knížecího hradu	2008	10
Muzeum Blanenska	Měřicí technika	90. léta	19–27
	Blanenská litina	2. pol. 90. let	16–20
	Zámecké interiéry	2. pol. 90. let	16–20
	Bydlení na blanenském zámku	2009–2012	6
	Laboratoř barona Reichenbacha	2012	6
	Hrady Blanenského okolí	2013	5
	Objevitelé Moravského krasu	2013	5
	Cesta do pravěku Blanenska	2018	0
Muzeum Brněnska	Památník Mohyla míru - Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805	2005	13
	Památník písemnictví na Moravě - Staroslověnština a moravské písemnictví 9. – 18. století	2005	13
	Památník písemnictví na Moravě - Moravská literatura 19. – 20. století	2008	10
	Památník Mohyla míru - Fenomén Austerlitz	2010	8
	Památník písemnictví na Moravě - Středověké skriptorium a historie rajhradského kláštera	2013	5
	Vila Löw-Beer - Svět brněnské buržoazie mezi Löw-Beer a Tugendhat	2016	2
Muzeum regionu Boskovicka	Historické zemědělské stroje	1998	20
	Boskovicko - Krajinou sedmizubého hřebene	2012	6
	Historie Židů v Boskovicích	2014	4
	Židovské čtvrti v českých zemích	2014	4
	Pohádky a pověsti Boskovicka	2019	0
Muzeum Vyškovska	Vyškovská lidová keramika	1954	64
	Vyškovsko do r. 1850	1972	46
	Pravěk Vyškovska	1989	29
	Středověk	2005	13
	Expozice k životu a dílu Aloise Musíla	2014	4
	Příroda Vyškovska	2016	2
Regionální muzeum v Mikulově	Od gotiky po empír	1997	21
	Tradiční vinařství na Moravě - 1. část	2000	18
	Tradiční vinařství na Moravě - 2. část	2004	14
	Římané a Germáni v kraji pod Pálavou	2007	11
	Víno napříč staletími	2012	6
	Archeopark Pavlov - expozice	2016	2
	Dolní Věstonice - Život pod Pálavou	2016	2

¹⁶⁴ Údaje uvedené v tabulce pochází ze zpráv o činnosti muzeí za rok 2017, z webových stránek muzeí, ze zjištění zřizovatele, z periodických publikací (MARTONOVÁ, Taťána – POKORNÁ, Blanka. Vlastivědné muzeum Kyjov. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně* 1, 1995, s. 2.; TRACHTULEC, Vít. Městské muzeum ve Veselí nad

Jediná stálá expozice **Galerie** je umístěna v přízemí a 1. NP budovy. Vzhledem k povaze prezentace, která představuje průřez nejvýznamnějšími sbírkovými předměty Galerie zastupujícími stěžejní témata, jimž se ve své sběratelské činnosti věnuje, zde nelze hovořit o zastaralosti či neaktuálnosti. Po dokončení plánované rozsáhlé rekonstrukce budovy bude však třeba připravit obnovu a doplnění expozice, případně realizovat nezbytné restaurátorské zásahy.¹⁶⁵

Jihomoravské muzeum působí v šesti objektech, z nichž vyjma rotundy sv. Kateřiny všechny disponují stálými výstavami sbírek. Problematická co se týče možností rozšiřování expozic, je skutečnost, že pouze polovina z těchto objektů je vlastnictvím Jihomoravského kraje, zbylé objekty jsou majetkem města Znojma. Z důvodu probíhajících stavebních oprav, které jsou v režii města, byly zrušeny expozice v 1. NP znojemského hradu. Po kompletním dokončení oprav zde Jihomoravské muzeum předpokládá vybudovat nové historické expozice. V roce 2017 již byla zpřístupněna expozice keramiky s názvem *Noblesa křehkého dekoru*. Tématy dalších expozic budou mj. zbraně a nábytek. Další plánovanou expozicí, která vzhledem k významu objektu schází, je multimediální expozice věnovaná historii rotundy sv. Kateřiny.¹⁶⁶ V případě, že se v budoucnu podaří zajistit nové depozitární prostory namísto nevyhovujících půdních prostor minoritského kláštera a Domu umění, plánuje muzeum vybudovat nové expozice i zde.¹⁶⁷

Jak již bylo výše uvedeno, mezi expozice, které se potýkají s neaktuálností a neatraktivností pro návštěvníka, patří některé z expozic **Masarykova muzea**. V roce 2016 byly zahájeny přípravy na realizaci projektu na vybudování zcela nových expozic Vlastivědného muzea v Kyjově, a to za finanční spoluúčasti evropských fondů, finančních prostředků Jihomoravského kraje a města Kyjova. Současně s budováním expozic jsou předpokládány i stavební úpravy objektu, v němž muzeum sídlí.¹⁶⁸ Vybudování nové expozice Městského muzea Veselí nad Moravou je předmětem projektu s názvem „Stavební úpravy a obnova stálé expozice v Městském muzeu Veselí nad Moravou“, který je v současné době zpracován, avšak dosud se nepodařilo zajistit finanční prostředky na jeho realizaci. Projekt obsahuje vedle vybudování nové expozice rovněž stavební úpravy sídla muzea, zahrnující mj. modernizaci sociálního a technického zázemí a vybudování depozitáře v půdních prostorách objektu.¹⁶⁹ Vybudování nové expozice je připravováno rovněž v prostorách zrekonstruovaného návštěvníckého centra Slovanského hradiště v Mikulčicích a v prostorách hodonínského zámečku, sídla Masarykova muzea. Zdejší zdařilá expozice *T. G. Masaryk a rodný kraj* pochází z roku 1997 a v současné době je chystán projekt její modernizace, která by měla předběžně proběhnout do roku 2021.¹⁷⁰

Moravou. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.) a z Konceptce rozvoje expozic Muzea Blanenska (MUZEUM BLANENSKA. Konceptce rozvoje expozic Muzea Blanenska 2017–2022, s. 6–13. In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit 2018-11-06], s. 6–13.

¹⁶⁵ *Zpráva o činnosti Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvkové organizace Jihomoravského kraje 2017*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2018, s. 46.

¹⁶⁶ Dle předpokladů by měla být nová expozice umístěna v prostorách nedalekého pivovaru, který je ve vlastnictví města Znojma. Předběžný odhad výdajů na realizaci expozice činí cca 15 500 tis. Kč. DURAJKOVÁ, Vladimíra. *Příprava konceptce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Znojmo, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky, *Plán činnosti na léta 2015–2020*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 20. 7. 2014, s. 4 a informace ze zjištění zřizovatele.

¹⁶⁷ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁶⁸ Projekt na celkovou rekonstrukci budovy zámečku, v němž sídlí Vlastivědné muzeum Kyjov, byl k 2. 8. 2016 úspěšně podán do Výzvy č. 21 Muzea Integrovaného regionálního operačního programu. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁶⁹ Celkové výdaje projektu činí 17 215 tis. Kč. Projektová žádost na realizaci projektu byla k 31. 1. 2018 podána v rámci 76. výzvy Muzea II. Integrovaného regionálního operačního programu, avšak z důvodu nedostatku alokovaných financí na tuto výzvu dotaci projekt neobdržel. Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

¹⁷⁰ Projekt nese název *Stavební úpravy a obnova stálé expozice v Masarykově muzeu v Hodoníně*. Celkové výdaje projektu cca 15 000 tis. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele (Střednědobý plán reprodukce majetku na roky 2019–2021).

Muzeum Blanenska disponuje osmi expozicemi, z nichž tři jsou starší deseti let. Výraznou modernizaci muzeum předpokládá u expozice *Měřicí technika* (expozice je nevyhovující jednak formálním zpracováním, jednak svým umístěním), která by měla být přesunuta do rekonstruovaných půdních prostor zámku.¹⁷¹ V únoru 2018 byla po téměř dvouletém uzavření zpřístupněna archeologická expozice Cesta do pravěku Blanenska. V roce 2018 byly rovněž zahájeny práce na modernizaci expozice Blanenská litina. Otevření upravené expozice se předpokládá v první polovině roku 2019. Dle koncepce rozvoje expozic muzea by pro vhodnou prezentaci sbírkového a tematického bohatství regionu bylo třeba v následujících letech vybudovat přírodovědnou expozici a novou expozici o historii a současnosti speleologie, rozšířit expozici *Objevitelé Moravského krasu* a přesunout ji na hlavní prohlídkovou trasu a rozšířit expozici zámeckých interiérů o prezentaci rodu Salmů a dalších bývalých vlastníků blanenského zámku.¹⁷²

Prezentační činnost u dvou poboček **Muzea Brněnska** je zcela nebo převážně založena na realizaci krátkodobých výstav. V případě Muzea ve Šlapanicích je tato skutečnost dána zrušením původní národopisné a vlastivědné expozice z důvodu snahy o větší proměnlivost prezentovaných témat s ohledem na převažující návštěvníky, kterými jsou obyvatelé města Šlapanice a blízkého okolí.¹⁷³ Pobočka Muzeum v Ivančicích nedisponuje vlastní stálou expozicí z důvodu dlouhodobé absence vhodných výstavních prostor, a to jak k expozičním účelům, tak k účelům krátkodobých výstav.¹⁷⁴ V současné době je ve fázi přípravy vytvoření nové expozice věnované ivančickému rodákovi A. Muchovi v prostorách Památníku Alfonse Muchy v Ivančicích (objekt je vlastnictvím města) ve spolupráci muzea s městem, která by měla nahradit stávající expozici města.¹⁷⁵ Přípravuje se rovněž nová expozice lapidária ze sbírek Muzea v Ivančicích, instalovaná v prostorách zámku v nedalekých Oslavanech.¹⁷⁶ Z důvodu špatného technického stavu a zastaralé grafické podoby byla v roce 2017 zrušena expozice *Dějiny a současnost kláštera Porta coeli* Podhoráckého muzea v Předklášteří a měla by být v nejbližších letech rekonstruována (spolu se vstupním prostorem muzea).¹⁷⁷ Ani další z expozic této pobočky, expozice cenné mineralogické sbírky, nevyhovují současným požadavkům a do budoucna se předpokládá jejich modernizace.¹⁷⁸

Muzeum regionu Boskovicka na přelomu roku 2018 a 2019 byla dokončena a zpřístupněna nová expozice *Pohádky a pověsti Boskovicka* ve sklepních prostorách muzea. Dlouhodobě je v plánech muzea vybudování nové expozice věnované duchovním tradicím Boskovicka a dialogu židovské a křesťanské kultury,¹⁷⁹ jeho uskutečnění však stojí v cestě nedostatek prostor, do kterých by bylo možné

¹⁷¹ Předběžné náklady na realizaci expozice činí 1 500 tis. Kč. Částka nezahrnuje náklady na rekonstrukci půdních prostor (ta je v kompetenci vlastníka objektu, města Blanska). Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁷² MUZEUM BLANENSKA. Koncepce rozvoje expozic Muzea Blanenska 2017–2022, In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit 2018-11-06], s. 6–13.

¹⁷³ Jedinými předměty, jejichž prezentace je nazývána expozicí, jsou dva koněspřežné kočáry umístěny ve vstupním prostoru muzea. Prostory po původních expozicích umožňují realizované výstavy častěji obměňovat, díky čemuž může muzeum nabídnout pestřejší program. KRAJÍČKOVÁ, Martina. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Šlapanice, 29. 4. 2016. Rozhovor s vedoucí Muzea ve Šlapanicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹⁷⁴ Více k tomuto viz příloha Stručná charakteristika historického a institucionálního vývoje jednotlivých muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem, podkap. Muzeum Brněnska.

¹⁷⁵ Na přípravné práce k realizaci expozice muzeum získalo v roce 2018 účelově určený příspěvek ve výši 522 tis. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁷⁶ Na realizaci expozice obdrželo muzeum v roce 2018 účelově určený příspěvek ve výši 490 tis. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele a *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Brno: Muzeum Brněnska, 2018, s. 47. Otevření expozice je plánováno na jaro 2020.

¹⁷⁷ Předpokládané náklady na projekt činí 2 655 tis. Kč. *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Brno: Muzeum Brněnska, 2018, s. 15 a 47. Realizace expozice proběhne v roce 2020.

¹⁷⁸ V roce 2019 by měla být zpracována studie rekonstrukce. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁷⁹ Expozice by měla být vybudována v rozšířených výstavních prostorách v 1. NP na ulici Hradní v Boskovicích. S rozšířením výstavních prostor souvisí další stavební úpravy budovy, které se dotknou i depozitářů a

přesunout technické zázemí a kanceláře pracovníků. Na projekt na realizaci expozice, který nesl název „Duchovní dědictví Boskovicka – mosty porozumění“, muzeum (v té době ještě zřizované městem) v minulosti neúspěšně žádalo o finanční podporu v rámci dotačních programů Evropského hospodářského prostoru.

Muzeum Vyškovska se o oživení expozic snaží prostřednictvím tematických edukačních programů připravovaných muzejním pedagogem a vybavením expozičních prostor multimediálními zařízeními, jako jsou dotykové obrazovky opatřené interaktivními programy. Prioritně se muzeum do budoucna zaměří na vybudování expozice novodobých dějin *Vyškovsko po roce 1850*, která byla z důvodu neaktuálnosti a tendenčnosti zpracování v roce 2013 zrušena, expozice *Pravěk a středověk Vyškovska* (libreto expozice bylo zpracováno v roce 2017)¹⁸⁰ a *Národopisné* expozice (deinstalována v roce 2018). V roce 2016 byly zahájeny přípravy projektu na realizaci nové historické expozice Muzea Bučovice, která by měla být dokončena v roce 2019.¹⁸¹ Muzeu zcela chybí expozice, které by zachycovaly dosud neprezentovaná významná regionální témata – vojenství a armáda s důrazem na tradici v regionu, historie zámku Vyškov nebo vyškovská měšťanská domácnost v 1. polovině 19. století.¹⁸²

Zcela nevyhovující z hlediska formy prezentace tématu, v níž se v minulých letech odrážela i nízká návštěvnost objektu, byla expozice **Regionálního muzea** v Památníku bratří Mrštíků v Divákách.¹⁸³ V roce 2016 byl připraven projekt na revitalizaci objektu za finanční spoluúčasti evropských fondů předpokládající stavební obnovu objektu včetně vybudování literární muzejní expozice.¹⁸⁴ Původní expozice byla ke konci roku 2017 zrušena a v současnosti probíhá společně s rekonstrukcí památníku i její obnova. Z Operačního programu Životní prostředí v roce 2018 žádá muzeum o finanční prostředky na realizaci projektu „Dům přírody Pálavy“.¹⁸⁵ Záměrem projektu o předpokládaných celkových nákladech 35 000 tis. Kč je komplexní rekonstrukce budovy muzea v Dolních Věstonicích, realizace nadzemní přístavby vestavěné do dvora (vstup, pokladna, výtah, sociální zařízení aj.) a přístavba podzemního expozičního prostoru věnovanému CHKO Pálava a jejímu okolí.¹⁸⁶ Další prioritou Regionálního muzea v oblasti expozic je vybudování nové expozice věnované Dietrichsteinům (*Sběratelství Dietrichsteinů*)¹⁸⁷ a realizace nové expozice Moravské galerie v Brně (současná expozice *Od gotiky po empirii*).¹⁸⁸

kancelářských prostor muzea. HAMALOVÁ, Dagmar. *Strategie rozvoje Muzea regionu Boskovicka na období 2017–2022*. Muzeum regionu Boskovicka, 16. června 2016, s. 18 a 31.

¹⁸⁰ *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2017*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2018, s. 7.

¹⁸¹ V roce 2017 muzeum obdrželo od zřizovatele účelově určený příspěvek na zpracování projektové dokumentace, v roce 2018 muzeum obdrželo částku 5 270 tis. Kč na realizaci expozice (3 160 tis. Kč investiční příspěvek/2 110 tis. Kč účelově určený příspěvek). Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁸² PELINKOVÁ, Monika. *Koncepce využití prostor severního traktu předzámčí zámku Vyškov (majetek města Vyškov). Varianta 2 – využití celého křídla*. Vyškov, listopad 2013, s. 4.

¹⁸³ Za rok 2017 byla evidována návštěvnost 460 návštěvníků expozice a 30 návštěvníků speciálních doprovodných programů, což bylo nejméně ze všech poboček a pracovišť příspěvkových organizací zřizovaných Jihomoravským krajem. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2018, s. 31.

¹⁸⁴ Projekt byl podpořen v rámci 21. výzvy Muzea Integrovaného regionálního operačního programu. Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

¹⁸⁵ Žádost byla předložena v rámci 106. výzvy tohoto operačního programu k datu 15. 11. 2018 (Prioritní osa 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu; Specifický cíl: 4.1 – Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území). Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

¹⁸⁶ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁸⁷ Na realizaci expozice muzeum v roce 2017 obdrželo účelově určený příspěvek od zřizovatele ve výši 3 101 tis. Kč, expozice by měla být realizována ke konci roku 2018.

¹⁸⁸ Celkové výdaje projektu činí 9 079 tis. Kč. Projektová žádost na realizaci projektu byla k 31. 1. 2018 podána v rámci 76. výzvy Muzea II. Integrovaného regionálního operačního programu, avšak z důvodu nedostatku alokovaných financí na tuto výzvu dotaci projekt neobdržel. Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

Jako pozitivum lze spatřovat, že v posledním desetiletí bylo v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem vybudováno několik moderních expozic, které svým obsahovým a architektonickým zpracováním vynikají, a které dosahují úrovně nejoceňovanějších muzejních prezentací v České republice. Tyto expozice jsou dle průzkumů prováděných mezi návštěvníky rovněž nejpopulárnějšími a nejvyhledávanějšími výstavními prezentacemi v daných muzeích. U Muzea Vyškovska se jedná např. o *Expozici k životu a dílu Aloise Musila* nebo expozici *Příroda Vyškovska*. Jihomoravské muzeum se prezentuje kompletně renovovanou expozicí *Zbraně orientu*, představující jednu z vůbec nejceněnějších sbírek spravovaných touto organizací, novou archeologickou expozicí *Pravěcí zemědělci*, a expozicí keramiky v prostorách znojemského hradu *Noblesa křehkého dekoru*. V Památníku písemnictví na Moravě bylo v roce 2013 veřejnosti zpřístupněno jižní křídlo prelatury rajhradského kláštera s novou multimediální expozicí *Středověké skriptorium a historie rajhradského kláštera*. Muzeum Blanenska v roce 2018 zpřístupnilo zcela novou archeologickou expozici *Cesta do pravěku Blanenska*. Všechny tyto expozice byly vybudovány převážně z finančních prostředků Jihomoravského kraje. S přispěním finančních prostředků Evropské unie byla vybudována a v roce 2016 zpřístupněna expozice *Svět brněnské buržoazie mezi Löw-Beer a Tugendhat*, mimořádným počinem v oblasti muzejního výstavnictví je pak výstavba Archeoparku Pavlov s interaktivní expozicí věnovanou archeologickým památkám archeologické lokality v katastrech obcí Dolní Věstonice a Pavlov. Několik relativně nově vybudovaných expozic rovněž dosáhlo na nejvyšší ocenění udělované v České republice v oblasti muzejnictví, cenu Gloria Musaealis. 1. místo v kategorii Výstava roku 2007 získalo Regionální muzeum za archeologickou expozici *Římané a Germáni v kraji pod Pálavou*, Masarykovo muzeum obdrželo totéž ocenění za expozici *Velkomoravské Mikulčice – druhý kostel a sakrální architektura knížecího hradu* o rok později. *Expozice Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* byla oceněna 2. místem v kategorii Výstava roku 2005 a v témže roce dosáhlo na stejné umístění v kategorii Muzejní počín roku otevření Památníku písemnictví na Moravě. V roce 2012 byla v Muzeu Boskovicka, příspěvkové organizaci města Boskovice, otevřena zcela nová vlastivědná expozice *Boskovicko – Krajinou sedmizubého hřebene*, která v následujícím roce obdržela Cenu čestného výboru soutěže Gloria musaealis. Posledním úspěchem jihomoravských muzeí v této soutěži bylo 2. místo v kategorii Muzejní počín roku 2016 pro Regionální muzeum za projekt *Archeopark Pavlov*.¹⁸⁹

V souvislosti s prezentační činností muzeí nelze opomenout přeshraniční česko-rakouský **projekt I-CULT: Mezinárodní kulturní platforma**, do něhož se na české straně za Jihomoravský kraj zapojilo Jihomoravské muzeum a Regionální muzeum.¹⁹⁰ Cílem projektu je mj. nastavit, v praxi využívat a rozvíjet nové mechanismy spolupráce paměťových institucí, které povedou od vzájemné výměny know-how, předávání vědomostí a poznatků, ke společné prezentaci kulturního dědictví. V průběhu realizace projektu v letech 2018–2020 zpracují pracovníci kulturních organizací ze tří krajů České republiky a Dolního Rakouska v rámci odborných skupin vybraná společná témata (archeologie, etnografie, sklářství a téma Hranice) do prezentačních a výstavních celků, jako jsou publikace a muzejní výstavy.

Výstavy

Při hodnocení výstavní činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem, a to jak v rámci kvantitativních, tak kvalitativních kritérií, je třeba zohlednit specifické faktory, které daná kritéria ovlivňují. Zejména se jedná o rozlohu a počet výstavních ploch, bohatství sbírkového fondu, počet odborných pracovníků podílejících se na výstavní činnosti (přípravě a realizaci výstav), kontext kulturního působení daného muzea zahrnující i převážnou skladbu návštěvníků atd. Tyto faktory určují

¹⁸⁹ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

¹⁹⁰ Nositelem projektu je Jihočeský kraj, partnery projektu vedle jihomoravských muzeí Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace, Museumsmanagement Niederösterreich GmbH, MAMUZ Museumszentrum Betriberbs GmbH, Donau-Universität Krems (Zentrum für museale Sammlungswissenschaften) a město Retz. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

celkový počet uspořádaných výstav (z toho počet vlastních a přejatých), četnost výstav a délku jejich průběhu, jejich tematické zaměření, rozsah a formu zpracování...

Při tvorbě **výstavních plánů** se projevuje spíše nekoncepční přístup, každé z muzeí má však alespoň výchozí představu o tom, v jakém počtu a jakým tématům by měl být určitý počet výstav ročně věnován, případně na jaké skupiny návštěvníků by měly být výstavy zaměřeny. Pestrým tematickým zaměřením výstav se muzea snaží zaujmout co nejširší spektrum návštěvníků. Do výstavních plánů jsou zařazovány jak výstavy autorské, tak výstavy zapůjčené, jejichž cílem je doplnit prezentační plán o témata, která by vlastními silami muzea nebylo možné prezentovat, a dále témata popularizační. Jejich hlavním záměrem je přilákat do muzea i netradiční a nové návštěvníky. **Autorské výstavy**¹⁹¹ vychází z vlastního sbírkového fondu muzea a jsou věnovány odborným tématům z vědeckých oborů, jimiž se muzeum zabývá. Často jsou v rámci autorských výstav prezentována významná výročí, regionální témata, výstupy z projektů, do nichž je muzeum zapojeno, nebo jsou představováni místní umělci či slavní rodáci. V případě **zapůjčených výstav** se muzea často snaží o jejich doplnění o vlastní vklad – tematicky vhodné předměty z vlastního sbírkového fondu, speciální doprovodný edukační program atd. Jakožto muzeum zaměřené na sbírky výtvarného umění přistupuje k přípravě výstavního plánu specificky Galerie. Galerie realizuje především vlastní autorské výstavy, k nimž využívá jednak vlastního sbírkového fondu a jednak předmětů, uměleckých děl, zapůjčených od jiných subjektů. Nesporná je vysoká odborná úroveň výstavních projektů Galerie, která vychází jak z odborné práce kvalifikovaných kurátorů, tak z bohatého a kvalitního sbírkového fondu. Tematicky jsou výstavy zaměřeny výhradně na oblasti, jimž se Galerie věnuje ve své odborné činnosti.¹⁹² Přehled o počtu a tematickém zaměření uspořádaných výstav v období 2013–2017 v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v dělení dle prezentovaného tématu zachycuje tabulka 2.tf.

Ve výstavní činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem jsou tematicky nejvíce zastoupenými obory výtvarné umění a ostatní umělecké obory, dále také výstavy bez rozlišení kategorie („ostatní“) a výstavy všeobecné nebo kombinované.¹⁹³ Nejméně jsou zastoupeny výstavy přírodovědné a výstavy věnované vědeckotechnologickým tématům.

Co se týče četnosti výstav, ve většině muzeí se **frekvence jejich střídání** pohybuje v rozmezí od dvou do čtyř měsíců, a to často bez významnějších prodlev (tj. doba mezi výstavami je určena na deinstalaci staré a instalaci nové výstavy). Průměrně na jeden výstavní sál v případě většiny muzeí připadne čtyři až pět realizovaných výstav ročně.¹⁹⁴ Výjimku tvoří Regionální muzeum, v němž jsou dva výstavní sály věnovány dlouhodobým výstavám,¹⁹⁵ a Muzeum Brněnska, kde se delší výstavní projekty objevují v Památníku písemnictví na Moravě (zde možné vysvětlit relativně velkým množstvím výstavních sálů této pobočky) a v Podhoráckém muzeu. Frekvenci pořádání výstav v Regionálním muzeu, která se vymyká průměru v krajem zřizovaných muzeích, je možné mimo dalších faktorů

¹⁹¹ Za autorskou, tj. vlastní (základní) výstavu je v souladu s definicí ve formuláři Ročního výkazu o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) (formulář KULT (MK) 14-01), vyplňovaného muzei v rámci statistického šetření Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu, považována výstava, která je autorsky připravena vykazujícím muzeem a obsahuje v převážné míře vlastní exponáty (alespoň 50 %). Viz

¹⁹² Těmito tématy jsou osobnosti SVUM a regionální autoři, sbírky významných galerií a muzeí umění v České republice, významné umělecké a výtvarné spolky, sdružení a skupiny, působící u nás i v zahraničí nebo nastupující generace výtvarníků. FANTURA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Hodonín, 14. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

¹⁹³ Označení druhů výstav je převzato z kategorizace Ročního výkazu o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) (formulář KULT (MK) 14-01).

¹⁹⁴ Průměrný počet výstav se na jeden výstavní sál v počtu mezi čtyřmi až pěti pohybuje u Galerie (ta do celkového počtu uspořádaných výstav ve výkazu KULT zahrnuje tři výstavy realizované pro jiné instituce), Jihomoravského muzea, Masarykova muzea, Muzea Blanenska, Muzea regionu Boskovicka a Muzea Vyškovska.

¹⁹⁵ V roce 2017 se jednalo o výstavy *Piaristické školy v Mikulově a jejich vědecké přístroje* (výstava od roku 2011) a *Lichtenštejnové na Mikulovsku ve 13.–16. století* (výstava od roku 2014). *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2018, s. 17.

odůvodnit skutečností, že významnou část návštěvníků muzea tvoří nikoliv místní obyvatelé, ale návštěvníci města, turisté, u nichž není předpoklad, že by se jim výstava tzv. „okoukala“.

Až na výjimky disponují muzea pro realizaci krátkodobých výstav **více než jedním výstavním sálem**, což jim umožňuje současně prezentovat více témat.¹⁹⁶ Regionální muzeum a Muzeum Vyškovska v roce 2017 uspořádalo výstavy v celkem sedmi prostorách,¹⁹⁷ Jihomoravské muzeum v šesti,¹⁹⁸ Muzeum regionu Boskovicka v pěti,¹⁹⁹ Galerie ve třech a Muzeum Blanenska v jednom výstavním prostoru. Muzeum Brněnska má celkem ve všech svých pobočkách k dispozici třináct výstavních prostor (resp. třináct výstavních prostor bylo využito pro pořádání výstav v roce 2017), z toho pět přísluší Památníku písemnictví na Moravě, tři Podhoráckému muzeu v Předklášteří,²⁰⁰ dva Muzeu ve Šlapanicích a po jedné zbylým pobočkám muzea. U Masarykova muzea disponuje každá pobočka (resp. pracoviště) jedním výstavním sálem, celkem tedy probíhají výstavy v muzeu v pěti výstavních prostorách (samostatný výstavní sál je umístěn na Národní tř. v Hodoníně v sále Evropa).

Nejvíce výstav v průběhu sledovaného období v průměru uspořádalo Muzeum Vyškovska, a to cca 32 ročně, naopak nejnižší počet výstav realizovalo ve stejném období Muzeum Blanenska (resp. Muzeum Blansko), a to v průměru 6 výstav ročně, což odpovídá prostorovým možnostem těchto muzeí. Co se týče autorských výstav, nejvíce jich ve sledovaném období zaznamenalo Muzeum Brněnska, a to v průměru 20,4 autorských výstav za rok. Naopak nejméně autorských výstav uspořádalo Muzeum Blanenska, 1,8 výstavy za rok. Z tabulky lze rovněž pozorovat významné rozdíly v podílu autorských výstav na celkovém počtu realizovaných výstav mezi muzei i v rámci muzeí v jednotlivých letech sledovaného období.²⁰¹ Zatímco u Galerie, Masarykova muzea a Muzea Brněnska je procentuální podíl autorských výstav na celkovém počtu realizovaných výstav stabilně vysoký, v období 2013–2017 se pohyboval v rozmezí od 55 % do 100%. Naopak u Jihomoravského muzea, Muzea Blanenska, Muzea regionu Boskovicka a Muzea Vyškovska se procentuální podíl autorských výstav na celkovém počtu realizovaných výstav v období 2013–2017 pohyboval okolo 30 %.

Více vypovídající než absolutní počet uspořádaných výstav je poměr uspořádaných výstav k počtu kurátorů, resp. počet výstav, které připadají na jednoho kurátora. Nejvyšší počet výstav na jednoho kurátora z celkového počtu výstav realizovaných v roce 2017 uskutečnilo Muzeum regionu Boskovicka (7), Galerie (6) a Muzeum Vyškovska (5), nejméně naopak Muzeum Brněnska (1,75), Regionální muzeum (1,6) a Muzeum Blanenska (1,25). Co se týče autorských výstav, potom nejvíce jich na jednoho kurátora v roce 2017 představila Galerie (5), Muzeum regionu Boskovicka (2) a Masarykovo muzeum (1,67), nejméně pak Jihomoravské muzeum (0,78), Regionální muzeum (0,75) a Muzeum Blanenska (0,5).²⁰²

¹⁹⁶ Výjimkou je Muzeum Blanenska, která má pro krátkodobé výstavy k dispozici pouze jeden výstavní prostor, tzv. Malou výstavní síň. Masarykovo muzeum disponuje sice pěti výstavními sály, avšak každá z poboček muzea pouze jedním. Stejně tak pobočky Muzea Brněnska Vila Löw-Beer (galerie Celnice), Památník Mohyla míru a Muzeum v Ivančicích (pouze na ½ roku).

¹⁹⁷ U Regionálního muzea je jedním prostorem synagoga a jedním Archeopark Pavlov; u Muzea Vyškovska, je pro krátkodobé výstavy využívána i kaple sv. Anny, výstavní prostor Muzea Bučovice a dočasně také prostory po zrušené expozici *Vyškovsko od r. 1850*; výjimečně byla výstava uspořádána i v zámeckém sklepení.

¹⁹⁸ Jedná se o tři sály v Domě umění, dva v minoritském klášteře a jeden v prostorách znojemského hradu.

¹⁹⁹ Z toho jedním je synagoga a jedním prostory Židovského obecního domu.

²⁰⁰ V roce 2017 byl pro uspořádání výstavy výjimečně využit i prostor chodby v patře muzejní budovy. Jednalo se o panelovou výstavu *Pekelníci* a výstavu výtvarných prací žáků MŠ „Na Paloučku“ Tišnov s tematikou cestování. *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Brno: Muzeum Brněnska, 2018, s. 16.

²⁰¹ Velice proměnlivý je v tomto ohledu podíl vlastních výstav na celkovém počtu výstav např. u Regionálního muzea, v jednotlivých letech se pohybuje od 16 do 70 %. Při vyhodnocení údajů je pak nutné zohlednit také nejednotnost v metodice vyplňování Ročního výkazu o muzeu a galerii mezi jednotlivými muzei, tj. jaké výstavy jsou těmito muzei pro účely statistiky označeny za „vlastní“, tedy autorské.

²⁰² Data týkající se počtu kurátorů v jednotlivých muzeích jsou převzata ze zpráv o činnosti muzeí za rok 2017. V případě Galerie je ve zprávě o činnosti uveden pouze jeden kurátor sbírky, avšak „neoficiálně“ funkci kurátora zastávají tři pracovníci. Ve vyhodnocení těchto dat je nutné vzít v úvahu specifickou galerijního výstavnictví, a tedy jeho rozdílnost od výstavnictví muzejního.

Překážkou pro realizaci většího množství autorských výstav je časová vytíženost odborných pracovníků (mj. zapříčiněná nikoliv výjimečnou kumulativností pracovních pozic) a omezené zdroje finančních prostředků.

Tab. 2.td Počet realizovaných výstav v roce 2017 v poměru k počtu výstavních sálů:

	Počet uspořádaných výstav celkem (2017)	Počet využitých výstavních prostor (2017)	Počet výstav na výstavní sál (2017)
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	18	3	6,0
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	26	6	4,3
Masarykovo muzeum v Hodoníně	27	5	5,4
Muzeum Blanenska	5	1	5,0
Muzeum Brněnska	28	13	2,0
Muzeum regionu Boskovicka	21	5	4,2
Muzeum Vyškovska	30	7	4,3
Regionální muzeum v Mikulově	13	7	1,7

Tab. 2.te Počet realizovaných výstav v roce 2017 v poměru k počtu kurátorů sbírkových fondů:

	Počet uspořádaných výstav (2017)	z toho vlastních	Počet kurátorů k 31. 12. 2017	Počet výstav na počet kurátorů	
				celkově	vlastních
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	18	15	3	6,00	5,00
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	26	7	9	2,89	0,78
Masarykovo muzeum v Hodoníně	27	15	9	3,00	1,67
Muzeum Blanenska	5	2	4	1,25	0,50
Muzeum Brněnska	28	20	16	1,75	1,25
Muzeum regionu Boskovicka	21	6	3	7,00	2,00
Muzeum Vyškovska	30	9	6	5,00	1,50
Regionální muzeum v Mikulově	13	6	8	1,63	0,75

Tab. 2.tf Počet realizovaných výstav v období 2013–2017 v dělení dle prezentovaného tématu:

	Počet uspořádaných výstav	z toho		z toho								
		vlastních	% vlastních na celkovém počtu	výtvarní umění	umělecké obory ostatní	archeologie a historie	historie přírody a přírodovědné obory	věda a technika	etnografie a antropologie	všeobecné, kombinované	ostatní	
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	15	12	80,0	14	-	-	-	-	-	1	-
	2014	15	12	80,0	15	-	-	-	-	-	-	-
	2015	15	15	100,0	15	-	-	-	-	-	-	-
	2016	13	10	76,9	13	-	-	-	-	-	-	-
	2017	18	15	83,3	18	-	-	-	-	-	-	-
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	27	7	25,9	6	4	2	4	1	3	3	4
	2014	27	12	44,4	3	4	2	3	-	3	3	9
	2015	29	9	31,0	6	3	-	3	2	3	4	8
	2016	28	7	25,0	6	2	2	4	1	-	5	8
	2017	26	7	26,9	4	2	3	3	2	1	2	9
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	30	24	80,0	5	2	13	-	-	5	4	1
	2014	24	17	70,8	2	4	9	-	1	8	-	-
	2015	29	17	58,6	6	3	8	-	-	6	4	2
	2016	28	18	64,3	5	4	11	-	-	5	1	2
	2017	27	15	55,6	6	3	8	-	-	2	1	7
Muzeum Blanenska	2013	7	2	28,6	2	-	2	-	2	-	1	-
	2014	6	2	33,3	2	1	2	-	-	-	1	-
	2015	6	1	16,7	1	1	1	-	1	-	1	1
	2016	6	2	33,3	1	3	2	-	-	-	-	-
	2017	5	2	40,0	-	1	3	-	1	-	-	-
Muzeum Brněnska	2013	27	20	74,1	4	7	2	-	-	1	6	7
	2014	24	21	87,5	5	7	3	-	-	2	7	-
	2015	28	23	82,1	6	7	3	-	-	-	12	-
	2016	28	18	64,3	4	6	3	1	-	1	11	2
	2017	28	20	71,4	4	7	5	-	1	2	8	1
Muzeum regionu Boskovicka	2013	17	5	29,4	3	3	5	-	-	-	-	6
	2014	11	3	27,3	4	-	-	4	-	-	1	2
	2015	13	2	15,4	4	-	5	-	1	-	1	2
	2016	13	5	38,5	5	-	3	-	-	-	1	4
	2017	21	6	28,6	3	-	3	-	-	1	7	7
Muzeum Vyškovska	2013	30	7	23,3	6	3	6	1	1	3	1	9
	2014	37	8	21,6	4	4	8	2	2	3	1	13
	2015	34	6	17,6	9	2	4	-	2	5	-	12
	2016	28	5	17,9	5	1	7	1	-	3	-	11
	2017	30	9	30,0	4	1	9	1	1	5	-	9
Regionální muzeum v Mikulově	2013	10	7	70,0	-	4	4	1	1	-	-	-
	2014	16	7	43,8	7	-	8	-	1	-	-	-
	2015	12	2	16,7	3	1	3	-	1	-	-	4
	2016	16	4	25,0	5	-	10	-	-	1	-	-
	2017	13	6	46,2	5	-	7	-	-	-	-	1

Kulturně-výchovná činnost²⁰³

Pro účely této koncepce zahrnuje kulturně výchovná činnost jakékoliv doplňkové prezentační aktivity muzeí vyjma expozic a výstav, které jsou výstupem jejich činnosti směrem k veřejnosti, a to jak ve spojitosti s expozicemi a výstavami a se sbírkovými předměty, tak bez vazby na ně. Vzhledem ke svému potenciálu pro získání nových návštěvníků a vyšší sdělnost při zprostředkovávání informací a poznání, než které často dosahují klasické prezentační aktivity muzeí, jsou tyto činnosti stále oblíbenější a vyhledávanější jak mezi muzei samotnými, tak mezi potenciálními návštěvníky, a zaujímají stále více prostoru v rámci programové nabídky muzea.

Kulturně-výchovná činnost v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem zahrnuje **širokou škálu aktivit**, počínaje komentovanými prohlídkami výstav a konče pořádáním hudebních koncertů nebo jiných kulturních akcí z odlišných oblastí kultury, než je muzejní činnost. Tyto akce jsou svým tematickým zaměřením někdy více, někdy méně spjaté s primárním úkolem muzejní instituce, kterým je péče a zprostředkování sbírkového fondu muzea veřejnosti. Jako celek však přispívají k zapojení muzea do života komunity, k naplňování jeho funkce jako kulturního a komunitního centra. Vedle již zmiňovaných komentovaných prohlídek a koncertních vystoupení jsou realizovány přednášky a přednáškové cykly, besedy, specializované prohlídky, např. prohlídky ve večerních hodinách nebo kostýmované prohlídky, exkurze mimo prostory muzea, workshopy a tvořivé dílny, předváděcí akce, specializované muzejní edukační programy, prodejní burzy, programy pro příměstské tábory ad.²⁰⁴

K efektivnímu fungování muzea v místě jeho působení významným způsobem přispívají **dobré vztahy s místní komunitou**, a to zejména z toho důvodu, že především u malých muzeí jsou místní návštěvníci primární cílovou skupinou, pro niž je koncipován program činnosti muzea.²⁰⁵ K posílení sounáležitosti s místní komunitou mj. přispívá spolupráce muzea se samosprávou obce či města nebo místními organizacemi a spolky při pořádání obecních nebo městských kulturních akcí.²⁰⁶ I tyto aktivity lze pak zahrnout do kulturně-výchovné činnosti muzea.²⁰⁷

²⁰³ Termín *kulturně-výchovná činnost* byl zvolen s ohledem na zachování souladu terminologie využívané v koncepci se strukturou každoročně zpracovávaných zpráv o činnosti muzeí (zde je jednou z povinně zpracovávaných kapitol kapitola s názvem *Interpretace a kulturně-výchovná činnost*). A to i z hlediska rozsahu – pro účely koncepce zahrnuje tento termín pouze doplňkovou kulturně-výchovnou činnost (tj. nezahrnuje jakoukoliv další činnost v rámci prezentační činnosti muzea). Jedná se o termín, který je využíván spíše ve starší muzeologické literatuře. V současné literatuře je nahrazován termínem muzejní edukace, zahrnujícím výchovnou a vzdělávací funkci muzea. K tomu např. JÚVA, Vladimír. Muzejní pedagogika. In: JAGOŠOVÁ, Lucie - JÚVA, Vladimír - MRÁZOVÁ, Lenka. *Muzejní pedagogika: Metodologické a didaktické aspekty muzejní edukace*. Brno: Paido, 2010, s. 69–140.

²⁰⁴ Příklady těchto akcí jsou např. tradiční přednáškový cyklus nebo Pohádkové léto v Domě umění Jihomoravského muzea, vánoční a velikonoční předváděcí akce Masarykova muzea, Noc na zámku a Hudba na blanenském zámku Muzea Blanenska, cykly besed Středění a Host ve vile Muzea Brněnska, Prázdninové muzejní dílničky pro šikovné ručičky Muzea Vyškovska, příměstské tábory realizované Muzeem ve Šlapanicích, Vilou Löw-Beer a Muzeem Blanenska ve spolupráci s jinými institucemi atd. Od roku 2018 jsou příměstské tábory realizovány rovněž v pobočce Památník písemnictví na Moravě a od roku 2019 též v Podhoráckém muzeu. Na rok 2020 plánován příměstský tábor v Muzeu v Ivančicích.

²⁰⁵ O vztazích mezi muzeem a místní samosprávou viz kap. Sbírky.

²⁰⁶ Propojení aktivit místní samosprávy a muzea je dosud nejvíce patrný u Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka, před rokem 2016 působících jako Muzeum Blansko a Muzeum Boskovicka, příspěvkové organizace měst Blansko a Boskovice. Velice dobrá spolupráce funguje mezi Znojemskou Besedou, příspěvkovou organizací města Znojma, a Jihomoravským muzeem, nebo mezi Mikulovskou rozvojovou, s.r.o., obchodní společností založenou městem Mikulovem, a Regionálním muzeem. Tradičně většina muzeí spolupracuje s městskými a obecními knihovnami a místními turistickými informačními centry, a to jak při pořádání, tak při propagaci kulturních akcí, nebo s dalšími kulturními, školskými nebo sociálními zařízeními zřizovanými městy (obcemi).

²⁰⁷ Jihomoravské muzeum se zapojilo v roce 2017 do akce Dny otevřených dveří radnice, Masarykovo muzeum se tradičně zapojuje do akce ke Dni dětí Vodní království – ve spolupráci s Domem kultury Hodonín, příspěvkovou

Součástí kulturně-výchovné činnosti je rovněž příprava **speciálních edukačních programů pro různé specifické skupiny návštěvníků**. Těchto edukačních programů nejčastěji využívají **předškolní a školní skupiny**, pro něž je návštěva muzea zpestřením klasické výuky a umožňuje prohloubení vědomostí a dovedností žáků v daném vyučovaném tématu způsobem, který díky zapojení více smyslů a mj. i emocionálního prožitku přináší efektivnější ukotvení dosažených vědomostí a dovedností. Jako pozitivum lze spatřovat, že edukační programy pro školní skupiny nabízejí všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem. Samozřejmostí je individuální přizpůsobení programu po dohodě s pedagogem a možnost absolvovat program i mimo běžnou otvírací dobu muzea. Jedná se o tematické edukační programy ke stálým expozicím a výstavám, které jsou pravidelně obměňovány, nebo obecné edukační programy, které mají za cíl představit instituci muzea a její fungování. Pestrou stálou nabídkou edukačních programů, přizpůsobených jednotlivým ročníkům mateřských, základních a středních škol, disponuje například Galerie, Jihomoravské muzeum, některé pobočky Masarykova muzea, Muzeum Vyškovska nebo Muzeum Blanenska, avšak velký rozvoj v této oblasti zaznamenala všechna muzea, a to zejména díky posílení pozic muzejních pedagogů (viz níže). Edukační programy připravené pro školní skupiny jsou druhem programů, s nímž se můžeme v muzeích setkat nejčastěji.

V menší míře jsou připravovány, nabízeny a realizovány edukační programy zaměřené na další specializované skupiny návštěvníků, jako jsou lidé se **speciálními vzdělávacími potřebami, senioři nebo rodiny s dětmi**, i když i v této oblasti je možné v posledních letech pozorovat výrazný rozvoj.²⁰⁸

Pro zajištění kulturně-výchovné činnosti disponují muzea specializovanou pracovní pozicí **tzv. muzejního pedagoga**. Vzhledem k tomu, že tato pozice dosud nemá své ukotvení v katalogu prací,²⁰⁹ jsou tito pracovníci v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem zařazeni jako pedagogové volného času, edukátoři v kultuře, popř. jako speciální pedagogové.²¹⁰ Pracovní pozicí muzejního pedagoga v roce 2018 disponovala všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem.²¹¹ Z nich pouze Masarykovo

organizací, Muzeum Blanenska se pravidelně zapojuje do akcí města Blanska Morava park fest nebo Vítání sv. Martina, Muzeum regionu Boskovicka svým muzejním programem každoročně přispívá do festivalu pro židovskou čtvrť Boskovice, Muzeum ve Šlapanicích v roce 2018 připravilo ve spolupráci s městem Šlapanice např. akci Férová snídaně, Regionální muzeum s městem Mikulov a společností Mikulovská rozvojová s.r.o. každoročně spolupracuje na akcích Májový víkend s muzejní nocí nebo Pálavské vinobraní, všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem se každoročně zapojují do celostátní akce Festival muzejních nocí atd.

²⁰⁸ Regionální muzeum v roce 2017 začalo nabízet doplňkovou službu hlídání dětí v průběhu prohlídky muzea rodiči, navázalo rovněž spolupráci s mikulovskou organizací seniorů (Senioři České republiky, z. s., Základní organizace Mikulov). Jihomoravské muzeum od roku 2017 zpřístupnilo dětský koutek na zřícenině hradu Cornštejn, rodiny s dětmi mohou v expozicích využívat samoobslužné muzejní kufříky, muzeum rovněž spolupracuje s místní pobočkou brněnského TyfloCentra (TyfloCentrum Brno, o.p.s., regionální pracoviště Znojmo). Muzeum Blanenska díky dotaci ze státního rozpočtu nabízí návštěvníkům od roku 2017 interaktivní program Putování za osobnostmi Blanenska. Muzeum regionu Boskovicka pro seniory nabízí komentované prohlídky, které jsou na základě předchozí domluvy přizpůsobeny jejich potřebám (přizpůsobení délky prohlídky, možnost posadit se, velkoplošné projekce během prohlídky apod.), speciální programy pro praktickou školu a dětský domov v Boskovicích (na základě domluvy individuální přizpůsobení programu), v roce 2017 se uskutečnil koncert spojený s haptickou prohlídkou u příležitosti Dnů nevidomých na Moravě atd. Vybraných programů Galerie, které jsou založeny na porozumění aspektům výtvarného umění prostřednictvím vlastní tvorby, se mohou zúčastnit dospělí návštěvníci a senioři. Od roku 2019 funguje v Muzeu Brněnska klub seniorů Kruh. V Muzeu ve Šlapanicích funguje od podzimu 2017 celoroční muzejní kroužek pro předškoláky. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁰⁹ Katalog prací určuje zařazení prací ve veřejných službách a správě do platových tříd zaměstnanců, a to dle jejich složitosti, odpovědnosti a namáhavosti a člení je podle druhu do povolání. Katalog prací je určen nařízením vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení č. 399/2017 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-12-19].

²¹⁰ Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

²¹¹ V roce 2017 došlo k posílení pozice muzejního pedagoga u Muzea regionu Boskovicka (z úvazku 0,5 na úvazek 1,0) a u Muzea Vyškovska (z úvazku 0,5 na úvazek 0,7). Nová pozice muzejního pedagoga byla zřízena v Regionálním muzeu (s úvazkem 0,5). Muzeum Brněnska disponuje muzejním pedagogem od roku 2016, díky

muzeum zaměstnávalo dva muzejní pedagogy (celkový úvazek 2,0), a to pro pobočku Slovanské hradiště v Mikulčicích a pro sídlo organizace v Hodoníně. U Galerie, Muzea Vyškovska a Regionálního muzea byla tato pozice zřízena pouze s částečným úvazkem²¹² a u Galerie, Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka se jedná o pozici kumulovanou.²¹³ U muzeí s rozsáhlejší organizační strukturou, zejména u těch, která působí na několika pobočkách nebo pracovištích, ale také u muzeí, kde je tato pracovní pozice zřízena pouze na částečný úvazek, jsou muzejní pedagogové plně vytíženi, často zde kulturně-výchovné aktivity zajišťují další pracovníci muzea, především kurátoři, a to vedle vlastní odborné činnosti. Pro šest poboček Muzea Brněnska připravuje edukační programy ve spolupráci s odbornými pracovníky jednotlivých poboček muzejní pedagog s úvazkem 1,0. Vedení edukačních programů mají pak na starosti průvodci-lektoři. Přesto, že Masarykovo muzeum pracovními pozicemi muzejní pedagog disponuje, absence specializované pracovní pozice pro kulturně-výchovnou činnost je z důvodu komplikované organizační struktury patrná rovněž u Městského muzea Veselí nad Moravou a Vlastivědného muzea Kyjov, kde jsou edukační programy pro školní skupiny organizovány jen v omezeném rozsahu nebo s vynaložením úsilí odborných pracovníků, muzejní pedagogové zbylých poboček muzea se na jejich přípravě nepodílí. Z těchto důvodů jsou některá muzea nucena odmítnout návštěvy školních skupin, protože nedisponují dostatečným časovým prostorem pro uspokojení jejich zájmu.

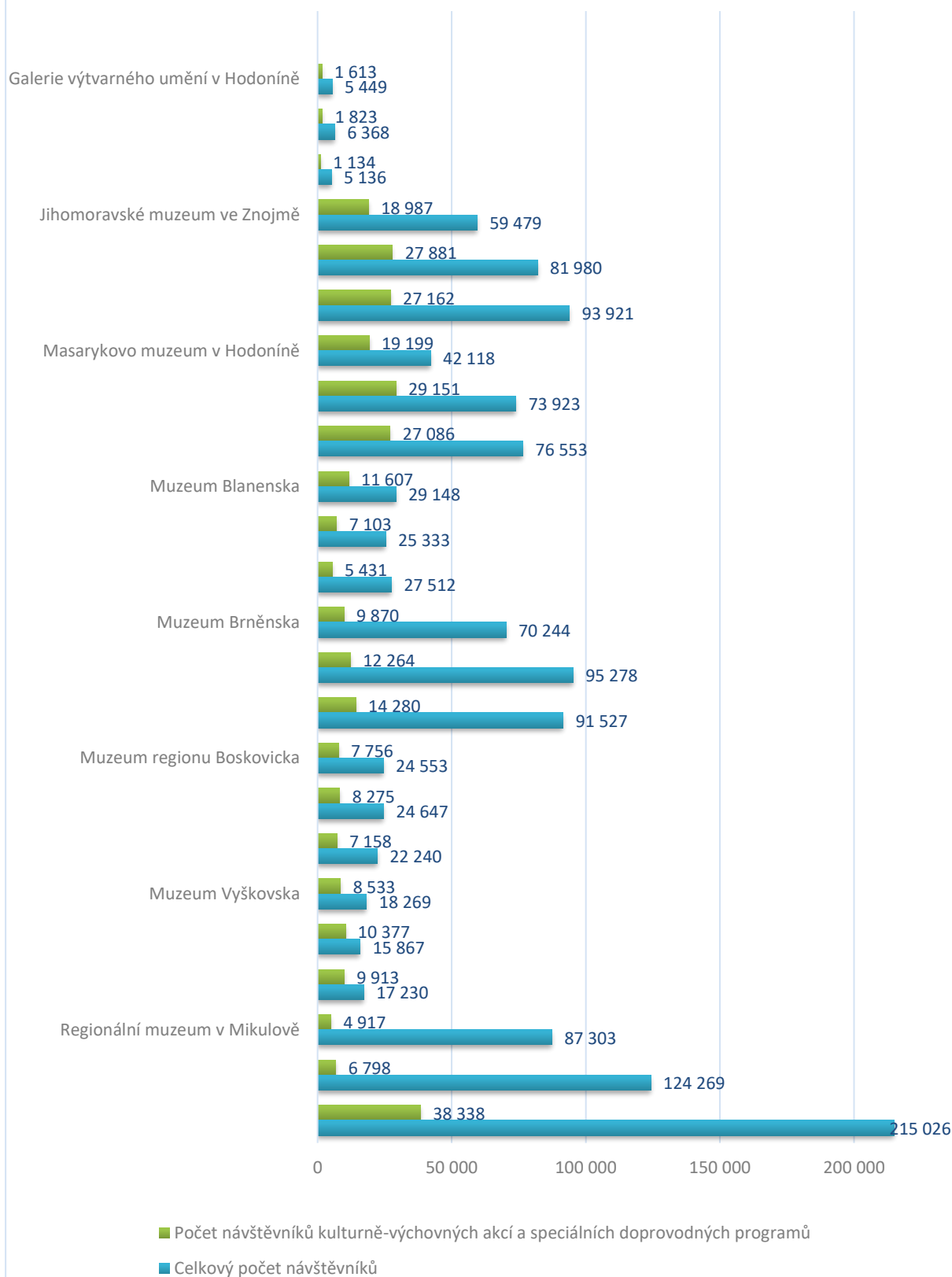
Kulturně-výchovná činnost muzeí patří k nejdůležitějším aktivitám muzea směrem k veřejnosti, a to mj. díky počtu návštěvníků akcí a účastníků specializovaných programů, který tvoří nezanedbatelný podíl v celkové roční návštěvnosti muzea. Jak je přehledně zachyceno v tab. 2.tg, návštěvnost speciálních doprovodných programů k výstavám a expozicím a kulturně výchovných akcí pořádaných muzei v období 2013–2017 tvoří ve většině případů více než 20 % všech návštěvníků muzea. U Masarykova muzea a Muzea Vyškovska je to nezdědka více než 50 %. Naopak nejnižší podíl zaznamenalo Regionální muzeum, a to 3–6 % v letech 2013–2016 a téměř 18 % v roce 2017 (dáno posílením doprovodných aktivit na pobočce Archeopark Pavlov). Tato skutečnost má ovšem úzkou souvislost s charakterem návštěvníků mikulovského muzea, které tvoří z velké části turisté mířící primárně za prohlídkou zámku. Průměrně nejvyšší počet kulturně-výchovných akcí (bez výkladu ve výstavních prostorách) ve sledovaném období, cca 100 ročně, uspořádalo Jihomoravské muzeum, nejméně se na tuto činnost dle četnosti konaných akcí zaměřovala Galerie a Muzeum regionu Boskovicka s průměrným počtem 11, resp. 16 kulturně-výchovných akcí ročně.

čemuž se výrazně rozšířila nabídka edukačních programů ke stálým expozicím i výstavám, v Muzeu ve Šlapanicích např. vznikl v roce 2017 dlouhodobý edukační program Můj rok zaměřený na tradice a lidové zvyky.

²¹² U Galerie se jedná o úvazek 0,75, u Muzea Vyškovska o úvazek 0,7 (avšak zde od března 2018 úvazek navýšen na 1,0), u Regionálního muzea úvazek 0,5. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²¹³ Galerie – edukátor v kultuře a knihovník, Muzeum Blanenska – dokumentátor, knihovník, pedagog volného času, průvodce, pokladník, Muzeum regionu Boskovicka – muzejní pedagog a průvodce. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

Graf 2.gb Podíl návštěvníků kulturně-výchovných akcí a speciálních doprovodných programů na celkovém počtu návštěvníků v letech 2015–2017

Tab. 2.tg Počet kulturně-výchovných akcí realizovaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem v letech 2013–2017, vč. návštěvnosti:

		Počet kulturně výchovných akcí, jichž je muzeum pořadatelem (bez výkladu ve výst. prostorách)	Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí, jichž je muzeum pořadatelem	Počet účastníků speciálních doprovodných programů k výstavám a expozicím	Celkový počet návštěvníků	% podíl návštěvníků kul.-vých. akcí a spec. progr. na celkové návštěvnosti
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	5	692	1 220	5 335	35,84
	2014	10	664	990	5 322	31,08
	2015	17	845	768	5 449	29,60
	2016	14	427	1 396	6 368	28,63
	2017	10	332	802	5 136	22,08
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	112	6 409	7 622	40 735	34,44
	2014	117	13 869	2 336	53 153	30,49
	2015	83	18 010	977	59 479	31,92
	2016	120	21 048	6 833	81 980	34,01
	2017	69	20 608	6 554	93 921	28,92
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	71	18 938	11 928	59 069	52,25
	2014	55	8 827	4 611	39 288	34,20
	2015	67	7 165	12 034	42 118	45,58
	2016	91	13 610	15 541	73 923	39,43
	2017	82	11 492	15 594	76 553	35,38
Muzeum Blanenska	2013	46	14 115	972	26 962	55,96
	2014	43	9 948	235	27 271	37,34
	2015	47	9 979	1 628	29 148	39,82
	2016	55	5 239	1 864	25 333	28,04
	2017	31	3 444	1 987	27 512	19,74
Muzeum Brněnska	2013	51	5 082	4 892	57 211	17,43
	2014	28	23 390	4 688	78 482	35,78
	2015	51	4 573	5 297	70 244	14,05
	2016	108	5 784	6 480	95 278	12,87
	2017	35	5 089	9 191	91 527	15,60
Muzeum regionu Boskovicka	2013	10	1 170	520	14 325	11,80
	2014	10	1 196	2 385	17 695	20,24
	2015	14	3 865	3 891	24 553	31,59
	2016	18	4 024	4 251	24 647	33,57
	2017	29	4 549	2 609	22 240	32,19
Muzeum Vyškovska	2013	88	6 271	1 990	15 366	53,76
	2014	109	5 969	2 830	15 649	56,23
	2015	98	6 396	2 137	18 269	46,71
	2016	63	6 841	3 536	15 867	65,40
	2017	85	6 877	3 036	17 230	57,53
Regionální muzeum v Mikulově	2013	53	3 190	-	62 762	5,08
	2014	74	2 419	-	76 307	3,17
	2015	77	4 917	-	87 303	5,63
	2016	47	1 253	5 545	124 269	5,47
	2017	86	32 777	5 561	215 026	17,83

2.3.4. Personální zabezpečení činnosti muzeí

Činnost muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem je personálně zajišťována **odbornými pracovníky**, mezi něž se řadí především kurátoři sbírkových fondů, konzervátoři a restaurátoři, dokumentátoři, kteří mají na starosti především sbírkovou evidenci nebo pracovníci zajišťující kulturně-výchovnou činnost muzea. Druhou skupinou pracovníků muzeí jsou zaměstnanci **technicko-ekonomických a provozních** úseků či oddělení. Do této skupiny jsou v organizačních strukturách muzeí zařazováni ekonomové a účetní, údržbáři, správci objektů (na rozhraní mezi odbornými a technicko-ekonomickými pracovníky), pokladní a průvodci nebo dozor expozic.

Nejvyšším počtem pracovníků disponují muzea s nejrozvětvenější organizační strukturou, tedy Masarykovo muzeum a Muzeum Brněnska, a to 49 fyzickými osobami k 31. 12. 2017 v případě Masarykova muzea a 74 fyzickými osobami v případě Muzea Brněnska. Naopak nejnižší počet pracovníků působí v Muzeu regionu Boskovicka (k 31. 12. 2017 zaměstnáno 11 fyzických osob). Zejména menší muzea s relativně nízkým počtem zaměstnanců se potýkají s **velkým pracovním vytížením pracovníků**, kteří primárně zajišťují řádnou péči o sbírkové předměty v míře stanovené zákonem, avšak vzhledem k rozsahu sbírkového fondu nedisponují dostatečnou časovou kapacitou, která by byla třeba k plnému vytížení veškerého potenciálu bohatých muzejních sbírek pro prezentační účely a pro účely vědecko-výzkumné. Často se odborní pracovníci muzeí potýkají s nedostatkem času na tezaurační práci se sbírkou, zejména pak dokumentaci, zápis do druhého stupně evidence a do elektronických evidenčních systémů. Druhou problematickou oblastí je **vysoká kumulace pracovních pozic**, která se však netýká pouze muzeí s menším počtem zaměstnanců, ale rovněž muzeí působících na několika pobočkách nebo pracovištích.²¹⁴

Vývoj počtu zaměstnanců muzeí, a to jak fyzických osob, tak pracovníků v přepočteném stavu dle počtu úvazků v období 2013–2017, zachycuje Tabulka 2.th. Data uvedená v tabulce jsou převzata ze statistických údajů předkládaných muzei NIPOS. Z tabulky vyplývá, že počet zaměstnanců muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem procházel ve sledovaném období jen drobnými výkyvy, od roku 2016 pak postupným mírným nárůstem. K poklesu počtu pracovníků z důvodu zrušení pracovního místa za účelem úspory finančních prostředků nedošlo v průběhu sledovaného období v žádném z muzeí (případné poklesy jsou dány dočasně neobsazenými pracovními pozicemi během sledovaného období). Výraznější nárůst počtu zaměstnanců pak můžeme pozorovat u Masarykova muzea a Muzea Brněnska, a to mezi lety 2014 a 2015, a u Regionálního muzea mezi lety 2016 a 2017. Zřízení nových pracovních pozic souviselo především s realizací projektů financovaných z EU, v případě Muzea Brněnska s otevřením nové pobočky muzea, Vily Löw-Beer, v případě Masarykova muzea s výstavbou nového návštěvnického centra pobočky Slovanské hradiště v Mikulčicích a v případě Regionálního muzea s dokončením nové pobočky muzea – Archeoparku Pavlov.²¹⁵

V tabulce 2.ti je zachycen poměr počtu kurátorů sbírkových fondů jednotlivých muzeí ve vztahu k počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů. Jak z tabulky vyplývá, počet kurátorů v muzeích v

²¹⁴ Např. u Galerie je v pracovní náplni edukačního pracovníka také péče o knihovní fond a pracovník hospodářské správy se zabývá archivem; knihovníkem a částečně průvodcem je edukační pracovník Muzea Blanenska; činnost pracoviště Muzea Vyškovska - Muzeum Bučovice je zajišťována pracovníkem s pracovní náplní dokumentátor, pokladní, průvodce, správce depozitáře a muzejní pedagog; ve většině muzeí kurátoři sbírkových fondů zároveň vykonávají funkce dokumentátorů a výstavářů, nezřídka i činnost PR a marketingu. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele a z rozhovorů vedených s řediteli organizací a vedoucími poboček.

²¹⁵ V případě Muzea Brněnska bylo v souvislosti s otevřením Vily Löw-Beer zřízeno celkem 18 nových pracovních pozic. Masarykovo muzeum od roku 2015 navýšilo počet zaměstnanců o 5 osob. Z těchto 5 pracovních pozic byly 2 zřízeny pro pobočku Slovanské hradiště v Mikulčicích v souvislosti s udržitelností projektu EU (koordinátor návštěvnického provozu – úvazek 1,0 a administrativní pracovník/účetní – 1,0), další 2 v souvislosti s nárůstem ekonomické agendy organizace (investiční referent – 1,0 a hlavní účetní – 1,0) a poslední pracovní pozicí byla pozice koordinátora a metodika regionálního pracoviště pro lidovou kulturu – 0,5. Pro zajištění provozu Archeoparku Pavlov bylo přijato celkem 5 pracovníků (kurátor/správce objektu, technický pracovník, uklízečka a dva průvodci. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

zásadě neodpovídá počtu sbírkových předmětů, které mají na starosti.²¹⁶ Tato skutečnost, i když zohledníme možné rozdílné pracovní náplně (kumulace funkcí apod.) přispívá k rozdílné míře vytíženosti kurátorů v jednotlivých muzeích. Nejvyšší podíl sbírkových předmětů na jednoho kurátora můžeme zaznamenat u Jihomoravského muzea (více než 32 tis.), nejméně naopak u Galerie (cca 2 tis.).

V letech 2016–2019 pak můžeme pozorovat snahu ze strany zřizovatele a muzeí vytvořit adekvátní podmínky pro zajištění komplexního provozu muzeí postupným zřizováním nových, dlouhodobě chybějících pracovních pozic, nebo navyšováním úvazků u stávajících pracovních pozic kapacitně nedostačujících. Změny jsou zachyceny v tab 2.ti Změny v úvazcích v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2016–2019.

²¹⁶ V této souvislosti je nutné doplnit, že počet evidenčních čísel sbírkových předmětů neodpovídá skutečnému počtu předmětů ve sbírce (jedno evidenční číslo může zahrnovat i několik desítek nebo stovek předmětů, zejména u archeologických a přírodovědných sbírek). Srovnání uvedené v tabulce tedy pouze přibližně odpovídá skutečné situaci. Avšak jediná dálkově dostupná a statisticky srovnatelná data, z nichž čerpá i tato koncepce, jsou data CES, zahrnující pouze počty evidenčních čísel sbírkových předmětů.

Tab. 2.th Vývoj počtu zaměstnanců muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017:

		Celkový počet pracovníků (fyzických osob)	Počet zaměstnanců (přepočtený)	z toho odborných pracovníků
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	16	12,0	5,3
	2014	16	12,3	5,8
	2015	16	12,3	5,8
	2016	16	12,3	5,8
	2017	16	12,3	5,8
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	38	35,0	15,0
	2014	34	32,0	13,0
	2015	39	36,0	15,0
	2016	36	34,0	14,0
	2017	38	36,0	14,0
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	47	38,5	18,0
	2014	45	38,0	18,0
	2015	48	44,0	21,0
	2016	48	42,0	19,0
	2017	49	44,0	23,0
Muzeum Blanenska	2013	17	11,0	8,4
	2014	17	11,0	8,4
	2015	17	11,0	8,4
	2016	15	11,1	7,0
	2017	17	12,7	5,0
Muzeum Brněnska	2013	53	50,0	31,0
	2014	55	53,0	34,0
	2015	69	63,0	38,0
	2016	74	71,0	44,0
	2017	74	72,0	44,0
Muzeum regionu Boskovicka	2013	8	7,2	2,9
	2014	9	8,0	3,9
	2015	9	7,9	2,9
	2016	10	8,9	2,9
	2017	11	10,5	4,0
Muzeum Vyškovska	2013	17	15,0	12,0
	2014	17	15,3	12,0
	2015	16	14,5	10,0
	2016	16	14,5	9,0
	2017	17	17	8,7
Regionální muzeum v Mikulově	2013	30	30,0	10,0
	2014	29	25,2	5,5
	2015	28	24,2	4,5
	2016	31	26,0	12,5
	2017	36	30,5	17,7

Tab 2.ti Poměr počtu sbírkových předmětů a počtu kurátorů v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem k 31. 12. 2017:

	Počet ev. č. sbírkových předmětů k 31. 12. 2017	Počet kurátorů sbírkových fondů k 31. 12. 2017	Počet sbírkových předmětů na 1 kurátora sbírkových fondů
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	5 635	3	1 878
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	288 618	9	32 069
Masarykovo muzeum v Hodoníně	94 961	9	10 551
Muzeum Blanenska	20 409	4	5 102
Muzeum Brněnska	102 556	16	6 410
Muzeum regionu Boskovicka	47 671	3	15 890
Muzeum Vyškovska	124 660	6	20 777
Regionální muzeum v Mikulově	101 259	8	12 657

Tab. 2.tj Změny v úvazcích v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2016–2019:²¹⁷

	Zřízení nových pracovních pozic			Navýšení úvazků		
	Počet celkem	Úvazek celkem	Pracovní zařazení / označení pracovní pozice (úvazek)	Původní úvazek celkem	Navýšený úvazek celkem	Pracovní zařazení / označení pracovní pozice (úvazek)
2016						
Muzeum Brněnska	6	6,0	- kurátor přírodovědných sbírek (1,0) - muzejní pedagog (1,0) - výtvarník/výstavář (1,0) - investiční referent (1,0) - účetní (1,0) - kurátor - etnolog (1,0)			
Muzeum regionu Boskovicka	1	0,5	- průvodce, lektor, muzejní pedagog (0,5)			
2017						
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	3	3,0	- PR a marketing (1,0) - etnograf (1,0) - uklízečka (1,0)			
Masarykovo muzeum v Hodoníně				0,5	1,0	- metodik regionálního pracoviště (1,0)
Muzeum Blanenska	2	2,0	- archeolog (1,0) - přírodovědec (1,0)	0,4	1,0	- účetní, fakturantka (1,0)
Muzeum regionu Boskovicka	1	1,0	- správce památkových objektů (1,0)	1,4	2,0	- muzejní pedagog (1,0) - etnograf (1,0)
Muzeum Vyškovska	1	1,0	- průvodce, pokladní (1,0)	1,95	2,7	- muzejní pedagog (0,7) - účetní (1,0) - domovník, výstavář (1,0)
Regionální muzeum v Mikulově	3	2,5	- muzejní pedagog (0,5) - účetní (1,0) - správce depozitáře, dokumentátor (1,0)			
2018						
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	1	1,0	- archeolog (1,0)			
Masarykovo muzeum v Hodoníně				0,3	1,0	- uklízečka (1,0; sezónně - 4 měsíce)
Muzeum Blanenska	1	1,0	- konzervátor (1,0)			
Muzeum regionu Boskovicka	2	1,0	- přírodovědec (0,5) - administrativní pracovník (0,5)			
Muzeum Vyškovska	1	1,0	- investiční technik			
2019						
Galerie výtvarného umění v Hodoníně				0,5	1,0	- kurátor sbírkových a mobiliárních fondů (1,0)
Jihomoravské muzeum ve Znojmě				0,5	1,0	- průvodce, dozorce (1,0)
Masarykovo muzeum v Hodoníně	1	1,0	- správce informačních a komunikačních technologií (1,0)			
Muzeum Brněnska	2	2,0	- průvodce, pokladní - Památník Mohyla míru (1,0) - domovník (instalační pracovník) - Památník Mohyla míru (1,0)			
Muzeum regionu Boskovicka	1	1,0	- PR manager, koordinátor edukačních aktivit (1,0)	0,5	0,75	- administrativní pracovník (1,0)
Muzeum Vyškovska				0,5	1,0	- výstavářka (1,0)
Regionální muzeum v Mikulově	3	2,45	- průvodce zámku (1,0 - sezónně) - průvodce Památník bratří Mrštíků v Divákách (0,5 - sezónně) - průvodce Památník bratří Mrštíků v Divákách (0,95 - sezónně)			

²¹⁷ Změny za rok 2019 jsou uvedeny dle Rozpočtu Jihomoravského kraje schváleného na 18. zasedání Zastupitelstva Jihomoravského kraje dne 13. 12. 2018 usnesením č. 1579/18/Z18.

Za účelem rozvoje muzeí, a to jak v oblasti prezentační, tak v oblasti odborné péče o sbírkové fondy, bude však do budoucna nezbytné uvažovat o **dalším personálním posílení**. A to zejména s ohledem na skutečnost, že v posledních letech je stále více kladen důraz na rozmanitost a pestrost programové nabídky, zvyšuje se standard poskytovaných veřejných služeb a s ním i očekávání návštěvníků, a to nejenom k výstavnímu a doprovodnému programu muzea, ale také k jeho prostorovému a materiálnímu zázemí. Překotný rozvoj nabídky možností aktivního trávení volného času, který vytváří konkurenci muzeím, vyžaduje od muzeí neustálý rozvoj a následování současných trendů. Na zaměstnance jsou proto kladeny zvýšené nároky, jež je z časových důvodů jen obtížné naplňovat. Do budoucna bude nutné uvažovat o zřízení nových pracovních pozic, kterými muzea doposud nedisponovala, a to s ohledem na rozšiřující se škálu aktivit a projektů. Těmito pozicemi jsou např. pracovníci **PR a marketingu** (analýza současných trendů a vhodné způsoby propagace) nebo **IT technici** (správa serverů a sítě, kontrola IT techniky a multimediálních zařízení v provozních i expozičních prostorách muzea) nebo další muzejní pedagogové. V souvislosti s realizací řady projektů, které muzea v minulých letech uskutečnila, u nichž v současné době realizace probíhá, nebo které jsou plánovány do budoucna (vybudování nových pracovišť, modernizace expozic...) a s rozšiřováním služeb veřejnosti je navíc u muzeí nezbytné posílit **provozní personál**, jako jsou dozorcí, uklízečky, pokladní nebo průvodci.

Platové ohodnocení pracovníků, zařazení do tarifních tříd

V současné době „přezaměstnanosti“ je pro muzea **obtížné obsazovat volné pracovní pozice**, což se týká jak pozic odborných pracovníků, tak pozic neodborných, zejména pro ekonomicko-provozní a technické zajištění chodu organizace. Relativní prestiž práce v muzeu (pro některé obory) je v nepoměru k **nedostatečným platovým ohodnocením a omezenými možnostmi ředitelů muzeí využívat nadtarifní nenárokové složky platu k motivaci zaměstnanců**. I přes značné navýšení platů pracovníků v kultuře v roce 2017 (viz kapitolu *Obecná charakteristika právní formy příspěvkové organizace územního samosprávného celku*) je výše platového ohodnocení pracovníků muzeí, a to i odborných vysokoškolsky vzdělaných pracovníků s mnohaletou praxí, v průměru nižší, než v soukromé sféře.

Motivačními složkami platu zaměstnanců jsou nenárokové části platu – osobní příplatek a odměna „za úspěšné splnění mimořádného nebo zvláště významného pracovního úkolu“.²¹⁸ Celková výše osobních příplatků může dosahovat dle vnitřních předpisů Jihomoravského kraje u příspěvkových organizací max. 20 % celkové výše nárokové složky platů všech zaměstnanců organizace. Aby byl motivační charakter osobního příplatku zachován, není tato hranice využívána plošně v plné výši pro každého zaměstnance. Odměnami je mimořádná práce zaměstnanců muzeí oceňována jednou až dvakrát ročně a jejich výše závisí na aktuální ekonomické situaci muzea. Jak již bylo dříve popsáno, stanovený limit prostředků na platy neobsahuje rezervy pro poskytování odměn. Odměny jsou proto vypláceny pouze za předpokladu úspor, získaných např. nemocností zaměstnanců, a vzhledem k tomu, že se jedná o provozní prostředky organizace, rovněž za předpokladu kladného výsledku hospodaření daného např. vyššími výnosy z vlastní činnosti, než se očekávalo. Nejen nízká výše platového ohodnocení je v některých muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem příčinou obtíží při získávání kvalitního personálu. Problematická může být také **geografická poloha muzea** v odlehlejších částech regionu (Břeclavsko, Znojemsko), kde nabídka a zejména kvalifikace místní pracovní síly neodpovídá požadavkům muzea a pracovníky ze vzdálenějších částí regionu je obtížné zde udržet.²¹⁹

Vedle reálné výše platového ohodnocení je druhou problematickou oblastí v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem **nejednotná metodika při stanovování tarifních tříd** (pracovníci vykonávající tutéž práci jsou v různých muzeích zařazeni v jiných tarifních třídách – např. kurátoři,

²¹⁸ § 134 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck – online [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-11-14].

²¹⁹ KUBÍN, Petr. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Mikulov, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

průvodci, pokladní, konzervátoři ad., avšak rozdíly se objevují téměř u všech pracovních pozic), **určování pracovních pozic** zaměstnanců (**povolání dle katalogu prací**; např. pozice muzejní pedagog, jejíž náplní je především vytváření a podpora realizace muzejních edukačních programů – řazena jako povolání edukátor v kultuře, pedagog volného času nebo speciální pedagog) a rovněž také **nezhlednění vývoje v náplni práce** u určitých pracovních pozic a s ním související zařazení do náležité tarifní třídy (např. u pozice výtvarník - dnes musí pracovník ovládat mnohdy složité počítačové grafické programy, nebo u pozice průvodce - s rozvojem návštěvnických služeb je potřebné provádění lektorské činnosti nebo komunikace v cizím jazyce).²²⁰

Mimořádné akce muzeí jsou personálně zajišťovány pracovníky, s nimiž muzeum uzavírá dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti. Pracovníky mimo pracovní poměr je v některých muzeích rovněž zajišťován provoz organizace v období zvýšeného zájmu návštěvníků (během návštěvní sezóny a zejména prázdninových měsíců nebo při pořádání atraktivních výstav). Jihomoravské muzeum, Masarykovo muzeum a Regionální muzeum (tedy muzea, která mají některé objekty zpřístupněné výhradně sezónně) zaměstnávají sezónní pracovníky, především pokladní, průvodce a dozorce památkových objektů, na základě pracovních smluv. Žádné z muzeí nevyužívá dobrovolnickou práci dle zákona o dobrovolnické službě,²²¹ a to z důvodu komplikované administrace.²²²

Organizační struktura muzeí – pobočky a pracoviště

S personálním zabezpečením činnosti muzeí úzce souvisí problematika **organizační struktury**, resp. uspořádání jednotlivých muzeí. Jak bylo popsáno v úvodní kapitole, kromě Galerie a Muzea Blanenska působí zbylá muzea zřizovaná Jihomoravským krajem na více než jednom pracovišti, resp. pobočce. Pobočky však, jakožto organizační složky, má zakotveny v rámci vnitřní organizační struktury ve své zřizovací listině pouze Masarykovo muzeum, Muzeum Brněnska a Regionální muzeum, přičemž u Muzea Brněnska jsou za pobočky označena všechna místa působnosti muzea, u Masarykova muzea a Regionálního muzea pouze „pracoviště“ detašovaná, tedy nikoliv „ředitelství“ muzeí. Tato skutečnost je dána především historicky a změnou zřizovatele po roce 2000 nebyla řešena. Z hlediska řízení a personálního obsazení disponují pobočky na rozdíl od pracovišť **vedoucím pobočky**. Výjimkou je ovšem Regionální muzeum, u nichž nejsou zřízeny pracovní pozice vedoucích poboček. Problematická je u poboček **kumulace funkcí** jednotlivých pracovních pozic, která se však objevuje i v dalších muzeích s jednodušší organizační strukturou, zejména muzeí s nízkým počtem zaměstnanců,²²³ a skutečnost, že **jeden pracovník často zastává práci na více pobočkách**, často vzdálených od sebe (jedná se například o specializované pracovní pozice muzejních pedagogů, archeologů, PR pracovníků, výtvarníků atd.).

2.3.5. Návštěvnost, PR a propagace, služby pro návštěvníky

Počet návštěvníků muzea často bývá jedním z kritérií, dle kterého je, ať už oprávněně, nebo nikoliv, posuzována úspěšnost činnosti muzea. Jedná se o významný údaj, který v případě absence jiných zjišťovacích metod patří mezi nejprůkaznější způsoby, jak zachytit odezvu návštěvníků na prezentační

²²⁰ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²²¹ Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-12-19]

²²² Informace pochází ze zjištění zřizovatele.

²²³ Např. u Muzea Blanenska pracovní pozice PR/průvodce, tlumočnick/PR/průvodce/pokladník, domovník/manipulační dělník, zástupce ředitelky/výstavář/konzervátor; u Muzea Vyškovska etnografka/knihovnice, domovník/výstavář, dokumentátor/pokladník/správce depozitáře nebo u Muzea regionu Boskovicka administrativní pracovnice/pokladník/knihovnice, muzejní pedagog/průvodce, výtvarník/konzervátor, průvodce/technický pracovník/správce budov. V těchto uvedených případech se však jedná pouze o „oficiální“ kumulaci funkcí přiznanou v rámci mzdové inventarizace prováděné pro zřizovatele. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

činnost muzea a odhalit preference muzejního publika.²²⁴ Je tedy zpětnou vazbou aktivit muzea směřovaných k veřejnosti. Vysoká návštěvnost muzea v současné době posiluje jeho prestiž a může přispívat ke zvýšení jeho atraktivity mezi dalšími návštěvnickými a turistickými cíli. V neposlední řadě mohou příjmy z návštěvnosti tvořit nikoliv nevýznamnou část celkových příjmů organizace.²²⁵ Nelze ji tedy v rámci celkové analýzy činnosti muzeí, ani v této koncepci opomíjet.

Zaměření se ve své činnosti na návštěvníka je v činnosti muzeí fenoménem až několika posledních desetiletí. Dominanci získalo s narůstajícím přesvědčením, že muzeum je formou veřejné služby. Od počátku vývoje evropského institucionalizovaného muzejnictví byli návštěvníci spíše „trpění“ a pozornost byla věnována péči o cenné sbírky. Ve střeoevropském prostoru lze pozorovat jistou setrvačnost v tomto postoji, která však postupem času i u nás ztrácí na intenzitě (také s ohledem na skutečnost, že převážná většina muzeí v České republice jsou veřejnými institucemi financovanými veřejnými finančními prostředky).²²⁶ V odborných publikacích v současné době převažuje názor, že pozornost by měla být věnována **nikoliv prostému navyšování objemu návštěvníků**, a že úspěch činnosti kulturní organizace by měl být měřen v pojmech kvality prožitku návštěvníka.²²⁷ V ideálním případě stojí v centru zájmu **spokojený návštěvník**, který se bude do muzea **rád a opakovaně vracet**. Pozornost by proto měla být vedle samotné muzejní práce věnována i rozšiřováním způsobů a metod pro získávání informací o návštěvnících a zpětné vazby na činnost muzea. Tedy zejména provádění jak kvantitativních, tak kvalitativních průzkumů návštěvnosti.

²²⁴ Další z hojně užívaných metod je např. vedení návštěvní knihy u expozic a výstav, kde mohou návštěvníci sdělit dojmy z prezentace, tzv. „schránky důvěry“, kam návštěvníci vhazují své názory na činnost muzea (např. Slovanské hradiště v Mikulčicích) nebo získávání poznatků vlastním pozorováním pracovníků muzea a využívání informací získaných z vlastní zkušenosti. Rozsáhlejší sociologické průzkumy zaměřené na preference a spokojenost návštěvníků v minulosti ve velkém rozsahu prováděny nebyly, a to zejména z důvodu nedostatku času, kvalifikovaných specializovaných pracovníků (pro PR a marketing), financí v případě zadání případného průzkumu externímu subjektu a patrně i z nedůvěry ředitelů, potažmo pracovníků muzea ve vypovídající schopnosti a přínos takovýchto průzkumů. Častou překážkou provádění sociologických průzkumů je i rezistence k bližšímu poznání názorů muzejního publika a tedy nezáměr o zhodnocení efektivity a působnosti expozic a výstav. KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005, s. 132.

²²⁵ Předpokládané příjmy z návštěvnosti jsou mj. zahrnuty do rozpočtu organizace na následující kalendářní rok, tj. o tyto příjmy je „ponížen“ bezúčelový příspěvek na provoz organizace. Avšak predikace příjmů ze vstupného na základě příjmů ze vstupného z předchozího kalendářního roku je problematická, a to zejména s ohledem na muzeum neovlivnitelné faktory spoluurčující celkovou návštěvnost muzea.

²²⁶ KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005, s. 97–98.

²²⁷ Tamtéž, s. 116.

Tab. 2.tk Návštěvnost muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017.²²⁸

		Počet návštěvníků expozic a výstav	z toho							Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí, jichž je muzeum pořadatelem	Počet návštěvníků expozic a výstav + Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí
			za vstupné celé	% podíl vstupné celé na celkové návštěvnosti	za vstupné snížené	za vstupné zvýšené za speciální služby	za vstupné rodinné	neplaticích	% podíl neplaticích na celkové návštěvnosti		
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	4 643	434	9,35	1697	-	6	2 506	53,97	692	5 335
	2014	4 658	543	11,66	1 826	-	6	2 283	49,01	664	5 322
	2015	4 604	527	11,45	1 651	-	-	2 426	52,69	845	5 449
	2016	5 941	889	14,96	2 594	-	30	2 428	40,87	427	6 368
	2017	4 804	518	10,78	1 723	-	6	2 557	53,23	332	5 136
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	34 326	12 398	36,12	6 480	1 780	179	13 489	39,30	6 409	40 735
	2014	39 284	14 709	37,44	17 275	-	-	7 300	18,58	13 869	53 153
	2015	41 469	18 524	44,67	14 710	-	1 057	7 178	17,31	18 010	59 479
	2016	60 932	26 372	43,28	25 921	-	1 653	6 986	11,47	21 048	81 980
	2017	73 313	22 160	30,23	20 517	-	1 820	28 818	39,31	20 608	93 921
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	40 131	13 074	32,58	11 293	26	1 076	14 662	36,54	18 938	59 069
	2014	30 461	6 171	20,26	10 721	24	52	13 493	44,30	8 827	39 288
	2015	34 953	5 789	16,56	11 200	18	1 155	16 791	48,04	7 165	42 118
	2016	60 313	17 677	29,31	9 665	44	2 591	30 336	50,30	13 610	73 923
	2017	65 061	10 863	16,70	12 053	-	3 207	38 938	59,85	11 492	76 553
Muzeum Blanenska	2013	12 847	3 087	24,03	4 552	-	1 584	3 633	28,28	14 115	26 962
	2014	17 323	2 179	12,58	4 250	153	1 664	9 077	52,40	9 948	27 271
	2015	19 169	2 638	13,76	3 145	-	1 960	11 426	59,61	9 979	29 148
	2016	20 094	1 932	9,61	2 092	-	220	15 850	78,88	5 239	25 333
	2017	24 068	1 853	7,70	5 123	444	1 435	15 213	63,21	3 444	27 512
Muzeum Brněnska	2013	52 129	15 459	29,66	27 687	-	-	8 983	17,23	5 082	57 211
	2014	55 092	15 111	27,43	29 063	-	-	10 918	19,82	23 390	78 482
	2015	65 671	17 011	25,90	29 595	-	-	19 065	29,03	4 573	70 244
	2016	89 494	21 666	24,21	36 257	-	-	31 571	35,28	5 784	95 278
	2017	86 438	20 392	23,59	35 749	-	-	30 297	35,05	5 089	91 527
Muzeum regionu Boskovicka	2013	13 155	2 152	16,36	4 606	408	302	5 687	43,23	1 170	14 325
	2014	16 499	1 857	11,26	4 661	210	1 416	8 355	50,64	1 196	17 695
	2015	20 688	2 433	11,76	4 360	689	1 973	11 233	54,30	3 865	24 553
	2016	20 623	1 712	8,30	1 984	6211	35	10 681	51,79	4 024	24 647
	2017	17 691	1 932	10,92	8 634	756	-	6 369	36,00	4 549	22 240
Muzeum Vyškovska	2013	9 095	1 819	20,00	4 998	-	-	2 278	25,05	6 271	15 366
	2014	9 680	3 257	33,65	4 554	-	-	1 869	19,31	5 969	15 649
	2015	11 873	4 125	34,74	5 472	-	-	2 276	19,17	6 396	18 269
	2016	9 026	3 410	37,78	3 832	-	131	1 653	18,31	6 841	15 867
	2017	10 353	4 441	42,90	3 923	-	284	1 705	16,47	6 877	17 230
Regionální muzeum v Mikulově	2013	59 572	28 658	48,11	17 830	-	11 054	2 030	3,41	3 190	62 762
	2014	73 888	36 180	48,97	20 796	-	13 928	2 984	4,04	2 419	76 307
	2015	82 386	42 315	51,36	21 972	-	16 015	2 084	2,53	4 917	87 303
	2016	123 016	52 265	42,49	32 891	-	34 492	3 368	2,74	1 253	124 269
	2017	182 249	71 335	39,14	43 886	-	50 752	16 276	8,93	32 777	215 026

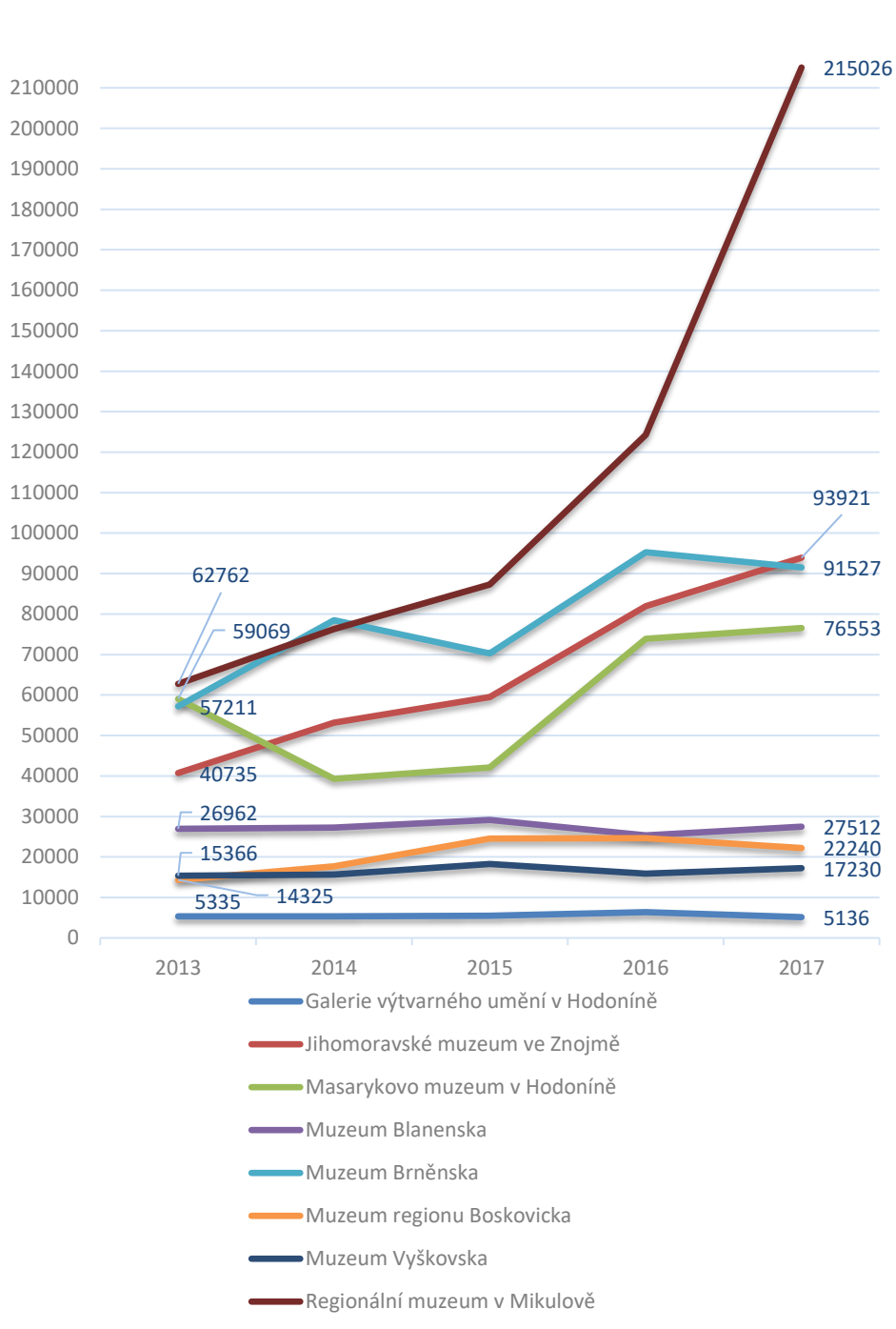
²²⁸ Tabulka návštěvnosti zahrnuje pouze uvedené kategorie – návštěvníky expozic a výstav a návštěvníky kulturně-výchovných akcí. Nezahrnuje další neuvedené kategorie návštěvníků – účastníky sympozií a konferencí, návštěvníky knihovny nebo např. badatele.

Tab. 2.tl **Návštěvnost expozic a výstav muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017 v dělení dle poboček a pracovišť:**²²⁹

		2013	2014	2015	2016	2017
Galerie výtvarného umění v Hodoníně		3 423	4 658	4 604	5 941	4 804
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Celkem za organizaci	35 503	39 284	41 469	60 932	51 506
	Dům umění	11 495	11 281	8 246	11 011	12 374
	Minoritský klášter	6 676	7 068	5 918	9 824	8 622
	Památník Prokopa Diviše v Příměticích	200	619	107	255	48
	Rotunda sv. Kateřiny	2 816	3 008	5 878	6 331	5 366
	Znojemský hrad	4 825	6 430	7 353	16 319	9 815
	Zřícenina hradu Cornštejn	9 491	10 878	13 967	17 192	15 281
Masarykovo muzeum v Hodoníně	Celkem za organizaci	39 594	29 739	34 984	60 313	64 961
	Masarykovo muzeum v Hodoníně - zámeček a sál Evropa	6 678	7 756	7 613	10 111	7 760
	Městské muzeum Veselí nad Moravou	2 811	3 163	3 408	3 967	3 135
	Vlastivědné muzeum Kyjov	4 105	3 213	3 809	4 015	1 934
	Slovanské hradíště v Mikulčicích	26 000	15 607	20 154	42 220	52 132
Muzeum Blanenska		12 847	17 323	19 169	20 094	24 068
Muzeum Brněnska	Celkem za organizaci	52 129	55 092	65 671	89 494	86 438
	Muzeum v Ivančicích	1 237	909	1 201	1 829	1 298
	Muzeum ve Šlapanicích	4 503	3 478	6 000	4 301	5 988
	Památník Mohyla míru	24 078	24 758	20 572	22 896	27 700
	Památník písemnictví na Moravě	9 210	14 919	12 702	14 587	11 419
	Podhorácké muzeum v Předklášteří	13 101	11 028	12 931	15 470	11 613
	Víla Löw-Beer (+ celnice)	-	-	12 265	30 411	28 420
Muzeum regionu Boskovicka	Celkem za organizaci	13 155	16 499	20 688	20 950	17 691
	Historické zem. Stroje	-	-	-	1 242	1 032
	Hraběcí rezidence	-	-	-	10 012	7 247
	Synagoga	-	-	-	8 434	7 293
	Židovský obecní dům	-	-	-	1 262	2 119
Muzeum Vyškovska	Celkem za organizaci	9 095	12 510	14 010	12 562	10 353
	Muzeum Vyškovska	5 885	9 887	9 959	10 836	7 588
	Kaple sv. Anny	359	253	394	820	466
	Muzeum Bučovice	2 851	2 370	3 657	906	2 299
Regionální muzeum v Mikulově	Celkem za organizaci	63 511	73 931	82 438	123 016	182 249
	Archeopark Pavlov	-	-	-	45 129	67 752
	Dolní Věstonice	20 557	20 128	23 423	14 007	16 558
	Památník bratří Mrštíků v Divákách	416	428	482	460	288
	Synagoga v Mikulově	-	9 594	9 408	10 577	12 104
	Zámek Mikulov	42 538	43 781	49 125	52 843	85 547

²²⁹ Údaje převzaty ze zpráv o činnosti příslušných muzeí za roky 2013–2017.

2.gc Počet návštěvníků expozic a výstav + Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí v letech 2013–2017

V tabulce 2.tj je zachycena návštěvnost jednotlivých muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017 v dělení dle druhu vstupného. Z tabulky vyplývá, že **nejvyšší průměrnou roční návštěvnost** během sledovaného období zaznamenalo Regionální muzeum, a to více než 100 tis. návštěvníků ve sledovaném období. Druhým nejnavštěvovanějším muzeem je pak Muzeum Brněnska s průměrným počtem cca 78 tis. návštěvníků. Naopak v průměru **nejméně návštěvníků** zavítá do

Galerie, a to cca 5,5 tis. ročně. V období 2013–2017 zaznamenalo postupný nárůst počtu návštěvníků expozic a výstav vedle Regionálního muzea Jihomoravské muzeum a Muzeum Blanenska. Zatímco u Regionálního muzea se jednalo o návštěvníky za plné vstupné, u zbylých muzeí to byli především návštěvníci neplatící.

Co se týče **vývoje celkového počtu návštěvníků** ve sledovaném období, výraznější nárůst návštěvnosti je možné pozorovat mezi lety 2014 a 2015 u Masarykova muzea z důvodu otevření zrekonstruovaného návštěvnického centra Slovanského hradiště v Mikulčicích (zahájení jeho rekonstrukce a uzavření expozice návštěvnického centra v roce 2013 naopak znamenalo významnější propad návštěvnosti v roce 2014) a u Muzea Brněnska mezi lety 2016 a 2017, a to díky zpřístupnění nové pobočky Vily Löw-Beer. Razantní nárůst návštěvnosti pak zaznamenalo Jihomoravské muzeum (z 60 tis. v roce 2015 na téměř 94 tis. v roce 2017) a Regionální muzeum. U posledního jmenovaného muzea lze zaznamenat výrazný rozdíl v počtu návštěvníků mezi lety 2015 a 2017, kdy návštěvnost mj. díky otevření pobočky Archeopark Pavlov v roce 2016 prudce vzrostla téměř 2,5 x. U zbylých muzeí byla návštěvnost ve sledovaném období kolísavá, spíše stagnující.

Při porovnání podílu návštěvníků dle **druhu uhrazeného vstupného** vyplývají z tabulky 2. tj další zajímavé skutečnosti. Více než 50 % **neplatících návštěvníků** z celkového počtu návštěvníků ve sledovaném období (alespoň v jednom nebo více letech) zaznamenala Galerie, Masarykovo muzeum, Muzeum Blanenska a Muzeum regionu Boskovicka. Nejmenší podíl neplatících návštěvníků pak zavítal do Regionálního muzea, 2,5–9 % z celkového počtu návštěvníků. Mezi návštěvníky s volným vstupem patří např. návštěvníci vernisáží výstav a expozic, jednotliví členové školních skupin v případě, že má škola zakoupenou celoroční zvýhodněnou vstupenku, návštěvníci z řad členů odborných organizací (AMG, ICOM ad.) atd. dle zavedeného systému vstupného příslušného muzea, návštěvníci v rámci Festivalu muzejních nocí a dalších kulturních a prezentačních akcí muzea, malé děti do určité věkové hranice, návštěvníci dnů otevřených dveří a dalších dnů s volným vstupem, které muzea každoročně nabízejí.²³⁰ Naopak v muzeích s nejvyšším podílem neplatících návštěvníků byl zároveň nejnižší podíl návštěvníků, kteří uhradili **plné vstupné**. Nejvyššího podílu návštěvníků za plné vstupné dosahuje stabilně Regionální muzeum, a to v průměru cca 46 %.

Z tabulky 2. tk je zřejmé, že mezi návštěvnickými nejnepopulárnějšími objekty ve správě jednotlivých muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem patří místa, která mají určitou „přidanou hodnotu“ k muzejním expozicím a výstavám - jsou atraktivní sama o sobě svou architekturou a historií. Tedy zámky a hrady, středověké kláštery (památkové objekty obecně) nebo stále populárnější archeoparky.²³¹ Specifickým fenoménem, co se týče návštěvnosti, se od svého otevření stal Archeopark Pavlov. Zde o jeho nadprůměrné oblibě mezi návštěvníky nerozhoduje pouze kvalita expozice a doprovodných programů, ale rovněž mimořádná mediální pozornost, která je zejména budově muzea díky jejímu netradičnímu architektonickému zpracování věnována.²³²

Výši návštěvnosti ovlivňují nejenom **vnitřní faktory**, jako je atraktivita a kvalita výstavního a dalšího doprovodného programu muzea připraveného pro veřejnost a jeho (ne)soulad s očekáváními návštěvníků. **Vnějšími faktory**, které významně ovlivňují objem a skladbu návštěvníků je zejména geografická poloha muzea, a to jak v rámci regionu, tak v rámci obce, jeho napojení na turistické trasy, preference místních obyvatel ve způsobech trávení volného času v případě, že primární skupinou, která muzeum navštěvuje, jsou právě místní obyvatelé, nadregionální/mezinárodní ohlas tématu, na které

²³⁰ Galerie je volně přístupná každou první neděli v měsíci, dny otevřených dveří se konají např. u příležitosti Dnů evropského dědictví, pro seniory je ve vybraných muzeích vstup zdarma u příležitosti Dne seniorů, atd.

²³¹ Nejnavštěvovanějšími objekty ve správě jednotlivých muzeí jsou Zřícenina hradu Cornštejn (Jihomoravské muzeum), Slovanské hradiště v Mikulčicích (Masarykovo muzeum), Vila Löw-Beer a Památník Mohyla míru (Muzeum Brněnska) nebo mikulovský zámek (Regionální muzeum).

²³² V roce 2016 získala stavba prestižní titul ve 24. ročníku soutěže Stavba roku a 1. místo v soutěži Stavba Jihomoravského kraje 2016. V roce 2017 obdržela stavba další ocenění - II. místo v národní soutěži muzeí Gloria musaealis v kategorii muzejní počin roku 2016, Iconic Awards 2017 v kategorii Best of best architecture nebo Českou cenu za architekturu 2017: Hlavní cenu a Mimořádnou cenu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Ocenění In: *ArcheoPark Pavlov* [online]. [vid. 2018-11-15].

se muzeum specializuje²³³ nebo další muzeem neovlivnitelné faktory, jako je počasí během turistické sezóny nebo globální ekonomická situace.

Jihomoravské a Regionální muzeum těží z příznivé polohy v blízkosti státních hranic s Rakouskem, která je rovněž centrem vinařského regionu, který se stává stále populárnějším cílem specificky zaměřeného turistického ruchu. Obě muzea těží také ze svého umístění v prostorách hlavních architektonických dominant měst Znojma a Mikulova – znojemského hradu (vč. rotundy sv. Kateřiny) a mikulovského zámku. Naopak jednou z významných překážek pro zvýšení dosahu aktivit Galerie a Masarykova muzea je jejich sídlo v okresním městě Hodoníně. Území Hodonína a okolních obcí je dlouhodobě řazeno mezi periferní území Jihomoravského kraje, tedy „území geograficky odlehlá a dlouhodobě se potýkající s kumulací problémů“,²³⁴ především se špatnou dopravní dostupností a s vysokou nezaměstnaností. Jakkoliv kvalitní a atraktivní výstavní program se zde proto nesetká s takovou odezvou, jakou by měl např. v území rozvojovém nebo alespoň stabilizovaném, ideálně přímo ve městě Brně.²³⁵ Obdobný problém, avšak na druhém konci spektra, je možné pozorovat u **Muzea Blanenska** a částečně **Muzea Vyškovska**. Právě díky blízkosti těchto muzeí ke krajskému městu Brnu, ekonomickému, kulturnímu a vzdělávacímu centru regionu, vyvstává muzeím enormní konkurence v kulturní nabídce, s níž je jen velmi obtížné soupeřit. Jedním z řešení by v tomto případě mohlo být akcentování unikátních témat specifických pro muzeum, provázanost a kooperace marketingových aktivit v rámci dané turistické oblasti, vzájemná spolupráce turistických cílů při tvorbě kulturní nabídky, tematické a obsahové propojení nabídky atd.

Především na místní návštěvníky je orientována prezentační činnost malých regionálních muzeí, jako jsou **pobočky Masarykova muzea** Městské muzeum Veselí nad Moravou a Vlastivědné muzeum Kyjov, **pobočky Muzea Brněnska** Muzeum ve Šlapanicích²³⁶ a Podhorácké muzeum nebo Muzeum Vyškovska. S ohledem k převažující struktuře návštěvníků je rovněž připravován prezentační program muzeí.²³⁷ Zahraniční návštěvníci v žádném z muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem netvoří významnější část z celkového počtu návštěvníků, a to i přes to, že řada muzeí a jejich poboček

²³³ Jak ukazuje tabulka 2.tk, jednou z nejnavštěvovanějších poboček Muzea Brněnska je Památník Mohyla míru, jež je úzce spjat s významnou událostí světových dějin, bitvou u Slavkova z roku 1805. Z toho důvodu přitahuje pozornost zahraničních návštěvníků a je rovněž častým cílem zájezdů školních a dalších organizovaných skupin návštěvníků. Obdobně je tomu např. i u Masarykova muzea, a to díky tématu prvního československého prezidenta T. G. Masaryka.

²³⁴ Např. JIHOMORAVSKÝ KRAJ. *Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014–2017. B.3 Územní disparity a sociálně znevýhodněné části kraje, s. 7–8*. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 13. 11. 2014. [vid. 2018-11-14].

²³⁵ Právě z těchto důvodů vznikl neoficiální návrh na realizaci tzv. Krajské výstavní síně v Brně. Návrh byl předložen ředitelem Regionálního muzea a předsedou Jihomoravské krajské sekce Asociace muzeí a galerií České republiky, z.s., Mgr. Petrem Kubínem. Vznik návrhu byl iniciován skutečností, že žádné z muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem nesídlí v sídelním městě krajské samosprávy a v ekonomickém, vzdělávacím, kulturním i administrativním centru regionu. Není zde proto možné představit „vybrané špičkové výstavní projekty krajských institucí...“. Pro účely krajské výstavní síně, v níž by se prezentovala všechna krajem zřizovaná muzea, by bylo třeba získat jeden z navrhovaných vhodných prostor v centru Brna. BRŮŽA, Oskar. *Krajská výstavní síň. Prezentace vybraných úspěšných projektů krajských muzeí a galerií v sídelním městě Jihomoravského kraje*. Návrh. 22. 2. 2016. Interní dokument.

²³⁶ Muzeum ve Šlapanicích se kromě cílení na místní návštěvníky především dlouhodobě zaměřuje na školy a rodiny s dětmi v širším regionu, včetně Brna.

²³⁷ Muzea zaměřená na místní návštěvníky nebo návštěvníky z blízkého okolí např. rozvíjí nabídku doprovodných akcí a edukačních programů a výstavní plán sestavují tak, aby byl co nejpestřejší a nejproměnlivější, a byl atraktivní pro co nejširší spektrum cílových skupin návštěvníků. KRAJÍČKOVÁ, Martina. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Šlapanice, 29. 4. 2016. Rozhovor s vedoucí Muzea ve Šlapanicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky a PELINKOVÁ, Monika. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Vyškov, 8. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

disponuje dostatečně atraktivními tématy, která mají potenciál zahraniční návštěvníky zaujmout.²³⁸ Co se týče připravenosti muzeí na zahraniční návštěvníky, až na výjimky disponuje každé z muzeí průvodci, případně kurátory, kteří na komunikační úrovni ovládají alespoň jeden světový jazyk. Většina muzeí rovněž nabízí tištěné materiály se základními informacemi o muzeu a jeho expozicích v několika cizích jazycích.²³⁹ Cizojazyčnými popisky jsou však opatřeny jen stálé expozice vybudované v posledních několika letech.²⁴⁰ Připravenost na zahraniční návštěvníky ovšem úzce souvisí s cílovou skupinou příjemců kulturních služeb muzea (dle segmentace trhu a identifikace cílové skupiny/cílových skupin, jedné z marketingových strategií), nachází se proto v kraji zřizovaných muzeích na různé úrovni.

Zahraničním návštěvníkům pak není věnována dostatečná pozornost ani při PR a marketingových aktivitách muzeí. K tomu přispívá skutečnost, že pouze ve třech z muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem je vytvořena samostatná pracovní pozice pracovníka **PR a marketingu** (Jihomoravské muzeum, Muzeum Brněnska a Regionální muzeum). Ve zbylých muzeích je veškerá propagace zajišťována odbornými nebo administrativními pracovníky muzea. Ačkoliv muzea ve velké míře využívají spolupráce s místními turistickými informačními centry, případně s městskými organizacemi zaměřenými na kooperaci kulturních aktivit a cestovního ruchu ve městě (Dům kultury Hodonín, příspěvková organizace, Mikulovská rozvojová s.r.o., Znojenská Beseda atd.), často zde chybí propracovanější koncepční marketingová strategie, která by propojila jednotlivé turistické cíle v regionu, a to na základě společného tématu nebo geografické polohy. K vlastní propagaci muzea využívají **tradičních propagačních metod**:

- propagační tiskoviny – plakáty, pozvánky, brožury atd.,
- místní tisk, regionální rozhlas a televize, výjimečně celostátní média
- přímé oslovení – osobní, e-mailem nebo telefonem, rozesílání informačních newsletterů
- webové stránky muzea a spřízněných organizací, turistické webové portály, sociální sítě
- upomínkové předměty
- veletrhy cestovního ruchu

Mezi **méně tradiční metody propagace** patří např. zapojení do slevové akce IDS JMK, v rámci níž jsou akce muzea prezentována na monitorech v autobusových linkách (Jihomoravské muzeum, Muzeum Blanenska, Muzeum regionu Boskovicka nebo Muzeum Vyškovska), nabídka vstupenek do muzea na webových slevových portálech (Muzeum Blanenska) nebo speciální digitální výstupy prezentované na webu muzea, jako virtuální prohlídky expozic (Muzeum Blanenska, Regionální muzeum) nebo on-line prezentace sbírkových předmětů (Jihomoravské muzeum).

K posílení koncepčního směřování propagace by mohlo přispět hlubší zapojení muzeí v rámci tzv. **destinačního managementu**, tedy jednotného marketingového řízení turistické oblasti za účelem zvýšení efektivity aktivit spojených s cestovním ruchem a jeho udržitelným rozvojem. V Jihomoravském kraji je destinační management turistických oblastí budován od roku 2017, a to v souladu s cíli a opatřeními stanovenými Programem CR.²⁴¹ Ke konci roku 2018 byly za účelem řízení destinačního managementu zřízeny tzv. destinační společnosti (tj. došlo k certifikaci destinačního

²³⁸ Těmito tématy jsou vedle již výše zmíněných například téma židovství, které je úzce spjato s městy Mikulov a Boskovice, téma moderní architektury v případě Vily Löw-Beer, téma významného cestovatele a orientalisty Aloise Musila prezentované Muzeem Vyškovska nebo téma přírodních památek Moravského krasu v případě Muzea Blanenska.

²³⁹ Rozhovory s řediteli muzeí a vedoucími poboček muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem.

²⁴⁰ Např. Expozice k životu a dílu Aloise Musila v Muzeu Vyškovska, archeologická expozice Pravěcí zemědělci Jihomoravského muzea nebo nová expozice Archeoparku Pavlov. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁴¹ Viz OPATŘENÍ 1.2: Zavádění destinačních managementů ve všech turistických oblastech Jihomoravského kraje. JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. Analytická část, s. 28–29, návrhová část. S. 26. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014..

managementu) v turistických oblastech Slovácko (Turistická asociace Slovácko, z.s.), Moravský kras (MAS Moravský kras z.s.), Znojensko a Podyjí (ZnojmoRegion, z.s.) a Brno a okolí (Brněnsko, z.s.).²⁴² Dle zprávy o činnosti muzea za rok 2017 se do destinačního managementu turistické oblasti Moravský kras aktivně zapojilo Muzeum Blanenska,²⁴³ Jihomoravské muzeum ve Znojmě je členem ZnojmoRegion, z.s.

Vedle koncepčního směřování propagace a koordinace marketingových aktivit v rámci destinačního managementu by v oblasti PR a propagace měla být s ohledem na potřeby návštěvníka-turisty věnována pozornost důslednější propagaci jednotlivých turistických cílů spravovaných/provozovaných muzei (nejen pobočky a pracoviště muzea, ale všechny veřejně přístupné turistické atraktivity) a s ohledem na zájmy zřizovatele hlubšímu zaměření se na jednotnou vnější prezentaci značky Jihomoravský kraj, a to namísto individualizované prezentace značky muzea, tedy instituce muzea jako takové.

Standardy veřejných služeb

V souvislosti s podkapitolou zaměřenou na návštěvníka je třeba zmínit i způsoby a prostředky naplňování standardizovaných veřejných služeb. Pojem standardizovaných veřejných služeb se v zákoně o ochraně sbírek objevil s novelou tohoto zákona účinnou od 1. 10. 2004. Touto novelou byly do zákona doplněny standardy vybraných veřejných služeb muzeí v oblastech **územní, časové, ekonomické a fyzické dostupnosti**, které jsou povinna naplňovat muzea a galerie, jejichž sbírky jsou zapsány v CES, a jejichž vlastníkem je Česká republika nebo územní samosprávný celek.²⁴⁴ Vybrané veřejné služby jsou definovány jako „*zpřístupňování a využívání sbírek nebo jednotlivých sbírkových předmětů a poznatků o přírodě a historii (...)*“,²⁴⁵ a to formou expozic a výstav, muzejních programů, publikací nebo dalších odborných výstupů (přednášky, rešerše, informace pro badatele atd.).

- **standard územní dostupnosti** je plněn zveřejněním v síti poskytovatelů, touto sítí je Centrální evidence sbírek.

Všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem i jejich sbírky jsou zařazeny do Centrální evidence sbírek a obsahují zákonem a prováděcí vyhláškou stanovené údaje.

- **standard časové dostupnosti** je plněn zajišťováním zákonem stanovených služeb, jimiž jsou:
 - zpřístupnění sbírky formou muzejních výstav,
 - pořádání muzejních programů čerpajících ze sbírkových předmětů, z poznatků z jejich zkoumání nebo výzkumu prostředí, z něhož předměty pocházejí,
 - zpracování a zveřejnění výroční zprávy o činnosti muzea,
 - poskytování informací o sbírce, připravovaných výstavách a programech atd.,
 - zpracování odborných posudků a stanovisek v oborech své působnosti.

Je plněn všemi muzei zřizovanými Jihomoravským krajem. Pozornost tomuto tématu byla ve velké míře věnována v předchozích kapitolách. Výroční zprávy muzeí jsou zveřejňovány dálkově přístupným způsobem na webových stránkách příslušné instituce.

- **standard ekonomické dostupnosti** je plněn poskytováním zlevněného, skupinového nebo volného vstupného pro vybrané skupiny návštěvníky (děti, studenty, seniory, osoby se zdravotním postižením).

²⁴² Informace jsou uvedeny na webových stránkách Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava, z.s.p.o. Destinační managementy oblastí. In: *Centrála cestovního ruchu Jižní Morava, z.s.p.o.* [online]. [vid. 2018-11-21].

²⁴³ „*Muzeum přistoupilo k memorandu, které zúčastněné subjekty zavazuje ke spolupráci v oblasti cestovního ruchu s cílem jeho maximálně efektivního využití.*“ *Zpráva o činnosti 2017*. Blansko: Muzeum Blanenska, 2018, s. 30.

²⁴⁴ Zákon vyjmenovává situace, kdy může být zajišťování těchto služeb omezeno nebo pozastaveno, a to dočasně nebo na dobu nezbytně nutnou. §10a odst. 5 zákona č. 122/2000 Sb.

²⁴⁵ Tamtéž, §2 odst. 5.

Standard je muzei plněn na srovnatelné úrovni, jen s drobnými odchylkami. Snížené vstupné ve výši 20–75 % (nejčastěji však 50 %) základního vstupného je poskytováno studentům, dětem starším 4–6 let, ZTP a ZTP-P, držitelům Senior pasu, Rodinných pasů a Sphere card, držitelům průkazů ISIC, ITIC atd. Slevy ze vstupného jsou poskytovány pro rodiny (rodinné vstupné) a skupiny osob, muzea rovněž nabízí zvýhodněné roční permanentky (pro školy i běžné návštěvníky). Zdarma mohou muzea navštívit děti do 4–6 let, pedagogický doprovod, členové ICOM/ICOMOS, Asociace muzeí a galerií ČR, Rady galerií ČR, Národního památkového ústavu, Zväzu muzeí na Slovensku atd. a ve vybraných dnech držitelé senior pasu.

- **standard fyzické dostupnosti** je plněn odstraňováním „architektonických a jiných bariér znemožňujících osobám s omezenou schopností pohybu a orientace užívání standardizovaných veřejných služeb“.²⁴⁶

Nejproblematictější je naplňování standardu fyzické dostupnosti. Výhradně u tohoto standardu je totiž zákonem umožněno jeho neplnění, a to v případě, že to stavební podstata příslušné nemovitosti nedovoluje nebo je to vyloučeno z jiných závažných důvodů.²⁴⁷ Na základě informací uvedených ve zprávách o činnosti je tento standard v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem naplňovaný, naplňovaný částečně (alespoň některé z objektů nebo části objektů jsou bezbariérově přístupné) nebo nenaplňovaný.²⁴⁸ Bezbariérový vstup neumožňují památkové objekty jako je budova Galerie nebo z velké části mikulovský zámek, zámek ve Vyškově nebo zámček v Hodoníně, a dále objekty, které nejsou vlastnictvím Jihomoravského kraje (objekty ve správě Jihomoravského muzea, Muzea regionu Boskovicka). Některé z dosud nepřístupných objektů by měly být po plánovaných rekonstrukcích a stavebních úpravách bezbariérově (zámček v Kyjově, budova Galerie, sídlo Městského muzea Veselí nad Moravou).

Avšak v této souvislosti je nutné zmínit, že problematiku fyzické dostupnosti (resp. bezbariérovosti) nelze zužovat pouze na možnost hendikepovaných fyzicky navštívit muzeum (tj. vybavení muzea výtahy, bezbariérovými nájezdy, dostatečně širokými vstupy, WC pro vozíčkáře atd.), jak je často bezbariérovost pojímána.²⁴⁹ Rozšiřovat možnosti dostupnosti muzea lze mj. prostředky, jako jsou specializované programy pro nevidomé (haptické prohlídky), uzpůsobení prohlídek pro neslyšící (např. prohlídky s tlumočnickem), vybavení muzea pomůckami pro návštěvníky s vadami sluchu, uzpůsobení expozic a výstav slabozrakým návštěvníkům, realizace specifickým programů zaměřených na mentálně hendikepované, uzpůsobení návštěvníckého zázemí a výstavních prostor pro návštěvníky s omezenou pohyblivostí (místa pro odpočinek...) nebo pro jinak znevýhodněné návštěvníky (návštěvníci s malými dětmi – prostor pro umístění kočárků, přebalovací místnost) atd.

2.3.6. Technicko-ekonomické a materiální zabezpečení činnosti muzeí

V této podkapitole bude pozornost věnována především představení objektů, v nichž působí jednotlivá muzea zřizovaná Jihomoravským krajem, jejich současnému technickému stavu a potřebám do budoucna. Obecně budou zmíněny i další požadavky v technicko-ekonomické oblasti pro zajištění dalšího rozvoje muzeí, včetně elektronických systémů (účetní, pokladní, evidenční, knihovní). Významným tématem jsou depozitáře, zejména jejich prostornost, klimatické podmínky a další vhodné vlastnosti pro trvalé ukládání sbírkových předmětů. V závěrečné části analýzy jsou předloženy údaje týkající se ekonomického hospodaření muzeí v období 2013–2017.

²⁴⁶ Tamtéž, § 10a odst. 4.

²⁴⁷ Tamtéž.

²⁴⁸ Jako naplňovaný jej uvádí Muzeum Brněnska a Muzeum regionu Boskovicka (avšak s výjimkami), nenaplňovaný Galerie a částečně naplňovaný zbylá muzea. Viz zprávy o činnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem za rok 2017.

²⁴⁹ Kesner vnímá dostupnost jako jeden z významných praktických faktorů ovlivňujících (ne)navštívení muzea a při odstranění překážek dostupnosti vidí další potenciál k rozšiřování spektra návštěvníků (a zvyšování návštěvnosti). Bezbariérovost pak označuje nejen jako umožnění fyzického vstupu do muzea, ale i možnost kulturního prožitku pro specializované skupiny návštěvníků (nevidomí, neslyšící, mentálně hendikepovaní a v neposlední řadě i návštěvníci s kognitivní dysfunkcí nebo percepční nedostatečností). KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005. S. 102–104.

Budovy muzeí

Muzea zřizovaná Jihomoravským krajem využívají pro svou činnost budovy, které jsou vlastnictvím Jihomoravského kraje a muzeím byly zřizovacími listinami předány k hospodaření, nebo objekty dalších subjektů, které jsou muzei využívány na základě smluv o pronájmu nebo bezplatné výpůjčce. Vyjma Muzea Blanenska, Muzea regionu Boskovicka a částečně Jihomoravského muzea a Muzea Brněnska působí krajem zřizovaná muzea především v budovách ve vlastnictví zřizovatele.

- **Galerie výtvarného umění v Hodoníně**

Galerie pro veškerou svou činnost využívá výhradně budovu tzv. Domu umělců v Hodoníně. Budova byla architektonicky navržena tak, aby byla především vhodná pro prezentaci děl výtvarných umění, pro spolkovou činnost a pro pořádání příležitostných dílen. Prostory budovy nebyly zamýšleny k dlouhodobému uchovávaní sbírkových předmětů. I když byl v pozdější době suterén budovy přizpůsoben na sbírkový depozitář, není budova kvůli svým prostorovým a klimatickým podmínkám pro uložení předmětů vyhovující.²⁵⁰

- **Jihomoravské muzeum ve Znojmě**

Činnost Jihomoravského muzea je alokována do 6 pracovišť, z nichž tři sídlí v prostorách pronajatých od města Znojma. Na základě dlouhodobé smlouvy o pronájmu muzeum využívá prostory Znojmského hradu, Rotundy sv. Kateřiny a Domu umění na Masarykově náměstí ve Znojmě. Roční pronájem všech těchto objektů činí 450 tis. Kč. Dále bylo muzeu zřizovací listinou předáno k hospodaření dalších 8 budov, které slouží k expozičním, výstavním, depozitárním účelům, i jako technické a provozní zázemí. Jedná se o minoritský klášter, zříceninu hradu Cornštejn, Památník Prokopa Diviše v Příměticích, budovy depozitáře v Hnanicích a jako poslední byla muzeu do správy svěřena budova bývalé střední odborné školy zemědělské na adrese Alšova 975/15 ve Znojmě, v níž by měl vzniknout depozitář, výstavní prostory i zázemí pro zaměstnance.²⁵¹

- **Masarykovo muzeum v Hodoníně**

Masarykovo muzeu bylo zřizovací listinou předáno k hospodaření 9 budov evidovaných v katastru nemovitostí.²⁵² Jedná se především o zámeček v Hodoníně, Sál Evropa na Národní třídě v Hodoníně, budovu na Bartolomějském náměstí ve Veselí nad Moravou, v níž sídlí Městské muzeum Veselí nad Moravou, a novou přístavbu Vlastivědného muzea v Kyjově z roku 2010, která slouží jako depozitář, prostor pro pořádání krátkodobých výstav, kulturně-výchovných a předváděcích akcí a jsou zde umístěny i kanceláře odborných pracovníků této pobočky. Jihomoravský kraj je také vlastníkem návštěvnického centra a výstavního pavilonu II na Slovanském hradišti v Mikulčicích. Budovou, která není vlastnictvím Jihomoravského kraje a je využívána Masarykovým muzeem, je pouze renesanční zámeček v Kyjově, který je majetkem města Kyjova a muzeem je využíván na základě nájemní smlouvy, a pronajaté prostory bývalých kasáren v Hodoníně, které slouží pro účely depozitáře.

- **Muzeum Vyškovska**

Muzeum Vyškovska ke své činnosti využívá dle zřizovací listiny 6 budov, které jsou v majetku Jihomoravského kraje a muzeu byly svěřeny do správy. Těmito objekty jsou budova zámku Vyškov, kaple sv. Anny a špitálek na Dukelské ulici ve Vyškově a budovy skladu a depozitáře v Dědicích.

²⁵⁰ TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010, s. 8.

²⁵¹ Příloha č. 1 Zřizovací listiny Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87026/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19.

²⁵² Příloha č. 1 Zřizovací listiny Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87028/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19.

Muzeum Bučovice pak sídlí v prostorách zámku Bučovice, který je ve státním vlastnictví a správu nad ním vykonává Národní památkový ústav. Prostory jsou pronajímány na základě dlouhodobé nájemní smlouvy za zvýhodněnou fixní částku ve výši cca 152 tis. Kč, nejedná se však o komerční pronájem.²⁵³ Muzeem jsou využívány také prostory haly ZOD Haná v Hošticích, kde jsou uloženy velkorozměrné historické zemědělské stroje. Do roku 2011 byly tyto prostory muzeem pronajímány, avšak v souvislosti s otevřením nové expozice zemědělských strojů ZOD Haná byla mezi muzeem a zemědělským družstvem uzavřena smlouva o spolupráci, v níž se smluvní strany dohodly na oboustranném bezplatném plnění.²⁵⁴

- **Regionální muzeum v Mikulově**

Regionálnímu muzeu bylo zřizovací listinou předáno k hospodaření 11 budov. Z těchto budov většina patří do komplexu budov zámku Mikulov. Ve vlastnictví Jihomoravského kraje je rovněž budova v Dolních Věstonicích, v níž muzeum od roku 2016 prezentuje archeologicko-přírodovědnou expozici *Život pod Pálavou*²⁵⁵ a budova Památníku bratří Mrštíků v Divákách a budova Archeoparku Pavlov zpřístupněná v roce 2016.²⁵⁶ Dále muzeum provozuje na základě smlouvy o spolupráci s Federací židovských obcí v České republice synagogu na Husově ulici v Mikulově.²⁵⁷

Výhradně nebo převážně **pronajaté či vypůjčené budovy** pro svou činnost využívá Muzeum Blanenska, Muzeum Brněnska a Muzeum regionu Boskovicka.²⁵⁸ Tato skutečnost s sebou nese řadu problémů omezujících další rozvoj muzeí, a to zejména s ohledem na případné provádění rekonstrukcí, stavebních úprav nebo dalších nutných investic do nemovitého majetku.

- **Muzeum Blanenska**

Muzeum Blanenska sídlí v prostorách renesančního blanenského zámku, v němž je umístěno jak technické zázemí včetně pracoven odborných pracovníků, tak depozitární a skladovací prostory a prostory pro prezentaci. Ke své činnosti využívá také dvě budovy v areálu zámku – budovu Zámek 2, v níž je alokována expozice měřicí techniky, a budovu tzv. Kočárovny bez č.p., která slouží jako sklad.

- **Muzeum Brněnska**

²⁵³ PELINKOVÁ, Monika. *Koncepce využití prostor severního traktu předzámčí zámku Vyškov (majetek města Vyškov). Varianta 1 – využití pouze 2. NP formou pronájmu*. Vyškov, listopad 2013, s. 1.

²⁵⁴ PELINKOVÁ, Monika. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Vyškov, 8. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

²⁵⁵ Vedení muzea plánuje objekt přebudovat na Dům přírody Pálavy, a to v rámci stejnojmenného projektu, na jehož realizaci muzeum podalo žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí v listopadu 2018.

²⁵⁶ Příloha č. 1 Zřizovací listiny Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87036/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19, ve znění pozdějších dodatků.

²⁵⁷ KUBÍN, Petr. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Mikulov, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

²⁵⁸ Budovy využívané k činnosti Muzeem Blanenska a Muzeem regionu Boskovicka zůstaly na základě dohod uzavřených s městy Blansko a Boskovice ve vlastnictví měst a muzei jsou budovy využívány na základě smluv o výpůjčce s délkou trvání alespoň 40 let s možností dalšího prodloužení. Bylo také dohodnuto, že do nemovitostí, využívaných Muzeem Blanenska a Muzeem regionu Boskovicka, města investují, popřípadě budou provádět opravy a údržbu, které jsou nad rámec běžné údržby, ve výši ročních výdajů nejméně 200 tis. Kč v případě Muzea Blanenska a 150 tis. Kč v případě Muzea regionu Boskovicka. Čl. III odst. 7–11 Dohody o spolupráci, uzavřené mezi Jihomoravským krajem a městem Blansko dne 5. 11. 2015 a čl. III odst. 7–11 Dohody o spolupráci, uzavřené mezi Jihomoravským krajem a městem Boskovice dne 5. 11. 2015.

Čtyři z šesti poboček Muzea Brněnska sídlí v objektech, které nejsou majetkem Jihomoravského kraje, a muzeum je pouze pronajímá. Dvě pobočky působí v prostorách klášterních komplexů, které jsou vlastnictvím příslušných řeholních řádů – Podhorácké muzeum je umístěno v budově probošství cisterciáckého kláštera Porta coeli v Předklášteří, Památník písemnictví na Moravě byl vybudován v prostorách benediktinského opatství v Rajhradě.²⁵⁹ Pro Muzeum ve Šlapanicích je od města Šlapanice pronajímána budova scholasterie na šlapanickém náměstí. Muzeum v Ivančicích sídlí v pronajatých prostorách vlastněných soukromou osobou nedaleko ivančického náměstí, a pro výstavní činnost však využívá jednu pronajatou místnost v přízemí Památníku Alfonse Muchy, a to po dobu vždy cca šesti měsíců v roce.²⁶⁰ Vedle těchto prostor je muzeum pro účely depozitáře pronajímáno dvě místnosti v dvorním traktu farního úřadu ve Šlapanicích,²⁶¹ prostory zámku v Oslavanech od města Oslavany jako depozitář sbírky lapidária Muzea v Ivančicích.²⁶² Zřizovací listinou bylo Muzeu Brněnska předáno k hospodaření 6 budov, mezi něž patří kaple památníku Mohyla míru s nedalekou budovou muzea, budova depozitáře ve Šlapanicích na ulici Brněnská, objekt, určený pro vybudování budoucího depozitáře v obci Předklášteří a nově rekonstruovaná vila Löw-Beer v Brně se zahradním domkem Celnice.²⁶³

- **Muzeum regionu Boskovicka**

Většina pracovišť Muzea regionu Boskovicka se od roku 1992 nachází v prostorách restituovaného objektu tzv. hraběcí rezidence z 18. století na ulici Hradní v Boskovicích. Z počátku muzeum neužívalo celou budovu, do prostor přízemí se postupně rozšířila jeho činnost až po roce 2002, kdy budovu zakoupilo od soukromého vlastníka město Boskovice. Dnes muzeum využívá prostory celé budovy včetně sklepních prostor, které získalo od města do správy v roce 2014.²⁶⁴ Muzeum regionu Boskovicka spravuje také budovu židovské synagogy a od roku 2014 také bývalý židovský obecní dům, jejichž vlastníkem je Židovská obec Brno.²⁶⁵ Oba tyto objekty využívá muzeum bezplatně, avšak dle uzavřené smlouvy o spolupráci je muzeum povinno hradit náklady na energie a provoz budovy včetně zajištění průvodcovských služeb. Dále je činnost muzea realizována v prostorách Střední školy André Citroëna Boskovice, příspěvkové organizace, v nichž je umístěna expozice Historické zemědělské stoje.

Většina objektů, které jsou využívány krajem zřizovanými muzei ke své činnosti, jsou **kulturními památkami** zapsanými do Ústředního seznamu kulturních památek ČR, a jako takové podléhají zvláštní ochraně v souladu s ustanoveními památkového zákona. Čtyři z objektů jsou dokonce národními kulturními památkami, z nichž pouze jeden, Slovanské hradiště v Mikulčicích, je vlastnictvím Jihomoravského kraje. U zbylých, státního zámku Bučovice, Rotundy sv. Kateřiny ve Znojmě a cisterciáckého opatství Porta coeli v Předklášteří, se jedná o pronajaté objekty. Památkový charakter budov s sebou nese jistá omezení v případě realizace stavební obnovy objektu v definici dle

²⁵⁹ Prostory benediktinského opatství v Rajhradě jsou Muzeem Brněnska pronajímány na základě Smlouvy o nájmu nebytových prostor formou předplaceného nájmu do roku 2023, samotná nájemní smlouva vyprší v roce 2053.

²⁶⁰ Do roku 2019 se jednalo o nebytové prostory na ulici Široká 366/1 v Ivančicích (p.č. 169/1, stavební parcela, k.ú Ivančice). Nově od roku 2019 jsou kanceláře Muzea v Ivančicích přestěhovány na adresu Krumlovská 25, Ivančice. Jde o objekt školy zřizované Jihomoravským krajem.

²⁶¹ Prostory jsou využívány od roku 2017, kdy sem v průběhu měsíců července a srpna byly přemístěny sbírkové předměty doposud umístěné v původně pronajatých prostorách Orlovny (zejména krásné umění a předměty z podsbírký Historická). Zpráva o činnosti za rok 2017. Brno: Muzeum Brněnska, 2018. S. 11.

²⁶² Zde se ovšem připravuje expozice lapidária – viz kapitolu Prezentace.

²⁶³ Příloha č. 1 Zřizovací listiny Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87030/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19.

²⁶⁴ HAMALOVÁ, Dagmar. *Strategie rozvoje Muzea Boskovicka na období 2015–2022*. Muzeum Boskovicka, 2014, s. 6.

²⁶⁵ Tamtéž, s. 32.

památkového zákona, tj. při provádění „údržby, opravy, rekonstrukce, restaurování nebo jiné úpravy kulturní památky nebo jejího prostředí“.²⁶⁶

Stavebně-technický stav budov

Technický stav budov, jež jsou **vlastnictvím Jihomoravského kraje** a jež jsou využívány muzei, je v současné době uspokojivý, resp. v případě potřeby je špatný technický stav nebo havarijný stav řešen operativně – náprava je financována z Investičního fondu Jihomoravského kraje (v rámci akcí Výdaje na odstranění následků mimořádných situací v reprodukci majetku příspěvkových organizací a Výdaje na mimořádné situace v reprodukci majetku příspěvkových organizací). Každoročně jsou investovány finanční prostředky do dílčích nebo rozsáhlejších oprav nebo rekonstrukcí, a to jak z investičních fondů organizací u drobnějších a méně nákladných zásahů, tak z rozpočtu zřizovatele u rozsáhlejších stavebních prací.²⁶⁷ Investiční fond organizací je navyšován zejména o účetní odpisy dlouhodobého majetku ve výši dle sestaveného a schváleného odpisového plánu na daný kalendářní rok. Z rozhodnutí zřizovatele je však každoročně větší část z celkového objemu odpisů (zpravidla ¾) odváděna v průběhu roku ve splátkách zpět do rozpočtu Jihomoravského kraje a muzea s nimi tedy nemohou nakládat ve vlastní režii. Tyto finanční prostředky jsou následně vkládány do investičního fondu Jihomoravského kraje a využívány pro financování nákladných oprav a rekonstrukcí nemovitostí v jeho vlastnictví, jsou investovány do havárií a dalších stavebních obnov a úprav dle nezbytnosti, potřebnosti a uvážení volených orgánů Jihomoravského kraje. Důsledkem je skutečnost, že organizace mají jen omezené finanční zdroje na pokrytí oprav ve vlastní režii a na realizaci nákladnějších oprav žádají o finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele. Pokud se nejedná o akutní havárie na nemovitém majetku, které vyžadují okamžitý zásah, je organizace dle vnitřních předpisů Jihomoravského kraje povinna předložit formální žádost o poskytnutí finančních prostředků, a to nejpozději do 30. 4. předchozího kalendářního roku. O poskytnutí finančních prostředků z investičního fondu Jihomoravského kraje je pak rozhodováno nejdříve v rámci schvalovaného rozpočtu na následující kalendářní rok na konci prosince roku aktuálního.²⁶⁸

Od roku 2018 je navíc připravován tzv. **Zásobník investičních akcí Jihomoravského kraje**, kam jsou ve střednědobém výhledu zaznamenávány potřebné investice na následující období. V zásobníku jsou investiční projekty rozděleny dle priorit, přičemž nejdříve jsou realizovány akce s nejvyšší prioritou. Odvětvový odbor nadto sestavuje vlastní zásobník a v případě, že daná akce (pokud se nejedná o havárii) není v tomto zásobníku uvedena, nemůže dosáhnout na finanční prostředky. Cílem vytvoření zásobníků je koordinovanější, koncepčnější a plánovitější vynakládání finančních prostředků z investičního fondu Jihomoravského kraje.

V letech 2014–2016 byly finance potřebné na stavební úpravy a investice do movitého i nemovitého majetku Jihomoravského kraje (tj. finance požadované z investičního fondu Jihomoravského kraje) muzei vyčísleny v každém roce na cca 18–30 mil. Kč. Souhrnná skutečně poskytnutá částka se pak pohybovala v rozmezí 5–11 mil. Kč, tj. v jednotlivých letech 28, 53 a 48 % požadované částky. Výraznou změnu zaznamenal v tomto ohledu rok 2017, kdy z celkové požadované

²⁶⁶ Před zahájením obnovy je třeba vyžádat si závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče, které stanoví, zda jsou plánované práce na kulturní památce přípustné a za jakých podmínek. Vlastník kulturní památky, resp. její uživatel, je povinen „pečovat o zachování kulturní památky, udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením“. § 9, odst. 2 a § 14, odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb.

²⁶⁷ Z rozsáhlejších oprav a investic do majetku realizovaných v období 2013–2017 jmenujme např. opravu střechy minoritského kláštera ve Znojmě, která probíhala v letech 2013–2015 (cca 6 mil. Kč), obnovu a restaurování interiéru kaple a vnějšího pláště kaple Památníku Mohyla míru, uskutečněnou v letech 2014–2016 (cca 5 mil. Kč) nebo rekonstrukci nádvoří Muzea Vyškovska, která proběhla v letech 2015–2016 (cca 3,5 mil. Kč). Závěrečný účet Jihomoravského kraje za roky 2013, 2014 a 2015. Tabulková část. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [vid. 2018-12-19]. Dále byla např. zahájena oprava fasády a výměna oken zámku Vyškov, oprava kovářské výzdoby zámku Mikulov nebo vybudování toalet na zřícenině hradu Cornštejn. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁶⁸Viz kap. 7 směrnice 36/INA-VOK *Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací*.

částky 23 463 tis. Kč bylo muzeím vyplaceno cca 17 mil. Kč, tedy více než 70 %.²⁶⁹ Obdobně tomu bylo v roce 2018 - organizace v oblasti kultury žádaly z investičního fondu JMK o investiční příspěvky a účelově určené příspěvky na provoz v celkové výši cca 29 mil. Kč, poskytnuto jim pak bylo cca 19 mil. Kč, tedy přibližně 65 % celkové požadované částky. V rámci schváleného rozpočtu na rok 2019 bylo doposud (k 31. 1. 2019) organizacím z rozpočtu zřizovatele schváleno poskytnutí cca 18 mil. Kč z cca 30 mil. Kč požadovaných z investičního fondu JMK na tento rok (asi 60 % částky).

V případě nemovitostí využívaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem, které jsou **vlastnictvím jiných subjektů**, je v souladu s platnými nájemními smlouvami nebo smlouvami o výpůjčce muzei prováděna jen základní údržba a rozsáhlejší stavební úpravy a investice do majetku jsou realizovány na základě uvážení a dle finančních možností vlastníka nemovitosti.²⁷⁰

Řadu oprav a investičních akcí souvisejících s nemovitým majetkem Jihomoravského kraje nebo využívaných jím zřizovanými muzei, se v uplynulém období **podařilo realizovat** s přispěním **finančních prostředků Evropské unie**. Mezi nejvýznamnější realizované projekty patří:

- „Archeopark Mikulčice – území Předhradí“, jehož výstupem byla kompletní rekonstrukce návštěvnického centra (tzv. pavilon I) Slovanského hradiště v Mikulčicích,²⁷¹
- „Archeopark Pavlov“, jehož předmětem byla výstavba budovy muzea dle unikátního architektonického návrhu v místě významného archeologického naleziště a realizace interaktivní expozice, archeopark je nyní pobočkou Regionálního muzea,²⁷²
- „Obnova secesní památky – vila a život rodiny Löw-Beer“ a s ním související projekt „Celnice – zahradní domek Löw-Beerovy vily“, díky kterým byla v roce 2015 zpřístupněna nová pobočka Muzea Brněnska,
- „Obnova zahradních teras a barokové zahrady u zámku v Mikulově“ a „Stabilizace opěrných zdí areálu zámku v Mikulově jako prevence sesuvů a skalních řízení svahů Zámeckého kopce“ (projekty Regionálního muzea), díky kterým došlo ke kompletní obnově barokové zahrady v areálu mikulovského zámku,
- „V zámku a podzámku...“, z něhož byla financována sanace ohradní zdi zámečku v Hodoníně, sídla Masarykova muzea.²⁷³

Ke konci roku 2018 se rovněž se **ve fázi přípravy, zahájení nebo průběhu realizace** nacházely další projekty zahrnující mj. stavební úpravy nemovitostí, realizované za finančního přispění EU (Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020, v jednom případě Operačního programu Životní prostředí 2014–2020):

- „Revitalizace památníku bratří Mrštíků v Divákách“, projekt Regionálního muzea zaměřený na opravu budovy památníku a realizaci nové expozice,²⁷⁴

²⁶⁹ V roce 2014 činila částka, požadovaná muzei z investičního fondu Jihomoravského kraje celkem 17 948 tis. Kč, poskytnuto bylo 5 000 tis. Kč, v roce 2015 bylo požadováno 20 380 tis. Kč, poskytnuto bylo 10 762 tis. Kč a v roce 2016 bylo požadováno 31 428 tis. Kč a poskytnuto bylo 15 134 tis. Kč. Do částek nejsou zahrnuty finanční prostředky požadované a poskytnuté na havárie a spolufinancování a neuznatelné výdaje projektů, realizovaných za finanční spoluúčasti EU. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁷⁰ Tato skutečnost s sebou může nést značná omezení pro další rozvoj muzea. Bez souhlasu a finančních prostředků vlastníka nelze provádět žádné stavební úpravy, což je problematické např. v případě expozičních a depozitárních prostor.

²⁷¹ Oba projekty byly realizované z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod 2007–2013 *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2015*. Brno: Jihomoravský kraj, 2016, s. 91.

²⁷² Projekty Regionálního muzea byly spolufinancovány z Regionálního operačního programu NUTS 2 Jihovýchod 2007–2013 a operačního programu Životní prostředí 2007–2013. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁷³ Projekt Masarykova muzea byl realizován v rámci operačního programu Přeshraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007–2013.

²⁷⁴ V rámci projektu bude provedena stavební obnova budovy muzea včetně rekonstrukce sociálního zázemí pro návštěvníky. Celkové náklady projektu činí cca 7 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

- „Revitalizace zadního traktu minoritského kláštera s expozicí lapidária“, projekt Jihomoravského muzea, díky němuž bude vybudována nová venkovní expozice lapidária,²⁷⁵
- „Stavební úpravy a obnova stálé expozice ve Vlastivědném muzeu Kyjov“, projekt města Kyjova a Masarykova muzea na kompletní rekonstrukci budovy kyjovského zámku,²⁷⁶
- „Zateplení budovy městského muzea ve Veselí nad Moravou“, projekt Masarykova muzea spolufinancovaný z Operačního programu Životní prostředí.²⁷⁷

Z hlediska možnosti dalšího rozvoje muzeí bude přes výše uvedené nutné do budoucna realizovat **některé další projekty a akce související s nemovitým majetkem**, který byl muzeím předán k hospodaření, popř. jej spravují na základě jiných právních vztahů se třetími subjekty, a to projekty a akce investičního i neinvestičního charakteru. Patří sem zejména projekty zaměřené na:²⁷⁸

- nezbytné opravy nemovitostí ve vlastnictví Jihomoravského kraje (opravy fasád a oken, sanace vlhkosti budov, jejich zateplení a odvlhčení),²⁷⁹
- kompletní rekonstrukci budovy Galerie,²⁸⁰

²⁷⁵ Předmětem projektu je přemístění části podsbírky lapidária z nevyhovujících a veřejnosti nepřístupných prostor znojemského hradu do venkovních prostor zadního traktu minoritského kláštera ve Znojmě. Součástí záměru venkovní expozice bude edukační centrum umístěné v části objektu minoritského kláštera, tvořící zároveň hlavní přístupovou cestu do expozičního prostoru. Celý zadní trakt minoritského dvůr bude sanován - opraveny stávající omítky, opravena přístupová schodiště, opěrná zeď a ostatní drobné stavební objekty nacházející se na dvoře. Nově bude proveden systém zpevněných chodníků a přístupové dřevěné rampy, které zpřístupní dvorní trakt i osobám se sníženou pohyblivostí. Celkové náklady projektu činí cca 8 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁷⁶ Zámek je v majetku města Kyjov a organizace ho užívá na základě smluvního vztahu. Cílem projektu jsou stavební úpravy zámku (vč. sanačních opatření) a instalace nové stálé expozice (s částí historickou, etnografickou a archeologickou). Na nádvoří je navržen nový mobiliář, nové vybavení bude instalováno do recepce a šatny. Město Kyjov jako vlastník zámku nechalo vypracovat projektovou dokumentaci stavby, postoupilo ji organizaci a bude se podílet na financování stavební části projektu. Celkové náklady projektu činí cca 25 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁷⁷ Předmětem projektu jsou stavební úpravy objektu muzea vedoucí ke snížení jeho energetické náročnosti. V rámci realizace projektu dojde k výměně výplní otvorů v uliční i dvorní části budovy, k zateplení fasády kontaktním zateplovacím systémem, k výměně klempířských prvků, k zateplení soklu a střešní konstrukce. Celkové výdaje projektu činí cca 5,5 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁷⁸ V této podkapitole je věnována pozornost všem projektům zahrnujícím investice do nemovitého majetku, avšak nejsou zahrnuty projekty, jejichž předmětem je výhradně nebo z převážné většiny vybudování depozitářů. Této problematice je pak věnována následující samostatná podkapitola.

²⁷⁹ Např. **Masarykovo muzeum** – sanace vlhkosti na zámku v Hodoníně a oprava fasády; **Muzeum Vyškovska** – oprava fasády zámku, odvlhčení přízemních výstavních prostor zámku, oprava podlah a omítek ve výstavních sálech na zámku ve Vyškově, oprava oken a fasády kaple a špitálku sv. Anny, oprava střechy tzv. rodného domu Klementa Gottwalda, výmalba objektů muzea; **Regionální muzeum** – oprava oken a dveří reprezentačních sálů, oprava vnitřních a fasádních omítek zámku, restaurování zámecké kaple a rekonstrukce Sally tereny na zámku v Mikulově, výměna podlahových krytin kanceláří, oprava Břítové věže, rekonstrukce budovy konzervačních dílen. Informace získány z interních dokumentů – Zásobníku investičních akcí Jihomoravského kraje, Střednědobého plánu investic 2019-2021 a formulářů *Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za 2. pololetí 2017*.

²⁸⁰ Vzhledem ke stáří budovy i k jejímu památkovému charakteru jsou nezbytné časté stavební úpravy. Budova se stále potýká s vysokou vlhkostí sklepních prostor a v jejím důsledku degradací omítek, dřevěných ostění a stavebních prvků. Nezbytná je celková oprava fasády a omítek v suterénu, sanace vlhkosti zdiva ve spodních částech stavby a v suterénu, výměna oken a dveří, oprava střechy včetně světlíků, krovu a pláště, provedení celkové rekonstrukce elektroinstalace, vytápění a kanalizace a rozvodů vody. Náklady na rekonstrukci jsou dle zpracované studie ve výši cca 53 000 tis. Kč. *Žádost příspěvkové organizace o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje na rok 2016*. Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvková organizace. Název akce: Projektová dokumentace na kompletní rekonstrukci budovy GUV v Hodoníně. 28. 4. 2015 a studie rekonstrukce budovy Galerie výtvarného umění v Hodoníně z roku 2018. Interní dokumenty.

- zajištění komfortnějšího zázemí pro návštěvníky a rozšíření návštěvnických služeb,²⁸¹
- další rozvoj činnosti organizací, zkvalitnění prezentačních služeb,²⁸²
- zabezpečení objektů muzeí.²⁸³

Financování výše uvedených projektů je předpokládáno z rozpočtu zřizovatele, případně vlastníka nemovitosti. V případě některých, zejména finančně velmi nákladných projektů, je však také zvažována možnost získání finančních prostředků z jiných zdrojů, především z fondů Evropské unie nebo z fondů Evropského hospodářského prostoru a Norska.²⁸⁴

Depozitáře

Sbírkové předměty jsou trvale ukládány především v depozitářích, objektech uzpůsobených pro ukládání sbírek muzejní povahy. Vzhledem ke skutečnosti, že jsou v depozitářích uchovávány předměty kulturní povahy, musí tyto prostory splňovat především bezpečnostní a klimatická kritéria, která jsou specifická dle charakteru sbírkových předmětů, resp. dle materiálu, z něhož jsou předměty vyrobeny. Neméně významným požadavkem je i požadavek na nezbytnou prostornost a vybavení dostatečnými úložnými prostory (skříně, police, posuvné regály atd.), které umožňují bezpečnou manipulaci s předměty a řádnou péči o sbírku dle ustanovení zákona o ochraně sbírek (kontrola stavu sbírkových předmětů v rámci inventarizace ad.).

Vyhovující podmínky poskytují depozitáře vybudované v posledních 10 letech:

²⁸¹ **Jihomoravské muzeum** – vybudování sociálního zařízení a zpřístupnění hlásky na zřícenině hradu Cornštejn, vybudování bezbariérového přístupu do budovy minoritského kláštera a Domu umění; **Masarykovo muzeum** - rekonstrukce osvětlení výstavního sálu zámečku v Hodoníně, řešení občerstvení a zmenšení a kultivace stávajícího parkoviště a vybudování odstaveného parkoviště pro návštěvníky Slovanského hradiště v Mikulčicích; **Muzeum Brněnska** – rekonstrukce prostor pokladny a zázemí pro návštěvníky Muzea ve Šlapanicích, rekonstrukce návštěvnické infrastruktury Památníku Mohyla míru, rekonstrukce vstupního prostoru Podhoráckého muzea v Předklášteří; **Muzeum Vyškovska** – pořízení stojanů na kola; **Regionální muzeum** – muzejní shop, vybudování toalet v prostoru botanické zahrady a v prostoru vinárny. Informace získány z interních dokumentů – Zásobníku investičních akcí Jihomoravského kraje, Střednědobého plánu investic 2019–2021 a formulářů *Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za 2. pololetí 2017*.

²⁸² **Jihomoravské muzeum** – Cornštejn - solární panely, expozice Znojemský hrad, vstupní expozice - rotunda sv. Kateřiny; **Masarykovo muzeum** - vybudování nové expozice Masarykova muzea (projekt „Stavební úpravy a obnova stálé expozice Masarykova muzea v Hodoníně“) a Městského muzea Veselí nad Moravou (projekt „Stavební úpravy a obnova expozic Městského muzea Veselí nad Moravou“); **Muzeum Blanenska** - expozice *Měřicí technika* v půdních prostorách zámku, vybudování nových expozic historie a současnosti speleologie a přírodovědné expozice, úprava a rozšíření expozic *Objevitelé Moravského krasu a Zámecké interiéry*, vybudování tzv. „Geoparku pod střechou“; **Muzeum Brněnska** - rekonstrukce expozice *Dějiny a současnost kláštera Porta coeli* a rekonstrukce mineralogických expozic Podhoráckého muzea v Předklášteří, vybudování nové expozice Alfonse Muchy v Ivančicích (v prostorách Památníku Alfonse Muchy); **Muzeum regionu Boskovicka** – reorganizace provozu a provedení stavebních úprav v budově na ulici Hradní vč. vybudování nové expozice k tématu duchovního dědictví Boskovicka, **Muzeum Vyškovska** - vybudování expozic *Pravěk a středověk Vyškovska, Vyškovsko po roce 1850*; **Regionální muzeum** – přestavba a nové využití budovy v Dolních Věstonicích (projekt „Dům přírody Pálavy“), vybudování nové expozice Moravské galerie (projekt „Expozice Moravské galerie na zámku v Mikulově“), nová expozice v opravené Břítové věži. Tamtéž.

²⁸³ **Muzeum Vyškovska** – rozšíření CCTV v objektu zámku Vyškov; **Jihomoravské muzeum** – CCTV – modernizace a pořízení, modernizace bezpečnostních systémů; **Muzeum Brněnska** - pořízení CCTV. Tamtéž.

²⁸⁴ Jedná se zejména o projekty „Stavební úpravy a obnova expozic Městského muzea Veselí nad Moravou“, sanace vlhkosti na zámečku v Hodoníně a oprava fasády (projekt „Hony, lovy, zahrady“), „Památník Mohyla míru, rekonstrukce návštěvnické infrastruktury“ nebo „Expozice Moravské galerie na zámku v Mikulově“. Vzhledem k vyčerpání financí poskytnutých na Integrovaný regionální operační program 2014–2020 je možnost získání dalších prostředků na realizaci těchto projektů z rozpočtu EU jen velmi obtížně predikovatelná, a to vzhledem k nejasné podobě a nastavení regionální politiky EU v následujících letech. V úvahu přichází ještě operační programů přeshraniční spolupráce v současném programovém období nebo dotačních programů fondů EHP, avšak dosud se nepodařilo získat z těchto programů finanční prostředky. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

- depozitář v Dědicích (sbírka Muzea Vyškovska),²⁸⁵
- depozitář v Hnanicích (sbírka Jihomoravského muzea),²⁸⁶
- depozitář v Kyjově (sbírka Masarykova muzea).²⁸⁷

Zbýlé depozitáře jsou ve většině případů umístěny v prostorách sídel nebo působišť muzeí, které jsou často historickými památkově chráněnými objekty. V těchto depozitářích je nezdůvodně problematické dosáhnout optimálních klimatických podmínek a ani prostorově **nejsou zcela vyhovující**:

- **z hlediska prostoru**

Většina z nich je téměř nebo zcela zaplněna, což znemožňuje další sbírkotvornou činnost a způsobuje, že muzea jsou nucena odmítat některé nabízené dary. Z kapacitních důvodů nemohou některá muzea přijímat archeologické nálezy zajištěné při archeologických výzkumech na územích spadajících do působnosti daného muzea, což se v současné době týká především Masarykova muzea²⁸⁸ a Muzea Brněnska,²⁸⁹ Tato skutečnost mimo jiné zapříčiňuje hromadění cenného archeologického materiálu (často mimo režim depozitární ochrany daný zákonem o ochraně sbírek) ve skladech organizací zaměřených na záchranný archeologický výzkum.²⁹⁰

- **z hlediska klimatických podmínek**

Některé depozitáře se potýkají s velkými výkyvy teplot v průběhu kalendářního roku. Nevhodné jsou také prostory s příliš vysokou (Galerie, půdní depozitář minoritského kláštera ve Znojmě) nebo naopak příliš nízkou (depozitář pro archeologickou podsbírku v Rajhradě) vlhkostí vzduchu. Problematické je i časté ukládání předmětů různých podsbírek a různých materiálu na tomtéž

²⁸⁵ Depozitář v Dědicích byl vybudován v letech 2008–2009 v prostorách bývalého Památníku Klementa Gottwalda v Dědicích. Celkové náklady cca 11,3 mil. Kč byly převážně poskytnuty z rozpočtu Jihomoravského kraje. *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2009*. Brno: Jihomoravský kraj, 2010, s. 58.

²⁸⁶ Depozitář v Hnanicích byl vybudován z objektu bývalé celnice v Hnanicích v roce 2010. Celkové náklady cca 7 mil. Kč byly převážně poskytnuty z rozpočtu Jihomoravského kraje. *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2010*. Brno: Jihomoravský kraj, 2011, s. 64.

²⁸⁷ Depozitář v Kyjově byl vybudován jako přístavba Vlastivědného muzea Kyjov (v přístavbě se vedle depozitárních prostor nachází víceúčelový sál a kanceláře odborných pracovníků). Budova byla vystavěna v období 2009–2010 za celkové náklady 28 mil. Kč (poskytnuty z rozpočtu Jihomoravského kraje). *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2010*. Brno: Jihomoravský kraj, 2011, s. 65.

²⁸⁸ Depozitáře Masarykova muzea jsou vyjma nového depozitáře v Kyjově zcela zaplněny. Problémem jsou zejména malé depozitární prostory archeologického pracoviště na ulici Národní v Hodoníně, které naprosto nedostačují k uložení archeologických nálezů získaných při záchranných archeologických výzkumech. Nevhodně jsou uloženy také sbírkové předměty, které byly v období před rokem 2009 umístěny v pronajatých prostorách bývalých kasáren v Hodoníně, z nichž k 31. 1. 2009 dostala organizace výpověď z nájemní smlouvy. MAREŠOVÁ, Simona. *Zdůvodnění potřeby výstavby depozitářů pro uložení sbírek muzejní povahy ve vlastnictví Jihomoravského kraje*. Brno, 21. 8. 2015. Interní dokument.

²⁸⁹ Už v roce 2010 přestalo Muzeum Brněnska přijímat další archeologické nálezy, protože by nebylo možné zajistit jejich vyhovující uložení, které by bylo v souladu s ustanoveními zákona o ochraně sbírek. K 24. 4. 2012 bylo organizacemi provádějícími archeologické práce k převodu Muzeu Brněnska připraveno cca 3,5 tis. ks banánových krabic s archeologickými nálezy, které muzeum z kapacitních důvodů nemůže převzít. Každoročně je pak předpokládán přírůstek dalších více jak 400 ks krabic. Dle zprávy o činnosti muzea za rok 2017 tento stav stále trvá. Další tisíce krabic s archeologickým materiálem jsou uloženy v provizorních prostorách ARCHAIA Brno, z.ú. SOVOVÁ, Klára. *Analýza stavu archeologických depozitářů Muzea Brněnska*. Předkláštěří: Muzeum Brněnska, 24. 4. 2012, s. 4. Interní dokument, *Zpráva o činnosti za rok 2017*. Brno: Muzeum Brněnska, 2016, s. 46–47 a informace ze zjištění zřizovatele.

²⁹⁰ Např. ÚAPP měl ve svých skladech k 1. pol. 2017 uloženo cca 5 000 ks banánových krabic archeologického materiálu. Organizace predikuje, že vzhledem ke vzrůstajícímu počtu záchranných archeologických výzkumů naroste počet krabic se zpracovaným archeologickým materiálem o cca 500–1 000 ks. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele (*Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za 1. pololetí 2017*).

místě, což znemožňuje nastavení optimálního klimatu vyhovujícího všem sbírkovým předmětům. V nevhodném klimatu pak dochází k poškozování sbírkových předmětů.²⁹¹

S ohledem na výše uvedené byla v posledním období muzei připravena **řada projektů**, které by bylo nutné realizovat pro zkvalitnění péče o sbírky a správu sbírkového fondu. Předmětem projektů je především budování zcela nových depozitářů, případně rekonstrukce stávajících depozitárních prostor. U některých projektů je vybudování (stavební úprava) depozitárních prostor součástí rozsáhlejších investičních projektů:

- „Centrální depozitář, expozice a centrum regionální výuky“, projekt Jihomoravského muzea na vybudování nového depozitáře,²⁹²
- „Depozitář Masarykova muzea v Hodoníně“, projekt Masarykova muzea na vybudování nového depozitáře,²⁹³
- „Modernizace depozitářů na zámku v Mikulově“, projekt Regionálního muzea na rekonstrukci stávajících depozitářů,²⁹⁴
- „Památník Mohyla míru, rekonstrukce návštěvnické infrastruktury“, projekt Muzea Brněnska, jehož součástí je mj. vybudování vlastního depozitáře v prostorách památníku,²⁹⁵
- projekt kompletní rekonstrukce budovy Galerie,²⁹⁶

²⁹¹ Dlouhodobě je řešen problém s opakovaným výskytem plísně v depozitáři Brněnská, Šlapanice. Realizovaný projekt vzduchotechniky (2018/2019) je pouze prvním krokem k řešení tohoto problému.

²⁹² Depozitář by měl vzniknout v prostorách budovy bývalé střední odborné školy zemědělské na adrese Alšova 975/15 ve Znojmě, která byla předána muzeu k hospodaření v roce 2017. Měl by nahradit stávající nevhodné depozitáře v půdních prostorách minoritského kláštera a Domu umění. Vedle depozitáře projekt zahrnuje rovněž vybudování centra regionální výuky, expozičních a výstavních prostor, konferenčního sálu se zázemím, konzervátorských laboratoří, pracoven, skladů s parkovacími místy a úpravu nádvoří. Celkové výdaje projektu činí cca 68 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁹³ Oproti původním předpokladům bylo ustoupeno od myšlenky společného depozitáře s Galeríí. Pro vznik depozitáře byla Jihomoravským krajem v roce 2014 získána budova bývalé tiskárny na ulici Velkomoravská 461/1 v Hodoníně. Projekt zahrnuje rekonstrukci uliční i dvorní části stávajícího objektu. Celkové náklady projektu činí cca 39 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁹⁴ Projekt zahrnuje vybavení vybraných depozitářů novým mobiliářem, splňujícím současné standardy pro ukládání sbírkových předmětů, a stavební úpravy prostor - zejména úpravy podlah, omítek či elektroinstalace. Celkové náklady projektu činí cca 9 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁹⁵ Předměty sbírky pobočky muzea jsou doposud uloženy v jedné z místností Muzea ve Šlapanicích, což výrazně znesnadňuje flexibilní práci se sbírkovým fondem. Projekt proto předpokládá mj. vybudování depozitáře přímo v objektu památníku. Dále zahrnuje úpravy celého areálu památníku, a to jak venkovního prostoru, tak přístavby, a stavební úpravy stávající budovy muzea. Celkové náklady projektu činí cca 55 mil. Kč. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

²⁹⁶ Viz výše v této kapitole. Financování projektu je předpokládáno z rozpočtu zřizovatele. Pro doplnění: Všechny depozitáře se nacházejí v suterénních prostorách budovy Galerie, charakteristická je proto zvýšená vlhkost, kterou se jen velmi obtížně daří udržovat v horní hranici normy (k výraznému zlepšení došlo díky rekonstrukci ústředního topení provedené v důsledku havárie v roce 2017). Studie rekonstrukce budovy počítá s dislokací současných depozitářů – dílna a kotelna, které jsou v současné době umístěny v suterénních prostorách, by byly přesunuty do nově vybudovaného víceúčelového pavilonu v zahradě Galerie, a uvolněné prostory by byly upraveny na depozitář. V průběhu rekonstrukce předpokládá Galerie dočasné uložení sbírkových předmětů v prostorách nemovitosti ve správě Gymnázia, Obchodní akademie a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Hodonín, příspěvkové organizace Jihomoravského kraje. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele - interní dokumenty studie rekonstrukce budovy Galerie z roku 2018 a Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za 2. pololetí 2017.

- „Stavební úpravy a obnova expozic Městského muzea Veselí nad Moravou“, projekt Masarykova muzea zahrnující mj. vybudování depozitářů v půdních prostorách objektu muzea.²⁹⁷

Vyjma projektů na realizaci archeologického depozitáře Muzea Brněnska a kompletní rekonstrukci budovy Galerie byly všechny výše uvedené projekty podány do 76. výzvy Integrovaného regionálního operačního programu 2014–2020 Muzea II. Z důvodu nedostatku alokovaných finančních prostředků však nebyl ani jeden z projektů podpořen.

Nedostatečné depozitární prostory (zejména z prostorového hlediska) patří rovněž mezi hlavní problémy **muzeí v Blansku a Boskovicích**. Zde však s tím rozdílem, že veškeré nemovitosti spravované těmito muzei, a tedy i depozitáře, jsou výlučně vlastnictvím třetích stran (měst Blansko a Boskovice). Jakékoliv stavební zásahy do nemovitostí jsou tedy výhradně v kompetenci vlastníka. Depozitáře Muzea Blanenska jsou zcela vyčerpány a muzeum pokládá za nutné vybudování nových depozitářů (v půdních prostorách zámku, ev. v prostorách budovy Zámku 3). U Muzea regionu Boskovicka je prostorově zcela nevyhovující především depozitář archeologie, avšak ze strany vedení muzea i zřizovatele je zájem na nalezení vhodného řešení (v roce 2018 probíhalo neúspěšné jednání o možném využití nové budovy na ul. Havlíčkova v Boskovicích pro účely depozitáře, pracoven odborných pracovníků, nebo konzervační dílny).²⁹⁸ Přesun depozitářů do půdních prostor, které je součástí projektu na vybudování expozice k duchovnímu dědictví Boskovicka, by v současné situaci nepřinesl zlepšení, tedy zvýšení kapacity.²⁹⁹

HW a SW vybavení

Počítače a informační technologie se staly nedílnou součástí jak soukromého, tak profesního života. Díky nepopiratelným pozitivům, která jejich využívání přináší, v průběhu minulých let pronikly i na půdu muzejních institucí. Každodenně s nimi pracují především zaměstnanci muzeí, postupně však IT proniká i do výstavních sálů a tvoří významnou část interaktivní složky výstav a expozic. Nezbytné jsou pak zejména v oblasti evidenční a v oblasti ekonomické správy. Evidovány jsou s jejich pomocí jak tisíce sbírkových předmětů, tak mnohdy rozsáhlé knihovní fondy muzeí. Elektronické systémy se uplatňují rovněž v oblasti prodeje vstupenek a zboží, kde mají i nezastupitelnou funkci pro statistické sledování návštěvnosti instituce.

Pro účely koncepce byla v souvislosti s hardwarovým a softwarovým vybavením prostřednictvím rozeslaného dotazníku³⁰⁰ zjišťována jednak **míra vybavení HW** v organizacích zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury, a to co do dostatečnosti, tak co do výkonnosti, jednak **dostatečnost datových úložišť**, a v oblasti SW **druhy využívaných programů pro evidenci sbírek a knihovních jednotek, ekonomickou agendu a pokladnu (vstupenky)** a **míra spokojenosti** s těmito programy.

• **HW vybavení**

Všechna muzea uvedla, že v současné době disponují dostatečným hardwarovým vybavením, které v případě potřeby obnovují a modernizují. Avšak i zde je možné zlepšení, a to zejména v souvislosti s HW vybavením využívaným pro prezentační účely. Jeho případným pořízením a využitím ve výstavních a expozičních prostorách by došlo k obohacení o interaktivní prvky a

²⁹⁷ Předmětem projektu je rekonstrukce stávající budovy Městského muzea Veselí nad Moravou a obnova stávající expozice „Od Doubravy po Javořinu“. Stavební úpravy mj. zahrnují vestavbu bezbariérového WC v 1.NP a vestavbu depozitáře ve 3. NP (půdním prostoru). Celkové výdaje projektu činí cca 17 mil. Kč.

²⁹⁸ *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017*. Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2018, s. 42, *Zpráva o činnosti 2017*. Blansko: Muzeum Blanenska, 2018, s. 53–53; MUZEUM BLANENSKA. Strategie rozvoje sbírek Muzea Blanenska. In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit. 2018-11-29], s. [4, 5].

²⁹⁹ Informace pochází ze zjištění zřizovatele (interní dokument Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za I. pololetí 2017).

³⁰⁰ Dotazník rozeslán dne 26. 11. 2018, resp. dne 13. 12. 2018 Hvězdárně.

k zatraktivnění výstav a expozic. Stejně tak pořízením mobilního počítačového vybavení (notebooky) pro pracovníky muzeí by došlo k zefektivnění práce odborných zaměstnanců, a to zejména u muzeí s rozvětvenější organizační strukturou. Problémem v některých muzeích je kvalita a rychlost internetového připojení, která by v případě přechodu na on-line evidenční systémy mohla být nedostatečná.³⁰¹

- Datová úložiště

Elektronická data jsou muzei ukládána především na síťových úložištích (tzv. NAS serverech), která umožňují jak ukládání dat a jejich zálohování, tak jejich sdílení v rámci sítě, a na dalších úložných zařízeních, jako jsou např. externí pevné disky atd. Galerie využívá cloudové úložiště firmy ALIS spol. s r.o. Pět z osmi muzeí uvedlo, že v současnosti využívaná datová úložiště jsou dostatečná, ovšem často pouze pro běžný provoz. V případě realizace rozsáhlejšího digitalizačního projektu (a rovněž s narůstajícím množstvím dat) bude nutné způsoby uložení a ochrany elektronických dat posílit, případně řešit i na centrální, resp. celokrajské úrovni. Centrálním řešením ukládání dat dosud nedisponují ani jednotlivá muzea s rozvětvenou organizační strukturou (u Masarykova muzea využívá každá z poboček vlastní úložná zařízení). Nedostatečně vybavená datovými úložišti jsou Galerie, Muzeum Brněnska a Muzeum Vyškovska.

- SW pro evidenci sbírek

SW pro evidenci sbírek byla věnována pozornost v kap. Sbírkový fond, podkap. Akviziční činnost, evidence a ochrana sbírkového fondu. V muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem jsou pro evidenci sbírek využívány systémy DEMUS a ProMuzeum společnosti BACH systems s.r.o., a to v přibližně stejném zastoupení. Tři muzea využívají výhradně systém BACH, tři DEMUS a dvě využívají oba systémy pro různé podsbírkové. Se stávajícím systémem je **spokojena většina muzeí, šest z osmi**. Pouze **dvě muzea** uvedla, že v současné době využívané sbírkové evidenční systémy jsou pro ně nevyhovující (systémy mají málo uživatelských možností, jsou nedynamické, nereflektují vývoj v oblasti IT – nových verzí MS Windows, nelze u nich sledovat historii provedených změn atd.) a **uvažují o změně**.

- SW pro evidenci knihovních jednotek

Jediným systémem pro evidenci knihovních jednotek v krajem zřizovaných muzeích je knihovní systém Clavius. **Většina muzeí, sedm z osmi, je s tímto systémem spokojena** a neuvažuje o změně. Problematické je však avizované ukončení dalšího vývoje tohoto systému v roce 2020, které by do budoucna mohlo ohrozit plnohodnotné fungování muzejních knihoven.³⁰² Jedno z muzeí plánuje knihovnu zrušit (Muzeum Blanenska) a jedno muzeum by se nebránilo změně v případě, že by se uvažovalo o sjednocení knihovní evidence všech krajských muzejních knihoven (resp. knihoven muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem) a centrálním propojení systému. **Jedno z muzeí označilo systém Clavius za nedostatečný**, protože ve srovnání s jinými dostupnými knihovními systémy nedisponuje takovým množstvím uživatelských funkcí, a nadto vyžaduje speciální serverový PC a síť pro knihovnu.

- Účetní SW

Pro celou oblast ekonomické agendy, zahrnující evidenci účetnictví, pokladnu, mzdy a personalistiku nebo spisovou službu využívají muzea zřizovaná Jihomoravským krajem celkem pět různých elektronických počítačových systémů – KEO4 (ALIS spol. s r. o.) – dvě muzea, Modulsoft (EN NÁSTROJE, s.r.o.) – tři muzea, Gordic (GORDIC spol. s r.o.) – dvě muzea, Speisoft (Petr Pospíšil – SPEISOFT) – jedno muzeum, a SQLekonom (Softbit software, s.r.o.) – jedno muzeum. Dvě muzea využívají pro ekonomickou agendu více než jeden systém. S využívaným ekonomickým systémem

³⁰¹ Aktualizace: V souvislosti s koncem podpory Windows 7 začátkem roku 2020 vyvstala potřeba masivnějšího nákupu IT vybavení, na jehož pořízení bude třeba zajistit finanční prostředky.

³⁰² Muzeum Brněnska a Masarykovo muzeum v Hodoníně podaly v roce 2019 dotační žádosti u Ministerstva kultury – dotační program veřejné informační služby knihoven (VISK3) na realizaci projektu, jehož výsledkem by měla být nejen výměna knihovního systému Clavius, ale i společný virtuální katalog umožňující současné vyhledávání v obou fondech. Toto společné řešení otevírá do budoucna prostor pro zapojení dalších muzejních knihoven Jihomoravského kraje.

je **spokojeno šest muzeí a dvě muzea jsou spokojena částečně**. O změně **uvažuje pouze Muzeum Blanenska**, a to u modulu pro správu personální agendy a mezd.

- Vstupenkový SW

Vyjma Muzea Blanenska a částečně Muzea regionu Boskovicka disponují všechna muzea zřizovaná Jihomoravským krajem specializovaným vstupenkovým systémem. Využívány jsou pro tento účel systémy SW VS3 (Pavel Václavíček – Oaksoftware), POKLADNA/UFAND, Colosseum (Perfect System, s.r.o.), Zeman váhy, Gordic (GORDIC spol. s r.o.), PegasPRO (SoftPro, s.r.o.) a Maxim. S využívaným systémem je **spokojeno pět z osmi muzeí. Tři muzea jsou se současným stavem nespokojena a uvažují o změně** – Muzeum Blanenska a Muzeum regionu Boskovicka plánuje pořídit vstupenkový systém Colosseum, Jihomoravské muzeum by rádo zakoupilo systém, který umožní propojení pokladních míst, reporty atd.³⁰³

Zabezpečení objektů muzeí

Vysoká míra zabezpečení je u objektů, v nichž jsou dlouhodobě uchovávány předměty kulturní hodnoty a které jsou často kulturními památkami, nezbytností. Muzea jsou z toho důvodu vybavena **poplachovým zabezpečovacím a tísňovým systémem** (dále jen „PZTS“), **elektrickou požární signalizací** (dále jen „EPS“), **kamerovými systémy** snímajícími jak vnitřní, tak vnější prostory muzeí (dále jen „CCTV“) a **dalšími signalizačními, regulačními a komunikačními systémy a mechanickými zábranami**. Pro větší efektivitu zabezpečení jsou PZTS a EPS dále připojeny na systém centralizovaná ochrany Policie ČR nebo pult centralizované ochrany Hasičského záchranného sboru ČR, v některých případech je signalizace monitorována městskou policií nebo soukromými bezpečnostními agenturami

Míra zabezpečení objektů muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem byla zjištěna prostřednictvím rozeslaného dotazníku.³⁰⁴ Vybavenost objektů zabezpečovacími systémy byla zkoumána ve čtyřech oblastech - PZTS, EPS, CCTV a dalších doplňkových systémech (mřížě, závory, jiné signalizace). Z provedeného průzkumu vyplynulo, že míra zabezpečení jednotlivých objektů se pohybuje na škále od dobře zabezpečených po ne zcela zabezpečené, přičemž se liší jak mezi jednotlivými muzei, tak mezi objekty ve správě těchto muzeí. Na relativně nejvyšší úrovni je vybavení objektů PZTS – za dostatečné je uvedlo pět muzeí, za nedostatečné je označilo jedno muzeum, přičemž nedostatečnost vybavení u tohoto muzea spočívá v zastaralosti čidel, které je nutné obměnit, nikoliv v absenci tohoto systému.

Naopak nejnižší vybavenost je možné zaznamenat u CCTV - dostatečným vybavením disponují dvě muzea, nedostatečným naopak tři muzea. Zde se však ve větší míře než u PZTS a EPS projevuje celková absence kamerových systémů (oproti zastaralosti). Potřeba pořízení nebo rozšíření kamerové vybavení alespoň v jednom ze spravovaných objektů byla vyjádřena šesti z osmi krajem zřizovaných muzeí.

V případě EPS je míra vybavenosti objektů dostatečná u čtyř muzeí a nedostatečná u dvou. EPS zcela chybí u tří objektů muzeí (kancelářské prostory a příruční depozitář v Ivančicích, kaple a špitálek sv. Anny ve Vyškově a Muzeum Blanenska), ve zbylých případech jde o zastaralost vybavení, případně o nutnost rozšíření. U některých muzeí jsou PZTS, EPS a CCTV vybaveny jen některé objekty a jiné tímto vybavením nedisponují. To se týká především Muzea Brněnska a Muzea Vyškovska, v případě CCTV i Muzea regionu Boskovicka a Regionálního muzea. Permanentní kontrola PZTS a EPS je zajištěna připojením objektů jednak na systémy centralizované ochrany policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR (ve většině případů), na některé objekty dohlíží systémy městské policie (např. objekty Muzea Blanenska, Městského muzea Veselí nad Moravou a Vlastivědného muzea Kyjov) a dohled nad zbylými objekty zajišťují soukromé firmy (Archeopark Pavlov nebo Slovanské hradiště v Mikulčicích).

³⁰³ Muzeum regionu Boskovicka v roce 2019 pořídilo a zavedlo vstupenkový systém na všech svých pracovištích.

³⁰⁴ Dotazník rozeslán dne 19. 03. 2019.

Vybrané ukazatele hospodaření v letech 2013–2017

Z údajů uvedených v tabulce 2.tl vyplývá, že muzea ve sledovaném období hospodařila s nulovým nebo kladným výsledkem hospodaření.³⁰⁵ Výše příjmů i výdajů jednotlivých muzeí vykazovala lehce rostoucí tendenci, a to zejména v souvislosti s navyšování počtu zaměstnanců na jedné straně a výraznějším zvyšováním platových tarifů v roce 2017 na straně druhé. Nejvyšší průměrné celkové roční příjmy a zároveň i výdaje zaznamenalo Muzeum Brněnska, a to cca 35 mil. Kč. Naopak s nejnižším objemem finančních prostředků hospodařilo Muzeum regionu Boskovicka (resp. Muzeum Boskovicka), a to v průměru s cca 5 mil. Kč ročně.

Převážnou většinu, 58–98 % z celkových **příjmů** muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem, tvořily finanční prostředky poskytnuté z rozpočtu zřizovatele (bezúčelové příspěvky a účelově určené příspěvky na provoz). Podíl výše příjmů od zřizovatele na celkové výši příjmů muzeí byl v průběhu sledovaného období konstantní až kolísavý, klesající tendenci lze však zaznamenat u Regionálního muzea. Zde se v roce 2016 a 2017 výrazně zvýšily tržby za vlastní výkony a zboží (tedy především tržby ze vstupného), a tvořily cca jednu třetinu veškerých příjmů organizace, v absolutních číslech cca 9,5 mil. Kč ročně. Podíl příjmů z tržeb za vlastní výkony a zboží na celkových příjmech organizace se u zbylých muzeí pohyboval převážně v řádu jednotek procent. Desetiprocentní hranici v každém ze sledovaných let pak překonal pouze u Muzea Brněnska. Zanedbatelný je podíl vlastních tržeb především u Galerie, kde dosahuje v průměru 1,3 % z celkových ročních příjmů a z toho pouze cca jednu polovinu tvořily tržby ze vstupného.³⁰⁶ Za pozornost stojí rovněž skutečnost, že s přechodem na nového zřizovatele se u Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka znatelně zvýšil podíl příjmů ze strany zřizovatele na celkových příjmech organizace (v případě Muzea regionu Boskovicka je rozdíl markantnější – z původních cca 60–70 % na cca 86–90 % v letech 2016 a 2017.

Nejvyšší podíl z celkových výdajů rozpočtu muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem tvoří osobní náklady, a to od 33 % do 70 %. Více než 60 % z celkových výdajů bylo poskytnuto na mzdy zaměstnanců, ostatní osobní náklady, sociální a zdravotní pojištění a ostatní sociální náklady u Galerie, Masarykova muzea, Muzea Blanenska a Muzea regionu Boskovicka. Naopak nejméně na tyto položky vynaložilo Regionální muzeum, a to v průměru 40 % z celkových výdajů během sledovaného období.

³⁰⁵ Vyšší hodnota položky celkových výdajů oproti celkovým příjmům dle údajů uvedených v tabulce je zapříčiněna nezařazením čerpání fondů v příjmové části rozpočtu.

³⁰⁶ Při vyhodnocování dat je však nutné zohlednit skutečnost, že metodika pro vyplňování ročních výkazů pro NIPOS nebyla jednotná, a to jak mezi jednotlivými muzei, tak ani mezi jednotlivými léty. Při srovnání údajů uvedených ve výkazech s údaji dle výročních zpráv o činnosti bylo zaznamenáno, že v některých případech byly do položky Tržby za vlastní výkony a zboží rovněž zaneseny výnosy z pronájmů nebo výnosy z archeologických výzkumů, zatímco jiná muzea tyto výnosy do položky nezahrnula.

Tab. 2.tm Vybrané ukazatele hospodaření muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017:

		Výnosy (v tis. Kč)												Výnosy celkem
		Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu kraje	% podíl na celkových příjmech	z toho bežucelový příspěvek na provoz	Příspěvky, dotace a granty ze státního rozpočtu	Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu obce	% podíl na celkových příjmech	Příspěvky, dotace a granty od jiných subjektů	z toho z fondů EU	Tržby za vlastní výkony a za zboží	% podíl na celkových příjmech	z toho vstupné	% podíl na celkových příjmech	
Galerie výtvarného umění v Hodoníně	2013	6 347,0	93,05	5 947,0	-	73,0	-	-	114,0	1,67	43,0	0,63	6 821,0	
	2014	6 575,0	95,41	5 781,0	-	39,0	-	-	75,0	1,09	40,0	0,58	6 891,0	
	2015	7 295,0	97,41	6 053,00	40,0	48,0	-	-	75,0	1,00	42,0	0,56	7 489,0	
	2016	6 928,0	97,06	6 573,00	-	50,0	-	-	139,8	1,96	60,0	0,84	7 137,7	
	2017	7 784,0	98,48	7 022,00	-	20,0	-	-	84,7	1,07	41,6	0,53	7 903,9	
Hvězdárna Veselí nad Moravou	2013	1 046,0	94,49	990,00	-	-	-	-	60,0	5,42	53,0	4,79	1 107,0	
	2014	1 169,0	89,72	1 134,00	-	-	-	-	63,0	4,83	54,0	4,14	1 303,0	
	2015	1 254,0	91,94	1 254,00	-	-	-	-	64,0	4,69	56,0	4,11	1 364,0	
	2016	1 463,0	93,24	1 379,00	-	-	-	-	66,0	4,21	57,0	3,63	1 569,0	
	2017	1 436,0	94,91	1 418,00	-	-	-	-	67,0	4,43	59,0	3,90	1 513,0	
Jihomoravské muzeum ve Znojmě	2013	18 305,0	82,66	16 155,0	-	390,0	946,0	946,0	1 821,0	8,22	905,0	4,09	22 145,0	
	2014	18 695,0	85,97	16 045,0	25,0	206,0	86,0	86,0	2 011,0	9,25	1 105,0	5,08	21 747,0	
	2015	19 565,0	83,59	16 461,0	500,0	160,0	-	-	2 246,0	9,60	1 496,0	6,39	23 405,0	
	2016	22 676,0	83,24	17 410,0	182,0	160,0	-	-	3 451,0	12,67	2 660,0	9,76	27 243,0	
	2017	20 876,0	83,72	19 223,0	292,0	150,0	-	-	3 221,0	12,92	2 381,0	9,55	24 936,0	
Masarykovo muzeum v Hodoníně	2013	19 613,0	79,57	17 751,0	67,0	79,0	2 032,0	2 032,0	2 392,0	9,70	820,0	3,33	24 648,0	
	2014	19 161,0	82,08	17 909,0	40,0	80,0	549,0	549,0	2 863,0	12,26	604,0	2,59	23 344,0	
	2015	20 308,0	87,44	17 896,0	95,0	62,0	34,0	34,0	2 326,0	10,01	1 111,0	4,78	23 226,0	
	2016	22 286,0	88,31	19 571,0	241,0	57,0	-	-	2 221,0	8,80	1 158,0	4,59	25 235,0	
	2017	23 679,0	87,58	20 802,0	138,0	30,0	-	-	2 406,0	8,90	1 163,0	4,30	27 038,0	
Muzeum Blanenska	2013	840,0	13,71	-	-	4 959,0	80,92	-	329,0	5,37	139,0	2,27	6 128,0	
	2014	870,0	14,07	-	-	5 184,0	83,82	-	331,0	5,35	152,0	2,46	6 185,0	
	2015	850,0	13,70	-	-	5 120,0	82,52	-	234,2	3,77	149,5	2,41	6 204,2	
	2016	7 084,0	93,14	6 552,0	46,0	11,0	-	-	435,0	5,72	260,2	3,42	7 606,0	
	2017	7 471,0	88,27	7 107,0	269,0	79,0	-	-	414,0	4,89	331,0	3,91	8 464,0	
Muzeum Brněnska	2013	24 832,0	86,55	21 695,0	80,0	-	-	-	3 499,0	12,20	1 947,0	6,79	28 690,0	
	2014	24 085,0	85,93	21 803,4	95,0	-	-	-	3 554,0	12,68	1 852,0	6,61	28 030,0	
	2015	32 895,0	88,39	23 658,0	100,0	-	18,0	18,0	3 902,0	10,49	2 098,0	5,64	37 214,0	
	2016	29 532,0	76,38	21 808,0	100,0	-	-	-	6 198,0	16,03	3 279,0	8,48	38 665,0	
	2017	34 916,0	84,52	27 085,0	95,0	-	-	-	6 298,0	15,25	3 271,0	7,92	41 309,0	
Muzeum Vyškovska	2013	8 318,0	93,04	7 929,0	11,0	37,0	-	-	262,0	2,93	187,0	2,09	8 940,0	
	2014	8 968,0	94,17	7 940,0	34,0	47,0	-	-	277,0	2,91	261,0	2,74	9 523,0	
	2015	9 933,0	92,62	8 196,0	208,0	28,0	-	-	344,0	3,21	306,0	2,85	10 724,0	
	2016	10 685,0	91,19	9 519,0	147,0	30,0	-	-	472,0	4,03	443,0	3,78	11 717,0	
	2017	12 521,1	94,11	10 356,0	201,0	13,0	-	-	500,8	3,76	328,8	2,47	13 304,2	
Muzeum regionu Boskovicka	2013	860,0	20,91	-	55,0	2 513,0	61,11	-	245,0	5,96	130,0	3,16	4 112,0	
	2014	665,0	18,17	-	-	2 673,0	73,03	20,0	290,0	7,92	99,0	2,70	3 660,0	
	2015	850,0	16,99	-	30,0	3 024,0	60,44	-	577,0	11,53	158,0	3,16	5 003,0	
	2016	4 379,0	86,12	4 371,0	160,0	212,0	-	-	290,0	5,70	129,0	2,54	5 085,0	
	2017	5 773,0	90,05	5 413,0	44,0	-	-	-	544,0	8,49	229,0	3,57	6 411,0	
Regionální muzeum v Mikulově	2013	16 534,0	64,93	15 492,0	60,0	17,0	-	-	6 120,0	24,03	3 430,0	13,47	25 465,0	
	2014	16 363,0	67,39	15 741,0	35,0	20,0	-	-	6 963,0	28,68	4 293,0	17,68	24 280,0	
	2015	18 249,0	68,45	15 810,0	-	15,0	-	-	10,0	-	8 235,0	30,89	26 660,0	
	2016	21 963,0	60,28	15 859,0	-	30,0	-	-	124,0	84,0	11 922,0	32,72	36 435,0	
	2017	23 908,0	58,56	17 545,0	110,0	20,0	-	-	-	-	14 164,0	34,69	40 829,0	

Náklady (v tis. Kč)								
Osobní náklady	% podíl na celkových výdajích	z toho				Náklady na nákup sbírových předmětů	Náklady na restaurování, konzervování a preparování	Náklady celkem
		mzdy	ostatní osobní náklady	zdravotní a sociální pojištění	ostatní sociální náklady			
4 200,0	61,57	2 977,0	34,0	1 011,0	178,0	401,0	84,0	6 821,0
4 410,0	64,00	3 132,0	40,0	1 069,0	169,0	462,0	-	6 891,0
4 705,0	63,12	3 300,0	111,0	1 121,0	173,0	503,0	-	7 454,0
4 717,3	66,55	3 358,9	23,4	1 136,2	198,8	540,0	53,5	7 088,0
5 119,7	64,90	3 628,0	44,3	1 225,2	499,3	499,3	4,2	7 888,7
813,0	73,64	591,0	13,0	201,0	8,0	-	-	1 104,0
880,0	68,06	626,0	32,0	213,0	9,0	-	-	1 293,0
965,0	71,48	684,0	31,0	233,0	17,0	-	-	1 350,0
1 102,0	71,19	780,0	32,0	265,0	25,0	-	-	1 548,0
1 175,0	78,02	833,0	31,0	283,0	28,0	-	-	1 506,0
11 560,0	52,97	7 980,0	403,0	2 795,0	382,0	107,0	271,0	21 822,0
11 076,0	51,82	7 608,0	449,0	2 658,0	361,0	149,0	228,0	21 374,0
12 104,0	52,42	8 260,0	545,0	2 889,0	410,0	206,0	703,0	23 089,0
12 598,0	46,49	8 541,0	602,0	2 987,0	468,0	165,0	575,0	27 097,0
14 206,0	57,21	9 637,0	627,0	3 391,0	551,0	1 015,0	472,0	24 830,0
13 806,0	56,38	9 714,0	282,0	3 294,0	516,0	26,0	-	24 489,0
14 031,0	60,60	9 842,0	348,0	3 324,0	517,0	201,0	-	23 155,0
15 056,0	65,17	10 674,0	233,0	3 612,0	537,0	270,0	-	23 104,0
16 377,0	65,78	11 570,0	178,0	3 908,0	721,0	447,0	60,0	24 898,0
18 306,0	67,70	12 905,0	248,0	4 359,0	794,0	50,0	-	27 038,0
3 890,0	65,08	2 853,0	67,0	970,0	-	44,0	-	5 977,0
3 953,0	65,94	2 927,0	30,0	996,0	-	54,0	-	5 995,0
4 174,6	63,75	3 094,5	29,2	1 050,9	-	128,6	-	6 548,6
4 066,0	59,76	2 753,0	251,0	931,0	131,0	101,7	-	6 804,0
5 432,0	65,71	3 638,0	306,0	1 260,0	228,0	134,0	-	8 267,0
15 227,0	52,05	10 629,0	384,0	3 675,0	539,0	53,0	263,0	29 256,0
16 005,0	58,28	11 189,0	368,0	3 867,0	581,0	38,0	214,0	27 464,0
18 734,0	50,58	13 107,0	384,0	4 533,0	710,0	431,0	204,0	37 041,0
21 797,0	56,37	15 195,0	466,0	5 258,0	878,0	83,0	421,0	38 665,0
24 674,0	59,85	16 931,0	791,0	5 939,0	1 013,0	124,0	534,0	41 229,0
5 642,0	63,14	4 004,0	86,0	1 365,0	187,0	153,0	8,0	8 936,0
5 511,0	58,57	3 892,0	135,0	1 328,0	156,0	10,0	260,0	9 409,0
5 794,0	54,67	3 999,0	206,0	1 371,0	218,0	10,0	194,0	10 598,0
5 771,0	51,13	3 936,0	253,0	1 351,0	231,0	5,0	223,0	11 286,0
6 649,7	53,52	4 601,1	199,6	1 576,2	272,8	29,0	277,0	12 425,0
2 703,0	66,28	1 859,0	120,0	632,0	92,0	-	7,0	4 078,0
2 578,0	64,94	1 753,0	143,0	594,0	88,0	1,0	-	3 970,0
2 967,0	61,66	2 018,0	169,0	684,0	96,0	-	-	4 812,0
3 333,0	69,71	2 341,0	176,0	704,0	112,0	-	74,0	4 781,0
4 429,0	70,29	3 016,0	235,0	1 022,0	156,0	101,0	75,0	6 301,0
10 866,0	42,67	7 750,0	119,0	2 617,0	380,0	43,0	262,0	25 465,0
10 671,0	44,61	7 603,0	124,0	2 573,0	371,0	70,0	357,0	23 921,0
11 206,0	42,38	8 039,0	89,0	2 675,0	403,0	108,0	425,0	26 440,0
11 826,0	32,97	8 311,0	155,0	2 824,0	536,0	55,0	454,0	35 864,0
15 187,0	37,20	10 558,0	360,0	3 595,0	674,0	172,0	285,0	40 829,0

2.3.7. SWOT analýza - muzea

SBÍRKY	
Pozitiva	Negativa
Dlouhá historie a tradice v místě působení	Vědomí dosavadní dlouhé historie a tradice a odpovědnost vůči ní, které mohou být zavazující
	Nedostatečný nebo chybný popis předmětů v evidenčních záznamech (zejména prvozápisy) a vysoký podíl sbírkových předmětů neevidovaných v elektronickém evidenčním systému
Bohaté, cenné a rozmanité sbírkové fondy	Nejednotnost ve způsobu evidence sbírkových předmětů na krajské úrovni – využívání různých evidenčních systémů
	Nevhodné uložení sbírkových předmětů s ohledem na nevyhovující depozitární podmínky v některých muzeích (nedostatek prostoru, nevyhovující klimatické podmínky)
Profesionální personální zabezpečení péče o sbírkový fond (erudovaní kurátoři) a kvalitní technologické podmínky v některých muzeích	Nedostatečné personální a technologické podmínky pro péči o sbírkový fond v některých muzeích
Soustavné udržování sbírkotvorné činnosti	Chybějící nebo nesystematická digitalizace muzejních sbírek ve formě obrazového záznamu, nejednotnost ve způsobech digitalizace a případného zpřístupnění digitálních dat, chybějící nebo nedostatečné zálohování dat na zálohovacích úložištích, chybějící koordinace procesu digitalizace na krajské úrovni
Působení Metodického centra konzervace při Technickém muzeu v Brně – poskytuje metodickou pomoc muzejním konzervátorům	Slabá, či vůbec žádná koordinace při práci se sbírkami mezi muzei (evidence, restaurování, konzervace, příprava společných výstav...)
Příležitosti	Hrozby
Vytvoření koncepce digitalizace krajských muzejních sbírek, zahájení digitalizace alespoň nejatraktivnějších sbírek a jejich využití při propagaci JMK a podpory kultury v něm (zpětná vazba pro další jednání o nutném zvyšování rozpočtů)	Nedostatek depozitářů (především pro předměty ze záchranných archeologických výzkumů a pro velkorozměrové předměty), který vede k omezení sbírkotvorné činnosti a ohrožení stávajících sbírek nevhodným uložením
Koordinace péče o sbírky v rámci celého kraje – specializace jednotlivých muzeí a poboček na různé typy sbírkových předmětů a rozšíření působnosti těchto specializovaných pracovišť na všechna muzea a galerie	Špatná nebo žádná koordinace péče o sbírkový fond – péče o sbírkový fond bude probíhat jen v rámci jednotlivých muzeí a bude tak méně kvalitní a podstatně nákladnější
	Nedostatky v evidenci sbírkových předmětů znesnadňují vyhledání předmětu v případě odcizení, chybějící nebo nedostatečná digitalizace zamezuje dalšímu možnému rozvoji v oblasti prezentace a propagace sbírkových fondů muzeí a galerie
Dokončení vývoje sbírkového evidenčního systému Národního muzea a jeho zavedení v kraje zřizovaných muzeích	Nedokončení vývoje sbírkového evidenčního systému Národního muzea, který by mohly využívat krajem zřizovaná muzea, nebo jeho velké časové prodloužení a zastavení dalšího vývoje elektronických sbírkových evidenčních systémů BACH a DEMUS a nezajištění adekvátní náhrady (zahrnující i nečinnost Ministerstva kultury při vývoji nového sbírkového evidenčního systému)
Vytvoření státní koncepce digitalizace sbírek muzeí, která by stanovila rámec a postup pro digitalizaci na krajské a místní úrovni, možnost spolupráce s MZK	Absence státní koncepce digitalizace, která by stanovila rámec a postup pro digitalizaci sbírek muzeí na krajské a místní úrovni
Zvýšení materiálového vybavení konzervátorských dílen a jejich postupná specializace pro služby ostatním muzeím	
Možnost stavby centrálního depozitáře v Rebešovicích ve spolupráci s Moravským zemským muzeem	

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST	
Pozitiva	Negativa
Mnohdy kvalitní vědecké výstupy v rámci činnosti muzeí, vysoká úroveň vědeckých pracovišť některých muzeí	Ne všechny výstupy vědecko-výzkumné činnosti dosahují požadované odborné úrovně
Poměrně kvalitní sborníky vydávané některými muzei	Rozdílná odborná úroveň vydávaných publikací
Řada erudovaných vědecko-výzkumných pracovníků v muzeích	Nevyužití plného potenciálu pro vědeckou činnost (edici vědeckých prací) v některých muzeích mj. z důvodu kumulace pracovních funkcí (málo časového prostoru) a nedostatku finančních prostředků
Příležitosti	Hrozby
Možnost vědecké spolupráce s množstvím odborných institucí (univerzitní pracoviště, muzea zřizovaná státem se sídlem v Brně, Moravská zemská knihovna, ARUB ad.)	Stagnace rozvoje vědecké činnosti z důvodu nenavázání spolupráce s odbornými institucemi (v některých případech i nezájem a odmítání takové spolupráce)
Možnost prezentace výsledků vědecko-výzkumné činnosti ve společném sborníku (za pomoci/vydávaného Jihomoravským krajem)	Nezájem o spolupráci s muzei ze strany odborných institucí z důvodu nízké nebo klesající odborné úrovně muzeí v oblasti vědecko-výzkumné činnosti
Pokračování dlouhodobé spolupráce s ARUB – kluby přátel archeologie u jednotlivých muzeí, Mikulčice, Mikulov – Římský vrch, Brněnsko - Blučina	Klesající úroveň výstupů vědecké činnosti muzeí z důvodu velkého časového vytížení zaměstnanců a nedostatku finančních prostředků
Společná a koordinovaná prezentace a propagace publikací vydávaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem (sbírkových i výzkumných)	
PREZENTACE	
Pozitiva	Negativa
Zájem ze strany muzea i zřizovatele na rekonstrukci zastaralých expozic, příprava projektů nových expozic	Zastaralé a neatraktivní expozice v některých muzeích
Vybudování řady nových atraktivních a oceňovaných expozic v posledním desetiletí	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukci zastaralých expozic (zejména v případě nákladných projektů)
Ve většině muzeí více než jeden výstavní sál pro výstavní projekty	Neprezentování některých významných témat v rámci expozic z důvodu nedostatečných finančních a/nebo prostorových možností
Velké množství kvalitních autorských výstavních projektů v programu muzeí	Chybějící vzájemná koordinace krátkodobých i dlouhodobých výstavních koncepcí mezi krajskými muzei
Zájem na rozvoji muzejně pedagogické činnosti v muzeích ze strany vedení muzeí i zřizovatele	V některých případech zastaralost a nedostatečnost výstavního mobiliáře
Široká nabídka edukačních programů připravovaných muzei pro školy a zájem o tyto programy ze strany škol a školských zařízení	Absence muzejních edukačních programů ve školních vzdělávacích programech škol a školských zařízení
Bohatá nabídka programů pro veřejnost, rozvoj kulturně-výchovné činnosti	Úzká profilace muzejních programů pouze na určité cílové skupiny
Prezentace významných regionálních a nadregionálních témat, historických událostí a osobností	Nedostatečné prostory pro prezentační aktivity (výstavy, edukační programy) v některých muzeích (zejména na pobočkách a pracovištích využívajících prostory, které nejsou majetkem JMK)
	Nedostatečně vypracovaná profilace menších muzejních poboček - nedostatečné akcentování konkrétních témat (jimiž se vyznačují a jsou jimi výjimečné) a zaměření se na odpovídající cílové skupiny
Příležitosti	Hrozby
Maximální využívání sbírkového fondu muzeí při doplnění zapůjčených výstav	Rezignace na koordinaci prezentací a výstav jednotlivých muzeí, která povede k postupnému úpadku a marginalizaci jejich činnosti
Plné využívání dostupných výstavních sálů k výstavním účelům	Úpadek zájmu škol a školských zařízení o edukační programy v muzeích z důvodu omezené/neobměňované nabídky těchto programů
Navázání dobré spolupráce s místními samosprávami a v místě působícími spolky a zájmovými organizacemi při realizaci doprovodných kulturních programů	Nezájem škol a školských zařízení o edukační programy v muzeích z důvodu vyloučení tohoto typu vzdělávacích aktivit z výuky z rozhodnutí ústředního orgánu (MŠMT)

Posílení prezentace významných regionálních a nadregionálních témat, historických událostí a osobností	Neúspěch v navázání spolupráce s místními samosprávami a v místě působícími spolky a zájmovými organizacemi při realizaci doprovodných kulturních programů
Využití statusu památkových objektů, ve kterých muzea sídlí, jako jednoho z prezentovaných exponátů	Stagnace v nabídce kulturně-výchovných programů z důvodu nedostatečného personálního a finančního zajištění muzeí vedoucí k úpadku zájmu návštěvníků
Rozšíření možností prezentace nalezením nových témat a vytvářením společných projektů (mezi muzei vzájemně a mezi muzei a jinými kulturními a dalšími institucemi regionu) – především zpřístupněné památkové objekty ve správě NPÚ a církve	Úpadek zájmu návštěvníků o zastaralé a neaktuální expozice některých muzeí, z důvodu jejich zaměření na metody tradiční prezentace namísto metod moderních
Rozšíření povědomí o vzdělávací roli muzeí a zařazení muzejní činnosti do koncepčních dokumentů v oblasti školství a vzdělávání	Úpadek zájmu škol o edukační programy z důvodu složité administrace výuky mimo budovy škol a nezakotvení muzejních programů jako řádné součásti školní výuky
Prohloubení spolupráce se školskými institucemi na území Jihomoravského kraje (centrálně ve spolupráci se zřizovatelem)	
Možnost realizace projektu Krajské výstavní síň	
PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ČINNOSTI	
Pozitiva	Negativa
Stabilita a jistota zaměstnání v muzeu jakožto instituce zřizované veřejnoprávním subjektem (oproti soukromoprávní sféře)	Nižší platové o hodnocení pracovníků muzeí oproti soukromé sféře a z toho plynoucí malý zájem o volné pracovní pozice v muzeu
Vysoká odbornost a kompetentnost vybraných pracovníků muzeí ve vědeckých oborech působících v muzeu	Nedostatek nástrojů ředitelů k motivaci pracovníků prostřednictvím platového ohodnocení, zákonné navyšování platů není dostatečně kryto navyšováním provozních prostředků
	Nejednotnost v muzeích při stanovování tarifních tříd některých pracovních pozic
	Kumulace pracovních funkcí na některých pracovních pozicích
	Vysoká vytiženost pracovníků daná mj. rozšiřujícími se úkoly, která spolu s omezenými finančními zdroji omezuje možnosti realizace většího množství vlastních autorských výstav
	Chybějící odborné (kurátoři, dokumentátoři, konzervátoři, muzejní pedagogové a lektori, PR a marketing), technické (investiční referenti, IT technici) i provozní pracovní pozice v některých muzeích a nedostatečná vybavenost cizími jazyky u profesí, přicházejících do přímého kontaktu s návštěvníkem
	Nesystematičnost a nejednotnost v organizačním uspořádání jednotlivých muzeí (pobočky a pracoviště)
Příležitosti	Hrozby
Postupné zvyšování platového ohodnocení pracovníků v kultuře navyšováním platových tarifů	Dlouhodobé nekrytí zákonného navyšování platů odpovídajícími finančními prostředky vedoucí k dalšímu snižování využitelných provozních prostředků na rozvoj činnosti muzea (prezentační aktivity atd.)
Vytváření adekvátních personálních podmínek pro zajištění komplexního provozu muzeí zřizovaných novými pracovními pozic ze strany zřizovatele	
Sjednocení metodiky při stanovování tarifních tříd zaměstnanců v jednotlivých krajských muzeích	
Využívání dobrovolnické práce dle zákona o dobrovolnické službě v muzeích v případě stanovení zákonného rámce, kterým by se mohla muzea řídit	
Zlepšení vybavenosti znalostmi cizích jazyků u profesí, přicházejících do přímého kontaktu s návštěvníkem (alespoň základní fráze)	

Provedení personální optimalizace/organizačních změn, které umožní efektivnější využití personálních kapacit při zachování rozsahu a kvality služeb a počtu zaměstnanců	
Navýšení limitu pro poskytování nenárokových složek platu, které povede k rozšíření možností k motivaci pracovníků prostřednictvím platového ohodnocení	
Podpora dalšího vzdělávání pracovníků muzeí (v oborech vlastní činnosti, v oblasti muzeologie a v dalších oborech potřebných pro činnost a rozvoj muzea)	
NÁVŠTĚVNOST, PR A PROPAGACE, SLUŽBY PRO NÁVŠTĚVNÍKY	
Pozitiva	Negativa
Realizace oceňovaných nákladných muzejních projektů v posledních letech, přispívajících ke zvýšení zájmu o muzeum ze strany veřejnosti a ke zvýšení návštěvnosti	Nevýhodná geografická poloha některých muzeí – nedaleko krajského města Brna (konkurence) nebo v odlehlých částech kraje potýkajících se s kumulací více problémů (špatná dopravní dostupnost, nezaměstnanost, sociální problémy...)
Muzea disponují řadou vysoce návštěvnicky atraktivních témat, která prezentují ve svých výstavách a expozicích	V řadě muzeí nedostatečné nebo zastaralé zázemí pro návštěvníkový provoz (vstupní haly, odpočinkové zóny, pokladny a obchody se suvenýry, toalety, šatny, parkoviště...), omezená přístupnost pro hendikepované (fyzicky do budov a pohyb v budovách, z hlediska způsobu zpracování témat - přizpůsobení percepčním schopnostem a dovednostem hendikepovaných návštěvníků)
Rozšiřující se služby pro návštěvníky, zájem na postupném budování komfortnějšího návštěvníckého zázemí ze strany muzeí i zřizovatele	Nedostatečná tvorba regionálních marketingových produktů a spojování marketingových aktivit, chybějící propojení s regionálním marketingem, chybějící zapojení do destinačního managementu turistických oblastí
	Nejednotná, nekoncepční a málo akcentovaná propagace značky Jihomoravský kraj, nevýrazná propagace turistických cílů namísto samotných organizací – při realizaci úspěšných projektů se vytratila propagace JMK
	Roztříštěnost marketingových strategií v jednotlivých muzeích, nevybudovaná nebo slabá značka muzea
Příležitosti	Hrozby
Větší využití výhodné geografické polohy některých muzeí z hlediska zahraničního (příhraničního) cestovního ruchu	Zvyšování konkurence na poli poskytovatelů kulturních služeb a nekonkurenceschopnost muzeí, konkurenční nabídka místo komplementární nabídky
Provádění evaluace služeb a rozsáhlejších komplexních průzkumů preferencí a spokojenosti návštěvníků ve vztahu k muzejní kulturní nabídce	Přílišný důraz zřizovatele na zvyšování návštěvnosti vedoucí k omezování dalších činností muzea kromě složky prezentační (zejména složky péče o cenný sbírkový fond)
Zavedení koncepční propagace turistických cílů namísto samotných organizací a značky Jihomoravský kraj v muzeích	Snahy o vyšší návštěvnost vedoucí k zaměření na témata atraktivní pro návštěvníky prezentovaná především zapůjčenými výstavami na úkor méně atraktivních odborných témat vycházejících z výzkumné činnosti muzea
Vytvoření a koordinace marketingových strategií muzeí, propojování marketingových aktivit, návaznost kulturní nabídky (spolu navzájem i s jinými institucemi a organizacemi v regionu a v místě působení), zapojení se do destinačního managementu regionu	
TECHNICKO-EKONOMICKÉ A MATERIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ ČINNOSTI	
Pozitiva	Negativa
Sídla muzeí v atraktivních památkových objektech a historických prostorách - památkový objekt jako významná součást muzejní prezentace	Omezení možnosti stavebních úprav a investičních akcí u některých objektů z důvodu jejich vlastnictví jinými subjekty než zřizovatelem
Pravidelné investice Jihomoravského kraje do oprav a rekonstrukcí nemovitého majetku ve správě muzeí, flexibilní financování havárií	Omezené finanční zdroje muzeí pro realizaci stavebních úprav ve vlastní režii (z vlastního fondu investic)

Snaha o zajištění vícezdrojového financování nákladných projektů	Závislost výše poskytovaných finančních prostředků na činnost muzeí na proměnlivém politickém zastoupení ve vedení zřizovatele
Zkušenost s přípravou, řízením a realizací významných prezentačních a stavebních projektů, s přípravou žádostí o financování ze státního rozpočtu a z evropských dotačních programů	Vysoká finanční závislost organizací na zřizovateli a nízký podíl příjmů z vlastní činnosti
	<p>Nedostatek finančních prostředků na nákladné investiční projekty (mj. projekty, jejichž realizace nebyla podpořena z evropských dotačních programů)</p> <p>Špatný stavebně technický stav některých budov ve správě muzeí – z důvodu zanedbání pravidelné údržby přichází některé objekty do havarijního stavu</p> <p>Nedostatečné vybavení některých objektů muzeí zabezpečovacími systémy (zejména CCTV, v některých případech chybějící EPS)</p> <p>Neexistence centrálního řešení ukládání elektronických dat (jak na úrovni krajské, tak na úrovni jednotlivých muzeí)</p> <p>Nejednotnost v SW vybavení pro evidenci sbírkových předmětů, pro účetnictví a vstupenkový systém</p> <p>Velká administrativní zátěž činnosti muzeí daná legislativními předpisy a vnitřními předpisy zřizovatele</p> <p>Absence vhodného přizpůsobení pravidel pro řízení příspěvkových organizací na specifickou situaci organizací působících v oblasti kultury ze strany zřizovatele</p> <p>Nevhodnost modelu příspěvkové organizace pro řízení a správu muzeí</p>
Příležitosti	Hrozby
Snaha o koordinovanější a koncepčnější přístup k zásadním investicím do majetku ze strany zřizovatele zavedením zásobníku investičních akcí, koncepčnější přístup k přípravě investičních akcí i ze strany muzeí	Muzea, která nemají vlastní prostory a využívají pouze pronájmy, nejsou schopna čelit situaci náhlé výpovědi z prostor
Získání finančních prostředků z vhodných dotačních programů na realizaci nákladných projektů	Dlouhodobě zanedbávaná údržba vede k enormním nákladům a havarijním stavům, při kterých hrozí uzavírání muzeí v řádu měsíců a let (nebezpečí ztráty marketingové pozice)
Získání dalších prostor pro rozvoj muzejní činnosti, zejména prezentační, a pro péči o sbírkových fond (zejména depozitáře ve spolupráci s dalšími paměťovými institucemi na území JMK)	Stagnace rozvoje činnosti muzea způsobená úbytkem výstavních, provozních a depozitárních prostor a snižováním výše poskytovaných provozních prostředků ze strany zřizovatele
Snížení odvodů z odpisů, které povede k pružnější péči o svěřený majetek	Ohrožení technického stavu budov snížením nebo omezením finančních prostředků vkládaných do nemovitostí spravovaných muzei (zejména budov, které nejsou v majetku JMK)
	Stagnace rozvoje v oblasti vědecko-výzkumné a prezentační činnosti z důvodu navyšujících se administrativních a legislativních požadavků zatěžujících odborné pracovníky muzeí (složitá administrace právní formy příspěvkové organizace)

2.3.8. Hvězdárna Veselí nad Moravou

Hvězdárna Veselí nad Moravou je kulturní institucí specifického charakteru, která se v náplni své činnosti v mnohém liší od krajem zřizovaných muzeí. Protože nedisponuje sbírkovým fondem muzejní povahy, **nepodléhá zákonu o ochraně sbírek**, a tudíž není povinna poskytovat ani řadu muzeím zákonem stanovených veřejných služeb. Jakožto instituce zřizovaná z veřejných prostředků je ovšem povinna veřejné služby poskytovat. Její činnost je zvnějšku ovlivňována a usměrňována především

zřizovací listinou schválenou a vydanou orgány Jihomoravského kraje, a dále vnitřními předpisy Jihomoravského kraje a samotné organizace.

Samostatná kapitola věnovaná této příspěvkové organizaci bude rozdělena na pět podkapitol. Struktura podkapitol odráží strukturu podkapitol věnovaných analýze činnosti muzeí, avšak s přihlédnutím ke specifickému charakteru hvězdárny. Obecné informace týkající se především personálního zajištění činnosti a hospodaření organizace uvedené v předchozích kapitolách jsou platné i pro hvězdárnu jakožto instituci s právním statutem příspěvkové organizace Jihomoravského kraje.

Statistické údaje a data uvedené v tabulkách jsou převzata ze zpráv o činnosti Hvězdárny za roky 2013–2017. Hvězdárny, planetária a jím příbuzné organizace zřizované státem nebo územními samosprávnými celky nejsou od roku 2013 dle novely vyhlášky o Programu statistických zjišťování³⁰⁷ povinna vyplňovat statistické výkazy pro účely státní statistické služby, jako je tomu v případě veřejných muzeí.

Kulturně-výchovná, vzdělávací a informační činnost

Poskytování vzdělávacích, kulturních a informačních služeb z oblasti astronomie, kosmologie, kosmonautiky, meteorologie, ekologie a využití netradičních zdrojů energie a jiných příbuzných oborů patří spolu s pořádáním odborných přednášek, besed a pozorování noční oblohy a vědecko-výzkumnou činností (viz níže) do **hlavního předmětu činnosti Hvězdárny** daného zřizovací listinou.

Tato činnost je naplňována především realizací:

- pořadů spojených s pozorováním noční oblohy,
- výukových pásem pro školy (dle věkových skupin od tříd mateřských škol po střední školy),
- pásem pro volný čas (pro dospělé, předškolní i školní mládež).

V období 2013–2017 došlo k výraznější obměně nabízeného programu s nástupem nového pracovníka na nově vzniklou pozici pedagoga volného času v roce 2016. Jednak bylo upraveno výukové pásmo pro nejmladší návštěvníky z řad mateřských škol, jednak byl poprvé realizován čtyřdílný cyklus pro volnočasové aktivity s astronomickou tematikou, a to rovněž pro nejmladší skupinu návštěvníků.

Ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Veselí nad Moravou, příspěvkovou organizací, Hvězdárna pro zájemce z řad mladších školních dětí spolupřátá Astronomický kroužek.

Vědecko-výzkumná činnost

Hlavní náplní vědecko-výzkumné činnosti Hvězdárny je spolupráce v rámci Evropské bolidové sítě. Evropská bolidová síť je systémem 34 stanic v šesti středoevropských zemích a v Austrálii, které monitorují a zachycují průlety jasných meteoritů, tzv. bolidů. Projektu, který vznikl v roce 1963 a u jehož základů stojí Astronomický ústav AV ČR, v.v.i. s observatoří v Ondřejově, se na našem území účastní devět aktivních stanovišť vybavených výkonnými kamerami s širokoúhlými objektivy. Hvězdárna je jedním z těchto stanovišť a do projektu se zapojila v roce 1965. Spolupráce na projektu ze strany jednotlivých pracovišť spočívá především v poskytnutí stabilního zázemí pro umístění kamery (mezi Astronomickým ústavem AV ČR, v.v.i. a stanovišti je uzavřena dohoda o umístění kamery), které

³⁰⁷ Jedná se o vyhlášku č. 343/2012 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2013. Odůvodněním pro zrušení statistického šetření v této oblasti je snaha o postupné snižování administrativní zátěže respondentů, vycházející z usnesení vlády ze dne 29. srpna 2012 č. 634 k Záměru zefektivnění výkonu státní statistické služby. Novela vyhlášky o Programu statistických zjišťování na rok 2013. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-12-03].

se řídí centrálně a automaticky z observatoře v Ondřejově.³⁰⁸ Každoročně je v rámci Evropské bolidové sítě získáno kolem 10 tis. záběrů s celkovou délkou pozorování asi 1200 hod.³⁰⁹

Personální zabezpečení činnosti

Z hlediska personálního obsazení je Hvězdárna **nejmenší organizací v oblasti kultury** zřizovanou Jihomoravským krajem. Ke konci roku 2018 Hvězdárna v zaměstnaneckém poměru zaměstnávala tři zaměstnance, a to ředitele Hvězdárny (úvazek 1,0), ekonomického pracovníka (úvazek 0,5) a pedagoga volného času (úvazek 0,5). Sezónně a dle potřeby jsou pak mimo zaměstnanecký poměr využíváni pracovníci např. pro přednáškovou a průvodcovskou činnost, výpomoc při nočním pozorování oblohy a technickou činností, tvorbu podkladů pro webové stránky atd.

Vývoj počtu pracovníků (úvazků) je zaznamenán v tab. 2.tm. Tabulka ukazuje, že během sledovaného období došlo k nárůstu pracovních úvazků o 0,6 úvazku, a to u ekonomického pracovníka o 0,3 úvazku v roce 2014 a u pedagoga volného času o 0,3 úvazku v roce 2016 (resp. v tomto roce došlo k transformaci z astronomického pracovníka na pedagoga volného času a navýšení úvazku u této pozice). Současné personální obsazení a organizační struktura Hvězdárny je dle vyjádření vedení Hvězdárny plně funkční a odpovídá potřebám organizace.³¹⁰

2. tn Vývoj počtu zaměstnanců Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Celkový počet pracovníků (fyzických osob)	3	3	3	3	3
Počet zaměstnanců (přepočtený stav)	1,4	1,7	1,7	2,0	2,0

Návštěvnost

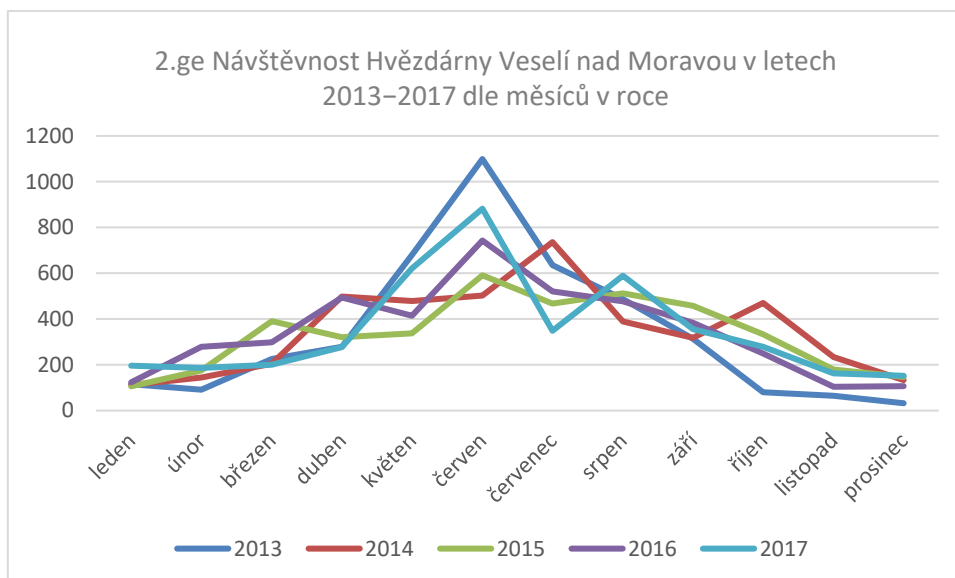
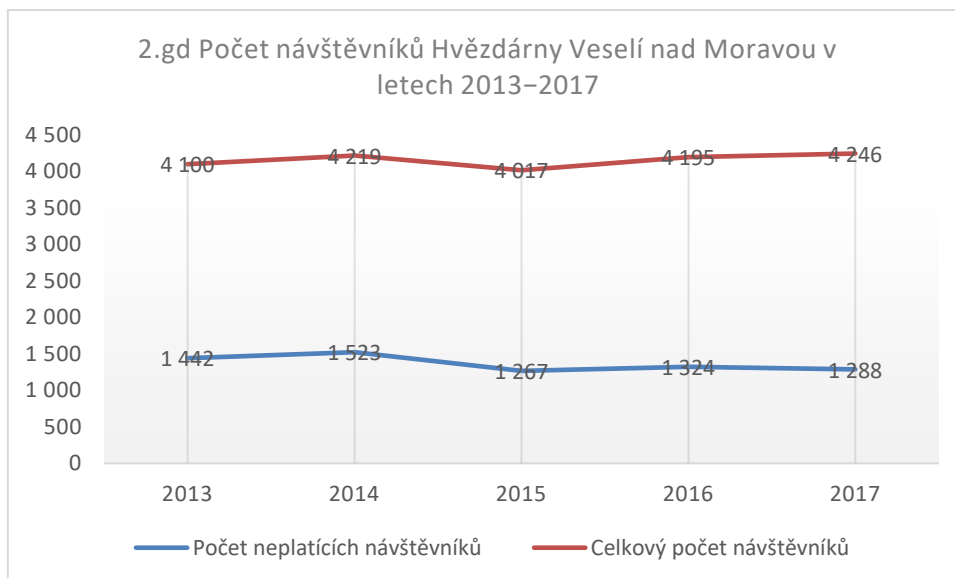
Mezi **největší skupiny návštěvníků** Hvězdárny patří zejména turisté – rekreanti, využívající zejména v období letních měsíců hausbótů a kempů podél Baťova kanálu (u Hvězdárny se nachází jedno z přístavišť Baťova kanálu), a dále školní třídy účastníci se výukových programů Hvězdárny, a to zejména v období školních výletů na konci jara a začátkem léta. Mezi významnou skupinu návštěvníků patří rovněž třídy mateřských škol.

Celková návštěvnost Hvězdárny v období 2013–2017 je zachycena v **grafu 2.gd**. Jak ukazuje graf, návštěvnost je spíše konstantní, jen s drobnými výkyvy. Téměř třetinu návštěvníků v každém roce tvoří návštěvníci neplatící. I když Hvězdárna není povinna naplňovat standard ekonomické dostupnosti, je bezplatně zpřístupněna pro některé skupiny návštěvníků, zejména pak děti do 10 let, doprovod školních skupin nebo návštěvníky s průkazem ZTP. **Graf 2.ge** dále ukazuje, že nejvyšší návštěvnost Hvězdárna vykazuje zejména v měsíci červnu (což odpovídá období školních výletů) a červenci, v zimních měsících se pak pohybuje v řádech do 200 návštěvníků měsíčně.

³⁰⁸Jedná se o speciální fotografické kamery, které snímají celou viditelnou oblohu. Jejich součástí jsou jednoduché meteorologické stanice (detekce vhodného počasí), senzory monitorující přelety jasných těles a detektory zvuku. Prostřednictvím internetového spojení potom kamery komunikují s observatoří v Ondřejově. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele (interní korespondence s Pavlem Suchanem, tiskovým tajemníkem Astronomického ústavu AV ČR, v.v.i.) a ze zprávy o činnosti Hvězdárny za rok 2015 (*Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2015*. Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2016, s. 5).

³⁰⁹ *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2014*. Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2015, s. 4.

³¹⁰ Interní dokument (*Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací v oblasti kultury za II. pol. 2017*)

Technicko-ekonomické a materiální zabezpečení činnosti

Nemovitý majetek ve správě Hvězdárny

Hvězdárna ke své činnosti využívá dvě **budovy**, které jí byly zřizovací listinou předány k hospodaření. Jedná se o nemovitosti v areálu Hvězdárny na ulici Benátky č. p. 32 - budovu samotné hvězdárny s pozorovatelnou, a budovu provozního a technického zázemí (tzv. hospodářská budova).

Problematické z hlediska nemovitostí využívaných Hvězdárnou je **pozemkové vlastnictví k pozemkům** územně příslušejících k budovám Hvězdárny - jednak k pozemkům, na nichž jsou budovy Hvězdárny postaveny, jednak k pozemkům v jejich nejbližším okolí. Jihomoravský kraj je vlastníkem a Hvězdárně předal zřizovací listinou k hospodaření pozemek nacházející se pod stavbou pozorovatelnou (pozemek parc. č. st. 403, k. ú. Veselí nad Moravou). Pozemek, na němž je postavena stavba hospodářské budovy (parc. č. st. 522, k. ú. Veselí nad Moravou), pozemek v okolí této budovy (parc. č. 2569, k. ú. Veselí nad Moravou) a pozemek s tímto pozemkem sousedící na jihovýchodě (parc. č. 2639, k. ú. Veselí nad Moravou) je spoluvlastněn Jihomoravským krajem a soukromou osobou (paní Emilií Kochovou, USA). V současné době vzhledem k nedohledatelnosti spoluvlastníka pozemků (označen jako nedostatečně identifikovaný vlastník) probíhá lhůta pro vydržení jeho vlastnických práv. Po této lhůtě, která činí 10 let, budou předmětné pozemky převedeny do vlastnictví Jihomoravského kraje. Pozemky v nejbližším okolí budovy pozorovatelnou jsou vlastnictvím České republiky a právo hospodařit

s nimi má Státní pozemkový úřad (pozemky parc. č. 2593 a 2594, k. ú. Veselí nad Moravou). Tyto pozemky jsou však od počátku využívány Hvězdárnou v rámci veřejných služeb stanovených zřizovací listinou, a to bez jakéhokoliv právního vztahu mezi vlastníkem pozemku a jeho uživatelem, tedy bez platné nájemní smlouvy.³¹¹ Tento stav je dán historicky a od převodu zřizovatelských funkcí na Jihomoravský kraj v roce 2003 nebyl vyřešen. O jeho řešení v současné době zřizovatel se Státním památkovým ústavem intenzivně jedná.³¹² Významně však zasahuje do činnosti Hvězdárny a omezuje možnosti jejího dalšího rozvoje.

Budovy Hvězdárny jsou za přispění účelově určených příspěvků pravidelně udržovány a v současné době se nacházejí v optimálním technickém stavu.³¹³ Z hlediska dalšího rozvoje Hvězdárny, který je však limitován nevyjasněnými majetkoprávními vztahy k pozemkům využívaným Hvězdárnou, by bylo třeba realizovat následující projekty:

- Vybudování zdroje pitné vody včetně vodovodních rozvodů.
K sídlu organizace není vybudována vodovodní přípojka městského vodovodního systému a do budoucna se tak ani nepředpokládá. Uživatelská voda je v současné době získávána ze studny vybudované společně s místním rozvodem před více než dvaceti lety. Pitná voda je dopravována v plastových barelech nebo je nakupována voda balená. Předmětem plánované akce je výstavba nové „vrtané studny“ a místního vodovodního rozvodu.³¹⁴
Organizace v roce 2017 obdržela od zřizovatele na realizaci akce investiční příspěvek ve výši 160 tis. Kč. Vzhledem k výše uvedenému však akci nebylo možné dosud realizovat.
- Úprava areálu Hvězdárny.
V současné době je areál Hvězdárny tvořen zahradou - volným zatravněným prostorem s několika vzrostlými stromy, zpevněným povrchem, na němž jsou rozmístěny technické prvky pro pozorování hvězdné oblohy, a pro posezení. Mj. vzhledem k velkému turistickému potenciálu Hvězdárny byla v roce 2014 zadána a vypracována studie na modernizaci a zatraktivnění areálu Hvězdárny, která předpokládá např. oplocení areálu, vybudování otočného dřevěného pódia, herních atrakcí pro děti, posezení pod dřevěnou pergolou nebo technického zázemí např. plochu pro otáčení vozidel.³¹⁵
- Vybudování nových přístupových cest ke Hvězdárně pro pěší i pro motorová vozidla.
Všechny přístupové komunikace ke Hvězdárně jsou nevhodné zejména díky svému nezpevněnému povrchu. Tato situace je značně nekomfortní zejména při zhoršeném počasí a omezuje jak návštěvníkový provoz, tak běžný provoz Hvězdárny (doprava materiálu, likvidace odpadu, doručování poštovních zásilek atd).³¹⁶

³¹¹ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

³¹² Problematickým bodem, který brání uzavření platné nájemní smlouvy mezi Hvězdárnou a Státním pozemkovým úřadem, je dlužná částka – úhrada za užívání pozemku v letech 2003–2012 (Hvězdárna v tomto případě uplatnila námitku promlčení, pro toto období by se vlastník pozemku nemohl soudně domáhat vydání bezdůvodného obohacení). Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

³¹³ V roce 2016 byl např. proveden nátěr kovového střešního opláštění budov (celkové výdaje 36 tis. Kč), byla zahájena oprava střechy dokončená v následujícím roce (celkové výdaje 60 tis. Kč), a byl a realizována akce „Vytápění hospodářské budovy hvězdárny“ (pořízení klimatizačních jednotek k vytápění, celkové výdaje 87 380 Kč), v roce 2017 proběhla akce „Oprava vnějších zpevněných ploch“ (oprava a reorganizace asfaltových a betonových povrchů v areálu Hvězdárny, které jsou ve vlastnictví Jihomoravského kraje) celkové výdaje 207 tis. Kč). V roce 2018 byl z investičního příspěvku ve výši 840 tis. Kč poskytnutého zřizovatelem pořízen astronomický přístroj Maede 400. Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

³¹⁴ Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele (Žádost příspěvkové organizace o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje na rok 2017 na akci Vybudování zdroje pitné vody včetně vodovodních rozvodů).

³¹⁵ *Architektonická studie okolí Hvězdárny Veselí nad Moravou*. Staré Město: Ing. Ladislava Nagyová, GARDEN, 2014. (Interní dokument).

³¹⁶ Současné komunikace s nezpevněným povrchem jsou značně nekomfortní zejména v případě špatného počasí. *Zpráva o činnosti 2017*. Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2018, s. 22.

Vybrané ukazatele hospodaření v letech 2013–2017

Jak ukazuje tabulka 2.tn, Hvězdárna ve sledovaném období hospodařila s mírně přebytkovým rozpočtem. Z krajem zřizovaných organizací v oblasti kultury hospodaří organizace s nejmenším rozpočtem, příjmy a výdaje se v uplynulém období pohybovaly v rozmezí od 1,1 mil. do 1,5 mil. Kč. Zvýšení objemu rozpočtu o 400 tis. Kč je dáno především nárůstem osobních nákladů, tedy mj. nárůstem počtu zaměstnanců/pracovních úvazků.

Organizace hospodaří téměř výhradně s finančními prostředky získanými od zřizovatele, které tvoří převážnou většinu **příjmů** (cca 89–95 %). Ve sledovaném období Hvězdárna nezaznamenala žádné příjmy z dotací, grantů a příspěvků od třetích subjektů (státního rozpočtu, obce nebo jiných subjektů). V této souvislosti je však třeba poznamenat, že na činnosti Hvězdárny se dlouhodobě podílí dobrovolný astronomický kroužek, od roku 2015 zapsaný Astronomický spolek při Hvězdárně Veselí nad Moravou, jehož členové každoročně bezplatně pracují na údržbě Hvězdárny a při organizování přednáškové činnosti (70–80 hodin ročně).³¹⁷ Tržby za vlastní výkony a zboží jsou zanedbatelné, tvoří cca 5 % příjmů. Ve srovnání se zbylými institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem v oblasti kultury má v tomto ohledu Hvězdárna obdobné výsledky jako Muzeum Blanenska, průměrně nižší relativní příjmy z vlastní činnosti pak vykazuje Galerie a Muzeum Vyškovska.

Co se týče **výdajů**, největší položku tvoří osobní náklady, a to podílem 68–88 % z celkových nákladů.

Tabulka 2.to Vybrané ukazatele hospodaření Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017

		2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy (v tis. Kč)	Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu kraje	1 046,0	1 169,0	1 254,0	1 463,0	1 436,0
	% podíl na celkových příjmech	94,49	89,72	91,94	93,24	94,91
	z toho					
	bezúčetlový příspěvek na provoz	990,00	1 134,00	1 254,00	1 379,00	1 418,00
	Příspěvky, dotace a granty ze státního rozpočtu	-	-	-	-	-
	Příspěvky, dotace a granty z rozpočtu obce	-	-	-	-	-
	Příspěvky, dotace a granty od jiných subjektů	-	-	-	-	-
	z toho					
	z fondů EU	-	-	-	-	-
	Tržby za vlastní výkony a za zboží	60,0	63,0	64,0	66,0	67,0
	% podíl na celkových příjmech	5,42	4,83	4,69	4,21	4,43
	z toho					
	vstupné	53,0	54,0	56,0	57,0	59,0
	% podíl na celkových příjmech	4,79	4,14	4,11	3,63	3,90
	Příjmy celkem	1 107,0	1 303,0	1 364,0	1 569,0	1 513,0
Investiční příspěvky z rozpočtu kraje	-	-	-	70,0	360,0	
Investiční příspěvky ze státního rozpočtu	-	-	-	-	-	
Investiční příspěvky z rozpočtu obce	-	-	-	-	-	
Investiční příspěvky od jiných subjektů	-	-	-	-	-	
z toho						
z fondů EU	-	-	-	-	-	
Výdaje (v tis. Kč)	Osobní náklady	813,0	880,0	965,0	1 102,0	1 175,0
	% podíl na celkových výdajích	73,64	68,06	71,48	71,19	78,02
	z toho					
	mzdy	591,0	626,0	684,0	780,0	833,0
	ostatní osobní náklady	13,0	32,0	31,0	32,0	31,0
	zdravotní a sociální pojištění	201,0	213,0	233,0	265,0	283,0
	ostatní sociální náklady	8,0	9,0	17,0	25,0	28,0
Výdaje celkem	1 104,0	1 293,0	1 350,0	1 548,0	1 506,0	

³¹⁷ Informace pochází ze zjištění zřizovatele (interní dokumenty – *Otázky k hodnocení ředitelů příspěvkových organizací za I. pol. 2017 a 2018*)

2.3.9. SWOT analýza – Hvězdárna

Pozitiva	Negativa
Vhodná poloha Hvězdárny z hlediska návštěvnického provozu zejména v letních měsících	Nižší platové ohodnocení než v soukromé sféře a omezené možnosti ředitele motivovat pracovníky prostřednictvím platového ohodnocení (osobní ohodnocení, odměny, benefity)
Vhodná poloha Hvězdárny pro pozorování noční oblohy	Velká administrativní zátěž činnosti daná legislativními předpisy a vnitřními předpisy zřizovatele
Dlouhá historie a tradice v místě působení	Chybějící vícezdrojové financování, výhradní závislost provozu Hvězdárny na zřizovateli
Zájem ze strany škol a školských zařízení o speciální programy připravované Hvězdárnou	Vysoká konkurence na poli poskytovatelů kulturních služeb, konkurenční nabídka místo komplementární nabídky
Dobrá spolupráce se zřizovatelem, metodická podpora ze strany zřizovatele	Nevyjasněné majetkoprávní vztahy k pozemkům
Dostatečné personální obsazení pro zajištění činnosti Hvězdárny	Nevyhovující přístupové komunikace ke Hvězdárně
Podpora činnosti Hvězdárny ze strany místní komunity daná historickou tradicí (působení astronomického kroužku)	Chybějící zdroj pitné vody
Spolupráce s Astronomickým ústavem AV ČR a zapojení se do vědecko-výzkumné činnosti mezinárodního významu (tzv. Evropská bolidová síť)	
Vybavení kvalitní přístrojovou technikou, dobrý stavebně-technický stav budov	
Malá konkurence v oboru činnosti v místě, regionu i v ČR	
Široká cílová skupina, vysoká atraktivita oboru	
Příležitosti	Hrozby
Navýšení limitu pro poskytování nenárokových složek platu, které povede k rozšíření možností k motivaci pracovníků prostřednictvím platového ohodnocení	Stagnace činnosti daná neúspěchem v získání pozemků využívaných Hvězdárnou do vlastnictví zřizovatele a s tím spojený úpadek zájmu návštěvníků
Prohloubení spolupráce se školskými institucemi na území Jihomoravského kraje (centrálně ve spolupráci se zřizovatelem)	Stagnace nebo snižování provozních prostředků poskytovaných ze strany zřizovatele
Vytvoření marketingové strategie, propojování marketingových aktivit, návaznost kulturní nabídky (s jinými institucemi a organizacemi v regionu a v místě působení), zapojení se do destinačního managementu regionu	Ohrožení technického stavu budov snížením nebo omezením finančních prostředků využívaných na opravy a rekonstrukce
Získání všech pozemků využívaných Hvězdárnou do výhradního vlastnictví zřizovatele a s tím související rozvoj investiční činnosti	Světelné znečištění oblohy
Otevřít jednání mezi městem a zřizovatelem pro zajištění adekvátních přístupových cest ke Hvězdárně, a to jak pro pěší návštěvníky, tak pro dopravní prostředky	Stagnace a úpadek návštěvnosti z důvodu nevyhovujících přístupových cest ke Hvězdárně a z důvodu neatraktivnosti areálu Hvězdárny
Podpora dalšího vzdělávání pracovníků Hvězdárny, účasti pracovníků na oborových konferencích	Přerušení spolupráce s většími výzkumnými institucemi z důvodu nízké úrovně instituce (odborné i na úrovni přístrojového vybavení)

2.3.10. Názory významných aktérů

Z důvodu zasazení koncepce do širšího názorového rámce a analyzování prostředí vně předmětných kulturních institucí i institucí zřizovatele, byli identifikovány a osloveny zainteresované strany, tzv. významní aktéři. Jedná se o subjekty, které mají nebo by mohly mít na dané oblasti problematiky zájem nebo ji ovlivňují, jichž se koncepce bude ve své strategické části více či méně dotýkat a jejichž podnětné informace a připomínky poslouží k efektivnějšímu a reálnějšímu nastavení koncepčních cílů a záměrů.

Způsobem zapojení významných aktérů bylo přímé oslovení elektronickou poštou. V rámci průzkumu byla oslovena **samotná muzea a Hvězdárna**, dále **města a obce**, v nichž muzea, jejich pobočky a pracoviště působí, a nejméně významnější **instituce spolupracující s muzei** při vytváření a realizaci kulturní nabídky, propagaci atd. Tyto instituce byly identifikovány především na základě informací uvedených ve zprávách o činnosti za roky 2017 a 2018. Zpracovatelem koncepce byly formulovány a těmto třem (resp. čtyřem) výše uvedeným okruhům identifikovaných subjektů rozeslány tři sady mírně modifikovaných otázek:³¹⁸

<p>OKRUH 1/muzea Návratnost: 62,5 % (5 z 8 oslovených) Otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co považujete za největší výhody/silné stránky muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem, nebo obecně muzejnictví v Jihomoravském kraji? Jak by jich mělo být využito? 2. Co považujete za nejslabší stránky jihomoravského muzejnictví? Jak by měly být řešeny? 3. Jaké jsou podle vás příležitosti pro další rozvoj muzeí v kraji? A jaké jsou případné budoucí hrozby? 4. Jak hodnotíte činnost krajské samosprávy (současné i předcházejících) ve vztahu ke zřizovaným muzeím (z hlediska výkonu zřizovatelských funkcí)? Co vidíte kladně a co by se mohlo naopak zlepšit? 5. Jakými tématy v rámci zřizovatelských funkcí vůči muzeím by se měla krajská samospráva do budoucna především zabývat? Jakými dalšími kroky by mohl kraj přispět k rozvoji zřizovaných muzeí? 	<p>Otázky – OKRUH 1/Hvězdárna Návratnost: 100 % (1/1) Otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co považujete za největší výhody/silné stránky v působení hvězdárny jakožto příspěvkové organizace Jihomoravského kraje? Jak by jich mělo být využito? 2. Co považujete za jeho nejslabší stránky? Jak by měly být řešeny? 3. Jaké jsou podle vás příležitosti pro další rozvoj hvězdárny? A jaké jsou případné budoucí hrozby? 4. Jak hodnotíte činnost krajské samosprávy (současné i předcházejících) ve vztahu k hvězdárně (z hlediska výkonu zřizovatelských funkcí)? Co vidíte kladně a co by se mohlo naopak zlepšit? 5. Jakými tématy v rámci zřizovatelských funkcí vůči hvězdárně by se měla krajská samospráva do budoucna především zabývat? Jakými dalšími kroky by mohl kraj přispět k rozvoji hvězdárny?
<p>Otázky – OKRUH 2/města a obce Návratnost: 33,3 % (6/18) Otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co považujete za největší výhody/silné stránky v působení kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem ve vaší obci/vašem městě? Jak by jich mělo být využito? 2. Co považujete za nejslabší stránky? Jak by měly být řešeny? 3. Jaké jsou podle vás příležitosti pro další rozvoj v působení těchto kulturních institucí ve vaší obci/vašem městě? A jaké jsou případné budoucí hrozby? 4. Jak hodnotíte vztah těchto kulturních institucí k občanům a návštěvníkům obce/města a k obecní/městské samosprávě (z hlediska nabídky veřejných kulturních, spolupráce na území i mimo území obce, zapojení se do marketingových aktivit atd.). Co by bylo možné dle vašeho názoru zlepšit? 	<p>Otázky – OKRUH 3/spolupracující instituce Návratnost: 10,9 % (6/55) Otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co považujete za největší výhody/silné stránky v působení kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem ve vztahu k vaší institucí? Jak by jich mělo být využito? 2. Co považujete za nejslabší stránky? Jak by měly být řešeny? 3. Jaké jsou podle vás příležitosti pro další rozvoj v působení těchto kulturních ve vztahu k vaší institucí? A jaké jsou případné budoucí hrozby? 4. Jak hodnotíte dosavadní vzájemný vztah s těmito kulturními institucemi? Co by bylo možné dle vašeho názoru zlepšit?

Shrnutí odpovědí:

OKRUH 1/muzea

ad. 1

Jednotlivá muzea se dle obdržených odpovědí shodují v názoru, že největšími výhodami, potažmo silnými stránkami jihomoravských muzeí, jsou především **stabilita a historická tradice, dobrá pověst**

³¹⁸Dotazník byl rozeslán v období října 2018, odpovědi pak byly získány do pol. listopadu 2018. Soupis oslovených subjektů a soupis subjektů, které zaslaly vyjádření, je obsažen v Příloze č. 5.1.2. této Koncepce.

mezi muzejní i nemuzejní veřejností, **bohatý sbírkový fond** a vysoká míra **odbornosti, kvalifikovanosti a zkušenosti pracovníků** muzeí.

Mezi další významné body, které byly v rámci odpovědi zmíněny, patří **politická nezávislost** (tj. neovlivňování zaměření odborné činnosti muzeí ze strany zřizovatele), **dobrá spolupráce** s místními samosprávami, spolky, školami, jinými institucemi s kulturní náplní činnosti a mezi krajskými muzei navzájem nebo **zkušenost s využíváním dotačních programů** (podávání grantových žádostí, realizace projektů podpořených z dotačních programů EU).

ad. 2

Nejslabší stránky v činnosti jihomoravských muzeí lze na základě získaných odpovědí rozdělit do několika oblastí. Jednou z hlavních je dlouhodobý problém s **nedostatkem depozitárních prostor, nevyhovující technický stav některých budov a zastaralost vnitřního vybavení**. Další významná oblast se týká personálního zajištění činnosti. Chronickým problémem ve všech muzeích je vysoká **kumulovanost pracovních pozic a relativně nízké platové ohodnocení**, jež může být příčinou nedostatku motivace u některých zaměstnanců.

V rámci odpovědí na otázku č. 2 byla často zmiňována i **velká administrativní zátěž a vysoká míra formalismu** dané jak vnitřními předpisy zřizovatele,³¹⁹ tak legislativou, **chybějící jednotná marketingová strategie** Jihomoravského kraje zaměřená na krajské kulturní instituce, resp. chybějící propracovaná propagace oboru muzejnictví, **neexistence krajem podporované zastřešující spolupráce s krajskými školskými institucemi** nebo **nemotivační systém hospodaření s finančními prostředky**.³²⁰

ad. 3

Jako rozvojová příležitost je vnímána **spolupráce**, a to v širokém pojetí - od vzájemné spolupráce mezi muzei zřizovanými Jihomoravským krajem v oblasti prezentačních projektů (výstavy, publikace ad.) a propagace, přes spolupráci s dalšími institucemi působícími na poli volnočasových aktivit a mezinárodní spolupráci vč. účasti na mezinárodních projektech, až po spolupráci se školami (VŠ a SŠ tematicky oborově zaměřené, umožnění praxe studentům ad.). Dále by k dalšímu rozvoji muzeí mohlo přispět zajištění **více zdroje financování**, a to i s přispěním soukromého sektoru, **zapojení muzejní sítě do systému celoživotního vzdělávání** a **posílení významu muzeí v oblasti školského systému vzdělávání**.

Hrozbou by do budoucna mohlo být **neřešení nedostatečné kapacity depozitářů a neadekvátních prostor** pro činnost některých muzeí obecně, **špatné vztahy/narušení vztahů s vlastníky budov**, které nejsou v majetku Jihomoravského kraje, nebo **zhoršení technického stavu budov** z důvodu zamezení přísunu finančních prostředků na nezbytné opravy a rekonstrukce.

V oblasti personální je jako hrozba vnímán možný **odliv zaměstnanců** daný nízkými mzdami, kumulací funkcí, administrativními požadavky a z toho plynoucí ztrátou motivace. Dále by mohlo dojít k **odlivu návštěvníků** z důvodu nekvalitního tzv. Front of House Managementu (tj. personálu, který přichází do přímého kontaktu s návštěvníkem), neschopnosti konkurovat volnočasové nabídce jiných institucí nebo z důvodu stagnace či úpadku služeb pro zajištění komfortu návštěvníků a posílení návštěvnického zážitku. V neposlední řadě bylo za hrozbu označeno možné **oslabení jedné z hlavních funkcí muzeí - sbírkotvorné a tezaurační činnosti** ve prospěch jiných priorit nebo **provádění nekompetentních zásahů** do činnosti muzeí ze strany zřizovatele.

ad. 4

Kladně je v činnosti krajské samosprávy ve vztahu k muzeím nejčastěji vnímána **dobrá metodická podpora** a snaha nalézat řešení (např. při realizaci rozsáhlejších investičních akcí, při podávání žádostí

³¹⁹ V této souvislosti byl například zmiňován složitý proces schvalování případných žádostí o dotace, kdy je nutný dostatečný časový prostor pro předchozí schválení finální podoby žádosti zřizovatelem, avšak lhůta pro předkládání žádostí bývá příliš krátká. Obdobně je to u přijímání darů, a to jak do vlastnictví organizace (méně častý případ), tak do vlastnictví zřizovatele.

³²⁰ Poslední zmíněná připomínka patrně reaguje na skutečnost, že muzea nejsou nijak motivována k vytváření zisku. Systém hospodaření příspěvkové organizace neumožňuje případné zisky ve větší míře uplatnit v rámci nenáročných složek platu zaměstnanců a tím je motivovat, a zřizovatelem je také důsledně každoročně kontrolován stav fondů organizací a případně jsou nařizovány odvody do jeho rozpočtu.

o dotace z evropských dotačních programů atd.), postupně se **zvýšující investice do majetku** ve správě muzeí (rekonstrukce budov, realizace nových expozic), relativní **stabilita fungování krajských muzeí** bez ohledu na vnější ekonomické faktory (hospodářská krize atd.) nebo podpora edukačních aktivit a aktivit se zaměřením na regionální témata a tradice v muzeích ze strany zřizovatele.

Za negativum byla v rámci odpovědí na otázku č. 4 označena **nevyváženost poměru pravomocí vedení muzea ve vztahu k míře jeho odpovědnosti**, dále **vzrůstající administrativa a neflexibilita v komunikaci**, v některých případech **neoptimální vzájemné vztahy mezi odbory krajského úřadu** komplikující činnost muzeí nebo **chybějící nastavení spolupráce se školami** na krajské úrovni (více k tomu rovněž viz ad. 2).

ad. 5

V rámci odpovědí na otázku č. 5, tedy jakými tématy by se měla krajská samospráva ve vztahu ke zřizovaným muzeím do budoucna zabývat, byly více či méně zopakovány jednotlivé body zmíněné již v předchozích odpovědích. Zřizovatel by se měl především zaměřit na **adekvátní ekonomickou podporu** muzeí zahrnující i investice do movitého a nemovitého majetku, v odůvodněných případech by měl dát souhlas k **navýšení pracovních úvazků** s ohledem na aktuální potřeby a trendy, podporovat zajištění **adekvátního mzdového ohodnocení zaměstnanců a jejich profesního růstu**. Do budoucna by významným tématem mělo být vytvoření **jednotné marketingové strategie** Jihomoravského kraje pro krajská muzea (ovšem se zohledněním místních specifik), marketingová podpora a koncepční řešení propagace a popularizace oboru muzejnictví obecně. V neposlední řadě je třeba věnovat pozornost snaze o **snížení administrativní zátěže** v činnosti muzeí a **koncepčnímu řešení digitalizace sbírek** a jejich on-line prezentace.

OKRUH 1/Hvězdárna

ad. 1

Jako největší výhody/silné stránky jsou Hvězdárnou vnímány:

- **dlouholetá tradice působení,**
- **široká cílová skupina a atraktivita daného oboru,**
- **poloha Hvězdárny mimo světelné znečištění a naopak na turisticky vyhledávaném místě,**
- **dlouhodobá spolupráce na mezinárodním výzkumném projektu Evropské bolidové sítě,**
- **malá konkurence v oboru činnosti,**
- **optimální a dostatečné současné personální obsazení.**

ad. 2

Za slabé stránky, které by mohly do budoucna negativně ovlivnit/zpomalit rozvoj Hvězdárny, byly označeny **nevyhovující přístupové komunikace** ke Hvězdárně a **nevyjasněné majetkoprávní vztahy k pozemkům** využívaným Hvězdárnou.

ad. 3

Spíše než **příležitosti** byly v odpovědi na první část otázky č. 3 zmíněny **podmínky** dalšího rozvoje instituce. Těmi jsou především **zachování důvěryhodnosti instituce** mj. předkládáním vědecky podložených poznatků, erudovaností zaměstnanců a kvalitou přístrojového vybavení, dále **zaměření připravovaných programů na široké spektrum návštěvníků** a různé návštěvnické skupiny, nebo **pokračování ve vědecké spolupráci s většími institucemi**.

Hrozbami dalšího rozvoje by mohlo být **světelné znečištění oblohy, omezení přísunu finančních zdrojů** ze strany zřizovatele a **nedostatek zkušených a odborných zaměstnanců**.

ad. 4

Pozitivně je v činnosti krajské samosprávy vůči Hvězdárně vnímána **ekonomická stabilita** daná stálým přísunem adekvátních provozních prostředků, v případě potřeby **poskytování investic** do majetku ve správě organizace a vzájemné **jednoznačné vymezení pravomocí** a vztahů mezi zřizovatelem a organizací vnitřními předpisy Jihomoravského kraje. Naopak **zápornou stránkou** je **vysoká míra administrativy**, která je neadekvátní velikosti organizace.

ad. 5

V rámci zřizovatelských funkcí by se měl Jihomoravský kraj ve vztahu k Hvězdárně v budoucnu věnovat především řešení problémů, jež jsou více či méně spojeny s uvedenými negativy (viz ad. 2). Mezi ně patří nezbytné **vybudování nového zdroje pitné vody**, dále **zkulturnění areálu Hvězdárny** výstavbou komfortnějšího venkovního zázemí pro návštěvníky (obojí podmíněno vyjasněním majetkoprávních vztahů k pozemkům využívaných Hvězdárnou) a **získání do správy sousedního pozemku** přiléhajícího k přístavišti (z důvodu zajištění trvalé budoucí přístupnosti Hvězdárny).

OKRUH 2/města a obce

ad. 1

Zástupci obecních a městských samospráv, v nichž působí muzea zřizovaná Jihomoravským krajem, za nejvýznamnější pozitiva označili především následující skutečnosti:

- **muzeum je trvale přístupná památka v obci/měště,**
- jedná se o **významnou atraktivitu (turistický cíl) místního cestovního ruchu,**
- jako **pořadatel řady kulturních a společenských akcí** zvyšuje kvalitu a rozmanitost kulturní nabídky, je nedílnou součástí kulturního života a v tomto ohledu má v řadě zejména menších měst a obcí nezastupitelnou funkci,
- muzeum je **spolupořadatelem kulturních akcí města**, spolupracuje při propagačních aktivitách nebo při publikační činnosti,
- muzeum je místem **uchovávajícím historii a tradice obce/města** a disponuje kvalifikovanými zaměstnanci, kteří informace o historii a tradici města dále předávají (poskytováním odborných konzultací, rešerší, posudků, přednáškovou činností ad.).

ad. 2

Negativa v činnosti muzeí jsou městskými samosprávami spatřována především v **často zastaralých expozicích a nevyhovujícím stavu budov, v nedostatku finančních prostředků** pro svůj další rozvoj a rozšíření služeb pro návštěvníky (obnova expozic, rekonstrukce objektů, rozšíření programové nabídky, rozšíření otevírací doby, zvýšení komfortu návštěvníků a přizpůsobení prostředí muzea současným trendům) a v tzv. **dvoukolejnosti v působení muzea**. Ačkoliv muzeum ve velké míře slouží místnímu obyvatelstvu a jeho potřebám, samospráva města do jeho činnosti nemůže téměř zasahovat (ovlivňovat například otevírací dobu, program atd.). Často byla za negativum rovněž označena **nedostatečná míra propagace**, a to jednak na celokrajské úrovni, jednak na úrovni instituce (neefektivní propagace samotného muzea, jednotlivých akcí atd.).

ad. 3

Mezi příležitostmi pro další rozvoj, které byly jmenovány a jež částečně vychází z výše uvedeného (viz negativa ad. 2), by mohlo patřit **vybudování nových atraktivních expozic** (případně rozšíření expozic muzea do dalších prostor u Muzea Vyškovska) a další způsoby **rozšíření nabídky služeb veřejnosti** (např. venkovní kavárna), **provázanější spolupráce v oblasti propagace** mezi institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem v oblasti kultury a kulturními středisky ve městech/obcích a **realizace společných akcí a projektů, rozšíření publikační činnosti** vč. vydávání tiskovin v rámci osvěty (k výročním města/obce atd.).

Za hrozby jsou považovány skutečnosti, jako je **zrušení samotné instituce, nedostatek finančních prostředků** na další činnost a na investice do rozvoje, **nezájem ze strany návštěvníků** z důvodu neatraktivní nabídky, **kapacitně nedostačující prostory** nebo **nedostatečná provázanost subjektů působících v oblasti kultury a/nebo cestovního ruchu**, jejich špatná spolupráce a komunikace.

ad. 4

Co se týče vztahu muzeí a místních samospráv, ve většině odpovědí byla **vyzdvížena dobrá úroveň vzájemné spolupráce**. Muzea poskytují **podklady pro propagační materiály**, v případě potřeby rovněž **konzultace, odborné posudky** ad. Při realizaci řady akcí a projektů města/obce byla spolupráce s muzeem označena za zásadní (jakožto zdroj informací a dalších materiálů k dějinám města a regionu), dobře funguje i **vzájemná/společná propagace**.

OKRUH 3/spolupracující instituce

Vzhledem k nízkému počtu subjektů, od nichž bylo v rámci průzkumu získáno vyjádření, lze odpovědi na položené otázky shrnout do následujících bodů:

- Vzájemná **spolupráce** mezi muzei a zainteresovanými subjekty je **na dobré až velmi dobré úrovni**. Pozitivem je převážně **dobrá vzájemná komunikace a snaha všech stran vyjít vstříc**. Spolupráce probíhá zejména při propagaci akcí, vydávání propagačních tiskovin nebo při realizaci společných akcí a projektů.
- U muzeí sídlících v pronajatých objektech (resp. v objektech ve vlastnictví jiných subjektů, k jejichž využívání je muzeum oprávněno na základě právního vztahu) je za pozitivum vnímáno trvalé **zpřístupnění objektu a zajištění průvodcovských služeb**.
- Identifikovaná negativa lze ve většině případů označit za spíše **marginální**, často nebyla uvedena vůbec. V jednom případě byla za problematickou označena konkurence nabídky institucí působících na poli volnočasových aktivit a z ní plynoucí „boj“ o návštěvníka, který by však bylo možné překonat prohloubením vzájemné spolupráce (např. vytvořením společné vstupenky). Negativem je rovněž nedostatek finančních prostředků na realizaci některých společných zamýšlených projektů nebo ne zcela využitý potenciál pro publikační činnost (především monografie věnované různým oborům společenských a přírodních věd města/obce nebo regionu).
- Za negativum bylo v případě jednoho subjektu označeno **nedostatečné využití potenciálu prostor**, které slouží k muzejní činnosti, a to především ve vztahu k tématům prezentovaným v rámci výstav, expozic nebo dalších akcí určených veřejnosti, a **nedostatečná vstřícnost ke spolupráci** s vlastníkem prostor (budov) při prezentační činnosti.
- Příležitostí je **pokračování a prohloubení další spolupráce**, realizace dalších společných projektů.
- Zlepšit by bylo v některých případech možné **propojenost připravovaných a realizovaných projektů**, v jednom případě pak **vzájemnou komunikaci a míru sebeidentifikace instituce s místem působení**.

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrhová část je klíčovou částí každého strategického dokumentu. Navazuje na analytickou část a vychází z jejích zjištění. Struktura návrhové části je sestavena hierarchicky – od vize a nejobecnějších cílů k cílům nejkonkrétnějším a formulaci konkrétních opatření, které přispějí k naplnění cílů. Návrhová část Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 je zpracována v souladu s ustanoveními směrnice č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty* a dle vzoru *Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020* upraveného pro potřeby této koncepce. Při sestavení návrhové části koncepce bylo postupováno směrem od nejobecnější úrovně k úrovni nejkonkrétnější. Vizi formulovanou v úvodní části, jež nastiňuje obrysy stavu, k němuž koncepce směřuje, konkretizují globální cíle. Ke globálním cílům se váží priority, tedy vybrané tematické okruhy, které jsou identifikovány jako obzvláště důležité pro další rozvoj a naplnění cílů.¹ V poslední úrovni hierarchické struktury návrhové části koncepce jsou globální cíle rozpracovány do specifických cílů, kterým odpovídají již zcela konkrétní opatření.

Vize je formulována tak, aby byla realizovatelná a adekvátní s ohledem na řešenou problematiku.² Zastřešuje návrhovou část strategického dokumentu a je její nejobecnější částí. Formulované cíle by měly splňovat podmínku SMART – tj. být konkrétní, měřitelné, dosažitelné v určitém časovém úseku a měly by vést k naplnění cíle vyšší úrovně. Zároveň by měly být realizovatelné a přiměřeně ambiciózní. Vždy navazují na konkrétní problém identifikovaný v analytické části koncepce.

Jednotlivé úrovně návrhové části strategického dokumentu jsou vzájemně provázané. To znamená, že specifické cíle jsou definovány tak, aby přispívaly k naplňování globálních cílů, globální cíle jsou zase navrženy tak, aby konkretizovaly rozvojovou vizi dokumentu a jejich realizací došlo k naplnění této vize. Každému globálnímu cíli odpovídá jedna prioritní oblast, ke každému specifickému cíli jsou pak přiřazena opatření, která umožní jeho dosažení. Opatření jsou navázána nejenom na specifické cíle, ale rovněž jsou konkretizací prioritních oblastí. Opatření jsou navržena formou karet opatření, zpracovaných ve struktuře dané směrnicí upravené s ohledem na charakter této koncepce:³

- název opatření
- cíl opatření (tj. ke kterému specifickému cíli se váže)
- klíčové aktivity naplňující opatření
- nositel(é)
- spolupracující subjekty
- ukazatele pro monitoring opatření
- finanční rámec a finanční zdroje

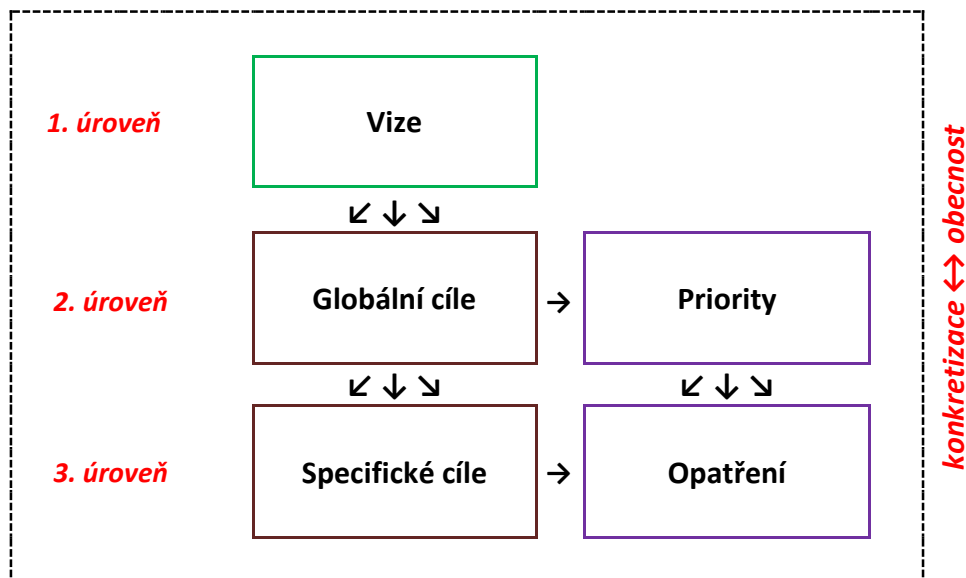
¹ Priority jsou vybranými aktivitami, kterým je přiřazována důležitost v kontextu tématu daného strategického dokumentu. Je předpokladem, že priority nemohou postihnout veškerou problematiku, existují proto také témata, která prioritami nejsou nebo mají nižší prioritu, a proto je dokument neuvádí. JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 9. 4. 2013. [cit. 2018-09-25]. B.3 Strategická část: Vize, problémy, cíle a opatření, s. 5.

² MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. S. 39.

³ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014, s. 6. Vzhledem ke konkrétnosti jednotlivých navržených opatření není v kartách opatření zahrnut bod *popis opatření* a v bodě *seznam projektových záměrů pro dané opatření* bude odkaz na souhrnnou tabulku v implementační části koncepce. Vzhledem ke skutečnosti, že územní dopad definovaných opatření vždy odpovídá hranicím působnosti kulturních institucí a je ve všech případech regionální, nebude v kartách opatření zahrnut ani bod *územní dopad*. Jako *Nositel* daného opatření je vždy uveden subjekt, který by měl převzít aktivitu při jeho realizaci, resp. při realizaci formulovaných aktivit. U opatření, u nichž je nezbytné projednání v nejvyšších orgánech JMK, případně je pro jejich naplnění nutná účast nejvyšších představitelů zřizovatele, je jako nositel uveden Jihomoravský kraj.

- doba realizace
- seznam projektových záměrů pro dané opatření

Schéma návrhové části:

3.1 Vize

Motto: *Cílem Jihomoravského kraje je prostřednictvím zřizovaných organizací v oblasti kultury zajišťovat optimální podmínky pro zpřístupnění výsledků zkoumání laické i odborné veřejnosti způsobem umožňujícím poznání a porozumění jejich hodnotám a poselství všem bez rozdílu, pro péči o muzejní sbírky a pro rozvoj výzkumu v oblasti kulturního dědictví a astronomie.*

- **VZTAH KULTURNÍCH ORGANIZACÍ VŮČI ZŘIZOVATELI, KOORDINACE A SPOLUPRÁCE, ADMINISTRATIVNÍ A ŘÍDÍCÍ POSTUPY**

- *Kulturní organizace prezentující svěřené památkové objekty a rozsáhlé muzejní fondy jako kulturní dědictví nejen Jihomoravského kraje, vzájemně koordinující administrativní a řídicí postupy a spolupracující v oblasti odborné a prezentační činnosti.*

První část vize je zaměřena především na posílení prezentace jednotlivých příspěvkových organizací v kultuře, a to jak památkových objektů, ve kterých sídlí, tak sbírek, které spravují. Důležitým bodem bude vytvoření jednotné korporátní kultury a vnější komunikace. V další části se vize zabývá administrativními a řídicími postupy nastavenými v kulturních organizacích, a to jak ve vztahu ke zřizovateli, tak v interní práci. Zjednodušení a zajištění jednotných postupů a koordinace těchto postupů na úrovni jednotlivých organizací má za cíl efektivnější a flexibilnější správu kulturního dědictví v majetku Jihomoravského kraje jako celku.

- **PÉČE O KULTURNÍ DĚDICTVÍ REGIONU A PÉČE O ZAMĚSTNANCE**

- *Kulturní organizace zajišťující optimální podmínky pro kvalifikovanou péči o kulturní dědictví regionu, pro vědu a výzkum a zajišťující vyhovující personální podmínky pro práci zaměstnanců.*

K zajištění optimálních podmínek pro kvalifikovanou péči o kulturní dědictví, zahrnující i sbírkotvornou činnost, a rozvoj výzkumu je třeba nejenom adekvátní materiální vybavení

včetně vhodného zázemí, ale také dostatek kvalifikovaného, a především motivovaného personálu. Nezbytné je zajištění dostatečného zdroje financování, jenž by pokryl veškeré potřeby organizací v této oblasti a snaha ze strany organizací o získání vícezdrojového financování z důvodu větší finanční nezávislosti na zřizovateli (avšak s přihlédnutím k omezeným možnostem organizací v této oblasti s ohledem na právní formu, díky které podléhá hospodaření organizací kontrole zřizovatele). Významnou součástí vize je i zajištění lepší přístupnosti muzejních sbírek a archeologických nálezů pro další výzkumné účely - interní i externí badatelské zpracování.

- **VEŘEJNÉ KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ SLUŽBY**

- ***Kulturní organizace poskytující dostupné kulturní a vzdělávací služby pro každého v kvalitě, jež je adekvátní úrovni institucí regionálního charakteru a jež odpovídá očekávání recipientů.***

U organizací zřizovaných krajskými samosprávami je návštěvníky očekávána určitá úroveň poskytovaných veřejných služeb. Ta se neprojevuje pouze v kvalitě a rozsahu prezentačních aktivit, ale rovněž v adekvátním zázemí a míře služeb pro návštěvníky. Výsledky práce krajských kulturních organizací by měly být přístupny všem bez rozdílu věku, pohlaví, národnosti, vzdělání, sociálního zařazení, jakéhokoliv hendikepu. Muzea, galerie a hvězdárna by měly být připraveny na různé druhy návštěvnických skupin, a to skladbou své programové nabídky, přístupem a obeznámeností personálu, nebo nastavením otevírací doby a výše vstupného.

- **PODÍL NA ROZVOJI REGIONU**

- ***Kulturní organizace přispívající k ekonomickému a sociálnímu rozvoji regionu, a to využitím svého potenciálu jako destinací pro cestovní ruch, jako významných center pro trávení volného času a pro komunitní život v obcích.***

Kulturní turismus patří v Jihomoravském kraji k dominantním formám cestovního ruchu. Pro rozvoj cestovního ruchu v regionu mohou významně přispět rovněž krajem zřizované kulturní organizace, zajišťující provoz nezanedbatelného množství kulturních turistických cílů. Jsou mezi nimi i významné turistické cíle celostátního, či také mezinárodního významu - Archeopark Pavlov, Slovanské hradiště v Mikulčicích, Mohyla míru, Rotunda sv. Kateřiny ve Znojmě atd. Podmínkou je aktivní vytváření kvalitní a vysoce atraktivní nabídky zacílené na určité skupiny návštěvníků, vzájemná kooperace a spolupráce, zapojení se do destinačních managementů turistických oblastí v kraji a využití vhodných forem marketingu a propagace.

Kulturní organizace zřizované Jihomoravským krajem mohou stavět na dlouhé historické tradici v místě svého působení. Pro obyvatele obcí jsou stabilním místem, kam se vydávají za kulturou a poznáním. Často jsou také přirozenými centry kulturního dění a centry pro trávení volného času. Aktivní podíl organizací na kulturním a komunitním životě obce má potenciál přispět k posilování sociálních vazeb v komunitě, k překonávání sociálních problémů a tím k rozvoji komunity jako takové.

3.2 Globální a specifické cíle

Formulované globální a specifické cíle koncepce zachycuje následující tabulka 3.ta. Navrhované cíle vycházejí z rozvojových problémů krajem zřizovaných kulturních institucí identifikovaných v analytické části, ale rovněž reagují na cíle a priority vybraných strategických dokumentů zpracovaných na úrovni Jihomoravského kraje a České republiky, čímž je zajištěna vzájemná provázanost tematicky příbuzných veřejných strategií.

Tab. 3.ta **Globální a specifické cíle:**

Vize	Globální cíle	Specifické cíle
VZTAH KULTURNÍCH ORGANIZACÍ VŮČI ZŘIZOVATELI, KOORDINACE A SPOLUPRÁCE, ADMINISTRATIVNÍ A ŘÍDÍCÍ POSTUPY	Posílit prezentaci jednotlivých příspěvkových organizací Jihomoravského kraje v oblasti kultury a jejich vzájemnou spolupráci a zjednodušit a sjednotit administrativní a řídicí postupy	Posílit vzájemnou koordinaci a spolupráci v oblasti odborné činnosti a prezentace
		Sjednotit a zjednodušit administrativní a řídicí procesy v organizacích
		Najít nové způsoby marketingové prezentace organizací a kulturních turistických cílů v jejich správě a posílit spolupráci v této oblasti
PÉČE O KULTURNÍ DĚDICTVÍ REGIONU A PÉČE O ZAMĚSTNANCE	Zajistit optimální podmínky pro kvalifikovanou péči o kulturní dědictví regionu a jejich využití pro vědu a výzkum a vyhovující personální podmínky pro práci zaměstnanců	Zlepšit technologické, personální a finanční podmínky pro práci se sbírkami muzejní povahy a pro využití sbírek ve vědě a výzkumu
		Optimalizovat financování organizací
		Zvýšit bezpečnost uložení sbírek muzejní povahy
		Optimalizovat personální podmínky pro práci zaměstnanců organizací vč. nastavení vhodných způsobů motivace
VEŘEJNÉ KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ SLUŽBY	Zvýšit kvalitu, rozmanitost a dostupnost veřejných kulturních a vzdělávacích služeb poskytovaných organizacemi všem skupinám obyvatel	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
		Zvýšit atraktivitu organizací pro různorodé skupiny návštěvníků
		Zkvalitnit, zmodernizovat, popř. vybudovat zázemí pro návštěvníky
PODÍL NA ROZVOJI REGIONU	Zvýšit podíl organizací na ekonomickém a sociálním rozvoji regionu posílením jejich role v oblasti cestovního ruchu a jako komunitních center a center pro trávení volného času	Zlepšit využívání potenciálu organizací jako destinací cestovního ruchu
		Posílit roli organizací v komunitním životě obcí a jeho rozvoji

3.3 Priority a opatření

Formulované cíle jsou plánovaným stavem, kterého by mělo být v horizontu platnosti strategického dokumentu dosaženo. Za účelem splnění těchto cílů je však třeba stanovit aktivity, které mírou obecnosti, resp. detailu odpovídají úrovni stanovených cílů. V Konceptci rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 jsou prioritami vybrané aktivity obecnějšího charakteru vedoucí k naplnění globálních cílů a opatření jsou konkrétnější a váží se k jednotlivým specifickým cílům. Priority a opatření strategického dokumentu by měly stejně jako cíle splňovat několik základních požadavků. Správně nastavené priority a opatření jsou realizovatelné, mají žádoucí dopad a účinek (poslouží k naplnění cíle), jsou hospodárné (s ohledem na míru výnosů a nákladů), jsou nezbytné a přijatelné.⁴ Priority a opatření koncepce jsou přehledně zpracovány v tabulce 3.tb a podrobněji rozepsány dále v této kapitole. Každá priorita je stručně představena a vyjma Priority I, která vychází z první části předem stanovené vize a vyplývá z požadavku zadavatele koncepce, jsou specifikovány i vazby priority na relevantní koncepční a strategické dokumenty na celostátní a regionální úrovni.

Tab. 3.tb Priority a opatření:

Priority	Opatření
----------	----------

⁴ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. S. 47.

I.	Vzájemně koordinovaná činnost organizací ve všech oblastech vč. marketingových aktivit a její efektivní administrativní správa	<p>I.a Zahájit jednání o vytvoření koordinovaného systému péče o sbírky mezi krajem zřizovanými muzei</p> <p>I.b Posílit spolupráci v oblasti výstavní činnosti (společné prezentační projekty), koordinované vytváření dlouhodobých výstavních plánů</p> <p>I.c Posílit, případně navázat spolupráci v oblasti publikační činnosti (společně vydávaný sborník, společná a koordinovaná propagace vydávaných publikací)</p> <p>I.d Nastavit stálý proces zlepšování řízení organizací ze strany JMK vč. jednání o možnostech vhodnějšího nastavení pravidel</p> <p>I.e Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy</p> <p>I.f Zahájit jednání o možnostech sjednocení v oblasti organizačního uspořádání organizací (pobočky a pracoviště, schéma řízení organizací)</p> <p>I.g V oblasti personální politiky sjednotit terminologii pracovního zařazení a postup při stanování tarifních tříd (dle náplně činnosti)</p> <p>I.h Posílit spolupráci krajem zřizovaných organizací s Jihomoravským krajem a Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti PR a marketingu (společné propagační aktivity, propojení webových stránek...)</p> <p>I.i Pokračovat v budování společné marketingové prezentace - značky 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje</p>
II.	Kvalifikovaná péče o sbírky, využívání sbírek pro vědu a výzkum a optimální personální podmínky	<p>II.a Evidence sbírkových předmětů - zápis předmětů do elektronické evidence a kontrola dřívějších evidenčních záznamů</p> <p>II.b Navrhnout koncepční řešení zálohování a ukládání elektronických dat ve spolupráci s JMK</p> <p>II.c Vytvořit plány digitalizace krajských muzejních sbírek (vč. plánu zpřístupnění dat a jejich využití v rámci propagace JMK)</p> <p>II.d Posílit vědecko-výzkumnou úroveň odborných pracovišť organizací vč. vydávaných publikací (mj. prohloubením spolupráce s odbornými institucemi - konzultace a zapojení do širšího vědeckého plánu, vč. ÚAPP)</p> <p>II.e Posílit snahu o vícezdrojové financování činnosti s ohledem na finanční možnosti organizací a zřizovatele</p> <p>II.f Vybudovat nové depozitární prostory a provést úpravy stávajících depozitárních prostor (modernizace, vč. vybavení a zabezpečení)</p> <p>II.g Zajistit dostatečné a vhodně nastavené personální podmínky pro kvalifikovanou péči o sbírky (zřídit nezbytné pracovní pozice, provést vnitřní audit a optimalizovat současné nastavení pracovních náplní zaměstnanců, zjm. u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou)</p> <p>II.h Zvýšit možnosti ředitelů organizací motivovat pracovníky platovým ohodnocením a nastavit nové způsoby motivace mimoplatovými metodami (benefity, posilování kvalifikovanosti personálu ad.)</p> <p>II.i Zaměřit se na další vzdělávání zaměstnanců kulturních institucí, zjm. v oblastech marketingu a marketingové komunikace, styku s veřejností, jazykové vybavenosti a muzejnictví (nových trendů ve způsobech prezentace)</p>
III.	Kvalitní, rozmanitá a atraktivní nabídka veřejných kulturních a vzdělávacích služeb pro všechny skupiny obyvatel	<p>III.a Modernizovat expozice vybudované před rokem 2000 a zvýšit atraktivitu stávajících stálých expozic i krátkodobých výstav (vč. posílení interaktivity a posílení možností selfguided prohlídek)</p> <p>III.b Budovat nové expozice s jasnou tematickou profilací, v nichž budou akcentována specifika jednotlivých regionů a sbírek</p> <p>III.c Posílit význam památkových objektů (sídla muzeí) v prezentačních aktivitách</p> <p>III.d Zajistit, aby prezentační činnost reflektovala preference a potřeby návštěvníků (vč. nastavení vhodných způsobů evaluace)</p> <p>III.e Zajistit maximální využití sbírkového fondu ve výstavních a dalších prezentačních aktivitách muzeí</p>

		III.f	Vytvořit programovou nabídku specializovanou na různorodé skupiny návštěvníků, především návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami
		III.g	Zajistit prohloubení kompetencí pracovníků kulturních institucí pro práci s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami
		III.h	Zvýšit atraktivitu nabídky vzdělávacích programů určených pro školní skupiny (vč. zařazení do ŠVP a prohloubení spolupráce organizací a škol centrálně ve spolupráci s JMK)
		III.i	Efektivnější zapojení kulturních institucí do systému volnočasového a celoživotního vzdělávání populace
		III.j	Vytvořit víceleté plány postupné modernizace návštěvnické infrastruktury (vč. dobudování parkovišť, přístupových cest, klimatizace, sociálního zázemí, a především informatických systémů, fyzické dostupnosti muzeí pro hendikepované)
		III.k	Najít řešení nevyhovujících přístupových komunikací a zkvalitnit provozní a návštěvnické zázemí Hvězdárny
IV.	Koordinovaná kulturní nabídka zapojená do cestovního ruchu regionu a do komunitního a společenského života v místě svého působení	IV.a	Navázat spolupráci s lokálními významnými aktéry cestovního ruchu (vč. destinačních agentur) při vytváření regionálních marketingových produktů
		IV.b	Rozvoj služeb pro zahraniční návštěvníky
		IV.c	Posílit spolupráci kulturních institucí s místními samosprávami, spolky a kulturními zařízeními (knihovny, památkové objekty ...) při pořádání kulturních akcí a při koordinaci dalších prezentačních aktivit a připravovat programy a prezentační aktivity na témata přispívající k prohlubování vztahu obyvatel, zejména dětí a mládeže, k regionu (historické události a osobnosti, vč. nadregionálních témat)
		IV.d	Podílet se na ochraně místního archeologického dědictví

3.3.1 Priorita I: **Vzájemně koordinovaná činnost organizací ve všech oblastech vč. marketingových aktivit a její efektivní administrativní správa**

Jihomoravský kraj je zřizovatelem deseti kulturních institucí, z nichž každá disponuje jedinečnou historií, tradicí a unikátním sbírkovým fondem. Specifické jsou pro ně také podmínky působení - poloha, jež do značné míry určuje strukturu návštěvníků, nebo prostory, které využívají ke své činnosti. Vedle odlišností a specifičností jednotlivých organizací, které je třeba dále udržovat, podněcovat a rozvíjet, protože posilují různorodost a bohatost kulturní nabídky v regionu, lze však také najít řadu společných otázek. Ty vyplývají především z jednotné právní formy těchto organizací – devět organizací jsou příspěvkovými organizacemi Jihomoravského kraje disponujícími právy a povinnostmi vůči zřizovateli danými normativními dokumenty (zjm. zákony a zřizovací listinou). Osm z těchto organizací jsou navíc muzei podléhajícími ustanovením zákona o ochraně sbírek a spravujícími sbírkové fondy, které patří mezi kulturní dědictví země. Cíle Priority I se zabývají právě těmito společnými otázkami a vyplývají především z požadavku zřizovatele na účinnější, efektivnější, hospodárnější a koordinovanější správu zřizovaných kulturních institucí.

Z tematického hlediska lze cíle Priority I rozdělit na tři hlavní oblasti. První část se týká posílení vzájemné spolupráce mezi zřizovanými kulturními institucemi v odborné a prezentační činnosti, a to v oblasti péče o sbírky, jejich evidence a konzervace, v oblasti publikační činnosti a při koncipování a realizaci výstavních plánů a projektů. Druhá oblast je zaměřena na nastavení koordinovanějších postupů v oblasti administrativní a ekonomické správy a zjednodušení administrativních pravidel ve vztahu ke zřizovateli. Poslední oblast je zacílena především na posílení spolupráce v oblasti propagace a marketingu a změnu koncepce propagačních aktivit a předpokládá větší úlohu Jihomoravského kraje, resp. dotčených odborů krajského úřadu, jakožto koordinátora.

Pro řešení problémů identifikovaných v oblasti témat souvisejících s koordinovanou činností organizací a se vztahem vůči zřizovateli a pro naplnění Priority I byla navržena realizace níže uvedených konkrétních opatření:

Opatření I.a: Zahájit jednání o vytvoření koordinovaného systému péče o sbírky mezi krajem zřizovanými muzei

Cíl opatření	Posílit vzájemnou koordinaci a spolupráci v oblasti odborné činnosti a prezentace
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • jednat o možnostech sjednocení v oblasti evidence sbírek (elektronický evidenční systém) • zahájit, popř. pokračovat v setkávání odborných pracovních skupin v oblastech archeologie, výtvarné umění, etnografie atd. dle potřeby
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	-
Indikátory	• celkový počet realizovaných jednání a setkání pracovních skupin k problematice koordinovaného systému péče o sbírky
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.b: Posílit spolupráci v oblasti výstavní činnosti (společné prezentační projekty), koordinované vytváření dlouhodobých výstavních plánů

Cíl opatření	Posílit vzájemnou koordinaci a spolupráci v oblasti odborné činnosti a prezentace
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • kooperace při tvorbě krátkodobých i dlouhodobých výstavních plánů • setkávání odborných pracovních skupin v oblasti prezentace (výstavní činnosti) • realizace společných putovních výstav (na základě témat nosných pro většinu muzeí zřizovaných JMK) - výročí, osobnosti regionů, témata vycházející z charakteru sbírek a regionálních poměrů
Nositelé	• muzea zřizovaná Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Indikátory	• počet realizovaných společných prezentačních projektů (spolupráce alespoň 2 muzeí zřizovaných JMK) realizovaných v daném kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.c: Posílit, případně navázat spolupráci v oblasti publikační činnosti (společně vydávaný sborník, společná a koordinovaná propagace vydávaných publikací)

Cíl opatření	Posílit vzájemnou koordinaci a spolupráci v oblasti odborné činnosti a prezentace
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • realizace cílených propagačních kampaní za účelem zviditelnění publikací vydávaných kulturními institucemi zřizovanými JMK • vytvoření a bezplatné zpřístupnění digitálních verzí běžných edic sborníků - snadnější dostupnost a propagace vědecko-výzkumné činnosti organizací • realizace společných sborníků prezentujících výsledky vědecko-výzkumné činnosti kulturních institucí zřizovaných JMK v jednotlivých oblastech (zvláště řady - historie, archeologie, etnografie atd.)
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	-
Indikátory	• počet publikací vydaných ve spolupráci alespoň 2 kulturních institucí zřizovaných JMK a/nebo počet koordinovaných propagačních kampaní vydaných publikací

Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných zřizovaným institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.d: Nastavit stálý proces zlepšování řízení organizací ze strany JMK vč. jednání o možnostech vhodnějšího nastavení pravidel

Cíl opatření	Sjednotit a zjednodušit administrativní a řídicí procesy v organizacích
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • jednat o možnostech nastavení společných procesů vedení servisních činností • jednat o možnostech zjednodušení pravidel řízení organizací s dotčenými odbory KrÚ JMK • jednat o možnostech vytvoření specifických pravidel ke směrnici č. 36/INA-VOK Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací pro příspěvkové organizace v oblasti kultury
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • další dotčené odbory KrÚ JMK
Indikátory	• celkový počet jednání dotčených odborů (a popř. zástupců kulturních institucí) k problematice vztahu mezi JMK a zřizovanými kulturními institucemi a k otázce nastavení specifických pravidel
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.e: Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy

Cíl opatření	Sjednotit a zjednodušit administrativní a řídicí procesy v organizacích
Aktivita	• jednat o nastavení jednotných pravidel v ekonomice, účetnictví a vedení investic pro kulturní instituce zřizované JMK v záležitostech, které dosud nebyly upraveny vnitřními předpisy zřizovatele (např. postup při realizaci investičních akcí atd.)
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • další dotčené odbory KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet realizovaných jednání (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a/nebo dotčenými odbory) a/nebo počet realizovaných výstupů (např. metodických pokynů a sdělení)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.f: Zahájit jednání o možnostech sjednocení v oblasti organizačního uspořádání organizací (pobočky a pracoviště, schéma řízení organizací)

Cíl opatření	Sjednotit a zjednodušit administrativní a řídicí procesy v organizacích
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • jednat o možnostech sjednocení v oblasti organizačního uspořádání organizací ("ústředí", pobočky a pracoviště) – sjednotit terminologii, náplně práce a poměr pravomocí a povinností pro vedoucí poboček, pracovišť, objektů, cílů (každý jednotlivý turistický cíl se svou pokladnou disponuje vedoucím zodpovědným za chod objektu • nastavit jednotné modely a schémata řízení organizací (úrovně vedení a funkční celky - část odborná, provozní, ekonomická...)
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • další dotčené odbory KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet jednání zaměřených na možnosti sjednocení organizačního uspořádání organizací (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a dotčenými odbory)

Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.g: V oblasti personální politiky sjednotit terminologii pracovního zařazení a postup při stanovování tarifních tříd (dle náplně činnosti)

Cíl opatření	Sjednotit a zjednodušit administrativní a řídicí procesy v organizacích
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • jednat o možnostech jednotných postupů v oblasti personální politiky • sjednotit terminologii při označování pracovních pozic • dle skutečných náplní činnosti a v souladu s katalogem prací upravit tarifní třídy a sjednotit postup jejich určování
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • dotčené odbory KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet jednání (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a dotčenými odbory) a/nebo počet výstupů (např. metodických pokynů a sdělení)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.h: Posílit spolupráci krajem zřizovaných organizací s Jihomoravským krajem a Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti PR a marketingu (společné propagační aktivity, propojení webových stránek...)

Cíl opatření	Najít nové způsoby marketingové prezentace organizací a kulturních turistických cílů v jejich správě a posílit spolupráci v této oblasti
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní spolupráce kulturních institucí s oddělením kultury a oddělením cestovního ruchu KrÚ JMK a s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava při přípravě projektů v oblasti cestovního ruchu • zahrnování nabídky kulturních institucí do krajem vydávaných turistických průvodců, turistických map a dalších tištěných nebo audiovizuálních propagačních výstupů • prezentace nabídky kulturních institucí na veletrzích cestovního ruchu a při dalších příležitostech, na nichž je prezentován Jihomoravský kraj jako destinace cestovního ruchu • dokončit propojení webových stránek JMK a webprezentací jednotlivých kulturních institucí a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava, společná prezentace pořádaných kulturních akcí, realizace společného kalendáře akcí a společného propagačního webu turistických cílů v JMK
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK • odvětvový odbor KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
Indikátory	• počet propagačních výstupů (tištěné materiály, zastoupení na veletrzích, nové projekty ad.) Jihomoravského kraje a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti turismu, do nichž byla zahrnuta nabídka alespoň jedné kulturní instituce, realizovaných v daném kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a oddělení cestovního ruchu KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření I.i: Pokračovat v budování společné marketingové prezentace - značky 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje

Cíl opatření	Najít nové způsoby marketingové prezentace organizací a kulturních turistických cílů v jejich správě a posílit spolupráci v této oblasti
Aktivity	• realizovat marketingové aktivity k propagaci 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje (propagační materiály, propagační kampaně, věrnostní program a další formy cílené reklamy)

Nositelé	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	• odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Indikátory	• počet marketingových aktivit k propagaci 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje realizovaných v daném kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a oddělení cestovního ruchu KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

3.3.2 Priorita II: Kvalifikovaná péče o sbírky, využívání sbírek pro vědu a výzkum a optimální personální podmínky

Péče o sbírky muzejní povahy patří mezi primární úkoly muzejních institucí a je jedním z hlavních důvodů, proč jsou muzea zřizována. Zajištění optimálních podmínek pro kvalifikovanou péči o sbírky v sobě nese několik požadavků, jež by měla muzejní instituce splňovat. Podmínkou je kvalitní materiální a technické zázemí včetně dostatečného množství depozitárních prostor a dostatečné, uvážlivě a koncepčně investované finanční zdroje, umožňující efektivnější ochranu a rozvoj sbírkových fondů. Samotná péče zahrnuje nejenom pravidelnou kontrolu fyzického stavu sbírkových předmětů zapsaných do sbírky a provádění konzervátorských a restaurátorských zásahů, je-li třeba, ale rovněž získávání nových sbírkových předmětů a vedení sbírkové evidence v I. a II. stupni – v přírůstkových knihách a na inventárních kartách. Efektivnější správu sbírkových fondů umožňují elektronické evidenční systémy, do nichž jsou postupně převáděny všechny záznamy papírově vedené sbírkové evidence. Současným trendem ve správě sbírkových předmětů je digitalizace v širším pojetí. Vedle digitalizace v užším pojetí, zahrnující „pouze“ využívání elektronických evidenčních systému vč. spíše dokumentačního zachycení obrazové podoby předmětu, se jedná o pořízení elektronického obrazového záznamu sbírkového předmětu ve vysokém rozlišení vč. metadat, které umožňuje další zkvalitnění práce se sbírkovým fondem, a to nejen pro interní pracovníky muzea, ale rovněž pro externí badatele a případně pro další instituce muzejního charakteru při přípravě rozsáhlejších výstavních projektů. Tématem je také široká škála dalších možností pro využití pořízených digitálních záznamů a tím i další uplatnění sbírek – od možnosti dálkového přístupu po využití při přípravě virtuálních výstav, v herním průmyslu, v propagaci a marketingu ad. Využívání muzejních sbírek pro studijní a vědecké účely a zpřístupnění sbírkových fondů badatelům patří v souladu s ustanovením muzejního zákona mezi další úkoly institucí spravujících sbírky muzejní povahy.

Pro zajištění optimální péče o sbírkový fond, ale rovněž pro zajištění kvalitních veřejných služeb poskytovaných kulturní institucí, je v neposlední řadě třeba i kvalifikovaný a především motivovaný personál. Kvalitní naplňování účelu, pro který byla instituce zřízena, ve velké míře spočívá právě na zaměstnancích, jejich odbornosti a snaze pečovat o další rozvoj instituce. Pracovníci kulturních institucí jsou také těmi, kdo reprezentují tyto organizace na veřejnosti, na kvalitě jejich práce proto stojí a padá úspěšnost jejich činnosti. V zájmu zřizovatele a vedení instituce by proto měla být i adekvátní péče o zaměstnance, nalezení vhodných způsobů jejich motivace, snaha o neustálé zvyšování jejich kvalifikovanosti a kompetencí pro výkon práce nebo vyhodnocování odpovídajícího personálního obsazení a finančního ohodnocení.

Provázanost Priority II na relevantní strategické dokumenty na celostátní a regionální úrovni

Ochrana a péče o movité kulturní dědictví patří mezi záměry Státní kulturní politiky v rámci priority Uchování kulturního dědictví. Vytváření optimálních ekonomických, bezpečnostních a technických podmínek pro péči o sbírkový fond a zlepšení systematické péče o sbírky řadí mezi cíle státní politiky ve vztahu k veřejným muzeím a galeriím i Konceptce muzejnictví.

Významným tématem obou těchto koncepcí zpracovaných na úrovni České republiky je digitalizace. Státní kulturní politika hovoří o digitalizaci obsahů uložených v muzeích a galeriích zejména ve vztahu k rozvoji kulturních a kreativních průmyslů, které mají potenciál přispět k rozvoji hospodářství v regionu a jeho konkurenceschopnosti, a v rámci širšího konceptu eCulture. Digitalizace sbírek dle Konceptce muzejnictví je z hlediska infrastruktury „zásadním úkolem“ a vedle evidenčních účelů představuje také „nejlepší možnou cestu k rozšíření prostoru pro interinstitucionální a mezinárodní spolupráci“.⁵ K potřebě digitalizace kulturního dědictví se vyjadřuje také Strategie Evropa 2020, shrnující hlavní hospodářskou reformní agendu EU. Iniciativa *Digitální program pro Evropu* je zahrnuta pod prioritu *Inteligentní růst*, tj. prioritu definovanou s cílem dosažení hospodářského růstu a zaměstnanosti využitím znalostní ekonomiky a inovací.

V Konceptci muzejnictví je rovněž akcentován význam vědeckovýzkumných aktivit muzeí. Zdůrazněna je specifičnost muzeí jakožto výzkumných institucí, které pracují s autentickými doklady minulosti, tedy sbírkovými předměty. Adekvátní odborné zpracování sbírkového fondu a jeho publikační zhodnocení je podmínkou pro plnohodnotnou účast muzeí na spolupráci v oblasti vědy a výzkumu na národní i mezinárodní úrovni, a tedy naplňování jednoho z hlavních účelů, pro něž byla muzea zřízena. Dalším z hlavních témat Konceptce muzejnictví je zvýšení efektivity při nakládání s veřejnými finančními zdroji v muzeích. K němu může přispět jednak prohlubování vzájemné spolupráce mezi muzejními institucemi při přípravě a propagaci výstavních projektů, jednak intenzivnější využívání institutu dobrovolnictví a fenoménu donátorství.

Pro řešení problémů identifikovaných v oblasti témat souvisejících se zajištěním péče o sbírkový fond, vědecko-výzkumnou činností a personálními otázkami a pro naplnění Priority II byla navržena realizace níže uvedených konkrétních opatření:

Opatření II.a: Evidence sbírkových předmětů - zápis předmětů do elektronické evidence a kontrola dřívějších evidenčních záznamů

Cíl opatření	Zlepšit technologické, personální a finanční podmínky pro práci se sbírkami muzejní povahy a pro využití sbírek ve vědě a výzkumu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • projednat pozitiva a negativa přechodu na jednotný systém pro elektronickou evidenci sbírkových předmětů • zaměřit se na přepis písemných evidenčních záznamů do elektronických evidenčních systémů • zaměřit se na kontrolu správnosti evidenčních záznamů, zjm. prvozápisů
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odbor informatiky KrÚ JMK • odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Zlínského kraje
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • celkový % podíl evidenčních čísel sbírkových předmětů vedených v elektronické evidenci vůči celkovému počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů sbírky • celkový počet jednání zaměřených na problematiku sjednocení sbírkových evidenčních systémů (na úrovni zřizovatel-muzea)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.b: Navrhnout koncepční řešení zálohování a ukládání elektronických dat ve spolupráci s JMK

Cíl opatření	Zlepšit technologické, personální a finanční podmínky pro práci se sbírkami muzejní povahy a pro využití sbírek ve vědě a výzkumu
---------------------	---

⁵ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Konceptce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. S. 20, 49–50.

Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • ve spolupráci s odborem informatiky KrÚ JMK projednat možnosti centrálního ukládání a zálohování elektronických dat • zavést koncepční řešení ukládání a zálohování elektronických dat vzniklých z činnosti kulturních institucí (zjm. elektronické evidenční záznamy vč. obrazových záznamů - produktu digitalizace sbírkových předmětů)
Nositelé	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odbor informatiky KrÚ JMK • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet jednání zaměřených na problematiku zálohování a ukládání elektronických dat (na úrovni zřizovatel-muzea)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru informatiky KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.c: Vytvořit plány digitalizace krajských muzejních sbírek (vč. plánu zpřístupnění dat a jejich využití v rámci propagace JMK)

Cíl opatření	Zlepšit technologické, personální a finanční podmínky pro práci se sbírkami muzejní povahy a pro využití sbírek ve vědě a výzkumu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření návrhu jednotné struktury pro plány digitalizace sbírkových fondů spravovaných krajem zřizovanými muzei ze strany odvětvového odboru KrÚ JMK • vytvoření plánů digitalizace sbírkových fondů spravovaných krajem zřizovanými muzei, kde budou stanoveny priority jednotlivých muzeí • vytvoření jednotné koncepce digitalizace krajských muzejních sbírek vč. plánu zpřístupnění elektronických dat a jejich využití v rámci propagace JMK
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odbor investic KrÚ JMK • Moravská zemská knihovna
Indikátory	• celkový počet muzeí disponujících vlastním plánem digitalizace jimi spravovaných muzejních sbírek
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru informatiky KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.d: Posílit vědecko-výzkumnou úroveň odborných pracovišť organizací vč. vydávaných publikací (mj. prohloubením spolupráce s odbornými institucemi - konzultace a zapojení do širšího vědeckého plánu, vč. ÚAPP)

Cíl opatření	Zlepšit technologické, personální a finanční podmínky pro práci se sbírkami muzejní povahy a pro využití sbírek ve vědě a výzkumu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • navázat, popř. prohloubit spolupráci odborných pracovišť s odbornými institucemi při realizaci vědecko-výzkumných projektů, konzultovat s nimi vědecko-výzkumnou činnost a zapojit tuto činnost do širších výzkumných plánů • posílit spolupráci konzervátorských pracovišť s relevantními odbornými institucemi (Moravské zemské muzeum, Technické muzeum v Brně atd.)
Nositelé	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odborné instituce (státní muzea se sídlem v JMK, univerzitní pracoviště, Moravská zemská knihovna, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. ad.)
Indikátory	• počet vědecko-výzkumných projektů (vč. výstupů vědecko-výzkumné práce) realizovaných ve spolupráci s odbornými institucemi (státní muzea se sídlem v JMK, univerzitní pracoviště, Moravská zemská knihovna, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. ad.) v daném kalendářním roce

Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), dotčené odborné instituce
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.e: Posílit snahu o vícezdrojové financování činnosti

Cíl opatření	Optimalizovat financování organizací s ohledem na finanční možnosti organizací a zřizovatele
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • využívání veškerých dotačních možností pro spolufinancování činnosti kulturních institucí (veřejné finanční prostředky - státní rozpočet, rozpočty dalších územních samosprávných celků, fondy EU - IROP, Interreg, OPŽP, fondy EHP/Norska; finanční prostředky soukromoprávních subjektů) • spolupráce odvětvového odboru KrÚ JMK při vyhledávání dotačních možností • rozšířit aktivity, jejichž cílem je posílení výnosů z vlastní činnosti (např. rozšíření nabídky atraktivních propagačních předmětů a dalších propagačních materiálů, rozšíření nabídky zpoplatněných doprovodných programů, efektivnější využívání vhodných prostor ke krátkodobým nebo dlouhodobým pronájmům, namísto volného vstupného na vybrané typy akcí zavést dobrovolné vstupné atd.)
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odbor investic KrÚ JMK • odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK
Indikátory	• absolutní výše finančních prostředků získaných v kalendářním roce kulturními institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem mimo rozpočet zřizovatele (investiční i provozní prostředky, granty a dotace i finanční dary; vyjma příjmů z vlastní činnosti)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.f: Vybudovat nové depozitární prostory a provést úpravy stávajících depozitárních prostor (modernizace, vč. vybavení a zabezpečení)

Cíl opatření	Zvýšit bezpečnost uložení sbírek muzejní povahy
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • vybudovat nový depozitář Masarykova muzea a Galerie • vybudovat nový depozitář a badatelnu Muzea regionu Boskovicka • zahájit realizaci projektu na rekonstrukci Galerie • zajistit nové prostory pro depozitáře s nedostatečnou kapacitou a/nebo nevhodnými klimatickými podmínkami či stavebními dispozicemi • průběžně dle potřeby pořizovat nové vybavení depozitářů, které zvýší bezpečnost uložení předmětů a zefektivní práci se sbírkou • v jednotlivých muzeích zřídit příruční a operační depozitáře s požadovanými úložnými podmínkami
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • Jihomoravský kraj • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK • odbor investic KrÚ JMK • vlastníci nemovitostí využívaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem
Indikátory	• počet investičních projektů zaměřených na zvýšení zabezpečení uložení předmětů v depozitářích realizovaných v daném kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí, státní rozpočet (Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.g: Zajistit dostatečné a vhodně nastavené personální podmínky pro kvalifikovanou péči o sbírky (zřídit nezbytné pracovní pozice, provést vnitřní audit a optimalizovat současné nastavení pracovních náplní zaměstnanců, zjm. u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou)

Cíl opatření	Optimalizovat personální podmínky pro práci zaměstnanců organizací vč. nastavení vhodných způsobů motivace
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem provést důkladnou interní analýzu za účelem zjištění časového vytížení pracovníků a optimalizovat současné nastavení pracovních náplní zaměstnanců, zjm. u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou • v návaznosti na provedenou analýzu identifikovat a vytvořit pracovní pozice nezbytné pro další zajištění a zkvalitnění činnosti organizací
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	-
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • počet nově zřízených/navýšených pracovních úvazků v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem v daném kalendářním roce • počet dobrovolníků, kteří se v daném kalendářním roce podíleli na činnosti kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.h: Zvýšit možnosti ředitelů organizací motivovat pracovníky platovým ohodnocením a nastavit nové způsoby motivace mimoplatovými metodami (benefity, posilování kvalifikovanosti personálu ad.)

Cíl opatření	Optimalizovat personální podmínky pro práci zaměstnanců organizací vč. nastavení vhodných způsobů motivace
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • efektivní využívání fondů odměn muzeí a finančních prostředků určených na platy pro ohodnocování zaměstnanců za mimořádné pracovní výkony • v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem provést důkladnou interní analýzu za účelem zjištění adekvátního zařazení pracovníků do tarifních tříd, tj. provést srovnání skutečné pracovní náplně s Katalogem prací – sjednocení zařazení a pozic v jednotlivých muzeích – podmínka relevantního srovnání a hodnocení • zajistit kompenzování zákonného zvyšování platových tarifů zaměstnanců v rozpočtech organizací - navyšovat objem prostředků na platy a bezúčelové provozní prostředky poskytované muzeím z rozpočtu zřizovatele s ohledem na zákonné zvyšování platových tarifů a postup zaměstnanců v platových stupních • rozšíření a zatraktivnění nabídky zaměstnaneckých benefitů (stravenky, dovolená, pojištění, sick days ad.) • rozšíření možností pro další vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců - umožnění účasti v jazykových kurzech a dalších specializovaných vzdělávacích oborových kurzech a seminářích, účasti na zahraničních oborových konferencích, zapojení muzea do mezinárodních projektů ad. a především vzájemná pracovní setkávání odborných pracovníků a šíření příkladů dobré praxe
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • Jihomoravský kraj • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	• odbor ekonomický KrÚ JMK
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • absolutní výše finančních prostředků vyplacená na nenárokové složky platů v kalendářním roce v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem • celkový počet mimoplatových benefitů pro zaměstnance v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), fondy odměn kulturních institucí
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření II.i: Zaměřit se na další vzdělávání zaměstnanců kulturních institucí, zjm. v oblastech marketingu a marketingové komunikace, styku s veřejností, jazykové vybavenosti a muzejnictví (nových trendů ve způsobech prezentace)

Cíl opatření	Optimalizovat personální podmínky pro práci zaměstnanců organizací vč. nastavení vhodných způsobů motivace
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně vyhledávat vzdělávací příležitosti pro doplnění/rozšíření kvalifikace pracovníků kulturních institucí a vytvořit podmínky (personální, finanční...) pro účast na nich • realizovat společná setkávání pro průvodce, edukátory a pracovníky PR jednotlivých organizací
Nositelé	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Indikátory	• počet školení, kurzů, seminářů, workshopů atd., kterých se v daném kalendářním roce zúčastnili pracovníci kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem za účelem zvýšení kvalifikace pro výkon profese
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

3.3.3 Priorita III: Kvalitní, rozmanitá a atraktivní nabídka veřejných kulturních a vzdělávacích služeb pro všechny skupiny obyvatel

Muzeum je institucí trvale uchováající sbírky muzejní povahy, jež v souvislosti s těmito sbírkami dle zákona o ochraně sbírek zároveň poskytuje vybrané veřejně prospěšné služby. Tyto služby „slouží k uspokojování kulturních, výchovných, vzdělávacích a informačních služeb veřejnosti“.⁶ Účelem poskytovaných veřejných služeb zpravidla není dosažení zisku, proto je činnost muzeí zcela nebo převážně financována z veřejných finančních prostředků. Poskytované veřejné služby jsou dále muzejním zákonem specifikovány jako služby spočívající ve zpřístupňování a využívání sbírek v rámci prezentační činnosti.⁷ Prezentační aktivity zahrnují veškerou činnost, která je směřována k odborné i laické veřejnosti. Vedle expozic a výstav čerpajících se sbírkového fondu muzeí nebo výstav zapůjčených sem patří rovněž zjm. doprovodné programy, kulturní akce, workshopy a dílny, komentované prohlídky, odborné příspěvky pracovníků na konferencích a seminářích nebo publikační činnost. Pro vybraná muzea, kam jsou řazena i muzea zřizovaná územními samosprávnými celky, jsou nadto muzejním zákonem definovány standardy, které jsou tato muzea povinna naplňovat.⁸ Standardy určují rozsah a strukturu veřejných služeb zaručující územní, časovou, ekonomickou a fyzickou dostupnost muzeí.

Pro zajištění konkurenceschopnosti a přitažlivosti muzeí pro návštěvníky je třeba v souvislosti s muzejním výstavnictvím neustále sledovat a následovat požadavky moderní doby. Architektonická a výtvarná podoba expozic a výstav by měla nejen přispívat k lepšímu porozumění sdělovaného tématu, ale měla by také odpovídat současným estetickým trendům. Prezentační aktivity muzeí ztrácejí svou atraktivitu využíváním zastaralého a již nefunkčního výstavního vybavení, které často omezuje možnosti pro atraktivní a sdělné zachycení vystavovaného tématu. Vzhledem k těmto skutečnostem je třeba přistupovat k pravidelným obnovám a repasím stálých expozic, případně k budováním expozic zcela nových. Specifičnost muzejního výstavnictví tkví v unikátní možnosti využít v prezentační činnosti autentické sbírkové předměty z oblasti společenských i přírodních věd. Zapojení vlastních sbírkových předmětů do výstavních aktivit muzeí by proto mělo být využíváno v co největší možné míře.

⁶ §2 odst. 5 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck – online [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20].

⁷ Tamtéž, §2 odst. 6.

⁸ Tamtéž, §2 odst. 7.

Mezi standardy časové dostupnosti patří vedle zpřístupnění muzejních sbírek formou muzejních výstav rovněž každoroční pořádání muzejních programů určených široké veřejnosti, „včetně specifických skupin návštěvníků, například dětí a mládeže, osob se zdravotním postižením, seniorů, národnostních menšin (...)“.⁹ Jako standard ekonomické dostupnosti je definováno poskytování zlevněného, skupinového nebo volného vstupného pro vybrané skupiny návštěvníků (školní skupiny, seniory, osoby se zdravotním postižením). Pro zajištění standardu fyzické dostupnosti je třeba v muzeích přijmout opatření, která odstraní architektonické a jiné bariéry, znemožňující určitým skupinám návštěvníků užívání standardizovaných veřejných služeb. Hvězdárna Veselí nad Moravou nepodléhá zákonu o ochraně sbírek, a tudíž není povinna poskytovat ani definované veřejné služby. Náplň její činnosti, již je poskytování vzdělávacích, kulturních a informačních služeb, je však daná zřizovací listinou.

Kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem by v návaznosti na výše uvedené měly být dostupné všem občanům bez rozdílu, a to jak ekonomicky, tak časově i fyzicky, a neměly by svou činností působit diskriminačně ve vztahu k žádným skupinám obyvatel. Zajištění fyzické dostupnosti všech budov, v nichž probíhají kulturní a prezentační aktivity, je problematické z hlediska památkové ochrany velké části využívaných nemovitostí a s tím spojenými omezeními při provádění stavebních úprav. Kvalita v poskytování veřejných služeb však není určována a formována pouze ustanoveními zákona, ale měla by rovněž reflektovat potřeby a preference návštěvníků. Očekávání návštěvníků na kvalitu poskytovaných služeb často odpovídají velikosti a věhlasu instituce, kterou hodlají navštívit. Od relativně velkých institucí, jakými jsou krajem zřizované instituce, je očekávána určitá míra komfortu v zázemí pro návštěvníky a v doplňkových službách. Zvýšená očekávání jsou kladena i na personál muzea, který přichází s návštěvníky do kontaktu.

Do Priority III bylo rovněž zahrnuto poskytování vzdělávacích služeb, které dle zřizovacích listin patří mezi hlavní předměty činnosti krajem zřizovaných kulturních institucí.¹⁰ Aktivní role kulturních institucí v systému formálního i neformálního vzdělávání patří mezi stále častěji skloňované a obecně očekávané výstupy činnosti těchto institucí. Muzea jsou díky unikátním sbírkám autentických předmětů z oborů přírodních i společenských věd jedinečným a nenahraditelným místem pro získávání a osvojování nových poznatků. Hvězdárna je díky svému technickému vybavení atraktivním a poutavým způsobem schopna zprostředkovat dosavadní lidské poznání o kosmu. Jako forma názorné a zážitkové výuky jsou speciální vzdělávací programy připravované kulturními institucemi často využívány školními pedagogy jako doplněk nad rámec formální výuky, nežádka jsou však vyhledávány např. i seniory nebo rodinami s dětmi v rámci volnočasových aktivit. Prohlubování a rozšiřování nabídky v této oblasti také disponuje významným potenciálem pro získání nového publika a zvýšení návštěvnosti kulturních institucí.

Provázanost Priority III na relevantní strategické dokumenty na celostátní a regionální úrovni

Oblasti poskytování veřejných kulturních služeb a zajištění standardů dostupnosti kulturních institucí věnuje velkou pozornost Státní kulturní politika. V rámci záměru *Podporovat rozvoj kulturních dovedností a znalostí celé populace* definuje opatření, jejichž cílem je lepší přístup ke kulturnímu dědictví (a to mj. prostřednictvím zavedení bezplatného vstupu do vybraných státních muzeí a galerií), usnadnění přístupu seniorů, znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám, a to jak přístupu fyzického, tak psychologického, nebo účinnější zapojení kulturních institucí do systému vzdělávání zejména dětí, mládeže a příslušníků skupin ohrožených sociálním vyloučením, „u nichž může pozitivně

⁹ Tamtéž, §10a odst. 2 písm. b).

¹⁰ „Hlavním účelem příspěvkové organizace je zajišťování úkolů v oblasti kultury (...) a poskytovat služby pro výchovné, vzdělávací, studijní a vědecké účely“ nebo „Předmět činnosti: (...) zajišťování výstavnické, kulturně výchovné, přednáškové, průvodcovské činnosti, pořádání odborných konferencí, symposií, seminářů, kurzů, přednášek, vzdělávacích programů (...)“. Např. Čl. III odst. 1 a 2 písm. i) Zřizovací listiny Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, č.j. JMK 87030/2015 účinné od 1. 7. 2015, schválené usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č 1902/15/Z19.

působit při jejich sociálním začleňování“.¹¹ Státní kulturní politika rovněž zmiňuje jako jeden ze záměrů modernizaci infrastruktury pro poskytování veřejných kulturních služeb, a to nejen realizací stavebních úprav v objektech kulturních institucí, ale rovněž doplněním nebo pořízením nového technického a technologického vybavení vč. informačních zdrojů.¹² Účinnější podpora prezentace kulturního dědictví je v Konceptu muzejnictví řazena mezi hlavní cíle státní politiky v oblasti muzejnictví. Prezentační aktivity koncepce označuje za jedny z nejdůležitějších činností muzeí galerií, a aby je jednotlivé organizace mohly rozvíjet, „je třeba jim vytvořit optimální prostředí zejména po stránce právní a ekonomické“.¹³ Za trvalé cíle je pak touto koncepcí označena podpora muzeí a galerií při zpřístupňování sbírkových předmětů „tak, aby tyto instituce byly schopny své sbírkové předměty prezentovat veřejnosti (...) formou instalace a inovace stálých expozic a krátkodobých výstav (...)“.¹⁴ Roli kulturních institucí v oblasti vzdělávání se věnuje Dlouhodobý záměr vzdělávání ČR, který kulturní instituce zmiňuje především v souvislosti s celoživotním vzděláváním populace v dospělém věku, a to ve vztahu k udržení pozice jedince na trhu práce.

K Prioritě III lze pozorovat vazby i ve strategických dokumentech zpracovaných na regionální úrovni. Strategie rozvoje stanovuje jako jednu z rozvojových priorit Jihomoravského kraje *Kvalitní a odpovídající nabídku veřejných služeb* (Priorita 2). V rámci priority je navržena řada opatření, z nichž dvě se přímo dotýkají rozvoje veřejných služeb pro specifické skupiny obyvatel (senioři, osoby se zdravotním postižením a osoby ohrožené sociálním vyloučením) a další dvě jsou věnovány mj. rozšíření nabídky zájmového a celoživotního vzdělávání a kulturního vyžití (opět s důrazem na propojení oblasti vzdělávání a trhu práce). Podíl kulturních institucí, potažmo muzeí, na realizaci opatření však lze spatřovat pouze nepřímo, neboť nejsou explicitně uvedeny jako spolupracující subjekty. Dále v rámci priority *Kvalitní a odpovídající nabídka veřejných služeb* je formulováno opatření, jehož cílem je zkvalitnění a rozšíření nabídky kulturního vyžití, kam je možné zahrnout i modernizaci stávajících expozic a kvalitnější nabídku v oblasti krátkodobých výstav. Roli kulturních institucí v oblasti vzdělávání se okrajově věnuje strategický dokument Dlouhodobý záměr vzdělávání zpracovaný na krajské úrovni. Vedle formálního vzdělávání se zabývá také celoživotním vzděláváním, a to v kontextu jeho vztahu k zaměstnatelnosti obyvatel, resp. jejich uplatnitelnosti a konkurenceschopnosti na trhu práce. Muzea jsou v dokumentu explicitně zmíněna nikoliv v souvislosti s možnostmi celoživotního vzdělávání, ale jako subjekty spolupracující se školami při realizaci projektové výuky a při pořádání seminářů a workshopů zaměřených na rozvoj osobnostních dovedností, díky nimž se jedinec lépe uplatní na trhu práce. Prezentační činnosti a veřejným službám poskytovaným kulturními institucemi věnuje pozornost i Program CR. V rámci priority zaměřené na synergické aktivity regionálního rozvoje zaměřené na cestovní ruch formuluje opatření *Rozvoj kultury a památek*, jehož cílem je mj. zlepšení dostupnosti a přístupnosti expozic nebo rozšíření nabídky a programů dle cílových skupin návštěvníků.¹⁵ Explicitně je v tomto strategickém dokumentu pak zmíněna nutnost budování „interaktivních muzeí“. Kvalitní turistické infrastruktury a služeb má být dosaženo prostřednictvím realizace opatření *Zkvalitňování základní infrastruktury cestovního ruchu a budování a modernizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu*, jehož cílem je mj. „budovat nová zařízení dle současných a budoucích trendů“ vč. interaktivních muzeí.¹⁶

¹¹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. IV. Důvodová zpráva. S. 14–16.

¹² Tamtéž, s. 18–20.

¹³ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Konceptce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. S. 43.

¹⁴ Tamtéž, s. 6.

¹⁵ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014. Návrhová část, s. 21.

¹⁶ Tamtéž, s. 14.

Pro řešení problémů identifikovaných v oblasti témat souvisejících s nabídkou veřejných kulturních a vzdělávacích služeb pro všechny skupiny obyvatel a pro naplnění Priority III byla navržena realizace níže uvedených konkrétních opatření:

Opatření III.a: Modernizovat expozice vybudované před rokem 2000 a zvýšit atraktivitu stávajících stálých expozic i krátkodobých výstav (vč. posílení interaktivity a posílení možností selfguided prohlídek)

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • zpracování ideových záměrů a projektových dokumentací na modernizaci/vybudování nových expozic – zapracovat do zásobníků investičních akcí a střednědobých plánů rozvoje • modernizace expozic vybudovaných před rokem 2000 (komplexní repase - obměna inventáře, doplnění expozice o interaktivní prvky, obměna obsahové náplně dle nejnovějších vědeckých poznatků, obměna exponátů atd.) • nahrazení novými expozicemi expozice vybudované před rokem 2000 • revidovat všechny expozice s průvodcem a prověřit možnost zavedení prohlídek pouze pod dohledem kurátora – průvodce zachovat jako službu na vyžádání (diferencovat dle charakteru skupiny a propojit se stávajícími edukačními programy) • vytvořit plán na posílení interaktivních prvků ve výstavních aktivitách v jednotlivých muzeích, který bude součástí střednědobé koncepce prezentační činnosti • zavést bezdrátový internet (wi-fi) ve všech veřejně přístupných budovách muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem (mj. v souvislosti s možností zavedení QR kódů), mobilních prezentačních aplikací a základů pro možnosti zavádění virtuální, či rozšířené reality • v souladu s koncepcemi prezentace jednotlivých muzeí se u sezónních výstav zaměřit na kvalitu prezentace namísto kvantity
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem • Jihomoravský kraj
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK • odbor investic KrÚ JMK • vlastníci nemovitostí využívaných muzeí zřizovanými Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet zmodernizovaných/nově vybudovaných expozic v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem namísto expozic vybudovaných před rokem 2000
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím, v rámci investičních fondů muzeí), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.b: Budovat nové expozice s jasnou tematickou profilací, v nichž budou akcentována specifika jednotlivých regionů a sbírek

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • určit specifická, unikátní témata jednotlivých organizací (resp. poboček/pracovišť), která jsou významná pro místo působení muzea a region nebo specifická témata zastoupená ve sbírkách, a která dosud nebyla prezentována (např. Vojenství a armáda, Biskupská residence - Muzeum Vyškovska, dějiny města Znojma, rotunda sv. Kateřiny- Jihomoravské muzeum, duchovní dědictví Boskovicka, Židovské město, Kolébka rodu pánů z Boskovic - Muzeum regionu Boskovicka, Kolébka Liechtensteinů a Residence Dietrichsteinů – Regionální muzeum v Mikulově, Folklor, kroje a tradiční řemesla – Kyjov, TGM – Masarykovo muzeum v Hodoníně, Moravský kras – Muzeum Blanenska, Historická role klášterů na Moravě, Napoleonika, Moravský Manchester a industrializace Moravy, Alfons Mucha – Muzeum Brněnska ad.) • zpracování ideových záměrů a projektových dokumentací na realizaci nových expozic zaměřených na tato témata • fyzická realizace nových expozic • prověřit možnosti realizace projektu Krajské výstavní síně (prostory, předpokládané náklady ad.) – spolupráce s Muzeem města Brna, popř. Moravskou galerií, spolupráce s odborem školství KrÚ JMK – Projekt prezentace tradičních řemesel – Česká 11
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem • Jihomoravský kraj • odvětvový odbor KrÚ JMK

Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odbor investic KrÚ JMK • vlastníci nemovitostí využívaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem
Indikátory	• celkový počet nově vybudovaných expozic zaměřených na dosud neprezentovaná témata
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím, v rámci investičních fondů muzeí), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí, státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.c: Posílit význam památkových objektů (sídel muzeí) v prezentačních aktivitách

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • využívat k prezentaci sídelní památkové objekty jako mnohdy jedny z nejcennějších muzejních exponátů • ve vědecko-výzkumné činnosti a návazně v prezentačních aktivitách zaměřit pozornost na prostory, v nichž muzeum sídlí (architektura, historie, osoby spjaté s budovou - často kulturní památkou) • zohlednit témata spojená s kulturní památkou při přípravě každoročních výstavních/prezentačních plánů – nejen hmotné, ale i nehmotné památky (Znojemská Libuše, Mikulčické monoxylly, Masarykův náhon, Znojemské lapidárium a Louka – osobnosti Wankel, Absolon, rajhradští opati, architekt Fanta, olomoučtí biskupové ve Vyškově, kardinál Dietrichstein, Šmu'el Šmelke ben Hirš ha-Levi Horovic atd. • v případě muzeí sídlících v pronajatých prostorách církevních řádů, měst a židovské obce zvážit možnost posílení spolupráce v prezentaci - využití znalostí, zkušeností, předávané "historické paměti" (v případě zájmu druhé strany)
Nositelé	• muzea zřizovaná Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Indikátory	• počet prezentačních výstupů realizovaných v kalendářním roce, jejichž významnou součástí jsou témata spojená s památkovým objektem, v nichž muzeum sídlí
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.d: Zajistit, aby prezentační činnost reflektovala preference a potřeby návštěvníků (vč. nastavení vhodných způsobů evaluace)

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření a zavedení účinných metod pro zjišťování zpětné vazby na aktivity kulturní instituce od návštěvníků (celková spokojenost s poskytovanými veřejnými službami, způsobem zpracování, obsahem a sdělností výstavních aktivit muzea vč. doprovodných programů ad.), využití Facebooku a dalších sociálních sítí • v jednotlivých kulturních institucích pověřit pracovníky odpovědné za realizaci aktivit za účelem zjišťování názorů a potřeb návštěvníků vč. nastavení systému kontroly • zjištěné skutečnosti průběžně analyzovat, převést do střednědobých plánů rozvoje a dle možností na základě zjištění přizpůsobovat a upravovat služby poskytované návštěvníkům
Nositelé	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odbor informatiky KrÚ JMK
Indikátory	• počet účinných metod pro zjišťování zpětné vazby ze strany návštěvníků realizovaných v kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.e: Zajistit maximální využití sbírkového fondu ve výstavních a dalších prezentačních aktivitách muzeí

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu současných expozic, krátkodobých výstav a doprovodných kulturních programů
---------------------	---

Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> realizace autorských výstav tematicky zaměřených na témata spojená s odbornou činností muzea v muzeích zřízených Jihomoravským krajem s cílem maximálního výtěžení potenciálu vlastního sbírkového fondu, výběr na základě předchozí důkladné rešerše navrhovaných témat realizace dalších projektů s cílem zpřístupnění sbírkového fondu muzea veřejnosti (vydávání tematických publikací, digitalizace a dálkové zpřístupnění sbírkových předmětů, expozic a výstav, realizace speciálních kulturně-výchovných programů ad.)
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> muzea zřízená Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	-
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> počet prezentačních projektů realizovaných v kalendářním roce, které zpřístupnily sbírkový fond muzea veřejnosti (alespoň 1 sbírkový předmět spravovaného sbírkového fondu) - expozice, výstavy, publikace doprovodné programy - přednášky a jiná kulturně-výchovná činnost, webové aplikace pro dálkový přístup ad.
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím), státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.f: Vytvořit programovou nabídku specializovanou na různorodé skupiny návštěvníků, především návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu organizací pro různorodé skupiny návštěvníků
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> rozšířit/přizpůsobit nabídku doprovodných programů (vzdělávací programy, kulturní akce, workshopy a tvořivé dílny, semináře ad.) především o programy určené pro návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami (se sluchový, zrakovým, pohybovým aj. fyzickým znevýhodněním, s mentálním postižením atd.) a další skupiny obyvatel (senioři, rodiny s dětmi, osoby ohrožené sociálním vyloučením ad.) rozšířit nabídku výstav alespoň částečně přizpůsobených návštěvníkům se specifickými vzdělávacími potřebami
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> kulturní instituce zřízené Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> Metodické centrum muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu organizace zaměřené na práci s klienty se specifickými vzdělávacími potřebami
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> počet výstav a doprovodných programů určených pro návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami realizovaných v daném kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.g: Zajistit prohloubení kompetencí pracovníků kulturních institucí pro práci s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu organizací pro různorodé skupiny návštěvníků
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> účast vybraných zaměstnanců kulturních institucí na speciálních školeních zaměřených na práci muzejního personálu s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami konzultace nabízených služeb a způsobu komunikace s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami s Metodickým centrem muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu nebo jiným odborným pracovištěm zaměřeným na klienty se specifickými vzdělávacími potřebami
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> kulturní instituce zřízené Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> Metodické centrum muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu organizace zaměřené na práci s klienty se specifickými vzdělávacími potřebami odbor sociálních věcí KrÚ JMK a oddělení tiskové odboru kancelář hejtmana KrÚ JMK
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet zaměstnanců kulturních institucí zřízených JMK, kteří byli proškoleni v oblasti práce s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami (účast na školení/vzdělávací akci, konzultace s kompetentním pracovníkem odborné instituce zabývající se metodikou práce s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami...)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025

Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části
--------------------------	---

Opatření III.h: Zvýšit atraktivitu nabídky vzdělávacích programů určených pro školní skupiny (vč. zařazení do ŠVP a prohloubení spolupráce organizací a škol centrálně ve spolupráci s JMK)

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu organizací pro různorodé skupiny návštěvníků
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat se školami při přípravě edukačních programů pro jejich využití v rámci systému formálního vzdělávání - školní výuky (jednání zejména na úrovni muzejní pedagog - pedagog) • vytvořit/rozšířit programovou nabídku vzdělávacích programů pro školy se zaměřením na naplňování cílů rámcových vzdělávacích programů • ve spolupráci se zřizovatelem jednat o možnosti zařazení edukačních programů kulturních institucí do školních vzdělávacích programů (jednání na úrovni vedení organizací) - koordinace a zprostředkování jednání ze strany zřizovatele, aktivita ve vztahu k projektu téhož zaměření, realizovaného ve spolupráci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Metodické centrum muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu • školy v územní působnosti kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem • odbor školství KrÚ JMK
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • počet druhů doprovodných programů v nabídce kulturních institucí určených pro školní skupiny a skupiny předškolní mládeže v daném kalendářním roce • celkový počet jednání zaměřených na možnost zařazení edukačních programů kulturních institucí do ŠVP školských zařízení v JMK
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.i: Efektivnější zapojení kulturních institucí do systému volnočasového a celoživotního vzdělávání populace

Cíl opatření	Zvýšit atraktivitu organizací pro různorodé skupiny návštěvníků
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat s organizacemi zabývajícími se nabídkou volnočasových aktivit pro děti a mládež a aktivit celoživotního vzdělávání pro skupiny dospělé populace (vč. seniorů a nezaměstnaných) při přípravě programů, workshopů, seminářů a kurzů s tematikou související s náplní činnosti kulturní instituce • vytvořit/rozšířit programovou nabídku programů zaměřených na volnočasovou činnost dětí a mládeže a na celoživotní vzdělávání dospělé populace
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • Metodické centrum muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu • školy, školská zařízení a další organizace poskytující služby v oblasti zájmového a dalšího vzdělávání v územní působnosti muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • počet doprovodných programů v kulturních institucích v oblasti volnočasových aktivit dětí a mládeže a v oblasti dalšího vzdělávání dospělé populace realizovaných v daném kalendářním roce • počet účastníků těchto programů
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.j: Vytvořit víceleté plány postupné modernizace návštěvnické infrastruktury (vč. dobudování parkovišť, přístupových cest, klimatizace, sociálního zázemí, a především informačních systémů, fyzické dostupnosti muzeí pro hendikepované)

Cíl opatření	Zkvalitnit, zmodernizovat, popř. vybudovat zázemí pro návštěvníky
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • v návaznosti na stávající plány rozvoje vytvořit plány/projekty modernizace návštěvnické infrastruktury v jednotlivých kulturních institucích (díličí nebo komplexní) vč. předpokládaného harmonogramu • aktivně vyhledávat možnosti spolufinancování těchto projektů z národních a evropských dotačních programů
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem

Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • odvětvový odbor KrÚ JMK • odbor investic KrÚ JMK
Indikátory	• celkový počet projektů (dílčích nebo komplexních) týkajících se modernizace návštěvnické infrastruktury kulturních institucí zřizovaných JMK realizovaných ve sledovaném období
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření III.k: Najít řešení nevyhovujících přístupových komunikací a zkvalitnit provozní a návštěvnické zázemí Hvězdárny

Cíl opatření	Zkvalitnit, zmodernizovat, popř. vybudovat zázemí pro návštěvníky
Aktivita	<ul style="list-style-type: none"> • ve spolupráci s JMK jako zřizovatelem otevřít jednání s Městem Veselí nad Moravou o možnosti vybudování nových vyhovujících přístupových cest k hvězdárně - koordinace a zprostředkování jednání a účast na jednáních ze strany zřizovatele • dokončení převodu pozemků využívaných hvězdárnou od Státního pozemkového úřadu do vlastnictví JMK a následné předání těchto pozemků k hospodaření hvězdárně • následné vybudování zdroje pitné a užitkové vody a vytvoření projektu na modernizaci areálu hvězdárny
Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • Hvězdárna Veselí nad Moravou • Jihomoravský kraj • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	• odbor majetkový KrÚ JMK
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • celkový počet jednání uskutečněných mezi městem Veselí nad Moravou, JMK a hvězdárnou ve věci přístupových komunikací ke hvězdárně • celkový počet vytvořených projektů na modernizaci areálu hvězdárny (provozního i návštěvnického zázemí)
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných Hvězdárně Veselí nad Moravou)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

3.3.4 Priorita IV: Koordinovaná kulturní nabídka zapojená do cestovního ruchu regionu a do komunitního a společenského života v místě svého působení

Cestovní ruch patří mezi neúspěšnější evropské průmysly a jednou z jeho hlavních hnacích sil je právě kultura.¹⁷ Dle Programu CR patří kulturní turistika mezi dominující formy cestovního ruchu ve většině definovaných turistických oblastí. Mezi nejpobulárnější cíle kulturního turismu patří především historické objekty, jako jsou hrady, zámky a církevní stavby. Tyto objekty jsou často sídlem kulturních institucí. Vedle architektonické hodnoty samotných budov však mají kulturní instituce velký potenciál nabídnout v rámci cestovního ruchu i rozsáhlou škálu dalších atraktivních témat a doprovodných programů. Podmínkou využití tohoto potenciálu je rozvoj služeb pro turisty, vč. služeb pro cizojazyčné návštěvníky, vytváření cílených marketingových produktů zaměřených na kulturní turismus a kooperace s významnými aktéry cestovního ruchu (Národní památkový ústav, cestovní kanceláře, turistická centra, další potenciální cíle kulturní turistiky v oblasti) při sestavování balíčků služeb. Přínosem efektivnějšího zapojení kulturních institucí do nabídky cestovního ruchu v regionu je nejenom podíl na hospodářské prosperitě v dané lokalitě, ale zároveň ekonomický zisk pro samotnou organizaci, který umožní snížit její finanční závislost na veřejných finančních prostředcích.

¹⁷ EVROPSKÁ KOMISE. *Ekonomika kultury v Evropě (The Economy of Culture in Europe.)*. In: *Evropská komise*. [cit. 2019-09-20]. S. 8.

Druhou oblastí, na kterou je zaměřena Priorita IV, je využití potenciálu kulturních institucí jako přirozených komunitních a kulturních center v obcích pro rozvoj místního kulturního života a posilování sociálních vazeb. Kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem mohou v místě svého působení čerpat z postavení významných institucí, jež je dáno dlouhou historickou tradicí s úzkými vazbami na dějiny a vývoj obce a místní obyvatele. Nejsou pouze stabilním místem, kam se lidé vydávají za kulturou a poznáním, často jsou také přirozenými centry kulturního dění. Za účelem dalšího využití tohoto potenciálu je třeba posilovat vztahy kulturní instituce s místními samosprávami a v obci působícími spolky a dalšími zájmovými organizacemi, a to zejména prostřednictvím vzájemné spolupráce při koordinaci společných akcí, aktivit a projektů. Pro posílení charakteru kulturní instituce jakožto komunitního centra obce by měly organizace využívat všechny dostupné nástroje, tj. především navenek vystupovat jako otevřená a přátelská instituce, v níž jsou vítány všechny skupiny obyvatel bez rozdílu a která nabízí různorodé možnosti pro aktivní trávení volného času, setkávání s lidmi a navazování mezilidských vztahů. Programová nabídka by neměla vynechávat témata, která jsou úzce spojená s obcí, její historií a tradicemi.

Aktivní podíl kulturních institucí na kulturním a komunitním životě obce má potenciál přispět k posilování sociálních vazeb v komunitě, k prohlubování vztahu obyvatel k místu jejich bydliště, k překonávání sociálních problémů, k nimž přispívá i snaha o integraci osob ohrožených sociálním vyloučením či jinak znevýhodněných osob, a tím k rozvoji komunity jako takové.

Do Priority IV byla rovněž zahrnuta ochrana místního archeologického dědictví, která je pro muzea disponující archeologickými pracovišti jedním ze zásadních úkolů dneška. V archeologickém dědictví je uloženo nenahraditelné svědectví o dějinách a původu místního osídlení a jeho ztrátou by mohlo dojít ke ztrátě historické paměti, která patří mezi významné faktory přispívající k posilování k prohlubování vztahu obyvatel k místu bydliště.

Provázanost Priority IV na relevantní strategické dokumenty na celostátní a regionální úrovni

Zapojení kulturních institucí do nabídky cestovního ruchu disponuje velkým potenciálem jednak pro hospodářský rozvoj oblasti, jednak pro ekonomický zisk samotné instituce. Proto je tato problematika v hojně míře zmiňována ve strategických dokumentech celostátní i regionální úrovně, týkajících se obecně regionálních rozvojových témat, i ve strategických dokumentech zaměřených na oblast kultury a muzejnictví.

Jedním z prvořadých záměrů Státní kulturní politiky je zefektivnění dosavadních způsobů využití kulturního dědictví pro cestovní ruch, k němuž by mohlo dojít vybudováním potřebné infrastruktury (vč. rozšíření informačních služeb pro návštěvníky) nebo zapojením inovativních kreativních forem při využívání a prezentaci kulturního dědictví, zaměřených na konkrétní skupiny návštěvníků.¹⁸ Podpora kulturního turismu patří rovněž mezi hlavní cíle definované Konceptí muzejnictví. Koncepte muzejnictví poukazuje na přínosy kulturního turismu jak pro instituce samotné, tak pro rozvoj dané lokality:

„(...) Ještě více než v současnosti tak mohou produkty kulturního turismu přispívat k jeho rozvoji a prosperitě a vymanit se tak z role příjemců finanční podpory převážně z veřejných finančních prostředků. V ekonomii kultury, prosazované Evropskou unií, jsou již nyní zohledňovány kategorie jako schopnost institucí generovat další finanční prostředky, podporovat zaměstnanost a růst HDP. Zapojení institucí do celkových rozvojových projektů lokalit a schopnost kooperovat s ostatními klíčovými aktéry (integrovaná teritoriální investice) je již nyní jedním z ústředních témat dalšího programovacího období strukturálních fondů.“¹⁹

Ze strategických dokumentů Jihomoravského kraje je kulturnímu turismu a jeho rozvojovému potenciálu věnována pozornost zejména v Programu rozvoje a Programu CR. Program rozvoje v rámci

¹⁸ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. IV. Důvodová zpráva. S. 28–29.

¹⁹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Koncepte rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. S. 64.

priority 4: *Konkurenceschopné podnikání* formuluje opatření *Zkvalitnění podmínek pro cestovní ruch* a formuluje aktivitu *Realizace Programu rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020*.²⁰ Program CR jako priority definuje *Efektivní systém marketingu a realizace produktů cestovního ruchu* a *Synergické aktivity regionálního rozvoje s vazbou na cestovní ruch*. Pro dosažení první ze zmíněných priorit je mj. třeba realizovat Opatření 3.2 *Tvorba regionálních a oblastních produktů cestovního ruchu*, které vedle dalšího předpokládá spolupráci různých subjektů veřejné i soukromé sféry při vytváření nabídky turistických produktů a pobytových balíčků. Na kulturní turismus je v rámci druhé z jmenovaných priorit zaměřeno Opatření 4.3 *Rozvoj kultury a památek*, a to s odůvodněním, že „*turistika s nimi [kulturními památkami a atraktivitami] spojená je nosnou částí rozvoje cestovního ruchu v kraji*“.²¹ Mezi cíle opatření je mj. řazen požadavek na propojování kulturních atraktivit a vytváření jejich souborné nabídky.

Vazby ke druhé oblasti, tedy roli kulturních institucí v oblasti komunitního a společenského života obce v místě působení, je možné v případě strategických dokumentů na celostátní úrovni pozorovat především u Státní kulturní politiky. Státní kulturní politika stanovuje jako jeden ze záměrů pro následující období podporovat projekty, které usnadní přístup seniorů, znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám, především pak projekty podporující inkluzi nebo mezikulturní dialog.²² Ze strategických dokumentů Jihomoravského kraje je této problematice okrajově věnována pozornost především v Programu rozvoje. Jako jednu z aktivit v rámci Priority 2 *Zajištění kvality života obyvatel* a Opatření 2.5 *Udržení služeb na venkově* uvádí podporu spolkové a dobrovolnické činnosti, jejímž cílem je zlepšení podmínek pro činnost neziskových organizací a pro dobrovolnickou činnost. Kulturní instituce přispívají k realizaci aktivity aktivní spoluprací s obecními spolky a dalšími místními neziskovými organizacemi. Ať už se jedná o pořádání kulturních akcí případně o poskytování výstavních prostor prezentaci těchto spolků.²³

Pro řešení problémů identifikovaných v oblasti témat souvisejících se zapojením nabídky kulturních institucí do cestovního ruchu v regionu a do kulturního a společenského života v místě působení a pro naplnění Priority IV byla navržena realizace níže uvedených konkrétních opatření:

Opatření IV.a: Navázat spolupráci s lokálními významnými aktéry cestovního ruchu (vč. destinačních agentur) při vytváření regionálních marketingových produktů

Cíl opatření	Zlepšit využívání potenciálu muzeí jako destinací cestovního ruchu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovat témata atraktivní pro regionální kulturní cestovní ruch, spojená s činností kulturních institucí (vyhodnotit potenciál např. témat moderní architektura /Muzeum Brněnska - Vila Löw-Beer/, židovství /Muzeum regionu Boskovicka a Regionální muzeum/, T. G. Masaryk a první československá republika /Masarykovo muzeum/, archeologie a archeoparky (Masarykovo muzeum - Slovanské hradiště v Mikulčicích a Regionální muzeum - Archeopark Pavlov/, napoleonské války /Muzeum Brněnska - Památník Mohyla míru/ ad.) • vytvořit projekty na využití identifikovaných atraktivních témat v rámci kulturního turismu, vč. výpočtu předpokládaných nákladů a označení možných spolupracujících subjektů (a to vč. projektů přeshraniční spolupráce) • zahájit/prohloubit spolupráci s destinačními agenturami v regionu působnosti kulturní instituce a zapojit se do produktů vytvářených místní a lokální destinační organizací CR (oficializovat vztahy a udržovat pravidelná setkání) • ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava, Národním památkovým ústavem a dalšími relevantními institucemi (církve, židovské obce) soustředit nabídku kulturních turistických cílů Jihomoravského kraje na portálu Jižní Morava, který spravuje CCR JMK

²⁰ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 3. 7. 2018. [cit. 2018-09-06]. S. 158-159.

²¹ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014. Návrhová část, s. 21.

²² MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. IV. Důvodová zpráva. S. 15–16.

²³ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 3. 7. 2018. [cit. 2018-09-06]. S. 144.

Nositelé	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK
Spolupracující subjekty	<ul style="list-style-type: none"> • významní aktéři cestovního ruchu v místě působení muzea (destinační agentury, cíle kulturního turismu, turistická informační centra, cestovní kanceláře ad.) • odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK • Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • celkový počet souborných nabídek (balíčků), vč. propagačních materiálů, průvodců ad., vytvořených v rámci nabídky kulturního turismu v regionu ve spolupráci s významnými lokálními aktéry cestovního ruchu • počet jednání mezi zástupci kulturních institucí a regionální destinační agenturou realizovaných v kalendářním roce
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím, v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru regionálního rozvoje), strukturální fondy EU
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření IV.b: Rozvoj služeb pro zahraniční návštěvníky

Cíl opatření	Zlepšit využívání potenciálu muzeí jako destinací cestovního ruchu
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření vícejazyčných (primárně anglických, v příhraničí jazyk sousedního státu) popisů k expozicím nebo doprovodných tištěných materiálů k expozicím v cizích jazycích • u krátkodobých výstav s relevantním tématem vytvoření vícejazyčných (primárně anglických, v příhraničí jazyk sousedního státu) popisů nebo doprovodných tištěných materiálů v cizích jazycích • tvorba propagačních materiálů a dalších prezentačních výstupů kulturních institucí (vč. webových stránek) v mutaci alespoň jednoho cizího jazyka (v příhraničí jazyk sousedního státu) • vytvoření nabídky komentovaných prohlídek v cizích jazycích a pořízení audioprůvodců v cizích jazycích, pokud je to dle návštěvnické struktury relevantní • posílení možností dalšího vzdělávání pracovníků kulturních institucí ve znalosti cizího jazyka (primárně pracovníků přicházejících do přímého kontaktu s návštěvníkem)
Nositelé	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • celkový počet vícejazyčných expozic v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem • počet realizovaných vícejazyčných výstav v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem • celkový počet druhů propagačních materiálů kulturních institucí nebo doprovodných materiálů k expozicím zpracovaných v cizích jazycích • celkový počet kulturních institucí disponujících webovými stránkami v alespoň 2 jazykových mutacích (mimo Čj) • celkový počet zaměstnanců kulturních institucí, kteří přicházejí do kontaktu s návštěvníkem, se znalostí alespoň jednoho cizího jazyka na komunikační úrovni
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření IV.c: Posílit spolupráci kulturních institucí s místními samosprávami, spolky a kulturními zařízeními (knihovny, památkové objekty ...) při pořádání kulturních akcí a při koordinaci dalších prezentačních aktivit a připravovat programy a prezentační aktivity na témata přispívající k prohlubování vztahu obyvatel, zejména dětí a mládeže, k regionu (historické události a osobnosti, vč. nadregionálních témat)

Cíl opatření	Posílit roli organizací v komunitním životě obcí a jeho rozvoji
---------------------	---

Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • přizpůsobit prezentační program kulturní instituce významným kulturním akcím pořádaným v obci (tradiční každoroční kulturní akce, kulturní akce spojené s významným výročí obce nebo s oslavami výročí významných obecních rodáků) - pořádání tematických výstav a doprovodných programů (přednášek apod.), volné zpřístupnění kulturní instituce v den konání akce, spolupráce kulturní instituce při organizaci a koordinaci kulturních akcí ad. • poskytování prostor kulturních institucí pro konání místně významných akcí nebo pro prezentaci aktivit vzešlých z nekomerční činnosti obce nebo tradičních spolků a organizací (vč. škol a školských zařízení) působících v obci za zvýhodněných podmínek • koncipování plánu výstav a doprovodných akcí s ohledem na místo působení kulturní instituce - místní tradice a historii (věnovat se tématům úzce spjatým s minulostí obce, významnými rodáky, tradicemi vč. tradiční lidové kultury ad.)
Nositelé	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• obce a místní organizace a spolky (dle místa působení kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem)
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • počet akcí (výstav, doprovodných programů) realizovaných kulturními institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem ve spolupráci s obcí nebo místními spolky nebo u příležitosti konání místně významné kulturní akce • počet aktivit (kulturních akcí, výstav) realizovaných v prostorách kulturních institucí obcí nebo tradičními spolky a organizacemi (vč. škol a školských zařízení) působícími v obci
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), rozpočty dalších územních samosprávných celků
Doba realizace	průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

Opatření IV.d: Podílet se na ochraně místního archeologického dědictví

Cíl opatření	Posílit roli organizací v komunitním životě obcí a jeho rozvoji
Aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • iniciovat jednání (popř. organizovat odborné semináře a konference) na téma tzv. "detektorářů" (hobby hledačů předmětů uložených pod zemí pomocí detektorů kovů) působících v regionu působnosti muzea za účelem jednak osvěty, jednak účinnější ochrany místního archeologického dědictví (zachycení takto nelegálně vyzvednutých předmětů a zjištění nálezoých okolností)
Nositelé	• muzea zřizovaná Jihomoravským krajem
Spolupracující subjekty	• odvětvový odbor KrÚ JMK
Indikátory	• celkový počet realizovaných jednání s "detektoráři" nebo seminářů a konferencí týkajících se problematiky nelegálního vyhledávání předmětů uložených pod zemí pomocí detektorů kovů
Finanční zdroje	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
Doba realizace	• průběžně, do roku 2025
Projektové záměry	viz souhrnnou tabulku projektových záměrů v implementační části

4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Implementační část je závěrečnou částí strategického dokumentu a je nezbytná pro jeho úspěšnou realizaci, tj. pro naplnění stanovených cílů a uskutečnění plánovaných opatření. Plán implementace nastavuje systém řízení, monitoringu a evaluace naplňování strategického dokumentu a rovněž identifikuje a vyčísluje finanční zdroje potřebné pro realizaci strategie.

Implementační plán strategie zahrnuje několik stěžejních částí stanovených *Metodikou přípravy veřejných strategií*¹ a ve zjednodušené podobě také směrnici 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*.² Podoba struktury implementační části této koncepce byla přizpůsobena oběma dokumentům a při jejím definování byla stejně jako v předchozích částech koncepce zohledněna povaha zpracovávaného strategického dokumentu, tj. že jde o dokument zaměřený na konkrétní a obsahově specifické téma, do jehož přípravy a implementace je zapojen pouze úzký okruh subjektů. Pro zajištění přehlednosti a srozumitelnosti implementační části proto byly některé body stanovené metodikou vypuštěny nebo výrazně zjednodušeny,³ jiné body však zůstaly zachovány i přesto, že jejich rozpracování v implementační části není přímo vyžadováno směrnici.⁴

Plán implementace Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 zahrnuje **nastavení hierarchické struktury prací a řídicí struktury implementace strategie**. Hierarchická struktura prací je zachycena v přehledné tabulce, v níž jsou dle opatření stanovených v návrhové části rozepsány jednotlivé navržené aktivity. K opatřením jsou dle návrhové části přiřazeni nositelé, k aktivitám jsou určeny subjekty odpovědné za jejich realizaci. V tabulce je zároveň ke každému opatření uveden termín realizace, tabulka tedy slouží i jako časový plán implementace koncepce. Řídicí strukturu implementace koncepce zobrazuje schéma, které zachycuje nositele a gestora koncepce, a rovněž stanovené role, odpovědnosti a pravomoci jednotlivých subjektů odpovědných za implementaci koncepce. Nastíněny jsou také mechanismy rozhodovacích a schvalovacích procesů, které jsou dále konkretizovány v rámci nastavení systému monitoringu.

Další částí plánu implementace je **nastavení systému monitoringu naplňování cílů koncepce včetně plánu evaluace a stručného komunikačního plánu**. Cílem nastavení systému monitoringu je „*průběžné vyhodnocování postupu realizace strategie z hlediska dosahování jejich cílů*“.⁵ Stěžejním bodem této části jsou indikátory, formulované pro jednotlivá opatření v návrhové části koncepce. Dobře nastavené indikátory a systém monitoringu přispívají ke včasnému odhalení nedostatečného plnění cílů. V případě, že je tato skutečnost zjištěna v průběhu evaluace implementace, lze strategický dokument aktualizovat v období jeho realizace.⁶ Indikátory jsou uvedeny hierarchicky v jednotné tabulce, v pořadí dle čísla opatření. Součástí systému monitoringu je také nastavení systému podávání zpráv o naplňování koncepce (forma, frekvence, způsob schválení a odpovědné subjekty). Komunikační plán koncepce stručně popisuje komunikaci mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty v průběhu

¹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. S. 50–57.

² JIHMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014, s. 7.

³ Jedná se zejména o aktivity *Vytvoření plánu řízení změn a Vytvoření plánu řízení rizik a určení předpokladů úspěšné realizace implementace strategie*. Je předpokladem, že nebude třeba v průběhu implementace koncepce přistupovat k zásadním změnám a nedojde k rizikům, které by měly dopad na cíle a opatření stanovené koncepcí. V případě, že dojde ke změnám, které by měly zásadní dopad na možnost naplnění koncepce, budou tyto změny zachyceny v průběžně prováděné evaluaci implementace koncepce a případně přistoupeno k návržení aktualizovaného dokumentu.

⁴ Jedná se například o aktivitu *Nastavení plánu evaluací strategie*, která může dopomoci určit, zda je implementací strategického dokumentu dle formulovaných opatření, aktivit a zvolených nástrojů dosahováno plánovaných výsledků. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. S. 54.

⁵ Tamtéž.

⁶ Tamtéž.

realizace dokumentu, a to se zaměřením na způsob vnitřní komunikace mezi subjekty při kontrole naplňování koncepce a na zprostředkování výstupů monitorovací fáze veřejnosti.

Identifikace finančních zdrojů, nastínění finanční náročnosti a sestavení předběžného rozpočtu naplňování je další nedílnou součástí implementačního plánu strategického dokumentu. Finanční zdroje odpovídají zdrojům definovaným v návrhové části v kartách jednotlivých opatření. V implementační části koncepce jsou v souhrnné tabulce uvedeny dosud známé projektové záměry, které jsou připraveny k realizaci, a je vyčíslena jejich finanční nákladnost. O tyto projektové záměry je opřen i výpočet předpokládaných nákladů implementace koncepce (součet předpokládaných nákladů všech známých relevantních projektových záměrů). Povaha koncepce neumožňuje přesné vyčíslení dalších nákladů spojených s kompletní realizací definovaných opatření. V případě řady opatření, jejichž nositeli jsou kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem, se jedná o nepřímé náklady, tj. především mzdové a materiálové náklady neinvestičního charakteru. Rovněž dosud nejsou konkretizovány všechny projektové záměry, jejichž realizace přispěje k naplnění opatření a cílů koncepce. Koncepce je však živým dokumentem otevřeným úpravám a aktualizacím dle aktuálních potřeb, u něhož je předpokladem průběžné doplňování projektových záměrů. V důsledku prováděných úprav bude docházet ke změnám rozpočtu a celkových finančních nákladů implementace koncepce.

4.1. Hierarchická struktura prací a schéma řídicí struktury koncepce

Tab. 4.ta Hierarchická struktura prací a termíny realizace:

Opatření	Nositel	Aktivita	Odpovědný subjekt	Termín realizace
I.a	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech sjednocení v oblasti evidence sbírek (elektronický evidenční systém) 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> zahájit, popř. pokračovat v setkávání odborných pracovních skupin v oblastech archeologie, výtvarné umění, etnografie atd. dle potřeby 	kult. inst.	
I.b	<ul style="list-style-type: none"> muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> kooperace při tvorbě krátkodobých i dlouhodobých výstavních plánů 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> setkávání odborných pracovních skupin v oblasti prezentace (výstavní činnosti) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> realizace společných putovních výstav (na základě témat nosných pro většinu muzeí zřizovaných JMK) - výročí, osobnosti regionů, témata vycházející z charakteru sbírek a regionálních poměrů 	kult. inst.	
I.c	<ul style="list-style-type: none"> kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> realizace cílených propagačních kampaní za účelem zviditelnění publikací vydávaných kulturními institucemi zřizovanými JMK 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> vytvoření a bezplatné zpřístupnění digitálních verzí běžných edic sborníků - snadnější dostupnost a propagace vědecko-výzkumné činnosti organizací 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> realizace společných sborníků prezentujícího výsledky vědecko-výzkumné činnosti kulturních institucí zřizovaných JMK v jednotlivých oblastech (zvláštní řady - historie, archeologie, etnografie atd.) 	odv. o. JMK, kult. inst.	
I.d	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech nastavení společných procesů vedení servisních činností 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech zjednodušení pravidel řízení organizací s dotčenými odbory KrÚ JMK 	odv. o. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech vytvoření specifických pravidel ke směrnici č. 36/INA-VOK Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací pro příspěvkové organizace v oblasti kultury 	odv. o. JMK	

I.e	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> jednat o nastavení jednotných pravidel v ekonomice, účetnictví a vedení investic pro kulturní instituce zřizované JMK v záležitostech, které dosud nebyly upraveny vnitřními předpisy zřizovatele (např. postup při realizaci investičních akcí atd.) 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
I.f	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech sjednocení v oblasti organizačního uspořádání organizací ("ústředí", pobočky a pracoviště) – sjednotit terminologii, náplně práce a poměr pravomocí a povinností pro vedoucí poboček, pracovišť, objektů, cílů (každý jednotlivý turistický cíl se svou pokladnou disponuje vedoucím zodpovědným za chod objektu 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> nastavit jednotné modely a schémata řízení organizací (úrovně vedení a funkční celky - část odborná, provozní, ekonomická...) 	odv. o. JMK	
I.g	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> jednat o možnostech jednotných postupů v oblasti personální politiky 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> sjednotit terminologii při označování pracovních pozic 	odv. o. JMK, kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> dle skutečných náplní činnosti a v souladu s katalogem prací upravit tarifní třídy a sjednotit postup jejich určování 	odv. o. JMK, kult. inst.	
I.h	<ul style="list-style-type: none"> odbor regionálního rozvoje KrÚ JMK odvětvový odbor KrÚ JMK kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> aktivní spolupráce kulturních institucí s oddělením kultury a oddělením cestovního ruchu KrÚ JMK a s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava při přípravě projektů v oblasti cestovního ruchu 	odv. o. JMK, kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> zahrnování nabídky kulturních institucí do krajem vydávaných turistických průvodců, turistických map a dalších tištěných nebo audiovizuálních propagačních výstupů 	odv. o. JMK, odb. reg. roz. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> prezentace nabídky kulturních institucí na veletrzích cestovního ruchu a při dalších příležitostech, na nichž je prezentován Jihomoravský kraj jako destinace cestovního ruchu 	odv. o. JMK, odb. reg. roz. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> dokončit propojení webových stránek JMK a webprezentací jednotlivých kulturních institucí a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava, společná prezentace pořádaných kulturních akcí, realizace společného kalendáře akcí a společného propagačního webu turistických cílů v JMK 	odv. o. JMK	
I.i	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> realizovat marketingové aktivity k propagaci 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje (propagační materiály, propagační kampaně, věrnostní program a další formy cílené reklamy) 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
II.a	<ul style="list-style-type: none"> muzea zřizovaná Jihomoravským krajem odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> projednat pozitiva a negativa přechodu na jednotný systém pro elektronickou evidenci sbírkových předmětů 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> zaměřit se na přepis písemných evidenčních záznamů do elektronických evidenčních systémů 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> zaměřit se na kontrolu správnosti evidenčních záznamů, zjm. prvozápisů 	kult. inst.	
II.b	<ul style="list-style-type: none"> odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> ve spolupráci s odborem informatiky KrÚ JMK projednat možnosti centrálního ukládání a zálohování elektronických dat 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> zavést koncepční řešení ukládání a zálohování elektronických dat vzniklých z činnosti kulturních institucí (zjm. elektronické evidenční záznamy vč. obrazových záznamů - produktu digitalizace sbírkových předmětů) 	odv. o. JMK	
II.c	<ul style="list-style-type: none"> muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření návrhu jednotné struktury pro plány digitalizace sbírkových fondů spravovaných krajem zřizovanými muzei ze strany odvětvového odboru KrÚ JMK 	odv. o. JMK	průběžně, do roku 2025

	krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření plánů digitalizace sbírkových fondů spravovaných krajem zřizovanými muzei, kde budou stanoveny priority jednotlivých muzeí 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> vytvoření jednotné koncepce digitalizace krajských muzejních sbírek vč. plánu zpřístupnění elektronických dat a jejich využití v rámci propagace JMK 	odv. o. JMK	
II.d	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem	<ul style="list-style-type: none"> navázat, popř. prohloubit spolupráci odborných pracovišť s odbornými institucemi při realizaci vědecko-výzkumných projektů, konzultovat s nimi vědecko-výzkumnou činnost a zapojit tuto činnost do širších výzkumných plánů 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> posílit spolupráci konzervátorských pracovišť s relevantními odbornými institucemi (Moravské zemské muzeum, Technické muzeum v Brně atd.) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> pokračovat v setkávání klubů přátel archeologie při jednotlivých muzeích, popř. iniciovat vznik těchto klubů 	kult. inst.	
II.e	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK	<ul style="list-style-type: none"> využívání veškerých dotačních možností pro spolufinancování činnosti kulturních institucí (veřejné finanční prostředky - státní rozpočet, rozpočty dalších územních samosprávných celků, fondy EU, fondy EHP/Norska; finanční prostředky soukromoprávních subjektů) 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> spolupráce odvětvového odboru KrÚ JMK při vyhledávání dotačních možností 	odv. o. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> rozšířit aktivity, jejichž cílem je posílení výnosů z vlastní činnosti (např. rozšíření nabídky atraktivních propagačních předmětů a dalších propagačních materiálů, rozšíření nabídky zpoplatněných doprovodných programů, efektivnější využívání vhodných prostor ke krátkodobým nebo dlouhodobým pronájmům, namísto volného vstupného na vybrané typy akcí zavést dobrovolné vstupné atd.) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> iniciovat meziodborové jednání o možnostech posílení finančních zdrojů zřizovaných organizací na realizaci oprav ve vlastní režii (z vlastního investičního fondu, např. snížením odvodů z odpisů do rozpočtu JMK) 	odv. o. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> důsledné dodržování zásobníku investičních akcí při financování nákladných dlouhodobých projektů ze strany JMK, spolupráce při přípravě a zařazování projektů do zásobníku investičních akcí ze strany zřizovaných organizací 	odv. o. JMK	
II.f	• Jihomoravský kraj • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem	<ul style="list-style-type: none"> vybudovat nový depozitář Masarykova muzea a Galerie 	JMK	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> vybudovat nový depozitář a badatelnu Muzea regionu Boskovicka 	JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> zahájit realizaci projektu na rekonstrukci Galerie 	JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> zajistit nové prostory pro depozitáře s nedostatečnou kapacitou a/nebo nevhodnými klimatickými podmínkami či stavebními dispozicemi 	JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> průběžně dle potřeby pořizovat nové vybavení depozitářů, které zvýší bezpečnost uložení předmětů a zefektivní práci se sbírkou 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> v jednotlivých muzeích zřídit příruční a operační depozitáře s požadovanými úložnými podmínkami 	JMK	
II.g	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK	<ul style="list-style-type: none"> v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem provést důkladnou interní analýzu za účelem zjištění časového vytížení pracovníků a optimalizovat současné nastavení pracovních náplní zaměstnanců, zjm. u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> v návaznosti na provedenou analýzu identifikovat a vytvořit pracovní pozice nezbytné pro další zajištění a zkvalitnění činnosti organizací 	odv. o. JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> prověřit možnosti dalšího zapojení dobrovolníků, popř. pracovníků na DPP a DPČ do činnosti organizací, zejména seniorů 	odv. o. JMK, kult. inst.	

II.h	<ul style="list-style-type: none"> Jihomoravský kraj kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> efektivní využívání fondů odměn muzeí a finančních prostředků určených na platy pro ohodnocování zaměstnanců za mimořádné pracovní výkony 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem provést důkladnou interní analýzu za účelem zjištění adekvátního zařazení pracovníků do tarifních tříd, tj. provést srovnání skutečné pracovní náplně s Katalogem prací – sjednocení zařazení a pozic v jednotlivých muzeích – podmínka relevantního srovnání a hodnocení 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> zajistit kompenzování zákonného zvyšování platových tarifů zaměstnanců v rozpočtech organizací -navyšovat objem prostředků na platy a bezúčelové provozní prostředky poskytované muzeím z rozpočtu zřizovatele s ohledem na zákonné zvyšování platových tarifů a postup zaměstnanců v platových stupních 	JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> rozšíření a zatraktivnění nabídky zaměstnaneckých benefitů (stravenky, dovolená, pojištění, sick days ad.) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> rozšíření možností pro další vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců - umožnění účasti v jazykových kurzech a dalších specializovaných vzdělávacích oborových kurzech a seminářích, účasti na zahraničních oborových konferencích, zapojení muzea do mezinárodních projektů ad. a především vzájemná pracovní setkávání odborných pracovníků a šíření příkladů dobré praxe 	kult. inst.	
II.i	<ul style="list-style-type: none"> kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> aktivně vyhledávat vzdělávací příležitosti pro doplnění/rozšíření kvalifikace pracovníků kulturních institucí a vytvořit podmínky (personální, finanční...) pro účast na nich 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> realizovat společná setkávání pro průvodce, edukátory a pracovníky PR jednotlivých organizací 	kult. inst.	
III.a	<ul style="list-style-type: none"> muzea zřizovaná Jihomoravským krajem Jihomoravský kraj 	<ul style="list-style-type: none"> zpracování ideových záměrů a projektových dokumentací na modernizaci/vybudování nových expozic – zpracovat do zásobníků investičních akcí a střednědobých plánů rozvoje 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> modernizace expozic vybudovaných před rokem 2000 (komplexní repase - obměna inventáře, doplnění expozice o interaktivní prvky, obměna obsahové náplně dle nejnovějších vědeckých poznatků, obměna exponátů atd.) 	kult. inst., JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> nahrazení novými expozicemi expozice vybudované před rokem 2000 	kult. inst., JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> revidovat všechny expozice s průvodcem a prověřit možnost zavedení prohlídek pouze pod dohledem kurátora – průvodce zachovat jako službu na vyžádání (diferencovat dle charakteru skupiny a propojit se stávajícími edukačními programy) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> vytvořit plán na posílení interaktivních prvků ve výstavních aktivitách v jednotlivých muzeích, který bude součástí střednědobé koncepce prezentační činnosti 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> zavést bezdrátový internet (wi-fi) ve všech veřejně přístupných budovách muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem (mj. v souvislosti s možností zavedení QR kódů), mobilních prezentačních aplikací a základů pro možnosti zavádění virtuální, či rozšířené reality) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> v souladu s koncepcemi prezentace jednotlivých muzeí se u sezónních výstav zaměřit na kvalitu prezentace namísto kvantity 	kult. inst.	

III.b	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem • Jihomoravský kraj • odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> • určit specifická, unikátní témata jednotlivých organizací (resp. poboček/pracovišť), která jsou významná pro místo působení muzea a region nebo specifická témata zastoupená ve sbírkách, a která dosud nebyla prezentována (např. Vojenství a armáda, Biskupská residence - Muzeum Vyškovska, dějiny města Znojma, rotunda sv. Kateřiny- Jihomoravské muzeum, duchovní dědictví Boskovicka, Židovské město, Kolébka rodu pánů z Boskovic - Muzeum regionu Boskovicka, Kolébka Liechtensteinů a Residence Dietrichsteinů – Regionální muzeum v Mikulově, Folklor, kroje a tradiční řemesla – Kyjov, TGM – Masarykovo muzeum v Hodoníně, Moravský kras – Muzeum Blanenska, Historická role klášterů na Moravě, Napoleonika, Moravský Manchester a industrializace Moravy, Alfons Mucha – Muzeum Brněnska ad.) 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • zpracování ideových záměrů a projektových dokumentací na realizaci nových expozic zaměřených na tato témata 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • fyzická realizace nových expozic 	kult. inst., JMK	
		<ul style="list-style-type: none"> • prověřit možnosti realizace projektu Krajské výstavní síně (prostory, předpokládané náklady ad.) – spolupráce s Muzeem města Brna, popř. Moravskou galerií, spolupráce s odborem školství KrÚ JMK – Projekt prezentace tradičních řemesel – Česká 11 	odv. o. JMK	
III.c	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • využívat k prezentaci sídelní památkové objekty jako mnohdy jedny z nejcennějších muzejních exponátů 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • ve vědecko-výzkumné činnosti a návazně v prezentačních aktivitách zaměřit pozornost na prostory, v nichž muzeum sídlí (architektura, historie, osoby spjaté s budovou - často kulturní památkou) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • zohlednit témata spojená s kulturní památkou při přípravě každoročních výstavních/prezentačních plánů – nejen hmotné, ale i nehmotné památky (Znojemská Libuše, Mikulčické monoxylly, Masarykyána, Znojemské lapidárium a Louka – osobnosti Wankel, Absolon, rajradští opati, architekt Fanta, olomoučtí biskupové ve Vyškově, kardinál Dietrichstein, Šmu'el Šmelke ben Hirš ha-Levi Horovic atd. 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • v případě muzeí sídlících v pronajatých prostorách církevních řádů, měst a židovské obce zvážit možnost posílení spolupráce v prezentaci - využití znalostí, zkušeností, předávané "historické paměti" (v případě zájmu druhé strany) 	kult. inst.	
III.d	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření a zavedení účinných metod pro zjišťování zpětné vazby na aktivity kulturní instituce od návštěvníků (celková spokojenost s poskytovanými veřejnými službami, způsobem zpracování, obsahem a sdělností výstavních aktivit muzea vč. doprovodných programů ad.), využití Facebooku a dalších sociálních sítí 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • v jednotlivých kulturních institucích pověřit pracovníky odpovědné za realizaci aktivit za účelem zjišťování názorů a potřeb návštěvníků vč. nastavení systému kontroly 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • zjištěné skutečnosti průběžně analyzovat, převést do střednědobých plánů rozvoje a dle možností na základě zjištění přizpůsobovat a upravovat služby poskytované návštěvníkům 	kult. inst.	
III.e	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • realizace autorských výstav tematicky zaměřených na témata spojená s odbornou činností muzea v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem s cílem maximálního vytěžení potenciálu vlastního sbírkového fondu, výběr na základě předchozí důkladné rešerše navrhovaných témat 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • realizace dalších projektů s cílem zpřístupnění sbírkového fondu muzea veřejnosti (vydávání tematických publikací, digitalizace a dálkové zpřístupnění sbírkových předmětů, expozice a výstav, realizace speciálních kulturně-výchovných programů ad.) 	kult. inst.	

III.f	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem	• rozšířit/přizpůsobit nabídku doprovodných programů (vzdělávací programy, kulturní akce, workshopy a tvořivé dílny, semináře ad.) především o programy určené pro návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami (se sluchový, zrakovým, pohybovým aj. fyzickým znevýhodněním, s mentálním postižením atd.) a další skupiny obyvatel (senioři, rodiny s dětmi, osoby ohrožené sociálním vyloučením ad.)	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		• rozšířit nabídku výstav alespoň částečně přizpůsobených návštěvníkům se specifickými vzdělávacími potřebami	kult. inst.	
III.g	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem	• účast vybraných zaměstnanců kulturních institucí na speciálních školeních zaměřených na práci muzejního personálu s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		• konzultace nabízených služeb a způsobu komunikace s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami s Metodickým centrem muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu nebo jiným odborným pracovištěm zaměřeným na klienty se specifickými vzdělávacími potřebami	kult. inst.	
III.h	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK	• spolupracovat se školami při přípravě edukačních programů pro jejich využití v rámci systému formálního vzdělávání - školní výuky (jednání zejména na úrovni muzejní pedagog - pedagog)	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		• vytvořit/rozšířit programovou nabídku vzdělávacích programů pro školy se zaměřením na naplňování cílů rámcových vzdělávacích programů	kult. inst.	
		• ve spolupráci se zřizovatelem jednat o možnosti zařazení edukačních programů kulturních institucí do školních vzdělávacích programů (jednání na úrovni vedení organizací) - koordinace a zprostředkování jednání ze strany zřizovatele, aktivita ve vztahu k projektu téhož zaměření, realizovaného ve spolupráci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury	odv. o. JMK, kult. inst.	
III.i	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem	• spolupracovat s organizacemi zabývajícími se nabídkou volnočasových aktivit pro děti a mládež a aktivit celoživotního vzdělávání pro skupiny dospělé populace (vč. seniorů a nezaměstnaných) při přípravě programů, workshopů, seminářů a kurzů s tematikou související s náplní činnosti kulturní instituce	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		• vytvořit/rozšířit programovou nabídku programů zaměřených na volnočasovou činnost dětí a mládeže a na celoživotní vzdělávání dospělé populace	kult. inst.	
III.j	• kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem	• v návaznosti na stávající plány rozvoje vytvořit plány/projekty modernizace návštěvnické infrastruktury v jednotlivých kulturních institucích (dílní nebo komplexní) vč. předpokládaného harmonogramu	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		• aktivně vyhledávat možnosti spolufinancování těchto projektů z národních a evropských dotačních programů	kult. inst.	
III.k	• Hvězdárna Veselí nad Moravou • Jihomoravský kraj • odvětvový odbor KrÚ JMK	• ve spolupráci s JMK jako zřizovatelem otevřít jednání s Městem Veselí nad Moravou o možnosti vybudování nových vyhovujících přístupových cest k hvězdárně - koordinace a zprostředkování jednání a účast na jednáních ze strany zřizovatele	JMK, odv. o. JMK, hvězdárna	průběžně, do roku 2025
		• dokončení převodu pozemků využívaných hvězdárnou od Státního pozemkového úřadu do vlastnictví JMK a následné předání těchto pozemků k hospodaření hvězdárně	JMK, odv. o. JMK	
		• následně vybudování zdroje pitné a užitkové vody a vytvoření projektu na modernizaci areálu hvězdárny	JMK, odv. o. JMK	

IV.a	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem • odvětvový odbor KrÚ JMK 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovat témata atraktivní pro regionální kulturní cestovní ruch, spojená s činnostmi kulturních institucí (vyhodnotit potenciál např. témat moderní architektura /Muzeum Brněnska - Vila Löw-Beer/, židovství /Muzeum regionu Boskovicka a Regionální muzeum/, T. G. Masaryk a první československá republika /Masarykovo muzeum/, archeologie a archeoparky (Masarykovo muzeum - Slovanské hradiště v Mikulčicích a Regionální muzeum - Archeopark Pavlov/, napoleonské války /Muzeum Brněnska - Památník Mohyla míru/ ad.) 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • vytvořit projekty na využití identifikovaných atraktivních témat v rámci kulturního turismu, vč. výpočtu předpokládaných nákladů a označení možných spolupracujících subjektů (a to vč. projektů přeshraniční spolupráce) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • zahájit/prohloubit spolupráci s destinačními agenturami v regionu působnosti kulturní instituce a zapojit se do produktů vytvářených místní a lokální destinační organizací CR (oficializovat vztahy a udržovat pravidelná setkání) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava, Národním památkovým ústavem a dalšími relevantními institucemi (církve, židovské obce) soustředit nabídku kulturních turistických cílů Jihomoravského kraje na portálu Jižní Morava, který spravuje CCR JMK 	odv. o. JMK, kult. inst.	
IV.b	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření vícejazyčných (primárně anglických, v příhraničí jazyk sousedního státu) popisek k expozicím nebo doprovodných tištěných materiálů k expozicím v cizích jazycích 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • u krátkodobých výstav s relevantním tématem vytvoření vícejazyčných (primárně anglických, v příhraničí jazyk sousedního státu) popisek nebo doprovodných tištěných materiálů v cizích jazycích 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • tvorba propagační materiálů a dalších prezentačních výstupů kulturních institucí (vč. webových stránek) v mutaci alespoň jednoho cizího jazyka (v příhraničí jazyk sousedního státu) 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření nabídky komentovaných prohlídek v cizích jazycích a pořízení audioprůvodců v cizích jazycích, pokud je to dle návštěvnické struktury relevantní 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • posílení možností dalšího vzdělávání pracovníků kulturních institucí ve znalosti cizího jazyka (primárně pracovníků přicházejících do přímého kontaktu s návštěvníkem) 	kult. inst.	
IV.c	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • přizpůsobit prezentační program kulturní instituce významným kulturním akcím pořádaným v obci (tradiční každoroční kulturní akce, kulturní akce spojené s významným výročím obce nebo s oslavami výročí významných obecních rodáků) - pořádání tematických výstav a doprovodných programů (přednášek apod.), volné zpřístupnění kulturní instituce v den konání akce, spolupráce kulturní instituce při organizaci a koordinaci kulturních akcí ad. 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025
		<ul style="list-style-type: none"> • poskytování prostor kulturních institucí pro konání místně významných akcí nebo pro prezentaci aktivit vzešlých z nekomerční činnosti obce nebo tradičních spolků a organizací (vč. škol a školských zařízení) působících v obci za zvýhodněných podmínek 	kult. inst.	
		<ul style="list-style-type: none"> • koncipování plánu výstav a doprovodných akcí s ohledem na místo působení kulturní instituce - místní tradice a historii (věnovat se tématům úzce spjatým s minulostí obce, významnými rodáky, tradicemi vč. tradiční lidové kultury ad.) 	kult. inst.	
IV.d	<ul style="list-style-type: none"> • muzea zřizovaná Jihomoravským krajem 	<ul style="list-style-type: none"> • iniciovat jednání (popř. organizovat odborné semináře a konference) na téma tzv. "detektorářů" (hobby hledačů předmětů uložených pod zemí pomocí detektorů kovů) působících v regionu působnosti muzea za účelem jednak osvěty, jednak účinnější ochrany místního archeologického dědictví (zachycení takto nelegálně vyzvednutých předmětů a zjištění nálezových okolností) 	kult. inst.	průběžně, do roku 2025

Schéma řídicí struktury koncepce⁷

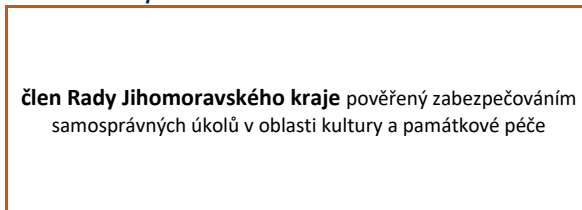
Nositelé a gestor koncepce

Nositel koncepce

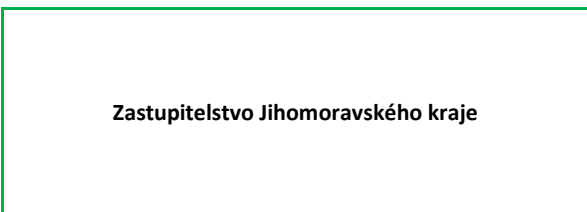
- odpovídá za implementaci koncepce

Gestor koncepce

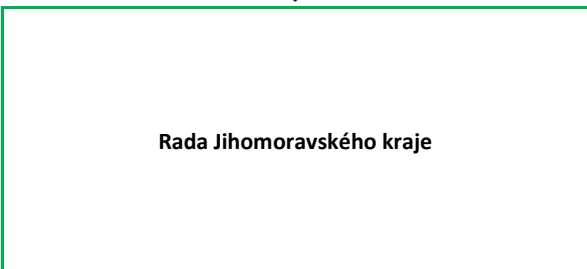

- "zaštiťuje" implementaci koncepce

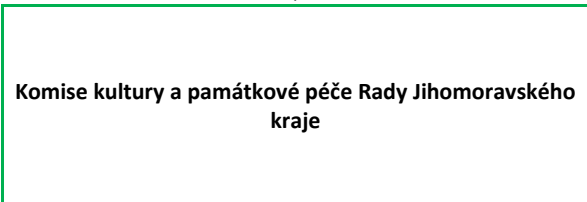
Role, odpovědnosti a pravomoci dalších subjektů

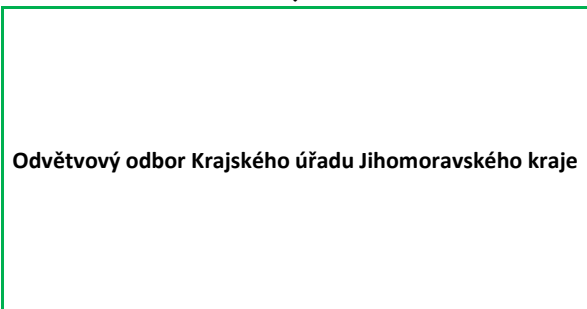
- nositel koncepce
- schvaluje koncepci a její aktualizace
- schvaluje průběžné informativní zprávy o plnění koncepce

- projednává návrh koncepce a její aktualizace a dává doporučení Zastupitelstvu Jihomoravského kraje k jejich ne/schválení
- jakožto výkonný orgán odpovídá za implementaci koncepce
- průběžně je informována o implementaci koncepce prostřednictvím průběžných informativních zpráv o plnění koncepčního dokumentu a dává doporučení Zastupitelstvu Jihomoravského kraje k jejich ne/schválení

- sleduje, kontroluje a svými doporučeními zkvalitňuje průběh realizace koncepce dle jednotlivých priorit
- projednává průběžné informativní zprávy o plnění koncepce

- garant koncepce
- odpovídá za zpracování a kontrolu implementace koncepce
- odpovídá za realizaci aktivit a plnění opatření/ spolupracuje při realizaci aktivit a plnění opatření
- shromažďuje data a zpracovává průběžné zprávy o implementaci koncepce, které předkládá orgánům JMK
- v rámci monitoringu provádí evaluaci implementace koncepce a případně zpracovává a předkládá návrhy aktualizace koncepce

⁷ Nositelé a gestor koncepce, stejně jako role, odpovědnosti a pravomoci dalších subjektů byly určeny v souladu s ustanoveními směrnice, která např. přímo specifikuje postavení a role jednotlivých orgánů Jihomoravského kraje ve vztahu ke strategickým dokumentům zpracovávaným na krajské úrovni. JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014, s. 7.

Další odbory Krajského úřadu Jihomoravského kraje

- spolupracují při realizaci aktivit a plnění opatření
- spolupracují s odvětvovým odborem KrÚ JMK při zpracování průběžných zpráv o implementaci koncepce (předávání podkladů)

Kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem

- spolupodílejí se na zpracování koncepce
- odpovídají za realizaci aktivit a plnění opatření/ spolupracují při realizaci aktivit a plnění opatření
- spolupracují s odvětvovým odborem KrÚ JMK při zpracování průběžných zpráv o implementaci koncepce (předávání podkladů)

4.2. Monitorování naplňování koncepce vč. způsobu evaluace implementace koncepce a nastavení způsobu komunikace

Základní nastavení monitoringu naplňování Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 přehledně zachycuje tabulka 4.tb.

Tab. 4.tb Nastavení monitoringu naplňování koncepce:

Způsob monitoringu	Frekvence sběru dat	Termín pro schválení informativní zprávy	Subjekt odpovědný za zpracování informativní zprávy	Spolupracující subjekty	Projednání a schválení informativní zprávy
Zpracování průběžných informativních zpráv o plnění koncepce	K 31. 12. kalendářního roku po dobu platnosti koncepce	Do 30. 6. kalendářního roku	Odvětvový odbor Krajského úřadu Jihomoravského kraje	Kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem, zainteresované odbory Krajského úřadu Jihomoravského kraje (OINV KrÚ JMK, OE KrÚ JMK)	V hierarchické struktuře: <u>projednání</u> - Komise kultury a památkové péče Rady Jihomoravského kraje - Rada Jihomoravského kraje <u>schválení průběžných zpráv</u> Zastupitelstvo Jihomoravského kraje
Harmonogram zpracování a schválení informativních zpráv o plnění koncepce					
Číslo zprávy	Plnění za období	Termín pro schválení	Termín pro zveřejnění na webových stránkách JMK		
1.	1. 1. - 31. 12. 2020	30.6.2021	31.7.2021		
2.	1. 1. - 31. 12. 2021	30.6.2022	31.7.2022		
3.	1. 1. - 31. 12. 2022	30.6.2023	31.7.2023		
4.	1. 1. - 31. 12. 2023	30.6.2024	31.7.2024		
5.	1. 1. - 31. 12. 2024	30.6.2025	31.7.2025		
6.	1. 1. - 31. 12. 2025	30.6.2026	31.7.2026		

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že subjektem odpovědným za sběr dat, jejich vyhodnocování a zpracování průběžné informativní zprávy o plnění koncepce, je odvětvový odbor Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále také jen odv. o. KrÚ JMK). Data jsou získávána za každý kalendářní rok a jsou zaznamenávána do jednotného formuláře (tab. 4.tc *Formulář pro sběr monitorovacích údajů o realizaci opatření*). Jedním z povinných bodů formuláře je slovní zhodnocení realizace opatření. Slovní zhodnocení by mělo vyhodnotit především aktivity a projektové záměry realizované za účelem plnění opatření v průběhu daného období.

V rámci nastavení systému monitoringu je dalším ze stěžejních bodů, který by neměl být opomenut, nastavení způsobu evaluace implementace koncepčního dokumentu. Dle metodiky je evaluace procesem, „*který zkoumá nakládání s finančními prostředky veřejných rozpočtů a napomáhá hospodárnosti při jejich čerpání*“.⁸ Účelem provádění pravidelné evaluace je vyhodnocení, zda je implementací koncepce dosahováno cílů, které byly stanoveny, zda byly zvoleny správné nástroje pro implementaci koncepce (tj. zda byly správně nastaveny opatření, aktivity a indikátory) nebo zda nedošlo v průběhu implementace koncepce k vnějším změnám zásadně ovlivňujícím možnosti pro naplnění cílů (např. legislativní změny, změny v oblasti priorit kulturní politiky krajské samosprávy ad.).⁹ Pro účely této koncepce je evaluace zahrnuta v rámci systému monitorování plnění indikátorů. V případě, že budou v rámci evaluace zjištěny jakékoliv skutečnosti mající vliv na efektivní implementaci koncepce, bude tato informace zaznamenána do *Formuláře pro sběr monitorovacích údajů o realizaci opatření* a zároveň bude garantem koncepce navržena aktualizace koncepce, která bude příslušným orgánům předložena k projednání a ke schválení.

Tab. 4.tc **Formulář pro sběr monitorovacích údajů o realizaci opatření:**¹⁰

Název opatření:	
Realizátor opatření:	
Slovní zhodnocení realizace opatření vč. zhodnocení, zda je naplňován termín realizace:	
Finanční plnění (vynaložené celkové finanční prostředky v tis. Kč) - lze-li vyčíslit	
<i>Indikátor výstupů</i>	Hodnota*
<i>Indikátor výstupů</i>	Hodnota*
.....	Hodnota*
Evaluace naplňování koncepce pro dané opatření:	

* V případě, že nebude uvedeno jinak, budou vyplněny hodnoty za sledovaný kalendářní rok a pro každou kulturní instituci zřizovanou Jihomoravským krajem zvlášť + souhrnná hodnota za všechny kulturní instituce

Určujícími pro povahu získávaných dat jsou indikátory nastavené v návrhové části koncepce, tedy ukazatele sledující stav plnění jednotlivých opatření a pokrok v dané oblasti. Indikátory pro monitoring

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. S. 54.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt KrÚ, pracovní postup č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014. Příloha č. 2.

plnění opatření stanovené Konceptí rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 jsou stěžejním bodem systému monitorování a jsou zachyceny v tabulce 4.td.¹¹

¹¹ V případě, že je indikátor formulován jako celková hodnota (*celkový počet...*), sleduje koncepce plnění v průběhu sledovaného období, tedy celkové za roky 2020 až 2025. V ostatních případech je sledováno plnění zvlášť za každý kalendářní rok.

Tab. 4.td Indikátory pro monitoring plnění opatření:

Opatření	Indikátor	Jednotka	Informační zdroje
I.a	• celkový počet realizovaných jednání a setkání pracovních skupin k problematice koordinovaného systému péče o sbírky	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.b	• počet realizovaných společných prezentačních projektů (spolupráce alespoň 2 muzeí zřizovaných JMK) realizovaných v daném kalendářním roce	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
I.c	• počet publikací vydaných ve spolupráci alespoň 2 kulturních institucí zřizovaných JMK a/nebo počet koordinovaných propagačních kampaní vydaných publikací	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
I.d	• celkový počet jednání dotčených odborů (a popř. zástupců kulturních institucí) k problematice vztahu mezi JMK a zřizovanými kulturními institucemi a k otázce nastavení specifických pravidel	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.e	• celkový počet realizovaných jednání (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a/nebo dotčenými odbory) a/nebo počet realizovaných výstupů (např. metodických pokynů a sdělení)	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.f	• celkový počet jednání zaměřených na možnosti sjednocení organizačního uspořádání organizací (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a dotčenými odbory)	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.g	• celkový počet jednání (mezi kulturními institucemi zřizovanými JMK a dotčenými odbory) a/nebo počet výstupů (např. metodických pokynů a sdělení)	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.h	• počet propagačních výstupů (tištěné materiály, zastoupení na veletrzích, nové projekty ad.) Jihomoravského kraje a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti turismu, do nichž byla zahrnuta nabídka alespoň jedné kulturní instituce, realizovaných v daném kalendářním roce	počet	odv. o. KrÚ JMK
I.i	• počet marketingových aktivit k propagaci 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje realizovaných v daném kalendářním roce	počet	odv. o. KrÚ JMK
II.a	• celkový % podíl evidenčních čísel sbírkových předmětů vedených v elektronické evidenci vůči celkovému počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů sbírky	%	zpráva o činnosti kulturní instituce, formulář KULT (MK) 14-01
	• celkový počet jednání zaměřených na problematiku sjednocení sbírkových evidenčních systémů (na úrovni zřizovatel-muzea)	počet	odv. o. KrÚ JMK
II.b	• celkový počet jednání zaměřených na problematiku zálohování a ukládání elektronických dat (na úrovni zřizovatel-muzea)	počet	odv. o. KrÚ JMK
II.c	• celkový počet muzeí disponujících vlastním plánem digitalizace jimi spravovaných muzejních sbírek	počet	odv. o. KrÚ JMK
II.d	• počet vědecko-výzkumných projektů (vč. výstupů vědecko-výzkumné práce) realizovaných ve spolupráci s odbornými institucemi (státní muzea se sídlem v JMK, univerzitní pracoviště, Moravská zemská knihovna, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. ad.) v daném kalendářním roce	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím

II.e	<ul style="list-style-type: none"> absolutní výše finančních prostředků získaných v kalendářním roce kulturními institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem mimo rozpočet zřizovatele (investiční i provozní prostředky, granty a dotace i finanční dary; vyjma příjmů z vlastní činnosti) 	tis. Kč	zpráva o činnosti kulturní instituce, formulář KULT (MK) 14-01
II.f	<ul style="list-style-type: none"> počet investičních projektů zaměřených na zvýšení zabezpečení uložení předmětů v depozitářích realizovaných v daném kalendářním roce 	počet	zpráva o činnosti kulturní instituce
II.g	<ul style="list-style-type: none"> počet nově zřízených/navýšených pracovních úvazků v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem v daném kalendářním roce 	počet	zpráva o činnosti kulturní instituce, formulář KULT (MK) 14-01
	<ul style="list-style-type: none"> počet dobrovolníků, kteří se v daném kalendářním roce podíleli na činnosti kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
II.h	<ul style="list-style-type: none"> absolutní výše finančních prostředků vyplacená na nenárokové složky platů v kalendářním roce v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem 	tis. Kč	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet mimoplatových benefitů pro zaměstnance v kulturních institucích zřizovaných Jihomoravským krajem 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
II.i	<ul style="list-style-type: none"> počet školení, kurzů, seminářů, workshopů atd., kterých se v daném kalendářním roce zúčastnili pracovníci kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem za účelem zvýšení kvalifikace pro výkon profese 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.a	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet zmodernizovaných/nově vybudovaných expozic v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem namísto expozic vybudovaných před rokem 2000 	počet	zpráva o činnosti kulturní instituce, odv. o. KrÚ JMK
III.b	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet nově vybudovaných expozic zaměřených na dosud neprezentovaná témata 	počet	zpráva o činnosti kulturní instituce, odv. o. KrÚ JMK
III.c	<ul style="list-style-type: none"> počet prezentačních výstupů realizovaných v kalendářním roce, jejichž významnou součástí jsou témata spojená s památkovým objektem, v nichž muzeum sídlí 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.d	<ul style="list-style-type: none"> počet účinných metod pro zjišťování zpětné vazby ze strany návštěvníků realizovaných v kalendářním roce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.e	<ul style="list-style-type: none"> počet prezentačních projektů realizovaných v kalendářním roce, které zpřístupnily sbírkový fond muzea veřejnosti (alespoň 1 sbírkový předmět spravovaného sbírkového fondu) - expozice, výstavy, publikace doprovodné programy - přednášky a jiná kulturně-výchovná činnost, webové aplikace pro dálkový přístup ad. 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.f	<ul style="list-style-type: none"> počet výstav a doprovodných programů určených pro návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami realizovaných v daném kalendářním roce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.g	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet zaměstnanců kulturních institucí zřizovaných JMK, kteří byli proškoleni v oblasti práce s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami (účast na školení/vzdělávací akci, konzultace s kompetentním pracovníkem odborné instituce zabývající se metodikou práce s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami...) 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.h	<ul style="list-style-type: none"> počet druhů doprovodných programů v nabídce kulturních institucí určených pro školní skupiny a skupiny předškolní mládeže v daném kalendářním roce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím

	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet jednání zaměřených na možnost zařazení edukačních programů kulturních institucí do ŠVP školských zařízení v JMK 	počet	odv. o. KrÚ JMK
III.i	<ul style="list-style-type: none"> počet doprovodných programů v kulturních institucích v oblasti volnočasových aktivit dětí a mládeže a v oblasti dalšího vzdělávání dospělé populace realizovaných v daném kalendářním roce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
III.j	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet projektů (dílčích nebo komplexních) týkajících se modernizace návštěvnické infrastruktury kulturních institucí zřizovaných JMK realizovaných ve sledovaném období 	počet	zpráva o činnosti kulturní instituce, odv. o. KrÚ JMK
III.k	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet jednání uskutečněných mezi městem Veselí nad Moravou, JMK a hvězdárnou ve věci přístupových komunikací ke hvězdárně 	počet	odv. o. KrÚ JMK
	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet vytvořených projektů na modernizaci areálu hvězdárny (provozního i návštěvnického zázemí) 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
IV.a	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet souborných nabídek (balíčků), vč. propagačních materiálů, průvodců ad., vytvořených v rámci nabídky kulturního turismu v regionu ve spolupráci s významnými lokálními aktéry cestovního ruchu 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> počet jednání mezi zástupci kulturních institucí a regionální destinační agenturou realizovaných v kalendářním roce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
IV.b	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet vícejazyčných expozic v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> počet realizovaných vícejazyčných výstav v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet druhů propagačních materiálů muzeí nebo doprovodných materiálů k expozicím zpracovaných v cizích jazycích 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet muzeí disponujících webovými stránkami v alespoň 2 jazykových mutacích (mimo Čj) 	počet	odv. o. KrÚ JMK
	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet zaměstnanců kulturních institucí, kteří přicházejí do kontaktu s návštěvníkem, se znalostí alespoň jednoho cizího jazyka na komunikační úrovni 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
IV.c	<ul style="list-style-type: none"> počet akcí (výstav, doprovodných programů) realizovaných kulturním institucemi zřizovanými Jihomoravským krajem ve spolupráci s obcí nebo místními spolky nebo u příležitosti konání místně významné kulturní akce 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
	<ul style="list-style-type: none"> počet aktivit (kulturních akcí, výstav) realizovaných v prostorách kulturních institucí obcí nebo tradičními spolky a organizacemi (vč. škol a školských zařízení) působícími v obci 	počet	dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím
IV.d	<ul style="list-style-type: none"> celkový počet realizovaných jednání s "detektoráři" nebo seminářů a konferencí týkajících se problematiky nelegálního vyhledávání předmětů uložených pod zemí pomocí detektorů kovů 	počet	odv. o. KrÚ JMK, dotazník zaslaný k vyplnění kulturním institucím

Odvětvový odbor KrÚ JMK je zpracovatelem a garantem koncepce, není však nositelem a realizátorem všech opatření a aktivit, stanovených návrhovou částí. Informace, podklady a data potřebná pro zpracování informativních zpráv o plnění koncepce si v termínu pro předložení těchto zpráv k projednání v orgánech Jihomoravského kraje vyžádá od dalších odpovědných subjektů – nositelů opatření, spolupracujících subjektů a subjektů odpovědných za realizaci aktivit. Tyto subjekty poskytnou odvětvovému odboru KrÚ JMK potřebnou součinnost.

Pro zajištění transparentnosti a seznámení zainteresovaných subjektů a veřejnosti s průběhem implementace Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025 a případnými skutečnostmi ovlivňujícími naplňování dokumentu budou informativní zprávy o plnění koncepce schválené v orgánech Jihomoravského kraje zveřejněny způsobem umožňující dálkový přístup, tj. na webových stránkách Jihomoravského kraje.

4.3. Identifikace finančních zdrojů a vyčíslení předběžných nákladů

Finanční zdroje v dělení dle opatření navržených v návrhové části, potřebné pro implementaci koncepce, jsou zachyceny v tabulce 4.te. Vyčíslení finančních nákladů na realizaci známých projektových záměrů přiřazených k jednotlivým opatřením, které zároveň tvoří předběžný rozpočet implementace koncepce, je uvedeno v tabulce 4.tf. Předpokládá se, že celková výše výdajů potřebná na realizaci projektových záměrů bude čerpána průběžně v období platnosti koncepce, tj. v období 2020–2025.

Tab. 4.te **Finanční zdroje implementace koncepce v dělení dle opatření:**

Opatření		Finanční zdroje
I.a	Zahájit jednání o vytvoření koordinovaného systému péče o sbírky mezi krajem zřizovanými muzei	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
I.b	Posílit spolupráci v oblasti výstavní činnosti (společné prezentační projekty), koordinované vytváření dlouhodobých výstavních plánů	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
I.c	Posílit, případně navázat spolupráci v oblasti publikační činnosti (společně vydávaný sborník, společná a koordinovaná propagace vydávaných publikací)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných zřizovaným institucím)
I.d	Zahájit jednání o možnostech vhodnějšího nastavení pravidel pro řízení organizací ze strany JMK	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
I.e	Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
I.f	Zahájit jednání o možnostech sjednocení v oblasti organizačního uspořádání organizací (pobočky a pracoviště, schéma řízení organizací)	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
I.g	V oblasti personální politiky sjednotit terminologii pracovního zařazení a postup při stanování tarifních tříd (dle náplně činnosti)	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru)
I.h	Posílit spolupráci krajem zřizovaných organizací s Jihomoravským krajem a Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti PR a marketingu (společné propagační aktivity, propojení webových stránek...)	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a oddělení cestovního ruchu KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
I.i	Pokračovat v budování společné marketingové prezentace - značky 31 kulturních cílů Jihomoravského kraje	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a oddělení cestovního ruchu KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava
II.a	Evidenční sbírkových předmětů - zápis předmětů do elektronické evidence a kontrola dřívějších evidenčních záznamů	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)

II.b	Navrhnout koncepční řešení zálohování a ukládání elektronických dat ve spolupráci s JMK	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru informatiky KrÚ JMK a v rámci poskytovaných kulturním institucím)
II.c	Vytvořit plány digitalizace krajských muzejních sbírek (vč. plánu zpřístupnění dat a jejich využití v rámci propagace JMK)	Jihomoravský kraj (v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru informatiky KrÚ JMK a v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
II.d	Posílit vědecko-výzkumnou úroveň odborných pracovišť organizací vč. vydávaných publikací (mj. prohloubením spolupráce s odbornými institucemi - konzultace a zapojení do širšího vědeckého plánu, vč. ÚAPP)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), dotčené odborné instituce
II.e	Posílit snahu o vícezdrojové financování činnosti s ohledem na finanční možnosti organizací a zřizovatele	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
II.f	Vybudovat nové depozitární prostory a provést úpravy stávajících depozitárních prostor (modernizace, vč. vybavení a zabezpečení)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí, státní rozpočet (Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví)
II.g	Zajistit dostatečné a vhodně nastavené personální podmínky pro kvalifikovanou péči o sbírky (zřídit nezbytné pracovní pozice, provést vnitřní audit a optimalizovat současné nastavení pracovních náplní zaměstnanců, zejm. u muzeí s rozvětvenou organizační strukturou)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
II.h	Zvýšit možnosti ředitelů organizací motivovat pracovníky platovým ohodnocením a nastavit nové způsoby motivace mimoplatovými metodami (benefity, posilování kvalifikovanosti personálu ad.)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), fondy odměn kulturních institucí
II.i	Zaměřit se na další vzdělávání zaměstnanců kulturních institucí, zejm. v oblastech marketingu a marketingové komunikace, styku s veřejností, jazykové vybavenosti a muzejnictví (nových trendů ve způsobech prezentace)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
III.a	Modernizovat expozice vybudované před rokem 2000 a zvýšit atraktivitu stávajících stálých expozic i krátkodobých výstav (vč. posílení interaktivity a posílení možností selfguided prohlídek)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím, v rámci investičních fondů muzeí), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí
III.b	Budovat nové expozice s jasnou tematickou profilací, v nichž budou akcentována specifika jednotlivých regionů a sbírek	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím, v rámci investičních fondů muzeí), strukturální fondy EU, fondy EHP/Norska, vlastníci nemovitostí, státní rozpočet
III.c	Posílit význam památkových objektů (sídel muzeí) v prezentačních aktivitách	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)
III.d	Zajistit, aby prezentační činnost reflektovala preference a potřeby návštěvníků (vč. nastavení vhodných způsobů evaluace)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
III.e	Zajistit maximální využití sbírkového fondu ve výstavních a dalších prezentačních aktivitách muzeí	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím), státní rozpočet
III.f	Vytvořit programovou nabídku specializovanou na různorodé skupiny návštěvníků, především návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
III.g	Zajistit prohloubení kompetencí pracovníků kulturních institucí pro práci s návštěvníky se specifickými vzdělávacími potřebami	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
III.h	Zvýšit atraktivitu nabídky vzdělávacích programů určených pro školní skupiny (vč. zařazení do ŠVP a prohloubení spolupráce organizací a škol centrálně ve spolupráci s JMK)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet
III.i	Efektivnější zapojení kulturních institucí do systému volnočasového a celoživotního vzdělávání populace	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), státní rozpočet

III.j	Vytvořit víceleté plány postupné modernizace návštěvnické infrastruktury (vč. dobudování parkovišť, přístupových cest, klimatizace, sociálního zázemí a především informačních systémů, fyzické dostupnosti muzeí pro hendikepované)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
III.k	Najít řešení nevyhovujících přístupových komunikací a zkvalitnit provozní a návštěvnické zázemí Hvězdárny	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných Hvězdárně Veselí nad Moravou)
IV.a	Navázat spolupráci s lokálními významnými aktéry cestovního ruchu (vč. destinačních agentur) při vytváření regionálních marketingových produktů	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím, v rámci dílu rozpočtu odvětvového odboru a odboru regionálního rozvoje), strukturální fondy EU
IV.b	Rozvoj služeb pro zahraniční návštěvníky	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím)
IV.c	Posílit spolupráci kulturních institucí s místními samosprávami, spolky a kulturními zařízeními (knihovny, památkové objekty ...) při pořádání kulturních akcí a při koordinaci dalších prezentačních aktivit a připravovat programy a prezentační aktivity na témata přispívající k prohlubování vztahu obyvatel, zejména dětí a mládeže, k regionu (historické události a osobnosti, vč. nadregionálních témat)	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných kulturním institucím), rozpočty dalších územních samosprávných celků
IV.d	Podílet se na ochraně místního archeologického dědictví	Jihomoravský kraj (v rámci příspěvků poskytovaných muzeím)

Tab. 4.tf Vyčíslení nákladů na realizaci projektových záměrů:

č.	Organizace	Název záměru	Typ záměru	Finanční zdroje	Náklady do r. 2018 (v tis. Kč)	Náklady 2019–2021 (v tis. Kč)	Náklady do r. 2019	Náklady 2020–2025	Celkové náklady (v tis. Kč)
1	Galerie	Komplexní rekonstrukce budovy GUV v Hodoníně	investiční/ neinvestiční	JMK	414	53 000			53 400
2	Jihomoravské muzeum	Centrální depozitář, expozice a centrum regionální výuky	investiční/ neinvestiční	JMK, EU	1 600	83 023			84 623
3		Cornštejn - solární panely	investiční	JMK	-	250			250
4		Cornštejn - zpřístupnění hlásky	investiční	JMK	-	1 500			1 500
5		Hnanice - elektroinstalace garáží	neinvestiční	JMK	-	180			180
6		Expozice Znojemský hrad	investiční/ neinvestiční	JMK	500	7 000			7 500
7		MK - oprava elektroinstalace	neinvestiční	JMK	-	500			500
8		Modernizace bezpečnostních systémů	neinvestiční	JMK	-	600			600
9		Pořízení služebního automobilu	investiční	JMK	-			600	600
10		Bezbariérový přístup DU	investiční	JMK		500			500
11		Výměna oken - Přemyslovců 8	neinvestiční	JMK		2 100			2 100
12		Cornštejn - klenba	investiční	JMK		2 500			2 500
13		Měřicí přístroj	investiční	JMK		170			170
14		Vstupní expozice - rotunda sv. Kateřiny	investiční/ neinvestiční	JMK	500	15 000			15 500
15		Masarykovo muzeum	Depozitář Masarykova muzea v Hodoníně	investiční/ neinvestiční	JMK, EU	1 475	37 614		
16	Hony, lovy, zahrady		investiční/ neinvestiční	JMK, EU	151	8 409			8 560
17	Nákup nového osobního vozu - Hodonín		investiční	JMK	-	680			680
18	Rekonstrukce osvětlení výstavního sálu Masarykova muzea v Hodoníně		investiční	JMK	-	1 000			1 000
19	Stavební úpravy a obnova expozic Městského muzea Veselí nad Moravou		investiční/ neinvestiční	JMK, EU	611	16 627			17 238
20	Stavební úpravy a obnova stálé expozice Masarykova muzea v Hodoníně		investiční/ neinvestiční	JMK	18	14 982			15 000
21	Vybavení areálu mobiliářem a infosystémem (2. etapa)		investiční/ neinvestiční	JMK	-	1 420			1 420
22	Nákup vitrín pro krátkodobé výstavy ve Vlastivědném muzeu Kyjov		investiční	JMK	-	385			385
23	Muzeum Blanenska	Expozice měřicí techniky v půdních prostorách zámku	investiční/ neinvestiční	JMK, MK	-	1 500			1 500
24		Vybavení depozitáře Zámek 2	investiční	JMK, MK	-	500			500
25		Vybavení konzervátorské dílny	investiční	JMK	-	165			165
26	Muzeum Brněnska	Pořízení sloupových a pultových vitrín (MŠL, PMM)	investiční	JMK			480		480
27		PMP - Rekonstrukce mineralogických expozic	investiční	JMK			800		800

28	PMP - pořízení mobilních výstavních panelů a výměnných obrazových rámců	neinvestiční	JMK				280	280
29	PMP - nové osvětlení výstavních prostor	investiční	JMK				1 800	1 800
30	PMP - rekonstrukce stálé expozice Lapidárium	neinvestiční	JMK				80	80
31	PMP - výmalba výstavních prostor	neinvestiční	JMK				100	100
32	MŠL - Revitalizace expozice koněspřežných kočárů a zřízení Austerlitz pointu	investiční/neinvestiční	JMK			750		750
33	MŠL - pořízení nového vybavení kanceláří	neinvestiční	JMK				350	350
34	MŠL - pořízení osobního vozidla pro pobočku	investiční	JMK				500	500
35	PPM - Úpravy interiéru pokladny a vstupních prostorů PPM	neinvestiční	JMK			80		80
36	PPM - realizace stálé expozice benediktinského řádu a kláštera v Rajhradě	investiční	JMK			2 500		2 500
37	PPM - Zpřístupnění stálé expozice „Knihovna a galerie Miloše Stehlíka“	neinvestiční	JMK				100	100
38	PPM - Rekonstrukce výstavních prostor v tzv. Malé galerii	neinvestiční	JMK				100	100
39	PPM - Zapojení do celostátního projektu „Santini 2023“ výstavou a katalogem	neinvestiční	JMK				200	200
40	PPM - Pořízení funkčního výstavního mobiliáře, prosklené stojací vitríny, univerzální výstavní panely a osvětlení	investiční/neinvestiční	JMK				400	400
41	PPM - Revitalizace a rozšíření stálé expozice „Historie literatury na Moravě“	neinvestiční	JMK				100	100
42	PPM -Rozšíření a vybavení depozitních prostor Knihovny muzea Brněnska úložným systémem	investiční	JMK				150	150
43	PPM - Inovace letáčku „Památník písemnictví na Moravě a Benediktinské opatství Rajhrad“	neinvestiční	JMK			100		100
44	VLB - realizace nové stálé expozice	investiční	JMK			2 500		2 500
45	VLB - renovace/výměna parket ve schodišťové hale	neinvestiční	JMK				250	250
46	MIV - pořízení polic do pojezdových regálů	neinvestiční	JMK				60	60
47	MIV - pořízení výměnných obrazových rámců	neinvestiční	JMK				40	40
48	PMM - vybavení dílny domovníka - údržbáře	neinvestiční	JMK			8		8
49	PMM - vybavení kanceláří a zázemí muzea	neinvestiční	JMK			100		100

50		PMM - vybavení areálu mobiliářem a orientačními tabulemi	neinvestiční	JMK			280		280
51		PMM - rekonstrukce kavárny	investiční	JMK			1000		1 000
52		PMM - pořízení klimatizačních/vytápěcích jednotek	investiční	JMK			900		900
53		PMM - Podpora propagace mobilní aplikace vzniklé pro Památník Mohyla míru	neinvestiční	JMK			20		20
54		PMM - Rozšíření provozních prostor - zázemí pro zaměstnance	investiční	JMK			10500		10 500
55		PMM - Úprava interiéru obslužného prostoru muzea	investiční	JMK			5000		5 000
56		PMM - Úprava příchozí komunikační cesty od parkoviště, předláždění	investiční	JMK			4000		4 000
57		PMM - Obnova měděné střechy muzea	investiční	JMK			2500		2 500
58		PMM - Zpřístupnění stávající zatravněné pochozí střechy	neinvestiční	JMK			600		600
59		PMM - Vybudování podzemního zásobníku dešťové vody	investiční	JMK			600		600
60		PMM - koncepční řešení parkové úpravy areálu	neinvestiční	JMK			200		200
61		PMM - Zřízení vyhlídkových míst s dalekohledy	investiční	JMK			8000		8 000
62		PMM - Terénní a parkové úpravy prostranství kolem kaple	investiční	JMK			6000		6 000
63		PMM - vybudování depozitáře pro sbírky	investiční	JMK			500		500
64	Muzeum regionu Boskovicka	Vstupenkový systém RS Colloseum H	neinvestiční/investiční	JMK	80	113			193
65		Vybavení konzervátorského pracoviště	neinvestiční	JMK		85			85
66		Výstavní mobiliář - vitríny II.	neinvestiční/investiční	JMK		150			150
67		Zřízení kuchyňky ve výstavních prostorách	neinvestiční	JMK		100			100
68		Měřicí systém GPS a GNSS	investiční	JMK		150			150
69		Vytvoření zázemí pro pořádání kulturních akcí - projektová dokumentace	investiční	JMK		80			80
70		Vytvoření zázemí pro pořádání kulturních akcí - realizace 1 fáze	investiční	JMK				350	350
71	Muzeum Vyškovska	Expozice Pravěk a středověk Vyškovska	investiční/ neinvestiční	JMK	-	4 525			4 525
72		Expozice Vyškovsko po roce 1850	investiční/ neinvestiční	JMK	-	3 030			3 030
73		Národopisná expozice	investiční/ neinvestiční	JMK	-	3 030			3 030

74		Vitríny a figuríny II.	investiční/ neinvestiční	JMK	-	607			607	
75		Konferenční židle	neinvestiční	JMK	-	230			230	
76	Regionální muzeum	3D vizualizace zámku	investiční	JMK	-	650			650	
77		Dům přírody Pálavy	investiční/ neinvestiční	JMK, EU	-	55 300			55 300	
78		Expozice Moravské galerie na zámku v Mikulově	investiční/ neinvestiční	JMK, EU	732	14 268			15 000	
79		Mobilní zastřešení horního nádvoří	investiční	JMK	-	1 000			1 000	
80		Modernizace depozitářů na zámku v Mikulově	investiční/ neinvestiční	JMK, EU	221	9 779			10 000	
81		Muzejní shop	investiční	JMK	-	1 100			1 100	
82		Oprava oken a dveří reprezentačních sálů zámku	neinvestiční	JMK	957	13 123			14 080	
83		Rekonstrukce bytových jednotek Zámek 3	investiční	JMK	-	3 500			3 500	
84		Rekonstrukce Saly terreny	investiční	JMK	-	10 014			10 014	
85		Restaurování zámecké kaple	investiční	JMK	-	2 980			2 980	
86		Retenční nádrž	investiční	JMK	200	1 000			1 200	
87		Toalety botanická zahrada	investiční	JMK	-	1 500			1 500	
88	Toalety vinárna	neinvestiční	JMK	-	500			500		
Náklady celkem						7 459	376 419	9 518	43 360	436 702

Přílohy a zdroje

5.1. Přílohy

5.1.1. Stručná charakteristika historického a institucionálního vývoje jednotlivých organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury

Tato příloha, jejímž tématem je stručné vyhodnocení historie kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem, byla do koncepce zařazena s ohledem na skutečnost, že současný stav jakékoliv problematiky nevzniká izolovaně, ale vychází z určitého historického vývoje a historických souvislostí, které je třeba vnímat a zohlednit pro stanovení cílů a priorit dalšího rozvoje v následujícím období. Vzhledem k tomu, že se jedná o pouhé nastínění historie, které si neklade účel být komplexní historickou odbornou studií založenou na pramenném materiálu, bude při zpracování této podkapitoly využito především sekundární literatury, tedy informací z již zpracovaných dílčích textů obsažených v monografiích, ve sbornících a dalších periodících.

Galerie výtvarného umění v Hodoníně

Galerie je jedinou muzejní institucí zaměřenou na díla výtvarných umění zřizovanou Jihomoravským krajem. Oficiální založení galerie je datováno do roku 1960, kdy v Hodoníně vznikl tzv. Dům umělců, jak byla galerie pojmenována do roku 1972, než dostala svůj současný název. Historie galerie však sahá o několik desítek let hlouběji, a to do počátku 20. století, který přinesl vznik Sdružení výtvarných umělců moravských.

Sdružení výtvarných umělců moravských (dále také jenom „SVUM“), mezi jehož čelné představitele patřili například Joža a Franta Uprka, Alois Kalvoda nebo Stanislav Lolek, si za své sídlo zvolilo Hodonín, město v etnografickém regionu Slovácka v blízkosti moravsko-slovenských hranic. Stěžejním počinem spolku bylo vybudování vlastní spolkové budovy, Domu umělců, dle architektonického návrhu architekta Antonína Blažka (1874–1944). Veřejnosti byla zpřístupněna otevřena v roce 1913. Budova, v níž sídlí galerie dodnes, a která je v současné době kulturní památkou ve vlastnictví Jihomoravského kraje, je v kontextu budov, využívaných k činnosti ostatními Jihomoravským krajem zřizovanými muzeu, unikátní. Dům umělců byl jako jediný navržen a vybudován pro prezentaci sbírkových předmětů, resp. výtvarného umění a pro další aktivity muzejní instituce. Nechybí proto rozsáhlé střešní světlíky nad výstavními sály, díky kterým prostory disponují velkým množstvím přirozeného světla, nebo sál určený pro kulturní akce, workshopy a řemeslné dílny. Prostory jsou vybaveny dřevěným nábytkem umocňujícím rustikální charakter interiéru, o ornamentální nástěnnou výmalbu se zasloužil renomovaný slovenský umělec Jano Köhler (1873–1941).

SVUM bylo z úředního rozhodnutí rozpuštěno v roce 1959. Za více než půl století činnosti se mu však podařilo nashromáždit poměrně rozsáhlou sbírku obrazů, plastik, grafiky a etnografického materiálu. Tento majetek byl nejprve nabídnut Československému fondu výtvarných umělců v Praze, který se jej však vzdal, čímž připadl Československému státu a do správy byl svěřen Krajskému vlastivědnému ústavu v tehdejší Gottwaldově. V souvislosti s reorganizací státní správy po roce 1960 však sbírka opět změnila svého správce, jímž se stal Okresní národní výbor v Hodoníně, resp. jím nově zřízená organizace Dům umění. Okresní národní výbor byl zřizovatelem Galerie až do přelomu 80. a 90. let, kdy dochází v souvislosti s nástupem demokratického režimu k opětovné reorganizaci státní, resp. veřejné správy. Galerie, které byly do té doby většinou zřizovány krajskými národními výbory, přešly pod přímé řízení ministerstva kultury. Pod ministerstvo však přešly i některé instituce do této doby okresní, mezi nimi i Galerie.¹ Další a dosud poslední změnu zřizovatele galerie zaznamenala v roce 2001, kdy se stala příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje.

¹ TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010, s. 5.

Hvězdárna Veselí nad Moravou

Hvězdárna Veselí nad Moravou byla založena z popudu místních astronomických nadšenců, kteří stáli u zrodu veselského astronomického kroužku. První zasedání kroužku, který čítal deset ustavujících členů, se uskutečnilo dne 5. dubna 1960 v kulturním domě ve Veselí nad Moravou. Právě astronomický kroužek v čele s předsedou Rudolfem Lukešem, profesorem středního učiliště ve Veselí nad Moravou, se nejvíce zasloužil o vybudování veselské hvězdárny. Hvězdárna byla postavena především svépomocí – za přispění dobrovolníků z řad studentů a dalších obyvatel města, a za pomoci některých místních závodů – provozovny Slokovu v Sodoměřicích, Okresního stavebního podniku, Okresní správy státních silnic, Vodohospodářských staveb a nově budovaného závodu Jihomoravských trubkáren a tažiren.²

Stavba hvězdárny byla zahájena již 17. května 1960. O tři roky později byly dokončeny první části hvězdárny – pozorovatelna s kopulí a přednáškový sál. Jejich slavnostní otevření a zpřístupnění veřejnosti se uskutečnilo dne 31. srpna 1963 za účasti předsedy místního národního výboru. V další letech byla následně vybudována tzv. hospodářská budova, zahrnující dílenské prostory, klubovnu, promítací kabinu, sklad a sociální zařízení.³

Po období, kdy Hvězdárna fungovala na spolkovém základu, přešla pod správu Okresního výboru v Hodoníně a po zániku okresů pod krajskou samosprávu. V současné době je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje, jíž se stala v roce 2003 na základě přechodu některých práv a závazků České republiky při uřízení vyšších územních samosprávných celků – krajů. Do roku 2003 vykonávalo zřizovatelské funkce Hvězdárny město. Je specializované kulturním zařízením orientovaným na vědeckou popularizaci a vzdělávání v oboru astronomie a příbuzných přírodních a technických vědách. Tuto činnost zajišťujeme zejména pořádáním odborných přednášek, programů a promítání pro školy a širokou veřejnost, a pozorováním noční oblohy. V oblasti vědeckovýzkumné činnosti hvězdárna v rámci Evropské bolidové sítě spolupracuje na fotografování velmi jasných meteorů (bolidů) s Astronomickým ústavem Akademie věd ČR se sídlem v Ondřejově.

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Počátky znojemského muzea jsou datovány do sedmdesátých let 19. století, což je vůbec nejdéle ze všech muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem. Muzeum bylo založeno v roce 1878 ve Znojmě, městě ležícím nedaleko hranic s rakouskou částí císařství. Z hlediska národnostního složení bylo Znojmo v této době městem s převážně německým obyvatelstvem, což znojemské muzeum a okolnosti jeho založení výrazně odlišovalo od zbylých muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem. Za založením muzea stáli především vlastivědní nadšenci se zájmem o historii města a regionu sdružení v německém městském spolku, myšlenka však byla podpořena i místní samosprávou. První předměty zakládané sbírky byly získány na základě výzvy darem od obyvatel znojemského okresu. Až do roku 1881 muzeum nedisponovalo vlastními prostory, předměty byly ukládány v prostorách místní radnice a muzeum pořádalo jen dočasné výstavy. V první polovině 80. let muzeum od města získalo první stálé prostory pro svou činnost, avšak kvůli rozrůstající se sbírce bylo každé řešení dočasné a předměty trpěly častým stěhování. Od roku 1895 se objevuje myšlenka na přesun muzea do prostor znojemského hradu. Do své správy mělo muzeum získat i rotundu sv. Kateřiny. Po dlouhých jednáních na městském zastupitelstvu byl tento návrh v roce 1909 odsouhlasen, slavnostní otevření muzea v nových prostorách proběhlo o rok později, v roce 1910. Od této chvíle se začíná počítat nová historie muzea.⁴

Po první světové válce, v jejímž průběhu byla v prostorách hradu umístěna vojenská nemocnice a muzejní činnost byla pozastavena, bylo muzeum opět otevřeno v roce 1919. V této době

² KAZÍK, Lubomír. Historie hvězdárny. In: *Hvězdárna Veselí nad Moravou* [online]. [cit. 2018-09-27], Hvězdárna Veselí nad Moravou. In: *Hvězdárna Františka Pešty* [online]. [cit. 2018-09-27], -sk-. Okno do vesmíru. *Slovácko: společenskovední sborník pro moravsko-slovenské pomezí* 5, 1963, č. 34.

³ KAZÍK, Lubomír. Historie hvězdárny. In: *Hvězdárna Veselí nad Moravou* [online]. [cit. 2018-09-27].

⁴ ATWERI, Jiří. Historie Jihomoravského muzea ve Znojmě. In: ATWERI, Jiří (red.). *Jihomoravské muzeum ve Znojmě. Muzeum – brána k poznání. Sborník ke 130. výročí založení*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2008, s. 7–8.

se začínají objevovat myšlenky na reorganizaci muzea na muzeum krajské, s působností pro celé Podjíví a jižní Moravu, jehož správou budou mít na starosti jak zástupci českého, tak německého národa. Odrazem těchto snah bylo uspořádání velké krajské výstavy v prostorách hradu v roce 1927 a přejmenování muzea na počátku 30. let 20. století na Jihomoravské krajské muzeum.⁵ Svůj současný název, Jihomoravské muzeum ve Znojmě, muzeum získává až v roce 1954.⁶

Do historie muzea negativně zasáhla druhá světová válka. Znojmo bylo součástí Sudetské župy, pohraničního území obsazeného dne 15. 3. 1939 vojsky nacistického Německa. V čele muzea stálo ve válečném období německé kuratorium a veškeré realizované výstavy měly výrazně protičeský nebo alespoň proněmecký charakter. Negativně se válka podepsala i na sbírkovém fondu, který v období okupace obsahoval již na 40 tis. sbírkových předmětů – kovové předměty byly odevzdávány pro válečné účely a v důsledku bombardování Znojma na konci války byly výrazně poškozeny předměty umístěné v expozicích hradu, zejména vybavení interiéru.⁷

V poválečném období obnovilo muzeum svou činnost už v polovině roku 1946. Znovu byla zahájena i činnost sbírkotvorná. V roce svého znovuotevření čítala muzejní sbírka už více než 45 tis. sbírkových předmětů. Spolu s rostoucí sbírkou se zvyšovaly i prostorové nároky na její uložení, zvětšovaly se však i expoziční prostory, které mělo muzeum postupem času k dispozici. Už v roce 1936 byl veřejnosti zpřístupněn památník Prokopa Diviše v Příměticích.⁸ V roce 1946 byly muzeu z důvodu nedostačujících depozitářů přiděleny rozhodnutím městské rady prostory bývalého znojmského minoritského kláštera,⁹ o tři roky později, v roce 1949, rozhodl tehdy už Městský národní výbor o poskytnutí části renesanční budovy Domu umění na Masarykově náměstí pro účely muzea. Dům umění byl však po provedení rozsáhlých stavebních prací plně zprovozněn až v roce 1967.¹⁰ Od počátku byl tento nový expoziční prostor koncipován jako obrazárna, místo pro prezentaci uměleckých sbírek i umění současných výtvarníků. Na konci 80. let 20. století byla ve druhém poschodí Domu umění vybudována expozice starého umění a od roku 1992 jsou zde prezentovány medaile Jana Tomáše Fischera.

První patro minoritského kláštera bylo původně určeno historickým sbírkám, později, v 70. letech, zde byly umístěny expozice botaniky, zoologie a geologie,¹¹ černého řemesla, dílčí částí archeologie a od roku 1986 i část sbírky historických palných a chladných zbraní v expozici *Zbraně orientu*. Historické sbírky byly od druhé poloviny 70. let zpřístupněny v prostorách znojmského hradu, kde byl v historických interiérech umístěn nábytek a v přízemních prostorách lapidárium.¹²

K objektům ve správě muzea v roce 1965 z rozhodnutí Okresního národního výboru přibýlo Městské muzeum v Moravském Krumlově, založené roku 1905, které bylo od roku 1960 po

⁵ Tamtéž, s. 10.

⁶ Mezitím, v období po druhé světové válce, bylo muzeum nějaký čas označováno jako Vlastivědné muzeum ve Znojmě, poté na krátký čas jako Okresní muzeum ve Znojmě. Tamtéž, s. 13.

⁷ Tamtéž, s. 11.

⁸ Václav Prokop Diviš (1698-1765) byl slavný katolický kněz, přírodovědec a vynálezce. Je znám především jako vynálezce bleskosvodu. V Příměticích Prokop Diviš působil dlouhou dobu jako farář místní farnosti a zde v roce 1765 také zemřel. Památník Prokopa Diviše v Příměticích byl od roku 1967 ve správě Místního národního výboru v Příměticích. Zpět do správy muzea přechází v roce 1988. Tamtéž, s. 20.

⁹ Mimo budovu bývalého františkánského špitálu, který sloužil potřebám vojska do 90. let 20. století. Tato budova, která je v současné době sídlem muzea, byla do majetku Okresního národního výboru převedena v roce 1990, do správy muzea předána až v roce 1996. V letech 2000–2002 zde proběhla rozsáhlá rekonstrukce, při níž byly vybudovány kancelář ředitele, ekonomický a provozní útvar a odborná pracoviště společenskovedního oddělení. Tamtéž, s. 12, 23 a 24.

¹⁰ ATWERI, Jiří. Historie Jihomoravského muzea ve Znojmě. In: ATWERI, Jiří (red.). *Jihomoravské muzeum ve Znojmě. Muzeum – brána k poznání. Sborník ke 130. výročí založení*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2008, s. 15.

¹¹ V roce 1968 založeno v muzeu nové přírodovědecké oddělení, které se postupně se stalo neoddělitelnou součástí muzea. Nová stálá přírodovědná expozice vznikla ve druhé polovině 70. let v adaptovaných prostorách minoritského kláštera. Tamtéž, s. 15.

¹² Tamtéž, s. 13 a 17.

reorganizaci státní správy znojenským muzeem metodicky řízeno. Vedle rotundy sv. Kateřiny, která byla v roce 1962 prohlášena za národní kulturní památku, byly na přechodnou dobu ve správě muzea také památkové objekty hrad Bítov, zámek Vranov nad Dyjí, zámeček v Boskovštejně u Jevišovic, budova zájezdního hostince ve Vranovské Vsi a zámek v Uherčicích. Od roku 1987 se pak jedním z trvalých pracovišť muzea stala zřícenina hradu Cornštejn ze 14. století, ležící nedaleko hradu Bítov.¹³

Na konci 80. let rozsáhlý sbírkový fond muzea čítal na 100 tis. sbírkových předmětů. Nedostatečné prostory pro jejich uskladnění si vyžádaly výstavbu nových depozitářů na půdách minoritského kláštera a znojenského hradu. Porevoluční období s sebou přineslo mnoho změn, které se pozitivně i negativně odrazily v činnosti muzea. Na počátku 90. let došlo k velkému omezení finančních příjmů muzea, na druhou stranu však byla navázána odborná spolupráce s institucemi na rakouské straně hranice. Významnou organizační změnou bylo navrácení muzea v Moravském Krumlově pod správu města v roce 1991.

V současné době muzeum spravuje objekty minoritského kláštera vč. bývalého františkánského špitálu, Památník Prokopa Diviše v Příměticích a zříceninu hradu Cornštejn, které jsou vlastnictvím Jihomoravského kraje, a dále znojenský hrad s rotundou sv. Kateřiny a Dům umění na Masarykově náměstí, které jsou muzeem pronajímány od města. V přízemních prostorách bývalého špitálu minoritského kláštera byla zřízena kavárna, která je pronajímána a provozována soukromou firmou. V roce 2010 byl dokončen nový depozitář v Hnanicích, čímž došlo k výraznému zlepšení podmínek pro trvalé uložení sbírkových předmětů.

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Příspěvková organizace Masarykovo muzeum v Hodoníně sídlí ve vlastních prostorách hodonínského zámečku na Zámeckém náměstí v Hodoníně. Vedle Masarykova muzea tvoří organizaci další tři pobočky – Vlastivědné muzeum Kyjov, Městské muzeum Veselí nad Moravou a Slovanské hradiště v Mikulčicích, vybudované v prostorách významného archeologického naleziště Valy u Mikulčic. Tato organizační struktura byla po začlenění muzeí v Kyjově a ve Veselí nad Moravou v roce 1964¹⁴ dotvořena v roce 1987 připojením Slovanského hradiště v Mikulčicích a dle platné zřizovací listiny je stejná dodnes.

- **Masarykovo muzeum v Hodoníně**

Počátky hodonínského muzejnictví jsou stejně jako v případech muzeí v dalších městech a obcích spojeny s přípravami na pražskou Národopisnou výstavu československou. V průběhu příprav, v roce 1892, se v Hodoníně uskutečnila Výstava umělecká, průmyslová a národopisná. Především z důvodu nedostatku finančních prostředků v této době k založení muzea ještě nedošlo, byla však alespoň podnícena vzdělávací a osvětová činnost na moravsko-slovenském pomezí. Z této společenské atmosféry vzešla na počátku 20. století myšlenka na založení Společnosti slovenského muzea

¹³ V rámci decentralizace státní památkové péče v roce 1961 byly hrad Bítov a zámek Vranov nad Dyjí převedeny pod správu Okresního národního výboru. Pod správu muzea přešly v roce 1972, v roce 1975 přechází pod správu Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody v Brně. Zcela zdemolovaný zámeček v Boskovštejně u Jevišovic byl předán do správy muzea v roce 1972. Jeho generální rekonstrukce proběhla až v letech 1985–1990. O zrekonstruovaný zámeček přišlo muzeum soudním rozhodnutím v roce 1993, kdy byl převeden na obec. Budova zájezdního hostince ve Vranovské Vsi byla převzata muzeem do správy v roce 1982, později zde byly umístěny některé z muzejních depozitářů. V roce 1993 byla v rámci restitucí navrácena původním majitelům. 1. ledna 1987 rozhodnutím Jihomoravského krajského národního výboru byla na muzeum převedena zřícenina hradu Cornštejn a zámek v Uherčicích, kde musely být ještě téhož roku provedeny základní opravy havarijního stavu budovy. Na další opravy zámku nemělo muzeum v 90. letech dostatek financí, zámek v Uherčicích byl proto v roce 1996 převeden na Památkový ústav v Brně. Tamtéž, s. 16 a 21–22.

¹⁴ Jednou z poboček muzea bylo po vzniku Okresního muzea v Hodoníně i detašovaná expozice ve Ždánicích. Ta však po roce 1989 přešla pod správu města Ždánice jako Vrbasovo muzeum ve Ždánicích. CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně* 9, 2003, s. 3–5.

v Hodoníně,¹⁵ jejímž cílem bylo mimo jiné prohloubení česko-slovenské spolupráce v oblasti kultury, a která je přímým předchůdcem dnešního Masarykova muzea.¹⁶ Od svého založení společnost soustředila pozornost na tvorbu sbírkových fondů, věnovala se však také osvětě a v roce 1905 uspořádala Slovenskou národopisnou výstavu. Její činnost byla přerušena válečnými událostmi. K opětovnému založení muzejního spolku v Hodoníně došlo až v roce 1923. Spolek nesl název Spolek Masarykova muzea a jeho hlavním účelem byla sbírkotvorná činnost především se zaměřením na dokumentaci osobnosti T. G. Masaryka.¹⁷

Od svého založení sídlilo muzeum v prostorách městské radnice, od roku 1933 pak obývalo první patro bývalé knihovny a čítárny na Masarykově náměstí, kde byly zpřístupněny národopisná a legionářská expozice.¹⁸ Všechny tyto prostory propůjčila spolku pro účely provozování muzea městská rada. V roce 1940 bylo muzeum z budovy na Masarykově náměstí vystěhováno a do konce druhé světové války byly předměty provizorně umístěny v místnosti Občanské záložny.¹⁹

Druhá světová válka a poválečné období měly významný dopad na odbornou činnost muzea. V průběhu války musely být stanovy Masarykova muzea upraveny tak, aby nic nepřipomínalo první republiku. V souvislosti s poválečnou politickou situací byl spolek na konci 40. let nucen veškeré sbírky předat městu Hodonín. Se změnou správce sbírek došlo v roce 1948 ke stěhování muzea do nových prostor hodonínského barokního záměčku, kde byla vybudována a zpřístupněna muzejní expozice.²⁰ Spolek Masarykova muzea však oficiálně zanikl až vymazáním ze spolkového katastru v roce 1952.²¹ Spolu s přechodem od muzea na spolkovém základě k městskému muzeu došlo i k jeho profesionalizaci. V roce 1954 se Městské muzeum v Hodoníně stalo okresním zařízením s působností pro celý okres Hodonín. O deset let později v důsledku reorganizace územního uspořádání se jeho pobočkami staly Vlastivědné muzeum Kyjov, Městské muzeum Veselí nad Moravou a detašovaná expozice ve Ždánicích.

Z hlediska odborného zaměření činnosti muzea došlo po roce 1948 k vypuštění témat týkajících se T. G. Masaryka a od roku 1964 se muzeum začalo specializovat na dějiny dělnického hnutí a těžby nafty a lignitu.²² Muzeum se ke svému původnímu badatelskému zaměření vrátilo až po roce 1989, kdy opět získalo oficiální název Masarykovo muzeum a obnovilo výzkum a dokumentaci života a díla osobnosti prvního československého prezidenta. Po generálních opravách budovy záměčku v letech 1990 až 1995²³ zde byla v roce 1997 otevřena expozice *T. G. Masaryk a jeho rodný kraj*.

- **Městské muzeum Veselí nad Moravou**

Založení veselského muzea je datováno do prvního desetiletí 20. století. Stejně jako v případech ostatních městských a obecních muzeí vycházel jeho vznik ze společenské atmosféry panující na přelomu 19. a 20. století v Rakousko-Uhersku, jež se nesla ve znamení více či méně otevřeného národnostního boje jednotlivých národů monarchie za zrovnoprávnění. Českou národní hrdost a sebevědomí v tehdejší době udržovaly a posilovaly spontánně zakládaná zájmová hnutí, sdružení a spolky, mezi nimiž významné postavení zaujímaly spolky muzejní. Musejní společnost pro

¹⁵ V roce 1903 nebo 1905. CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5, nebo POLÁŠKOVÁ Světlana. Z historie Masarykova muzea v Hodoníně. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 7–8.

¹⁶ CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5.

¹⁷ POLÁŠKOVÁ Světlana. Z historie Masarykova muzea v Hodoníně. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 7–8.

¹⁸ CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5.

¹⁹ POLÁŠKOVÁ Světlana. Z historie Masarykova muzea v Hodoníně. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 7–8.

²⁰ Zpočátku byly pro muzeum vyčleněny 3 místnosti záměčku. Chovančíková, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5.

²¹ POLÁŠKOVÁ Světlana. Z historie Masarykova muzea v Hodoníně. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 7–8.

²² CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Jak se dělá muzeum? *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5.

²³ CHOVANČÍKOVÁ, Irena. Masarykovo muzeum se představuje. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 1.

Slovácko a Veselí nad Moravou, od níž jsou odvozovány počátky veselského muzejnictví, byla založena v roce 1906.²⁴ Hlavním předmětem činnosti této společnosti byl sběr a uchování historických památek všeho druhu. Početná sbírka, která byla muzejní společností záhy vytvořena, sestávala především z předmětů vážících se k historii a národopisu města a okolí.²⁵ Nemalá část sbírky byla získána vlastním sběrem. První muzejní expozice byla zpřístupněna veřejnosti v roce 1910 v pronajatých prostorách staré školy v areálu bývalého kláštera servitů, kde byly předměty od počátku shromažďovány.²⁶ Místnosti školy, zdarma pronajímané od místního školního úřadu,²⁷ byly sídlem muzea, s krátkou přestávkou v letech 1945 až 1954,²⁸ až do roku 1957, kdy byly muzejní sbírky přestěhovány do dnešního sídla muzea, domu č.p. 41 na Bartolomějském náměstí. Zde však muzeum po dlouhou dobu nebylo jediným nájemníkem, veškeré prostory budovy mohly být pro účely muzea využity až v roce 1993, v němž došlo k přesunu obřadní síně městského úřadu.²⁹

Muzeum bylo založeno na spolkovém základě a až do roku 1945 byla výhradním vlastníkem jeho sbírek muzejní společnost. Činnost muzea byla financována především z členských příspěvků a darů, finančními příspěvky muzeum podporovalo i město Veselí nad Moravou a nedaleká obec Předměstí Veselí.³⁰ V roce 1945 muzeum přešlo pod správu místního národního výboru, později, po zřízení veselského okresu,³¹ pod správu Okresního národního výboru ve Veselí nad Moravou. Jako okresní muzeum zahrnovalo muzeum ve Veselí nad Moravou také muzea ve Strážnici, Bzenci a Velké nad Veličkou. Reorganizací veřejné správy v roce 1960 došlo k zániku veselského okresu i okresního muzea. Muzeum ve Veselí nad Moravou bylo opět řízeno místním národním výborem až do roku 1964, kdy se stalo jednou z poboček Okresního muzea v Hodoníně.³²

Mezi významné události v historii muzea ve 2. polovině 20. století patří realizace rozsáhlé rekonstrukce budovy v letech 1978 až 1986, po níž byla v roce 1988 zpřístupněna nově vlastivědná expozice *Od Doubravy po Javořinu*, zahrnující archeologické, historické a etnografické památky regionu.³³

- **Slovanské hradiště v Mikulčicích**

Slovanské hradiště v Mikulčicích se mezi pobočky Masarykova muzea zařadilo v roce 1987. Jedná se o rozsáhlé archeologické území, které bylo v roce 1962 díky svému významu prohlášeno za národní kulturní památku. Již v této době bylo na základě provedeného archeologického výzkumu zjištěno, že jde o jedno z nejvýznamnějších center Velkomoravské říše, prvního státního útvaru Slovanů v období raného středověku na našem území.

²⁴ FUTÁK, Peter. 100. výročí otevření první muzejní expozice ve Veselí nad Moravou. *Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka* 46, 2010, č. 3, s. 11.

²⁵ TRACHTULEC, Vít. Městské muzeum ve Veselí nad Moravou. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně* 1, 1995, s. 2.

²⁶ FUTÁK, Peter. 100. výročí otevření první muzejní expozice ve Veselí nad Moravou. *Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka* 46, 2010, č. 3, s. 11.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ V tomto období sídlilo muzeum v prostorách veselského zámku, který se však záhy stal i sídlem Okresního národního výboru a muzeum muselo být přestěhováno. TRACHTULEC, Vít. Městské muzeum ve Veselí nad Moravou. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně* 1, 1995, s. 2.

²⁹ Tamtéž.

³⁰ FUTÁK, Peter. 100. výročí otevření první muzejní expozice ve Veselí nad Moravou. *Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka* 46, 2010, s. 11.

³¹ Okres Veselí nad Moravou byl jako součást Gottwaldovského kraje nově zřízen vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích.

³² TRACHTULEC, Vít. Městské muzeum ve Veselí nad Moravou. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně* 1, 1995, s. 2.

³³ Tamtéž.

Systematický archeologický výzkum zde byl zahájen archeologem Josefem Poulíkem³⁴ v roce 1954 a pracovníky Archeologického ústavu Akademie věd ČR je zde prováděn dodnes.³⁵ Již v roce 1960 byly archeologické nálezy z území naleziště zpřístupněny v provizorním objektu prostřednictvím první muzejní expozice. O tři roky později byl nad základy jednoho z velkomoravských kostelů vybudován pavilon II, který byl později, v 80. a 90. letech, doplněn trojrozměrnými maketami dosud objevených kostelů a dalšími textovými prvky. Výraznou obnovou prošel pavilon II v roce 2008, kdy byla v objektu otevřena nová multimediální expozice *Velkomoravské Mikulčice – druhý kostel a sakrální architektura knížecího hradu*. Pro svou unikátnost získala expozice Hlavní cenu v Národní soutěži muzeí Gloria musealis v kategorii Muzejní výstava roku 2008.³⁶

V pavilonu I Slovanského hradiště v Mikulčicích byla muzejní expozice archeologických nálezů a výzkumů *Velkomoravské Mikulčice – knížecí hrad v údolní nivě řeky Moravy* instalována v roce 1997. Z důvodu přestavby návštěvnického centra byla expozice na podzim roku 2013 zrušena.³⁷ Nové návštěvnické centrum bylo slavnostně otevřeno v roce 2015. Kromě prostor pro archeologickou expozici disponuje návštěvnické centrum také vyhlídkovou věží a výstavní galerií pro pořádání krátkodobých výstav.

Vedle expozic interiérových disponuje Slovanské hradiště v Mikulčicích expozicí v exteriéru, kterou je prohlídkový okruh po terénu hradiště i předhradí, jež obsahuje makety základů sakrálních staveb a jedné profánní stavby, knížecího paláce.³⁸

- **Vlastivědné muzeum Kyjov**

Vlastivědné muzeum v Kyjově je jednou z poboček Masarykova muzea v Hodoníně od roku 1964, kdy stejně jako v případě Městského muzea ve Veselí nad Moravou vlivem reorganizace územního uspořádání došlo k zániku kyjovského okresního muzea a bývalý kyjovský okres byl přičleněn k okresu hodonínskému.

Historie muzea v Kyjově sahá do roku 1904. V tomto roce proběhla v nedalekých Napajedlech z impulzu Národopisné výstavy československé výstava českých měst, jíž se účastnilo i město Kyjov.³⁹ Podnět k založení muzea, resp. k uspořádání sbírky města a výběru předmětů, které měly město na výstavě v Napajedlech reprezentovat, dal tehdejší starosta města, který tímto úkolem pověřil profesora místního gymnázia.

První sbírkové předměty, které tvořily základ sbírky kyjovského muzea, byly do roku 1911 uloženy v budově městského úřadu. Kvůli rozrůstání sbírek a nevhodnosti prostor byly předměty přestěhovány do dvou místností chudobince Dominika Jurkovského, kde za účasti významných osobností veřejného života došlo v roce 1913 i k jejich prvnímu veřejnému zpřístupnění.⁴⁰ V prostorách chudobince muzeum přečkalo první světovou válku, která znamenala útlum muzejní činnosti ve městě, a to především z důvodu dočasného zrušení muzea v letech 1915 až 1918. Další rozvoj činnosti a rozšiřování sbírek, zejména archeologických a národopisných, umožnilo přesídlení muzea do nových

³⁴ Archeolog, vysokoškolský pedagog, zakladatel a dlouholetý vedoucí Archeologického ústavu ČSAV v Brně Josef Poulík (1910-1998). Archeologii se začal profesionálně věnovat po druhé světové válce po absolvování Univerzity Karlovy. Do Mikulčic přišel v roce 1954 a objevil zde významné archeologické naleziště. Mikulčicím se věnoval až do konce svého života a publikoval řadu studií i základní publikace o této tematice. ŠOLC, Josef. Jubilea akademika Josefa Poulíka. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 9.

³⁵ ŠOLC, Josef. Mikulčice se představují. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 8.

³⁶ SYNEK, František – ŠOLC, Josef. Z historie památníku. In: *Masarykovo muzeum v Hodoníně* [online]. [cit. 2016-05-03].

³⁷ SYNEK, František – ŠOLC, Josef. Z historie památníku. In: *Masarykovo muzeum v Hodoníně* [online]. [cit. 2016-05-03].

³⁸ Tamtéž.

³⁹ MARTONOVÁ, Taťána – POKORNÁ, Blanka. Vlastivědné muzeum Kyjov. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.

⁴⁰ POKORNÁ, Blanka. 90 let zpřístupnění kyjovského muzea veřejnosti. (*Malé ohlédnutí za výstavou*). *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 6.

prostor kyjovského zámku,⁴¹ k němuž došlo v letech 1926–1928⁴², a to i přes to, že muzeu bylo poskytnuto k užívání pouze první patro budovy.⁴³ V zámku byly sbírky zpřístupněné od roku 1928 formou otevřeného depozitáře. K instalaci předmětů do nových expozic, nejprve archeologické a etnografické, došlo až po generální opravě budovy zámku, která proběhla v první polovině 70. let.⁴⁴ Po úpravách provedených v roce 1990 jsou obě expozice v muzeu přístupny dodnes. S ohledem na vlastivědnou povahu muzea, v něhož se muzeum v průběhu 20. století vyprofilovalo, není překvapením, že koncem 70. let byly zpřístupněny také expozice přírodovědná a expozice *Kyjov v minulosti a dnes*. V roce 2004 byla původní přírodovědná expozice nahrazena moderní expozicí koncipovanou jako velkoplošné dioráma s volně přecházejícími biotopy regionu.

K rozvoji muzea v novodobých dějinách významně přispělo vybudování přístavby ve dvoře muzea, které bylo realizováno v letech 2009–2010 z finančních prostředků Jihomoravského kraje. V současné době je zde umístěn depozitář, kanceláře odborných pracovníků a v přízemí víceúčelový sál pro pořádání krátkodobých výstav, předváděcích a kulturních akcí. Zatímco samotný zámek je vlastnictvím města Kyjova a muzeum jej spravuje na základě smlouvy o výpůjčce, přístavba je majetkem zřizovatele. Poslední rozsáhlejší rekonstrukce budovy zámku byla uskutečněna v 70. letech 20. století, avšak pro nedostatek financí nebyla dokončena. V roce 1995 proběhla dílčí oprava fasády.⁴⁵

Muzeum Blanenska

Muzeum Blanenska patří k nejmladším z muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem. Jako jediné, ačkoliv bylo založeno jako vlastivědné muzeum, se od svého počátku projevovalo jako muzeum specializované, tj. ve své odborné a sbírkotvorné činnosti zaměřené na specifická témata podmíněná místně a historicky. Počátky muzejní činnosti v Blansku jsou často spojovány s osobností lékaře a významného moravského speleologa a archeologa MUDr. Jindřicha Wankela.⁴⁶ Wankel působil více než tři desetiletí, od konce 40. let do počátku 80. let 19. století, jako lékař salmovských železáren. Proslul svým výzkumem v jeskyních Moravského krasu, zejména pak významným objevem velkého pohřebiště v Býčí skále, pocházejícího z doby halštatské. V roce 1883 bylo Wankelovi za zásluhy o rozvoj města uděleno čestné občanství města Blanska.⁴⁷ Jindřich Wankel stál u zrodu prvního soukromého blanenského muzea, které bylo dle dostupných pramenů založeno v roce 1854. Muzeum sídlilo v tzv. „doktorském domě“, dnešní budově základní umělecké školy nedaleko blanenského zámku. Muzejními exponáty byly především předměty nashromážděné Wankelem během jeho

⁴¹ Budova zámku patří k nejstarší kyjovské zástavbě. Předpokládá se, že byl vystavěn v první polovině 16. století. Signifikantním znakem budovy je sgrafitová výzdoba fasády z roku 1911, jejímž autorem je významný výtvarník Jano Köhler. MARTONOVÁ, Taťána. Muzeum v novém kabátě. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2–3.

⁴² MARTONOVÁ, Taťána – POKORNÁ, Blanka. Vlastivědné muzeum Kyjov. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.

⁴³ Celá budova zámku byla pro účely muzea vyčleněna na konci 40. let 20. století. MARTONOVÁ, Taťána. Muzeum v novém kabátě. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2–3.

⁴⁴ MARTONOVÁ, Taťána – POKORNÁ, Blanka. Vlastivědné muzeum Kyjov. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.

⁴⁵ MARTONOVÁ, Taťána. Muzeum v novém kabátě. *Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2–3.

⁴⁶ MUDr. Jindřich Wankel (*15. 7. 1821 Praha, †5. 4. 1897 Olomouc), lékař, speleolog a archeolog, vůdčí postava moravské archeologie ve 2. polovině 19. století. Narodil se v Praze jako syn zemského rady Damiána Wankela. Po studiu gymnázia a lékařské fakulty se stává v roce 1849 vrchnostenským lékařem v Blansku. Proslul svými výzkumy v Moravském krasu a Předmostí u Přerova (nález pravěkého tábořiště lovců mamutů). Výsledky těchto výzkumů publikoval v řadě odborných článků a publikací. Jeho význam sahal daleko za hranice tehdejšího rakouského císařství, později Rakousko-Uherska. Angažoval se ve společenském a kulturním životě, a to jak v Blansku (v roce 1863 zde založil čtenářsko-pěvecký spolek Rastislav Blansko), tak v Olomouci (spoluzakladatel Vlasteneckého musejního spolku v Olomouci). Jindřich Wankel (1821–1897). In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit. 2016-04-05].

⁴⁷ Čestní občané města Blanska. In: *Město Blansko* [online]. [cit. 2016-04-05].

archeologických, speleologických, paleontologických, zoologických a botanických výzkumů, součástí sbírky byly také nákresy, plány a mapy Moravského krasu. Z důvodu nezájmu moravských a českých muzejních institucí o tuto sbírku byly předměty po odchodu Wankela v roce 1883 do Olomouce předány vídeňskému Naturhistorisches Museuma muzeum v Blansku zaniklo.⁴⁸ Reálnou kontinuitu s pozdějším blanenským okresním muzeem, založeným ve druhé polovině 20. století, lze proto pozorovat jen stěží.

Další pokusy o založení muzea v Blansku jsou datovány do počátku 20. století a stáli za nimi především místní zájemci o vlastivědu a historii regionu. Tyto pokusy však byly neúspěšné. Město se o vytvoření prvního veřejného blanenského muzea začalo zasazovat až v období první republiky. Již ve 30. letech zahájila městská rada jednání o odkupu blanenského zámku, v němž mělo nové krajské muzeum sídlit. Jednání s vlastníky zámku přerušila 2. světová válka, po jejím ukončení však myšlenka na zřízení muzea opět ožila.⁴⁹ Stejně jako ve 30. letech, i ve druhé polovině 40. let se mělo jednat o muzeum zaměřené na studium Moravského krasu. Blanenský zámek byl součástí zkonfiskovaného majetku, avšak aby mohl být využíván pro účely muzea, musel projít rozsáhlou rekonstrukcí a stavebními úpravami.⁵⁰ Generální oprava zámku byla zahájena v roce 1960 a první muzejní expozice v jeho prostorách byly návštěvníkům otevřeny až o devět let později, 22. června 1969.⁵¹ Muzeum bylo však administrativně zřízeno už v říjnu 1959 Okresním národním výborem Blansko jako Okresní vlastivědné muzeum v Blansku. První desetiletí jeho činnosti bylo silně ovlivněno probíhající rekonstrukcí budoucího sídla, již v tomto období se však začíná rozvíjet odborná činnost, jsou pořádány přednášky i muzejní výstavy mimo prostory zámku.

Od svého počátku bylo muzeum charakterizováno dvěma hlavními tématy – tématem Moravský kras a díky nepřetržité kontinuitě železářské výroby na Blanensku také tématem historie železářství na Blanensku od pravěku po současnost a výroba tzv. blanenské umělecké litiny. Později se muzeum začalo zaměřovat rovněž na historii města Blanska a okolí. V důsledku reorganizace muzejní sítě došlo v roce 1977 ke sloučení blanenského muzea s muzei v Boskovicích, Olomučanech a Senetářově, které z titulu okresního muzea muzeum v Blansku od svého vzniku metodicky řídilo. Muzea v Boskovicích, Olomučanech a Senetářově se stávají detašovanými pracovišti nového Okresního muzea Blansko. Díky těmto detašovaným pracovištím se činnost muzea rozrůstá o další témata – zejména etnografii, dějiny Boskovic a archeologický výzkum Boskovické brázdy. V Senetářově i v Olomučanech vznikají na konci 70. let nové expozice věnované místním fenoménům tradiční lidové kultury, jejichž odkaz lze pozorovat v muzeích, nyní zřizovaných obcemi Senetářov a Olomučany, dodnes.⁵²

⁴⁸ NEČASOVÁ, Eva. *Zámek Blansko – Muzeum Blansko*. Blansko: Muzeum Blansko, 2009, s. 23.

⁴⁹ Iniciátorem myšlenky na vytvoření muzea byl Karel Fiala, ředitel školy, městský kronikář a první předseda Místního národního výboru Blansko. Karel Fiala byl také ustaven předsedou výboru muzejní rady, složené z dobrovolníků – zájemců o historii města a regionu, která měla myšlenku na založení muzea realizovat. (BAUMANNOVÁ, Dagmar. *Dějiny blanenského muzejnictví od roku 1854 do současnosti*. In: *Sborník Muzea Blansko '99*. Blansko: Muzeum Blansko, 1999, s. 70. K tomu také KOŠŤÁL, Pavel (aj.). *Blansko v letech 1945–1990. Život města od konce II. světové války do prvních svobodných voleb v roce 1990*. Blansko: Muzeum Blansko, 2004, s. 192)

⁵⁰ Blanenský zámek byl během 2. světové války silně poškozen (zejména bombardováním z dubna 1945) a do poloviny padesátých let dokonce sloužil k bytovým účelům (v jeho prostorách se nacházelo 18 nouzových bytů) a částečně jako místo působení okresní lidové knihovny. (BAUMANNOVÁ, Dagmar. *Dějiny blanenského muzejnictví od roku 1854 do současnosti*. In: *Sborník Muzea Blansko '99*. Blansko: Muzeum Blansko, 1999, s. 70 a KOŠŤÁL, Pavel (aj.). *Blansko v letech 1945–1990. Život města od konce II. světové války do prvních svobodných voleb v roce 1990*. Blansko: Muzeum Blansko, 2004, s. 192.

⁵¹ Jednalo se o expozice „Moravský kras krásný a tajemný“ a „Blanenská umělecká litina“. KOŠŤÁL, Pavel (aj.). *Blansko v letech 1945–1990. Život města od konce II. světové války do prvních svobodných voleb v roce 1990*. Blansko: Muzeum Blansko, 2004, s. 193.

⁵² V Senetářově byla vybudována expozice „Tradičního bydlení a perletářské výroby“ – dnes se zde nachází samostatné obecní muzeum Muzeum perletářství a tradičního bydlení, v Olomučanech byla vedle expozice dělnického hnutí otevřena i expozice olomučanské keramiky – dnes se zde nachází obecní Muzeum olomučanské keramiky.

Významnou organizační změnou prošlo muzeum Blansko po roce 1989, a to mj. v souvislosti se zrušením národních výborů a reorganizací veřejné správy. Rozhodnutím Okresního úřadu Blansko bylo muzeum rozděleno na čtyři samostatné části, které byly po souhlasu orgánů jednotlivých obcí počátkem roku 1992 předány do správy města Boskovic, obce Senetářova a obce Olomučany. Jako poslední odsouhlasilo převod zřizovatelských funkcí na město Zastupitelstvo města Blanska, a to ke dni 31. 12. 1992.⁵³ Muzeum získává název Muzeum Blansko a jeho novou ředitelkou se stává Mgr. Eva Nečasová, která v této pozici zůstává až do začátku roku 2015. Nové muzeum se musí potýkat s vynucenou výraznou personální redukcí, avšak snaží se držet původní koncepce činnosti a hlavních témat, která byly předmětem činnosti muzea od jeho vzniku v roce 1959.

Dvě zlomové události, které však dosud neměly významnější dopad na odbornou činnost muzea, zaznamenalo Muzeum Blansko v roce 2015. V únoru došlo k personální změně na pozici ředitelky a k 31. 12. 2015 bylo Muzeum Blansko rozhodnutím Zastupitelstva města Blanska zrušeno a jeho sbírkový fond vč. dalšího majetku byl převeden na Muzeum Blanenska, příspěvkovou organizaci zřízenou k 1. 11. 2015 Jihomoravským krajem. Stejně tak došlo k delimitaci všech zaměstnanců původního Muzea Blansko na nově zřízenou organizaci.

Muzeum Brněnska

Hranice působnosti Muzea Brněnska zahrnuje území okresu Brno-venkov. Do roku 2003, kdy muzeum přešlo pod nového zřizovatele, Jihomoravský kraj, neslo muzeum název Okresní muzeum Brno-venkov. Vznik tohoto okresního muzea je datován do roku 1965, kdy v návaznosti na reformu územní státní správy v roce 1960⁵⁴ došlo ke sloučení místních muzeí v Ivančicích, ve Šlapanicích, v Předklášteří u Tišnova (Podhoráckého muzea) a památkového objektu Mohyla míru. Dle některých autorů měly být poslední dvě jmenovaná muzea a památkový objekt pobočkami muzea v Ivančicích, ze kterého bylo nově vytvořeno okresní muzeum.⁵⁵ Ivančické muzeum bylo sídlem Okresního muzea Brno-venkov až do roku 1988, kdy se sídlo přesunulo do nově zrekonstruovaného objektu bývalého probošství v Předklášteří, kde jej můžeme najít dodnes.⁵⁶ Vedle sídla organizace bylo v prostorách Podhoráckého muzea umístěno i personální a ekonomické oddělení a do roku 2015 i ředitelství muzea.⁵⁷ Před rokem 1990 byly součástí Okresního muzea Brno-venkov Památník osvobození a síň družby v Ořechově a dvě expozice – expozice *Z historie bojové cesty partyzánského oddílu Jermak v Šerkovicích* a expozice věnovaná dělnickému hnutí v Oslavanech.⁵⁸ V roce 1991 byl novým zřizovatelem muzea, Okresním úřadem Brno-venkov, vydán nový statut muzea, který zakotvil právní formu muzea – příspěvkovou organizaci.⁵⁹ V současné době jsou jednotlivá muzea a Památník Mohyla míru relativně samostatnými pobočkami Muzea Brněnska, z nichž každá disponuje vedoucím pobočky a určitým počtem kurátorů, podílejících se na péči o sbírkový fond, prezentační, sbírkotvorné a výzkumné činnosti. Od roku 2005 je součástí muzea také pobočka Památník písemnictví na Moravě sídlící v prostorách benediktinského

⁵³ BAUMANNOVÁ, Dagmar. Dějiny blanenského muzejnictví od roku 1854 do současnosti. In: *Sborník Muzea Blansko '99*. Blansko: Muzeum Blansko, 1999, s. 71.

⁵⁴ Reorganizace státní správy proběhla v roce 1960 na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Počet okresů se v rámci reformy snížil ze 180 na 76. V Brněnském, později Jihomoravském kraji se z původních 18 okresů v letech 1949–1960 zůstalo po roce 1960 14 okresů.

⁵⁵ NĚMEČKOVÁ, Marta. *Muzeum v Ivančicích 1894-1994. 100 let*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1994, s. 17.

⁵⁶ Tamtéž, s. 18 nebo REČEK, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předklášteří: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 7–21.

⁵⁷ V roce 2015 bylo ředitelství muzea přesunuto do nově otevřené pobočky muzea v Brně – Vily Löw-Beer.

⁵⁸ Památník osvobození a síň družby v Ořechově byl součástí muzea v letech 1985–1990, expozice *Z historie bojové cesty partyzánského oddílu Jermak v Šerkovicích* v letech 1980–1989 a expozice věnovaná dělnickému hnutí v Oslavanech v letech 1975–1989. REČEK, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předklášteří: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 7–21.

⁵⁹ Reček, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 7-21.

kláštera v Rajhradě. Doposud nejmladší pobočkou muzea je Vila Löw-Beer na Drobného ulici v Brně, která byla veřejnosti otevřena v roce 2015.

- **Muzeum v Ivančicích**

Muzeum v Ivančicích patří k jednomu z nejstarších českých regionálních muzeí na Moravě. Veřejnosti bylo poprvé zpřístupněno v roce 1894.⁶⁰ Za vznikem muzea stály přípravy na Národopisnou výstavu československou, která se uskutečnila v roce 1895 na pražském výstavišti. Cílem výstavy bylo představit český a slovanský lid, jeho tradice, lidovou kulturu nebo způsob života na venkově. Jednou z částí výstavy byla i část věnovaná krajinickým expozicím, kde se samostatně představovaly jednotlivé regiony. Pražské výstavě předcházela rozsáhlá sběratelská činnost mezi českými vlastenci a vlastivědci. Sběratelské aktivity bylo možné na počátku 90. let 18. století možné zaznamenat i v Ivančicích, kde měly velkou odezvu zejména u místních učitelů.⁶¹ V roce 1892 zde byl založen prozatímní výbor, jehož cílem bylo uspořádat okresní národopisnou výstavu,⁶² předměty obeslat také celonárodní pražskou národopisnou výstavu a zřídit v Ivančicích muzeum.⁶³ Muzejní spolek vznikl v Ivančicích už na počátku roku 1893 a v roce svého založení čítal 55 členů.⁶⁴ Sběratelská činnost muzejního spolku se od počátku zaměřovala archeologii, historii, etnografii, bibliografii, vědu a přírodu, předměty, týkající se Ivančic a ivančického okresu, později i literaturu a archivní materiál (listiny apod.). Pokračovala i po roce 1895 – v roce 1905 sbírka muzea čítala již 1 561 evidenčních čísel sbírkových předmětů, na konci 30. let 20. století i přes útlum sběratelské činnosti v období 1. světové války pak již více než 8 tis. evidenčních čísel.⁶⁵ Jméno, které muzeum mělo v blízkém i vzdálenějším okolí, potvrzují návštěvy významných postav tehdejšího společenského a kulturního života.⁶⁶ Všechny sbírkové předměty byly uloženy v prostorách domu pánů z Lipé, dnešní radnici, které muzeu zdarma poskytla městská rada.

Muzeum bylo zřízeno na spolkovém základě a veškeré sbírky byly ve vlastnictví spolku. Od počátku však jeho činnost subvencovalo město Ivančice. V roce 1892 přidělila městská rada muzeu vůbec první místnosti, kde mohly být sbírky uloženy a v roce 1894, kdy bylo muzeum poprvé zpřístupněno, i veřejně prezentovány.⁶⁷ Od roku 1907 podporovalo město muzeum i finančně. Ne náhodou proto muzeum neslo od svého vzniku název Městské museum. Přechod sbírek muzea do vlastnictví města se datuje do roku 1938. Muzejní spolek však zůstal správcem sbírek až do počátku 50. let, kdy je jeho činnost ukončena. V průběhu 50. a 60. let prošlo muzeum významnými organizačními změnami. V roce 1951, po zániku muzejního spolku, převzala správu muzea Muzejní komise zřízená při Městském národním výboru (MNV) v Ivančicích. V roce 1965 došlo k zániku vlastivědného muzea v Židlochovicích a část z jeho sbírek, čítajících na pět tisíc sbírkových předmětů, byla přesunuta do Ivančic.⁶⁸ Z muzea v Ivančicích bylo následně vytvořeno okresní muzeum s působností pro okres Brno-venkov,⁶⁹ které postupně slučovalo další pobočky Podhorácké muzeum, muzeum ve Šlapanicích a památník Mohyla míru. Ředitelství Muzea okresu Brno-venkov se až do přelomu 80. a 90. let nacházelo

⁶⁰ NĚMEČKOVÁ, Marta. *Muzeum v Ivančicích 1894-1994. 100 let*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1994, s. 3.

⁶¹ Nejvýznamnějšími osobnostmi v počátcích muzejnictví v Ivančicích byli např. Jan Vrba, ředitel hospodářské školy, nebo Josef Vávra, od roku 1898 ředitel měšťanské školy v Ivančicích. Tamtéž, s. 4, 8 a 9.

⁶² Nakonec nebyla z důvodu nízkého zájmu obyvatelstva a nedostatku financí realizována. Tamtéž, s. 7.

⁶³ Tamtéž, s. 3.

⁶⁴ Jednalo se o čtvrtý nejstarší muzejní spolek na Moravě. Tamtéž, s. 7.

⁶⁵ Tamtéž, s. 13.

⁶⁶ Jednalo se např. o slavného ivančického rodáka Alfonse Muchu, Jiřího Mahena, Leoše Janáčka, Jaroslava Vojtu ad. Tamtéž, s. 11.

⁶⁷ Jednalo se o místnosti v domě pánů z Lipé na Palackého náměstí v Ivančicích. Další dvě místnosti v tomto domě získalo muzeum od města pro rozšiřující se muzejní sbírku v roce 1898, na konci 30. let muzeum obývalo již 5 místností domu, v roce 1942 obdrželo muzeum od města další 3 místnosti. Tamtéž, s. 5, 11 a 14.

⁶⁸ CVRK, Miroslav – VAVŘÍK, Karel – WENSCHÉ, Peter. *Ozvěny věků a dní. Dějiny Židlochovic v letopočtech*. Židlochovice: Město Židlochovice, 2013, s. 141.

⁶⁹ REČEK, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předkláštěří: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 7-21.

v Ivančicích, odkud se i kvůli nevyhovujícím prostorám přesunulo do Předklášteří. Prostory vyčleněné muzeu byly nevyhovující také pro uložení a prezentaci předmětů. Z důvodu havarijního stavu stropů musely být expoziční prostory v roce 1986 uzavřeny a na počátku 90. let byly přemístěny i pracovní muzea do vedlejší budovy. V letech 2002–2003 muzeum uvolnilo prostor zadního traktu Domu pánů z Lipé pro účely městského úřadu a vystěhovalo se do nedaleké budovy na Tesařově náměstí č.p. 10. Tento objekt byl však v roce 2005 prodán soukromému vlastníkovi a muzeum bylo nuceno se opět stěhovat. Kanceláře byly přemístěny do pronajatých prostor sousední budovy Široké ul. v Ivančicích a většina sbírkového fondu se za velké nevole místních obyvatel přesunula do rovněž pronajatých prostor benediktinského kláštera v Rajhradě.⁷⁰ Muzeum v současné době nedisponuje vlastními výstavními prostory. Na základě dohody s vedením města Ivančic vystavuje muzeum od roku 2006 dvakrát ročně po dobu celkem šesti měsíců v galerii Památníku Alfonse Muchy, který se nachází v prostorách tzv. staré radnice na ivančickém náměstí.⁷¹ V letech 2017 a 2018 došlo k posunu v jednáních o vytvoření nové expozice Alfonse Muchy v Památníku Alfonse Muchy v Ivančicích ve spolupráci s muzeem, rovněž probíhají jednání s městem Oslavany o využití prostor tamního zámku pro prezentaci muzejních sbírek.⁷²

- **Muzeum ve Šlapanicích**

Historie Muzea ve Šlapanicích sahá do roku 1934, kdy došlo k založení muzea zejména v souvislosti se snahou o zachování místních tradic. První pokusy o založení muzea se však datují do konce 80. let 19. století, kdy z iniciativy místních vlastenců a vlastivědců vzniká ve Šlapanicích Muzejní spolek. Na ideu muzejního spolku navazuje Národopisný soubor pro Šlapanice, zřízený v roce 1893 za účelem sběru předmětů, které by mohly být prezentovány na Národopisné výstavě československé v Praze v roce 1895. S výjimkou národopisných výstav však až do první poloviny 30. let 20. století nebyla muzejní činnost ve Šlapanicích soustavně vyvíjena.⁷³ V roce 1931 zahájil svou činnost Spolek pro okrašlování a ochranu domoviny, který inicioval obnovení muzejní činnosti ve městě. Vyhlásil výzvu, jež byla adresovaná všem místním spolkům, institucím i rodákům žijícím v cizině, pro poskytnutí předmětů pro nově zakládané muzeum. Na základě výzvy byly shromážděny více než čtyři stovky předmětů. Uskladněny a zpřístupněny byly předměty až do roku 1949, s krátkou přestávkou v první polovině 40. let, v budově dnešního městského úřadu, která se stala v roce 1934 sídlem i nově zřízeného muzea.⁷⁴ Až do zahájení války lze pozorovat aktivní sbírkotvornou činnost muzejního spolku,⁷⁵ která měla za důsledek rozrůstání sbírkového fondu muzea. V poválečném období byla část sbírky uložena do depozitářů, vybudovaných v budově někdejší církevní scholasterie. V roce 1949 do těchto prostor, které prošly stavebními opravami na náklady městského národního výboru, přesídlilo celé muzeum. Budova muzea, stejně jako od konce 30. let sbírky, byla majetkem města Šlapanic, o

⁷⁰ VEČEŘA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Ivančice, 22. 4. 2016. Rozhovor vedoucím Muzea v Ivančicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

⁷¹ *Zpráva o činnosti za rok 2015*. Muzeum Brněnska, příspěvková organizace, 2016. V památníku jsou vedle výstav Muzea Brněnska umístěny dvě stále expozice, věnované slavným ivančickým rodákům – Vladimíru Menšíkovi a Alfonsu Muchovi.

⁷² Informace pocházejí ze zjištění zřizovatele.

⁷³ V roce 1894 se v budově místní školy na dnešním Masarykově náměstí konala výstava sebraného materiálu. Některé z předmětů byly následně zaslány do Prahy na celonárodní výstavu. V roce 1911 se pak uskutečnila národopisná výstavka, realizovaná Odborem národní jednoty pro jihozápadní Moravu. KOPECKÝ, Josef. 70 let Muzea ve Šlapanicích. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2004*. Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2004, s. 71–72.

⁷⁴ Muzeum mělo zdarma k dispozici tři, později pět místností v přízemí dvorního traktu. Od roku 1939 se v městském rozpočtu objevuje položka na úřadu nájmu 1,20 Kč. V roce 1940 muselo muzeum tři místnosti vyklidit pro účely poštovního úřadu a ze zbylých dvou dostalo výpověď. Do konce války byly předměty prozatímně uloženy v domě v Nádražní ulici č. p. 449. KOPECKÝ, Josef. 70 let Muzea ve Šlapanicích. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2004*. Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2004, s. 77–78.

⁷⁵ Muzejní spolek jako samostatný orgán byl vytvořen v roce 1939 z muzejní sekce okrašlovacího spolku na doporučení Československého svazu muzeí. Tamtéž, s. 75.

správu muzea se však starali dobrovolníci z řad členů muzejního spolku, později dvanáctičlenné muzejní rady.⁷⁶ K profesionalizaci muzea došlo v roce 1965, kdy se Muzeum ve Šlapanicích stává jedním z pracovišť Okresního muzea Brno-venkov. 70. a 80. léta 20. století se v historii muzea negativně podepsala na stavu sbírkového fondu – kvůli špatné péči řada předmětů nenávratně zmizela, mnoho z nich bylo zničeno natolik, že musely být vyřazeny ze sbírky.⁷⁷ Potřebná péče nebyla věnována ani stavebně technickému stavu budovy. Z důvodu havarijního stavu muselo být muzeum v roce 1987 dočasně uzavřeno a znovuotevřeno až po provedení rozsáhlé rekonstrukce v letech 1992–1994, financované městem Šlapanice. Po návratu do původních prostor byly v muzeu umístěny i pracovní ředitelé Okresního muzea Brno-venkov a jeho zástupce.⁷⁸

V současné době je Muzeum ve Šlapanicích jednou z poboček Muzea Brněnska, příspěvkové organizace. Sídlí ve Šlapanicích v od města pronajatých prostorách budovy scholasterie na Masarykově náměstí. Depozitáře muzea jsou umístěny jednak v této budově, kde jsou uloženy menší sbírkové předměty, jednak ve vlastní budově muzea na Brněnské ulici, která byla v roce 2002 bezúplatně převedena na Jihomoravský kraj od Okresního úřadu Brno-venkov.⁷⁹ Zde jsou uloženy menší i větší sbírkové předměty a sbírky archeologické povahy. Posledním depozitářem muzea jsou pronajaté prostory Orlovny na Masarykově náměstí, kde jsou uloženy převážně větší sbírkové předměty.

- **Památník Mohyla míru**

Památník Mohyla míru byl vybudován jako pomník padlých slavkovské bitvy z roku 1805, v níž nad početnějším vojskem ruského cara Alexandra I. a rakouského císaře Františka I. zvítězil francouzský císař a vojevůdce Napoleon I. Podnět k vybudování památníku, který měl být zároveň místem pro uložení zemřelých v bitvě, dal v 90. letech 19. století kněz a středoškolský učitel páter Alois Slovák (1859–1930).⁸⁰ Kvůli klíčové roli, kterou při bitvě sehrál, byl jako místo pro památník vybrán vrchol Prateckého kopce nedaleko města Brna, na území mezi obcemi Sokolnice, Kobylnice, Prace, Újezd u Brna a Hostěrádky-Rešov.

Komité pro zřízení důstojného ossaria na opuštěném bojišti Slavkovském, zřízený za účelem vybudování památníku, oslovil pro zpracování architektonických návrhů⁸¹ již tehdy významného architekta Josefa Fantu (1856–1954).⁸² Z důvodu obtížného získávání finančních prostředků⁸³ na realizaci stavby a dlouhé doby, během níž Fanta pracoval na projektové dokumentaci k architektonickému návrhu,⁸⁴ byla stavba památníku zahájena až v roce 1910. Památník je koncipován

⁷⁶ Tamtéž, s. 79–80

⁷⁷ Tamtéž, s. 81.

⁷⁸ REČEK, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předkláštěří: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 12.

⁷⁹ HANÁK, Jaromír. Výstavní činnost Muzea ve Šlapanicích v letech 1995–2004. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2004*. Předkláštěří: Muzeum Brněnska, 2004, s. 83.

⁸⁰ HANÁK, Jaromír. *Mohyla míru a Slavkovská bitva/Cairn of peace and The battle of Austerlitz*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 2000, s. 14.

⁸¹ Fantou bylo navrženo celkem 6 návrhů budoucí stavby. Tamtéž, s. 15

⁸² Na architektonický návrh nebyla vyhlášena veřejná soutěž. Vedle Josefa Fanty byli komitétem osloveni i další významní vídeňští architekti, Otakar Wagner a Augustin Kirstein. Wagner však zpracování návrhu zdvořile odmítl. HANÁK, Jaromír. Slovní pane architektke, nepouštějte nás! (K počátkům Památníku Mohyla míru). In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 58–59.

⁸³ Celkové předpokládané náklady na vybudování památníku se vyšplhaly na cca 100 000 korun. Komité předpokládal, že financování stavby zajistí vlády Francie, Rakouska a Ruska. Na polovinu z celkových nákladů skutečně přispělo carské Rusko. Rakousko však přispělo pouze 2 500 korun a Francie 11 000 korun. Zbytek finančních prostředků byl získán pomocí veřejných sbírek, prodejem pohlednic se skicou budoucího památníku ad. HANÁK, Jaromír. *Mohyla míru a Slavkovská bitva/Cairn of peace and The battle of Austerlitz*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 2000, s. 15. Více k tomu HANÁK, Jaromír. *Slovní pane architektke, nepouštějte nás! (K počátkům Památníku Mohyla míru)*. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 56–61.

⁸⁴ Jak vyplývá z písemných pramenů, Fanta projektovou dokumentaci památníku zpracoval až po řadě urgencí a proseb ze strany Komitétu. Tamtéž.

v pozdně secesním stylu jako čtyřboký komolý jehlan o výšce 26 metrů. Na vrcholu je osazen sakrální měděnou skupinou, kterou tvoří elipsoid představující zeměkouli, do níž je vsazený téměř 10 vysoký slovanský kříž se spojenými rameny symbolizující Vykoupení. Ve tvarech, znacích, alegorických symbolech, reliéfech dekoru a v neposlední řadě i nápisech, biblických citacích, které byly vybrány A. Slovákem, se projevuje sakrální a pietní symbolika. Uvnitř památníku o půdorysu 10x10 metrů se nachází kaple, pod níž je umístěna kostnice (osárium), která je zakryta masivní mramorovou deskou. Komitét předpokládal, že v pomníku budou soustředěny ostatky všech padlých, vyzvednuté z hromadných hrobů, což se později ukázalo jako nereálné.⁸⁵

Hrubá stavba památníku byla dokončena v roce 1912. Zpřístupnění veřejnosti bylo původně plánováno na rok 1914, avšak kvůli válečným událostem bylo odloženo až na rok 1923, kdy byly provedeny všechny dokončovací práce a opravy.⁸⁶ O dva roky později bylo nedaleko památníku vybudováno muzeum s expozicí věnované slavkovské bitvě. Expozice se v budově muzea nachází dodnes, od svého otevření v roce 1925⁸⁷ však prošla řadou změn. Současná multimediální expozice, nesoucí název *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805*, byla vybudována v letech 2004–2005 k dvousetletému výročí slavkovské bitvy. Kvalita zpracování byla oceněna v Národní soutěži muzeí Gloria Musaealis – expozice obdržela II. místo v kategorii Muzejní výstava roku 2005. V roce 2010 bylo muzeum dále rozšířeno přístavbou, do níž byla umístěna expozice Fenomén Austerlitz.

V průběhu 90. let 20. století byly zahájeny postupné opravy a restaurování dílčích částí památníku a letech 1997–1999 byl komplexně restaurován interiér kaple. Dlouhodobým stavebně-technickým problémem památníku je však prosakování vody do interiéru, která způsobuje opětovnou devastaci památky. V roce 2015 byly proto zahájeny práce na obnově interiéru a ošetření vnějšího pláště kaple, které by měly zabránit dalšímu průniku vlhkosti. Práce byly ukončeny v první polovině roku 2016. V 90. letech došlo také v prostorách muzea k vybudování kavárny pro návštěvníky, jež provozuje jako svou doplňkovou činnost Muzeum Brněnska.

Od svého otevření přecházel Památník Mohyla míru pod správu různých subjektů. Zpočátku byl řízen Zemským cizineckým svazem, poté byl předán Státnímu ústavu památkové péče.⁸⁸ V roce 1965 se správcem památníku stalo Okresní muzeum Brno-venkov, nyní Muzeum Brněnska.

- **Památník písemnictví na Moravě**

Do roku 2015 byl Památník písemnictví na Moravě nejmladší pobočkou Muzea Brněnska. Otevřen veřejnosti byl v prostorách benediktinského opatství Rajhrad dne 1. července 2005. Památník byl vybudován „na zelené louce“, v době vzniku nedisponoval žádným sbírkovým fondem.⁸⁹ Jeho vznikem došlo poprvé v historii k veřejnému zpřístupnění rozsáhlého klášterního komplexu, který byl před rokem 1988 zapsán do seznamu kulturních památek České republiky. Mimo jiné i z tohoto důvodu obdrželo zřízení Památníku 2. cenu v Národní soutěži muzeí Gloria musealis v kategorii Muzejní počin roku 2005. Výběr rajhradského kláštera jako sídla nové pobočky Muzea Brněnska, která měla svou činnost zaměřit na dějiny moravské literatury, nebylo náhodné. Právě rajhradský klášter v minulosti patřil mezi hlavní ohniska moravského písemnictví. Nově zřízený Památník získal do správy také unikátní benediktinskou knihovnu, která dodnes patří k tomu nejcennějšímu, co Muzeum Brněnska spravuje.⁹⁰

Od svého vzniku nabízí památník návštěvníkům stálou expozici představující nejvýznačnější osobnosti literatury na Moravě od 9. do 20. Století, jako byli Petr Bezruč, T. G. Masaryk, bratři

⁸⁵ K roku 2000 nebyly prozkoumány ani dvě desítky známých hromadných hrobů. Tamtéž, s. 23.

⁸⁶ Tamtéž, s. 16.

⁸⁷ REČEK, Antonín. *O okresním muzeu*. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předklášteří: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 8.

⁸⁸ HANÁK, Jaromír. *Zpráva o mimořádné revizi sbírkového fondu Památník Mohyla míru*. Šlapanice, 15. dubna 2002.

⁸⁹ DRLÍK, Vojen. První rok památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2006*. Brno: Muzeum Brněnska, 2006, s. 133.

⁹⁰ Knihovna Benediktinského opatství Rajhrad je odborné badatelské veřejnosti zpřístupněna od poloviny roku 2006, vedle ní spravuje Památník písemnictví na Moravě také knihovnu Muzea Brněnska.

Mrštíkové nebo velikáni české poezie Jakub Deml, Vítězslav Nezval, Jan Skácel a další. Pominuta není ani literatura psaná v moravských nářečích a moravské bibliofilské tisky. S otevřením památníku v roce 2005 byla veřejnosti zpřístupněna i první část stálé *expozice Moravské písemnictví 19. a 20. století*, která byla později, v roce 2008, rozšířena o expozici věnovanou starším dějinám moravského písemnictví, sahajícímu až do období vrcholného středověku. Poslední, třetí část expozice, tzv. druhá prohlídková trasa, byla zpřístupněna v roce 2013 ve zrekonstruovaných prostorách jižního křídla prelatury. Součástí rekonstruovaných prostor je vedle výstavních sálů i moderní multimediální expozice rekonstruující středověkou písařskou dílnu nebo živý herbář.

Výstavní a prezentační činnost památníku byla od počátku koncipována jako otevřený systém, založený na výstavních projektech a akcích pro veřejnost.⁹¹ Již od prvního roku své existence začal památník pořádat velké profilové výstavy, které tvoří páteř jeho výstavní činnosti. Zahájena však byla také sbírkotvorná činnost - v roce 2006 byla do CES sbírek zapsána sbírka Památníku písemnictví na Moravě, jejíž základ tvořilo 62 sbírkových předmětů. Za desetileté působení se pracovníkům podařilo nashromáždit téměř 6,5 tis. evidenčních čísel sbírkových předmětů – zejména se jedná o ex libris, knihy a předměty podsbírkový literární archiv.

- **Podhorácké muzeum v Předklášteří**

Podhorácké muzeum sídlí v pronajatých prostorách proboštství kláštera ženské větve řeholního řádu cisterciáků Porta coeli, od roku 2010 národní kulturní památky. Do proboštství bylo muzeum přemístěno v roce 1955 z nevyhovujících prostor tišnovské radnice.⁹² První pokusy o založení muzea v Tišnově jsou datovány do 90. let 19. století v souvislosti se sběratelskou činností spojenou s chystanou Národopisnou výstavou Československou v Praze. V rámci sběratelských aktivit se podařilo získat nebo vypůjčit dostatečné množství předmětů pro uspořádání okresní národopisné výstavy. Některé z vystavených předmětů byly následně zapůjčeny na celonárodní výstavu do Prahy. Po ukončení výstavy byly předměty navraceny institucím, spolkům a soukromým osobám, od kterých byly zapůjčeny, a zbývající část čítající 139 předmětů a 23 knih se stala základem sbírky budoucího muzea.⁹³ V roce 1898 byly předměty rozhodnutím obecního výboru převzaty do majetku města Tišnova. Město se také zavázalo muzeum zachovat a pokračovat v jeho rozvoji. Pro správu muzea bylo zřízeno speciální pětičlenné kuratorium v čele se starostou města Tišnova. Skutečná muzejní činnost však nebyla vykonávána až do roku 1929, kdy bylo městem založeno Podhorácké muzeum, instituce zabývající se sběrem, uchováváním a prezentací předmětů z tišnovského okresu a oblasti Podhorácka.⁹⁴ Zpočátku probíhala aktivní sběratelská činnost a inventarizace předmětů, později byly na tišnovské radnici zpřístupněny stálé expozice věnované vlastivědě regionu, slavným rodákům a příslušníkům prvního odboje.⁹⁵ Rozvoj muzea byl zastaven druhou světovou válkou. Od roku 1941, po vystěhování z původního umístění na radnici, kterým velice utrpěly především sbírky,⁹⁶ se muzeum potýkalo s dlouhodobým nedostatkem vhodných prostor pro uložení předmětů a pro rozvoj vlastní muzejní

⁹¹ Tamtéž.

⁹² V těchto prostorách byly předměty uloženy od poloviny 90. let 19. století do roku 1955 s jedinou přestávkou mezi roky 1905–1906, kdy došlo ke komplexní přestavbě tišnovské radnice. Přesto, že prostory přidělené muzeu se v průběhu let rozšiřovaly, stále nedostačovaly pro řádnou péči o sbírky a další sbírkotvornou činnost. ZACPAL, Josef. 70 let Podhoráckého muzea. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999, s. 24, 30.

⁹³ Tamtéž, s. 23.

⁹⁴ Podhorácké muzeum bylo koncipováno jako muzeum, které svou činností zaujímá nejen město Tišnov, ale širší okres. Od počátku se proto na jeho řízení podílelo město ve spolupráci s okresem, v kuratoriu, orgánu zřízeném pro správu muzea, zasedali i členové jmenovaní okresním zastupitelstvem. Finančně se však okres na činnosti muzea nepodílel. Tamtéž, s. 27–28.

⁹⁵ Tamtéž, s. 30.

⁹⁶ Častým stěhování byly sbírkové předměty poškozeny a velká část byla rozkradena, z původního sbírkového fondu se tedy konce války dočkalo pouze torzo původního sbírkového fondu. Jaké předměty skutečně sbírkový fond před válkou obsahoval, dnes nevíme, nedochoval se ani jediný z inventárních seznamů. Tamtéž, s. 32.

činnosti. Ke zlepšení stavu došlo až přestěhování muzea do nedalekého Předklášteří,⁹⁷ kde mohla být obnovena sbírkotvorná činnost.⁹⁸ V letech 1955 až 1960 neslo muzeum název Okresní vlastivědné museum. V roce 1960 došlo reorganizací státní správy k zániku tišnovského okresu. Muzeum bylo opět přejmenováno na Podhorácké muzeum a řízeno bylo městským národním výborem v Tišnově. Samostatná historie muzea byla ukončena v roce 1965, kdy se Podhorácké muzeum stalo jednou z poboček Okresního muzea Brno-venkov. Na přelomu 80. a 90. byla ukončena rozsáhlá rekonstrukce budovy proboštvství zahájená v roce 1976, a do Podhoráckého muzea bylo z Ivančic přemístěno jak sídlo celé organizace, tak ředitelství.

- **Vila Löw-Beer**

Historie Vily Löw-Beer, nejnovější pobočky Muzea Brněnska, sahá do počátku 20. Století. Pobočkou muzea se však vila stala až k 1. srpnu 2012.⁹⁹ V době vzniku pobočky probíhala památková obnova vily, která se uskutečnila v rámci projektu realizovaného Jihomoravským krajem z finančních prostředků Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod Obnova secesní památky – vila a život rodiny Löw-Beerů. Samotný projekt byl zahájen už v roce 2010 a jeho fyzická realizace byla ukončena v prosinci 2015 dokončením stálé muzejní expozice v interiérech vily.¹⁰⁰ Součástí projektu byla vedle samotné obnovy vily a vybudování expozice také rekonstrukce zahrady vily, která je dnes volně přístupná veřejnosti. Součástí pobočky je zahradní domek Celnice, jehož rekonstrukce byla financována z téhož operačního programu.¹⁰¹ V prostorách zahradního domku se nachází menší prostor pro pořádání krátkodobých výstav a zázemí pro návštěvníky s kavárnou, jež provozuje Muzeum Brněnska. Vlastním sbírkovým fondem pobočka dosud nedisponuje, avšak již v roce 2015 byla zahájena sbírkotvorná činnost zaměřená na témata spojená s historií architektury, rodinami textilních průmyslníků a historií vily.¹⁰²

Muzeum regionu Boskovicka

Počátky muzea v Boskovicích se datují do období 1903–1905, kdy se začíná formovat boskovický muzejní spolek. Sbírkotvornou činnost je však možné v tomto městě pozorovat už o jedno desetiletí dříve. V souvislosti s Národopisnou výstavou československou byla v Boskovicích již v srpnu 1892 realizována umělecká, průmyslová a národopisná výstava.¹⁰³ Stejně jako u dalších regionálních muzeí v národnostně českých částech Rakouska-Uherska byl impulzem k muzejní činnosti především lokální patriotismus, snaha o dokladování vývoje a touha po uchování starých hodnot.¹⁰⁴

Z Přípravného výboru ku zřízení městského muzea Boskovického ustaveného v roce 1903, který zahájil sbírkotvornou činnost, seznámil obyvatele Boskovic se záměrem zřízení muzea a vyzval je k odevzdání, prodeji nebo zapůjčení různých druhů památek, vznikl v roce 1905 Muzejní spolek v Boskovicích.¹⁰⁵ Cílem tohoto spolku bylo zřídit a udržovat v městě krajinské muzeum s

⁹⁷ V roce 1953 se obec Předklášteří stala součástí města Tišnova, muzeum tedy bylo přemístěno v rámci města. Tamtéž, s. 32–33.

⁹⁸ Muzejní sbírka, resp. torzo původní muzejní sbírky, byla doplněna o předměty klášterní sbírky, např. mineralogický materiál.

⁹⁹ REČEK, Antonín – VEČEŘA, Josef. *Koncepce rozvoje muzea na období 2015–2020*. Muzeum Brněnska, příspěvková organizace, 2014. 25 s, s. 3.

¹⁰⁰ *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2014*. Jihomoravský kraj, 2015, s. 83.

¹⁰¹ Tamtéž.

¹⁰² SVOBODOVÁ, Petra. *Koncepce rozvoje Vily Löw-Beer na léta 2016–2017*. Aktualizovaná verze z 1. 4. 2016. Nestr.

¹⁰³ PEIGEROVÁ, Jitka. Počátky sbírkotvorných snah boskovického muzea. In: *Regionální sborník okresu Blansko '87*. Okresní muzeum Blansko, 1988, s. 8.

¹⁰⁴ PEIGER, Jiří. Cesta muzea (K dějinám muzea v Boskovicích). In: *Sborník Okresního muzea v Blansku, VII–IX, 1976–1977*. Okresní muzeum Blansko, 1979, s. 7.

¹⁰⁵ ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. 100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. *Vlastivědné listy Boskovicka* 2, ročník 13 (18), červen 2005, s. 1.

archeologickými, přírodovědnými, umělecko-průmyslovými a technologickými sbírkami, nadále vykonávat sběratelskou činnost, pečovat o sbírky a pořádat vzdělávací akce.¹⁰⁶ První předměty, které se spolku podařilo nashromáždit, byly uloženy ve dvou místnostech místního gymnázia. Muzeum bylo od počátku podporováno městem Boskovice – místnosti gymnázia připadly muzeu z rozhodnutí městské rady, do sbírek muzea předalo město městský archiv, který se stal základem sbírky¹⁰⁷ a muzeum podporovalo i finančně.¹⁰⁸ Záhy po založení muzea byla zahájena činnost sbírkotvorná činnost, díky níž se podařilo první z místností gymnázia zaplnit a zpřístupnit už v roce 1906, o rok později byla zpřístupněna i druhá z místností.¹⁰⁹

Muzeum se ve sběratelské činnosti, která se zpočátku jevila spíše jako nahodilá a nesystematická,¹¹⁰ zaměřovalo především na oblasti dokumentace historie, národopisu, později i dokumentace současnosti. Mělo rozsáhlou numismatickou sbírku a soustředilo se i na sbírky přírodovědné. Základem výzkumné a sbírkotvorné činnosti byly však archeologické výzkumy.¹¹¹ Téměř od počátku bylo muzeum členem Moravského klubu archeologického a archeologií se zabývalo nejen v badatelské, ale významně i prezentační činnosti, v podobě pořádání přednášek a publikování odborných textů.¹¹² Nejvýznamnější oblastí archeologických výzkumů, kde byly výzkumy muzeem zahájeny už v roce 1907, bylo Staré hradisko u Protivanova, kde bylo objeveno keltské oppidum s bohatými doklady tehdejší řemeslné a obchodní činnosti.¹¹³

I přes útlum v činnosti spolku během let první světové války množství sbírkových předmětů i počet členů muzejního spolku vzrůstal. V roce 1928 dosáhl vrcholu, kdy muzejní spolek čítal 283 přispívajících členů.¹¹⁴ S rostoucím počtem předmětů se však záhy začal projevovat problém s jejich umístěním. Prostor gymnázia nebyly vyhovující ani po rozšíření muzea do místnosti bývalého školního kabinetu. Myšlenka na umístění muzea v prostorách rezidence hraběte Mensdorff-Pouillyho se poprvé objevila už ve 20. letech 20. století. Tehdy však, a následně ani v roce 1947, kdy se tato myšlenka objevila podruhé, k dohodě mezi muzejním spolkem a hrabětem nedošlo. Stablní a vyhovující působiště našlo muzeum až po konci druhé světové války, a to v prostorách boskovického zámku, kam se začalo stěhovat v roce 1947. Zpočátku byly prostory zámku muzejním spolkem pronajímány od vlastníka objektu, hraběte Mensdorff-Pouilly, po únorovém převratu v roce 1948 však došlo k zestátnění zámku. Muzeum zde bylo slavnostně otevřeno v roce 1949.¹¹⁵

Na spolkovém základě fungovalo muzeum v Boskovicích až do roku 1952, resp. 1953. V roce 1952 se muzejní spolek přidružil jako dobro k místní osvětové besedě a muzeum dostalo název Okresní muzeum města Boskovic. O rok později byl muzejní spolek definitivně rozpuštěn a od 1. 1. 1954 převzal muzeum do správy Okresní národní výbor v Boskovicích.¹¹⁶ V letech 1954 až 1960 vykonávalo boskovické muzeum funkci okresního muzea a řídilo i pobočku v Kunštátě. V důsledku zrušení

¹⁰⁶ PEIGER, Jiří. Cesta muzea (K dějinám muzea v Boskovicích). In: *Sborník Okresního muzea v Blansku*, VII–IX, 1976–1977. Okresní muzeum Blansko, 1979, s. 8–9.

¹⁰⁷ PEIGEROVÁ, Jitka. Počátky sbírkotvorných snah boskovického muzea. In: *Regionální sborník okresu Blansko '87*. Okresní muzeum Blansko, 1988, s. 11.

¹⁰⁸ ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. 100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. *Vlastivědné listy Boskovicka 2*, ročník 13 (18), červen 2005, s. 1.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ PEIGEROVÁ, Jitka. Počátky sbírkotvorných snah boskovického muzea. In: *Regionální sborník okresu Blansko '87*. Okresní muzeum Blansko, 1988, s. 11.

¹¹¹ PEIGER, Jiří. Cesta muzea (K dějinám muzea v Boskovicích). In: *Sborník Okresního muzea v Blansku*, VII–IX, 1976–1977. Okresní muzeum Blansko, 1979, s. 9.

¹¹² ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. 100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. *Vlastivědné listy Boskovicka 2*, ročník 13 (18), červen 2005, s. 1.

¹¹³ PEIGEROVÁ, Jitka. Počátky sbírkotvorných snah boskovického muzea. In: *Regionální sborník okresu Blansko '87*. Okresní muzeum Blansko, 1988, s. 12–13.

¹¹⁴ ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. 100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. *Vlastivědné listy Boskovicka 2*, ročník 13 (18), červen 2005, s. 2.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 3.

boskovického okresu reorganizací státní správy z roku 1960 bylo funkcí okresního muzea pověřeno nově vzniklé muzeum v Blansku a muzeum v Boskovicích bylo převedeno pod správu Městského národního výboru v Boskovicích. Došlo i k přejmenování muzea na Vlastivědné muzeum města Boskovic.¹¹⁷ Až do této chvíle bylo muzeum postaveno na dobrovolnické práci. Profesionalizace přišla až s rokem 1972, kdy byl přijat první profesionální pracovník muzea.

Významnou organizační změnou prošlo boskovické muzeum v roce 1976. V rámci reorganizace krajské muzejní sítě se muzeum v Boskovicích stává jednou z poboček Okresního muzea v Blansku se specializací na dokumentaci historie Boskovic, dokumentaci vývoje zemědělské výroby a její přeměny v drobné průmyslové podnikání na Boskovicku a na dokumentaci revolučních proměn vesnic.¹¹⁸ Pobočkou muzea v Blansku bylo boskovické muzeum až do roku 1992, kdy se osamostatnilo a stalo se příspěvkovou organizací města Boskovice. V téže roce došlo také ke stěhování muzea do současných prostor hraběcí rezidence na ulici Hradní. Do roku 2002 byla budova vlastnictvím rodiny Mansdorff-Pouilly a muzeum mohlo pro svou činnost využívat pouze 1. Nadzemní podlaží. Po odkoupení objektu městem získalo muzeum k užívání i pravé křídlo přízemí, později i zbylé místnosti v přízemí.¹¹⁹ Posledními prostory, které byly muzeu předány k užívání, byly v roce 2014 prostory bývalé vinárny v suterénu objektu.

Muzeum Vyškovska

Historie muzejnictví ve Vyškově se datuje do roku 1893. V tomto roce byl založen Národopisný spolek ve Vyškově se záměrem shromáždit předměty z Vyškova a jeho okolí pro Národopisnou výstavu československou v Praze. Muzejní a vlastivědná činnost spolku od jeho založení nebyla příliš systematická a organizovaná. Po ukončení národopisné výstavy nebyl o předměty, které nebyly navráceny původním majitelům, zájem. Nejprve byly uloženy ve druhém patře Besedního domu, později v suterénu měšťanských škol ve Vyškově. Až v roce 1922 byl ustaven Výbor pro uspořádání sbírek městského muzea ve Vyškově a sbírky byly o rok později zpřístupněny veřejnosti. Od tohoto období se datuje systematická muzejní činnost ve Vyškově, na níž má zásluhu především profesor vyškovského gymnázia Vojtěch Procházka a Krajinický národopisný spolek založený v roce 1924. V této době vznikl první katalog sbírek, byly pořádány přednášky a výstavy a byly prováděny archeologické výzkumy. V roce 1931 byly prostory muzea rozšířeny o budovu bývalého židovského templu na vyškovském náměstí. Po druhé světové válce, která znamenala útlum muzejní činnosti mj. jiné i kvůli úmrtí jednoho z hlavních hybatelů předválečného rozvoje muzejní činnosti, profesora Procházky, se objevují první snahy o získání rozsáhlejších prostor vyškovského zámku pro účely muzea.¹²⁰

Nová éra vyškovského muzea byla zahájena v roce 1953, kdy po zániku Krajinického národopisného spolku bylo ustaveno Okresní vlastivědné muzeum ve Vyškově.¹²¹ V roce 1954 byly veřejnosti ve zrekonstruovaných prostorách zadního traktu vyškovského zámku zpřístupněny nové muzejní expozice věnované přírodním vědám, archeologii, národopisu a lidové keramice. Část expozice byla tvořena Pamětní síní Klementa Gottwalda.¹²² Aktivně byla realizovaná výstavní činnost a pořádány

¹¹⁷ PEIGER, Jiří. Cesta muzea (K dějinám muzea v Boskovicích). In: *Sborník Okresního muzea v Blansku*, VII–IX, 1976–1977. Okresní muzeum Blansko, 1979, s. 12–13.

¹¹⁸ ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. 100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. *Vlastivědné listy Boskovicka* 2, ročník 13 (18), červen 2005, s. 3.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 3.

¹²⁰ JORDÁN, František. Proměny Muzea Vyškovska. In: *90 let muzejní práce na Vyškovsku*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 1983, s. 3.

¹²¹ Tamtéž, s. 4.

¹²² Klement Gottwald (1896–1953), československý komunistický politik a v letech 1948–1953 československý prezident. Dědice bývají uváděny jako místo narození Klementa Gottwalda. V roce 1971, v roce jeho nedožitých 75. narozenin byl Muzeem dělnického hnutí v Brně v Dědicích vybudován Památník Klementa Gottwalda. V roce 1978 byl památník převzat do správy Muzea Vyškovska. Po roce 1989 se objevily spekulace o skutečné historii venkovské usedlosti, která měla být na rodný dům Klementa Gottwalda pouze necitlivě přestavěna. Památník byl uzavřen a spolu s moderní přístavbou využíván jako depozitář.

přednášky. Výsledky odborné práce muzejních pracovníků byly do roku 1972¹²³ prezentovány v periodiku Zprávy Okresního vlastivědného muzea ve Vyškově.¹²⁴

V souvislosti s reorganizací státní správy v roce 1960 se území okresu Vyškov rozšířilo o zrušený okres Bučovice a větší část zrušeného okresu Slavkov, a stalo se součástí Jihomoravského kraje. Od roku 1961 přešla všechna muzea vyškovského okresu pod správu místních a městských národních výborů, muzejní pracovníci však zůstali zaměstnanci Okresního národního výboru ve Vyškově (ONV Vyškov). Téměř současně, v roce 1959, byl vydán nový zákon o muzeích a galeriích,¹²⁵ který poprvé definoval muzejní instituce a jejich činnost a správcům muzejních sbírek stanovil práva a povinnosti v souvislosti s péčí o sbírkový fond. V důsledku toho se na území vyškovského okresu objevily v 60. letech snahy o centralizaci a specializaci muzejní práce. V roce 1967 přešlo muzeum ve Vyškově pod ONV Vyškov a dle organizačního řádu vydaného v témže roce bylo muzeum přejmenováno na Muzeum Vyškovska. Zároveň muzeum získalo novou právní formu, stalo se příspěvkovou organizací, a začalo se postupně profesionalizovat.¹²⁶

V roce 1975 proběhla z rozhodnutí Jihomoravského krajského národního výboru na území okresu Vyškov významná změna organizace muzejní sítě. Od tohoto roku působila v okrese Vyškov pouze dvě muzea – vlastivědné Muzeum Vyškovska, pověřené celookresní funkcí a řízené ONV Vyškov, a Historické muzeum ve Slavkově u Brna řízené Městským národním výborem ve Slavkově, specializované na období napoleonských válek.¹²⁷ Muzeum Vyškovska převzalo od 1. 1. 1976 do své správy městské muzeum v Bučovicích s cílem vybudovat zde novou expozici o dějinách města a okolí.¹²⁸ V roce 2009 byl v Dědicích, v prostorách bývalého Památníku Klementa Gottwalda, vybudován nový moderní depozitář, který je v současné době centrálním depozitářem Muzea Vyškovska. Jsou v něm uloženy především archeologické a historické sbírky a výtvarné umění, a nachází se zde také univerzální sklad.

- **Muzeum Bučovice**

Od roku 1976 je Muzeum Bučovice jedním z pracovišť Muzea Vyškovska. Začátek muzejní činnosti v Bučovicích bývá spojován s působením Národopisného spolku ve Vyškově, který vznikl v roce 1893 a zaměřoval se na sběratelskou činnost v souvislosti s pořádáním pražské národopisné výstavy v roce 1895. Na činnost národopisného spolku navázal v roce 1914 nově založený Muzejní spolek, jehož vznik byl iniciován tzv. archeologickou výstavkou uskutečněnou v dívčí měšťanské škole v roce 1913, na které byly vystaveny předměty z oblasti archeologie, národopisu, numismatiky, listiny z městského archivu, keramika ad. Úlohou Muzejního spolku bylo shromažďovat předměty dokumentující historii a současnost města Bučovice a okolí. Rok založení Muzejního spolku je také označován za rok vzniku městského muzea v Bučovicích.¹²⁹

Během první světové války byla činnost spolku pozastavena. Pozvolna se začala obnovovat až v letech 1918 až 1920. K rozvoji muzea významným způsobem přispělo přidělení tří místností v přízemí

¹²³ Tradice vydávání muzejního periodika je obnovena v 90. letech, kdy je vydáno jeho 80. číslo, a následně v roce 2004, poslední 98. číslo Zpráv Muzea Vyškovska bylo vydáno v roce 2006.

¹²⁴ Od roku 1962 vychází periodikum pod názvem Zprávy Vlastivědného muzea ve Vyškově, od roku 1969 jako Zprávy Muzea Vyškovska.

¹²⁵ Zákon č. 54/1959 Sb., o muzeích a galeriích, platný 25. 7. 1959, účinný od 1. 8. 1959. Mj. zákon rozlišuje muzea dle oboru činnosti na muzea vlastivědná, tj. všeobecná, a muzea specializovaná, a dle územní působnosti na muzea ústřední, krajská, okresní a místní, kdy obvod působnosti je zpravidla shodný s působností příslušného národního výboru.

¹²⁶ Od roku 1970 jsou v muzeu zaměstnáni noví pracovníci – ekonomka, pracovník národopisného pracoviště a konzervátorka. Od roku 1973 se profesionalizuje i archeologické pracoviště. JORDÁN, František. Proměny Muzea Vyškovska. In: *90 let muzejní práce na Vyškovsku*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 1983, s. 5. a DVOŘÁKOVÁ, Eva (ed.). *Poklady Muzea Vyškovska*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2013, s. 48.

¹²⁷ JORDÁN, František. Proměny Muzea Vyškovska. In: *90 let muzejní práce na Vyškovsku*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 1983, s. 7.

¹²⁸ Historická expozice Bučovice v dějinách byla otevřena v roce 1982. Tamtéž, s. 9.

¹²⁹ SETINSKÝ, Jiří. *Poklady muzea Bučovice. K 100. výročí založení muzea*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2014, s. 5.

bučovického zámku pro účely prezentace a uskladnění sbírkových předmětů. Ačkoliv bylo muzeum v nových prostorách slavnostně otevřeno již v roce 1920, trvale zde byly muzejní sbírky zpřístupněny až od roku 1927. V prostorách zámku muzeum sídlilo do roku 1943, kdy bylo nuceno přemístit předměty do místní synagogy. Do zámku se vrátilo až v poválečném období již jako profesionální instituce působící pod Okresním národním výborem v Bučovicích.¹³⁰

V roce 1961 v návaznosti na reorganizaci státní správy byl zrušen okres Bučovice. Muzeum v Bučovicích personálně přešlo pod ONV Vyškov a majetek vč. sbírek byl převeden pod Městský národní výbor v Bučovicích. V souvislosti s požadavky na centralizaci a specializaci bylo muzeu uloženo zaměřit se v rámci okresu Vyškov ve své činnosti na oblast zemědělství.¹³¹ Reorganizace okresní muzejní sítě byla dokončena v roce 1976 přičleněním bučovického muzea k Muzeu Vyškovska. V rámci specializace činnosti se detašované pracoviště Muzeum Bučovice stalo historickým pracovištěm Muzea Vyškovska. Tato skutečnost měla za následek proměnu sbírkotvorné činnosti muzea – přírodovědný fond byl částečně převeden na Muzeum Vyškovska a částečně vyřazen, uzavřena byla archeologická část sbírky.¹³²

V letech 1979 až 1982 muzeum sídlící v prostorách renesančního bučovického zámku prošlo rozsáhlou stavební rekonstrukcí, která byla ukončena otevřením nové stálé expozice *Bučovice v dějinách*. V období let 1987–1982 muzeum spravovalo také zámeckou prohlídkovou trasu.¹³³ V současné době muzeum prezentuje vedle stálé historické expozice autorské nebo zapůjčené krátkodobé výstavy. Zámek se nachází ve správě Národního památkového ústavu.

Regionální muzeum v Mikulově

Kořeny mikulovského muzea sahají do roku 1913, kdy byl v tehdy převážně německém městě¹³⁴ Mikulově z iniciativy ředitele mikulovského gymnázia a místního školního rady založen muzejní spolek. Členem spolku, následně jeho poradcem a od roku 1931 i předsedou byl PhDr. Karel Jüttner, jedna z nejvýznamnějších postav historie mikulovského muzea.¹³⁵ Základem budoucí muzejní sbírky byly kuriozity a antikvity, které spolek obdržel od místních občanů. Vznik spolkového muzea je však datován až do roku 1922, kdy spolek rozhodnutím městské rady obdržel dvě místnosti pro uložení sbírkových předmětů ve druhém poschodí mikulovské radnice.¹³⁶ Od této chvíle se začala systematicky budovat regionální muzejní sbírka. Muzeum bylo v prostorách radnice zpřístupněno o čtyři roky později, v roce 1926.

Do nalezení trvalého sídla muzea v prostorách mikulovského zámku v roce 1959 byly sbírkové předměty v důsledku rozšiřování sbírky postupně umísťovány do několika objektů ve městě. V roce 1940 byly sbírky zpřístupněny v bývalé židovské škole v Husově ulici, kterou muzeum získalo do užívání o rok dříve, v roce 1947 obdrželo muzeum budovu dřívějšího Ústředního židovského muzea pro

¹³⁰ Muzejní spolek byl v roce 1949 z úředního rozhodnutí rozpuštěn. Tamtéž, s. 6.

¹³¹ Tamtéž, s. 7.

¹³² PELINKOVÁ, Monika. *Plán činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, na roky 2015–2020*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2014, s. 5. Interní dokument.

¹³³ Tamtéž, s. 8.

¹³⁴ RICHTER, Jan. Ještě jednou o požáru mikulovského zámku v dubnu 1945. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2002–2003. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*, s. 61.

¹³⁵ PhDr. Karel Jüttner (1883–1959), v letech 1909 až 1945 profesor mikulovského gymnázia. Stal se prvním kustodem muzea a od roku 1924 byl i jeho ředitelem. Zasloužil se o rozvoj a systematické uspořádání muzejní sbírky, dbal na pečlivou evidenci sbírkových předmětů. V roce 1959 bylo PhDr. Karlu Jüttnerovi ministrem kultury uděleno uznání Za zásluhy o rozvoj muzejní a vlastivědné práce. VRBKOVÁ, Stanislava. 100 let muzejnictví v Mikulově. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2013. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2014, s. 198 a VRBKA, Svatopluk. Sto let muzejního spolku Mikulov. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2012. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013, s. 188.

¹³⁶ VRBKOVÁ, Stanislava. 100 let muzejnictví v Mikulově. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2013. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2014, s. 198.

Moravu a Slezsko a v roce 1953 byla v jedné z budov na mikulovském náměstí, dnes budově základní umělecké školy, otevřena první expozice věnovaná tématu vinařství.¹³⁷

Činnost muzejního spolku byla přerušena druhou světovou válkou, po níž už spolek obnoven nebyl.¹³⁸ Muzeum přešlo pod Okresní národní výbor v Mikulově a jeho správou byla pověřena Muzejní komise zřízená při okresním národním výboru. Od roku 1948 neslo muzeum název Okresní a městské muzeum v Mikulově. V důsledku státní územní reorganizace z roku 1960 došlo o dva roky později také k reorganizaci muzejní sítě. Okres Mikulov byl zrušen a všechna muzea, působící v hranicích nově ustaveného okresu Břeclav, byla od roku 1963 zařazena pod správu Okresního vlastivědného muzea v Mikulově zřizovaného Okresním národním výborem v Břeclavi. Jednalo se o muzea v Břeclavi, Mikulově, Kloboukách a o Památník bratří Mrštíků v Divákách.¹³⁹ Současný název, Regionální muzeum v Mikulově, nese muzeum od roku 1969.¹⁴⁰ Po roce 1989 byl zřizovatelem muzea Okresní úřad v Břeclavi, od roku 2003 přešlo muzeum pod Jihomoravský kraj.

V letech 1977–1989 se Regionální muzeum v Mikulově ujalo zchátralé synagogy v Husově ulici a provedlo její náročnou opravu. Do podoby odpovídající barokní přestavbě na počátku 18. století se podařilo obnovit synagogu až díky projektu s názvem „10 hvězd“, v jehož rámci byla v letech 2011–2014 provedena její další rekonstrukce. Nyní synagoga slouží k výstavním účelům a jako prostor k pořádání kulturních akcí.

Na rozšiřování sbírkového fondu se významně podílel ředitel muzea dr. Jüttner. V období let 1945 až 1950 získal pro muzeum velké množství hodnotných předmětů z válkou těžce poničeného zámku. V roce 1945 byly do sbírky včleněny také předměty z malých muzeí okolních obcí Klentnice, Dolní Věstonice, Milovice a v roce 1953 sbírka muzea ve Valticích.¹⁴¹ V současné době muzeum disponuje 3 200 m² výstavních prostor a 1 450 m² depozitárních prostor. Ve své sbírce spravuje více než 100 tis. evidenčních čísel sbírkových předmětů. Mezi obory působnosti muzea, které jsou dány historickým vývojem a tradicí, patří témata vinařství, židovství, archeologie a historie.

5.1.2. Seznam významných aktérů

Seznam oslovených subjektů

Příspěvkové organizace Jihomoravského kraje

1. Galerie výtvarného umění v Hodoníně
2. Hvězdárna Veselí nad Moravou
3. Jihomoravské muzeum ve Znojmě
4. Masarykovo muzeum v Hodoníně
5. Muzeum Blanenska
6. Muzeum Brněnska

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ K obnově muzejního spolku došlo až v roce 1992. V současné době spolek pořádá přednášky, vycházky, exkurze, koncerty, a to jak pro členy, tak pro širokou veřejnost. Více o tomto VRBKA, Svatopluk. Sto let muzejního spolku Mikulov. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2012. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013, s. 190.

¹³⁹ Památník bratří Mrštíků v Divákách byl slavnostně otevřen v roce 1963 u příležitosti 100. výročí narození spisovatele Viléma Mrštíka. Na vybudování památníku se podílelo Okresní vlastivědné muzeum v Mikulově a literární oddělení Moravského muzea v Brně. HORÁK, Jan. Co předcházelo vybudování Památníku bratří Mrštíků v Divákách. In: *RegioM 2001–2002. Kulturně-vlastivědná revue okresu Břeclav*. Břeclav: Regionální muzeum v Mikulově, 2003, s. 94–95.

¹⁴⁰ VRBKOVÁ, Stanislava. 100 let muzejnictví v Mikulově. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2013. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2014, s. 198.

¹⁴¹ Tamtéž.

7. Muzeum regionu Boskovicka
8. Muzeum Vyškovska
9. Regionální muzeum v Mikulově

Města a obce

1. Blansko
2. Boskovice
3. Brno
4. Bučovice
5. Diváky
6. Dolní Věstonice
7. Hodonín
8. Ivančice
9. Kyjov
10. Mikulčice
11. Mikulov
12. Pavlov
13. Předklášteří
14. Rajhrad
15. Šlapanice
16. Veselí nad Moravou
17. Vyškov
18. Znojmo

Spolupracující organizace

1. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky – Správa CHKO Pálava
2. Archeologický ústav Akademie věd ČR
3. Astronomický ústav Akademie věd ČR
4. Baťův kanál, o.p.s.
5. Benediktinské opatství Rajhrad
6. brněnská pobočka Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze
7. Centrála cestovního ruchu jižní Morava
8. Cisterciácké opatství Porta coeli
9. Dům kultury Hodonín, příspěvková organizace
10. Dům přírody Moravského krasu
11. G-centrum Mikulov, příspěvková organizace
12. Gymnázium, Střední pedagogická škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Znojmo, příspěvková organizace
13. Informační a kulturní středisko Bučovice
14. Informační centrum města Kyjova
15. Informační kancelář Blanka
16. Klub přátel Boskovic
17. Knihovna Anny Šperkové v Bučovicích
18. Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově
19. Kulturní a informační centrum Ivančice

20. MAS Moravský kras
21. MAS Slavkovské bojiště, z.s.;
22. Město Oslavany - Zámek Oslavany
23. Městská knihovna Blansko
24. Městská knihovna Boskovice
25. Městská knihovna Hodonín
26. Městská knihovna Hodonín – dětské oddělení
27. Městská knihovna Veselí nad Moravou – Akademie volného času
28. Městská knihovna Znojmo
29. Městské informační středisko Boskovice, Informační centrum Boskovicko
30. Mikulovská rozvojová s.r.o.
31. Mohyla míru - Austerlitz, o.p.s.
32. Moravín, svaz moravských vinařů, z.s.
33. Muzejní spolek Mikulov
34. Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, z.s.
35. Spolek přátel židovské kultury v Mikulově
36. Správa CHKO Moravský kras
37. Správa Národního parku Podyjí
38. Státní okresní archiv Hodonín
39. Státní zámek Bučovice (Národní památkový ústav)
40. Středisko volného času Znojmo, příspěvková organizace
41. Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Znojmo, s.r.o.
42. Střední škola André Citroëna Boskovice, příspěvková organizace
43. Střední škola průmyslová a umělecká, příspěvková organizace
44. Turistické informační centrum města Hodonína
45. Turistické informační centrum Mikulčice
46. Turistické informační centrum Mikulov
47. Turistické informační centrum Vranov nad Dyjí
48. Turistické informační centrum Vyškov
49. TyfloCentrum Brno, o.p.s., regionální pracoviště Znojmo
50. Veselské kulturní centrum, z. ú.
51. vila Tugendhat (Muzeum města Brna)
52. Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici
53. Znojemská Beseda
54. ZOD Haná
55. Židovská obec Brno

Seznam subjektů, které zaslaly vyjádření

Příspěvkové organizace Jihomoravského kraje

1. Hvězdárna Veselí nad Moravou
2. Jihomoravské muzeum ve Znojmě
3. Masarykovo muzeum v Hodoníně

4. Muzeum Brněnska
5. Muzeum regionu Boskovicka
6. Regionální muzeum v Mikulově

Města a obce

1. Boskovice
2. Bučovice
3. Hodonín
4. Kyjov
5. Mikulov
6. Vyškov

Spolupracující organizace

1. Astronomický ústav Akademie věd ČR
2. Informační centrum města Kyjova
3. Město Oslavany - Zámek Oslavany
4. Městská knihovna Znojmo
5. Městské informační středisko Boskovice, Informační centrum Boskovicko
6. vila Tugendhat (Muzeum města Brna)

5.1.3. Seznam tabulek

Tab. 1.ta	Vyhodnocení naplňování Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013
Tab. 1.tb	Seznam organizací zřizovaných Jihomoravským krajem v oblasti kultury
Tab. 1.tc	Program CR – výběr relevantních priorit, opatření a cílů
Tab. 2.ta	Vývoj počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů ve sbírkách muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017, evidence, péče o sbírku
Tab. 2.tb	Vědecko-výzkumná činnost v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017
Tab. 2.tc	Stáří vybraných expozic muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem
Tab. 2.td	Počet realizovaných výstav v roce 2017 v poměru k počtu výstavních sálů
Tab. 2.te	Počet realizovaných výstav v roce 2017 v poměru k počtu kurátorů sbírkových fondů
Tab. 2.tf	Počet realizovaných výstav v období 2013–2017 v dělení dle prezentovaného tématu
Tab. 2.tg	Počet kulturně-výchovných akcí realizovaných muzei zřizovanými Jihomoravským krajem v letech 2013–2017, vč. návštěvnosti
Tab. 2.th	Vývoj počtu zaměstnanců muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017
Tab. 2.ti	Poměr počtu sbírkových předmětů a počtu kurátorů v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem k 31. 12. 2017
Tab. 2.tj	Změny v úvazcích v muzeích zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2016–2019
Tab. 2.tk	Návštěvnost muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v období 2013–2017
Tab. 2.tl	Návštěvnost expozic a výstav muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017 v dělení dle poboček a pracovišť
Tab. 2.tm	Vybrané ukazatele hospodaření muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem v letech 2013–2017
Tab. 2.tn	Vývoj počtu zaměstnanců Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017
Tab. 2.to	Vybrané ukazatele hospodaření Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017
Tab. 3.ta	Globální a specifické cíle
Tab. 3.tb	Priority a opatření

Tab. 4.ta	Hierarchická struktura prací a termíny realizace
Tab. 4.tb	Nastavení monitoringu naplňování koncepce
Tab. 4.tc	Formulář pro sběr monitorovacích údajů o realizaci opatření
Tab. 4.td	Indikátory pro monitoring plnění opatření
Tab. 4.te	Finanční zdroje implementace koncepce v dělení dle opatření
Tab. 4.tf	Vyčíslení nákladů na realizaci projektových záměrů

5.1.4. Seznam grafů

2.ga	Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2017
2.gb	Podíl návštěvníků kulturně-výchovných akcí a speciálních doprovodných programů na celkovém počtu návštěvníků v letech 2015–2017
2.gc	Počet návštěvníků expozic a výstav + Počet návštěvníků kulturně výchovných akcí v letech 2013–2017
2.gd	Počet návštěvníků Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017
2.ge	Návštěvnost Hvězdárny Veselí nad Moravou v letech 2013–2017 dle měsíců v roce

5.1.5. Seznam použitých zkratek

CCTV	Kamerové bezpečnostní systémy
CES	Centrální evidenci sbírek vedená Ministerstvem kultury
EPS	Elektrická požární signalizace
EU	Evropská unie
Galerie	Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvková organizace
Hvězdárna	Hvězdárna Veselí nad Moravou
Jihomoravské muzeum	Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace
JMK	Jihomoravský kraj
Koncepce	Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020–2025
Koncepce CR	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020
Koncepce kultury	Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013
Koncepce muzejnictví	Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015–2020
Kult. Inst.	Kulturní instituce
Masarykovo muzeum	Masarykovo muzeum v Hodoníně, příspěvková organizace
Metodika	Metodika přípravy veřejných strategií
Zákon o ochraně sbírek	zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Muzeum Blanenska	Muzeum Blanenska, příspěvková organizace
Muzeum Brněnska	Muzeum Brněnska, příspěvková organizace
Muzeum regionu Boskovicka	Muzeum regionu Boskovicka, příspěvková organizace
Muzeum Vyškovska	Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
Odv. o. KrÚ JMK	Odvětvový odbor Krajského úřadu Jihomoravského kraje
OE KrÚ JMK	Odbor ekonomický Krajského úřadu Jihomoravského kraje
OI KrÚ JMK	Odbor informatiky Krajského úřadu Jihomoravského kraje
OINV KrÚ JMK	Odbor investic Krajského úřadu Jihomoravského kraje
organizace	Kulturní instituce zřizované Jihomoravským krajem v oblasti kultury
ORR KrÚ JMK	Odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu Jihomoravského kraje

Památkový zákon	Zákon č. 20/1987, o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů
PO	příspěvková organizace
Program CR	Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020
Program rozvoje	Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021
PZTS	Poplachový zabezpečovací a tísňový systém
Regionální muzeum	Regionální muzeum v Mikulově, příspěvková organizace
RJMK	Rada Jihomoravského kraje
Směrnice	Směrnice č. 51/INA-KrÚ Strategické a programové dokumenty
SR	Státní rozpočet
Státní kulturní politika	Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)
Strategie Evropa 2020	Strategie Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění
Strategie rozvoje	Strategii rozvoje Jihomoravského kraje 2020
SVUM	Sdružení výtvarných umělců moravských
VVI	Veřejná výzkumná instituce
Výkaz KULT	Roční výkaz o muzeu a galerii (muzeu výtvarných umění) za rok (formulář KULT (MK) 14-01)
Zákon o ochraně sbírek	Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o VVI	Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů
ZL	Zřizovací listina

5.2. Zdroje

5.2.1. Legislativní a strategické dokumenty

Strategické dokumenty na národní a nadnárodní úrovni

- EUR-LEX. ACCESS TO EUROPEAN UNION LAW. Evropa 2020: strategie Evropské unie pro růst a zaměstnanost. In: *EUR-Lex* [online]. Poslední revize 5. 12. 2016 [cit. 2018-09-25]. Dostupné z [www: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX%3A52010DC2020>](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX%3A52010DC2020)
- EVROPSKÁ KOMISE. Digitální program pro Evropu. Evropská komise, 2015. 42. s. Dostupné z [www: <http://www.mvcr.cz/clanek/i2010.aspx>](http://www.mvcr.cz/clanek/i2010.aspx)
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy české republiky na období 2015-2020. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2016 [cit. 2018-09-25]. 84 s. Dostupné z [www: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>](http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3)
- MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2016 [cit. 2018-09-25]. 31. s. Dostupné z [www: <http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020 >](http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020)
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. © 2012 [cit. 2018-09-25]. 91 s. Dostupné z [www: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-\(1\)>](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-(1)>)

- MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025). In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. 54 s. Dostupné z <www: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>>.
- MINISTERSTVO KULTURY ČR. Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020. In: *Ministerstvo kultury* [online]. [cit. 2018-09-25]. 84 s. Dostupné z <www: <https://www.mkcr.cz/koncepce-rozvoje-muzejnictvi-v-ceske-republice-1594.html>>

Strategické dokumenty Jihomoravského kraje

- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 21. 4. 2016. 87 s. Dostupné z www: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=280458&TypeID=2>>
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Koncepce podpory kultury v Jihomoravském kraji 2009–2013. In: *Jihomoravský kraj* [online]. 12. 11. 2009 [cit. 2018-09-27]. 48 s. Dostupné z www: <<https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=110041&TypeID=7>>.
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 3. 7. 2018. [cit. 2018-09-06]. Dostupné z www: <<https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=340678&TypeID=2>>
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje na období 2014–2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [cit. 2018-09-25]. Poslední aktualizace 20. 6. 2014. Dostupné z www: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=3766&TypeID=1>>
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Aktualizace strategické vize Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020. In: *Jihomoravský kraj* [online]. Poslední aktualizace 9. 4. 2013. [cit. 2018-09-25]. Dostupné z www: <<https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=175435&TypeID=2&origin=mobile>>

Strategické dokumenty měst a obcí

- MĚSTO ZNOJMO. Strategický plán rozvoje města Znojma na období 2016–2022. In: *Město Znojmo* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <https://www.znojnocity.cz/assets/File.ashx?id_org=19341&id_dokumenty=61141>
- MĚSTO MIKULOV. Strategický plán rozvoje města Mikulov 2013–2016. In: *Město Mikulov* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<http://www.mikulov.cz/mesto-mikulov/samosprava-mesta/koncepcni-a-rozvojove-materialy/detail/?contentId=138645>>
- MĚSTO BLANSKO. Strategický plán rozvoje města Blansko na léta 2013–2023. Aktualizace k 1. 1. 2016. In: *Město Blansko* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<https://www.blansko.cz/meu/dokumenty/strategicky-plan-rozvoje-mesta>>
- MĚSTO ŠLAPANICE. Strategický plán rozvoje města Šlapanice do roku 2020. In: *Město Šlapanice* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<https://www.slapanice.cz/strategicky-plan-rozvoje-mesta>>
- MĚSTO HODONÍN. Strategický plán rozvoje města 2017–2022. In: *Město Hodonín* [online]. Poslední aktualizace 21. 12. 2017 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<http://www.hodonin.eu/strategicky-plan-2017-2022/ds-50093/p1=84115&archiv=1&tzv=1&pocet=25&stranka=1>>
- MĚSTO BOSKOVICE. Strategický plán rozvoje města Boskovice na období 2016–2026. In: *Město Boskovice* [online]. Poslední aktualizace 14. 12. 2015. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<http://www.boskovice.cz/strategicke-a-koncepcni-dokumenty/ds-1447>>

Legislativní předpisy a metodiky

- MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. Metodika přípravy veřejných strategií. Verze k 30. 11. 2012. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online], ©2012 [cit. 2018-09-21]. Dostupné z www:

<<https://www.mmr.cz/cs/Microsites/PORTAL-STRATEGICKE-PRACE-V-CESKE-REPUBLICI/Nastroje-a-metodicka-podpora/Vystupy-projektu>>

- Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení č. 340/2017 Sb., č. 168/2017 Sb., č. 316/2016 Sb., č. 316/2016 Sb., č. 273/2016 Sb., č. 278/2015 Sb., č. 278/2015 Sb., č. 303/2014 Sb., č. 224/2014 Sb., č. 448/2011 Sb., č. 44/2011 Sb., č. 381/2010 Sb., č. 201/2009 Sb., č. 133/2009 Sb., č. 130/2009 Sb. a č. 74/2009 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6njwqwtcni>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6njwqwtcni)
- Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení č. 399/2017 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgeyf6mrsgiwtc>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgeyf6mrsgiwtc)
- Zákon č. 20/1987, o státní památkové péči, ve znění 19ní zákonů č. č. 425/1990 Sb., č. 242/1992 Sb., č. 361/1999 Sb., č. 122/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 61/2001 Sb., č. 146/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 18/2004 Sb., č. 186/2004 Sb. č. 1/2005 Sb., č. 3/2005 Sb., č. 240/2005 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 158/2007 Sb., č. 124/2008 Sb., č. 189/2008 Sb., č. 307/2008 Sb., č. 223/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 124/2011 Sb., č. 142/2012 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 127/2016 Sb., č. 183/2017 Sb. a č. 225/2017 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20], §23a). Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzha3v6mrqfzrwcmznge4q>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzha3v6mrqfzrwcmznge4q)
- Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., č. 243/2016 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 275/2012 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 7/2009 Sb., č. 154/2009 Sb., č. 239/2008 Sb., č. 342/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 81/2004 Sb., č. 81/2004 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 202/2002 Sb., č. 220/2000 Sb., č. 411/2000 Sb., č. 256/2000 Sb. a č. 356/1999 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20], §23a). Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe2v6obzfuздg>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzhe2v6obzfuздg)
- Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákonů č. 186/2004 Sb., č. 483/2004 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 142/2012 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 243/2016 Sb. a č. 183/2017 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjsgiwts>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjsgiwts)
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákonů č. 99/2017 Sb., č. 257/2017 Sb., č. 183/2017 Sb., č. 106/2016 Sb., č. 298/2015 Sb., č. 24/2015 Sb., č. 64/2014 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 239/2012 Sb., č. 142/2012 Sb., č. 364/2011 Sb., č. 347/2010 Sb., č. 246/2011 Sb., č. 347/2010 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 118/2010 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 477/2008 Sb., č. 305/2008 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 298/2008 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 234/2006 Sb., č. 501/2004 Sb., č. 413/2005 Sb., č. 626/2004 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 216/2004 Sb., č. 229/2003 Sb., č. 231/2002 Sb., č. 231/2002 Sb., č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb. a č. 273/2001 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z [www: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjshewtgmq>](https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mjshewtgmq)
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., č. 24/2017 Sb., č. 192/2016 Sb., č. 24/2015 Sb., č. 24/2015 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 171/2012 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 465/2011 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 421/2009 Sb., č. 477/2008 Sb., č. 27/2008 Sb., č.

270/2007 Sb., č. 140/2006 Sb., č. 138/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 635/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 320/2001 Sb. a č. 450/2001 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrvgawteny>>

- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění zákona č. 458/2011 Sb., č. 86/2014 Sb. zákonného opatření č. 344/2013 Sb. a č. 340/2013 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., č. 495/2005 Sb. a č. 436/2004 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgazf6mjzhawto>>
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 181/2018 Sb., č. 310/2017 Sb., č. 148/2017 Sb., č. 203/2017 Sb., č. 99/2017 Sb., č. 202/2017 Sb., č. 292/2017 Sb., č. 222/2017 Sb., č. 206/2017 Sb., č. 93/2017 Sb., č. 93/2017 Sb., č. 460/2016 Sb., č. 264/2016 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 298/2016 Sb., č. 47/2016 Sb., vyhlášky č. 385/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., č. 205/2015 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 182/2014 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 101/2014 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 155/2013 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 396/2012 Sb., č. 385/2012 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 367/2011 Sb., č. 365/2011 Sb., č. 364/2011 Sb., č. 341/2011 Sb., č. 347/2010 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 185/2011 Sb., č. 180/2011 Sb., č. 73/2011 Sb., č. 427/2010 Sb., č. 347/2010 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 286/2009 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 320/2009 Sb., č. 262/2006 Sb., č. 382/2008 Sb., č. 305/2008 Sb., č. 294/2008 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 121/2008 Sb., nálezu č. 116/2008 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 181/2007 Sb. a č. 585/2006 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-11-14]. Dostupné z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqga3f6mrwgiwtimq>>
- Vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění vyhlášky č. 96/2013. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-10-30], dostupné z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgayf6mrxguwtc>>
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 171/2018 Sb., č. 111/2018 Sb., č. 303/2017 Sb., č. 460/2016 Sb., č. 460/2016 Sb. a č. 460/2016 Sb. In: *Beck – online* [online právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck. © 2014. [cit. 2018-10-30]. Dostupné z www: <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mrqgezff6obzfu2a>>

5.2.2. Literatura

Monografie

- BENEŠ, Josef. *Muzejní prezentace*. Praha: Národní muzeum, 1981. 383 s. ISBN: 80-210-4139-0
- BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, 1997. 160 s. ISBN: 80-901974-3-4
- KOŠTÁL, Pavel (aj.). *Blansko v letech 1945–1990. Život města od konce II. světové války do prvních svobodných voleb v roce 1990*. Blansko: Muzeum Blansko, 2004. 283 s. ISBN 80-903081-5-5
- CVRK, Miroslav – VAVŘÍK, Karel – WENSCH, Peter. *Ozvěny věků a dní. Dějiny Židlochovic v letopočtech*. Židlochovice: Město Židlochovice, 2013. 154 s.
- DVOŘÁKOVÁ, Eva (ed.). *Poklady Muzea Vyškovska*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2013. 60 s. ISBN 978-80-260-5526-6
- HANÁK, Jaromír. *Mohyla míru a Slavkovská bitva/Cairn of peace and The battle of Austerlitz*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 2000. 24 s. ISBN 80-902242-7-X

- JAGOŠOVÁ, Lucie - JŮVA, Vladimír - MRÁZOVÁ, Lenka. *Muzejní pedagogika: Metodologické a didaktické aspekty muzejní edukace*. Brno: Paido, 2010. 298 s. ISBN 978-80-7315-207-9.
- KESNER, Ladislav. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada, 2005. 304 s. ISBN 80-247-1104-4
- NEČASOVÁ, Eva. *Zámek Blansko – Muzeum Blansko*. Blansko: Muzeum Blansko, 2009. 58 s. ISBN 978-80-86951-08-9
- HANÁK, Jaromír (red.). *Vila Löw-Beer. Rodičovská vila Grety Tugendhat. Průvodce vilou*. Brno: Muzeum Brněnska, 2015. 52 s. ISBN 978-80-906196-1-6
- NĚMEČKOVÁ, Marta. *Muzeum v Ivančicích 1894-1994. 100 let*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1994. 20 s.
- PELIKÁN, Jaroslav. *Galerie výtvarného umění v Hodoníně. Průvodce historií a stálou expozicí*. Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 1985. Nestr.
- SETINSKÝ, Jiří. *Poklady muzea Bučovice. K 100. výročí založení muzea*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2014. 34 s. ISBN 978-80-905-8881-3
- STRÁNSKÝ, Zbyněk Zbyslav. *Úvod do muzeologie*. Brno: Universita J. E Purkyně v Brně, 1972. 115 s.
- TUNKLOVÁ, Ilona (red.). *50 let hodonínské galerie*. Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2010. 152 s. ISBN 978-80-85015-56-0
- *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2014. I. díl. Kulturní dědictví. Muzea, galerie a památkové objekty*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu: Centrum informací a statistik kultury, 2015. 40 s. ISBN 978-80-7068-293-7

Příspěvky ve sbornících

- ATWERI, Jiří. Historie Jihomoravského muzea ve Znojmě. In: ATWERI, Jiří (red.). *Jihomoravské muzeum ve Znojmě. Muzeum – brána k poznání. Sborník ke 130. výročí založení*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2008. S. 5–25. ISBN: 978-80-86974-03-3.
- BAUMANNOVÁ, Dagmar. Dějiny blanenského muzejnictví od roku 1854 do současnosti. In: *Sborník Muzea Blansko '99*. Blansko: Muzeum Blansko, 1999. S. 70–73.
- DAVID, Jiří. Ohlédnutí za projektem „Digitalizace dokumentů“ v Jihomoravském kraji. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2014*. Předkláštěři: Muzeum Brněnska, 2015. S. 111–119.
- DRLÍK, Vojen. První rok památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2006*. Brno: Muzeum Brněnska, 2006. 152 s. S. 133–139.
- HANÁK, Jaromír. Slovný pane architektke, nepouštějte nás! (K počátkům Památníku Mohyla míru). In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999. S. 56–61.
- HANÁK, Jaromír. Výstavní činnost Muzea ve Šlapanicích v letech 1995–2004. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2004*. Předkláštěři: Muzeum Brněnska, 2004. S. 83–89.
- HORÁK, Jan. Co předcházelo vybudování Památníku bratří Mrštíků v Divákách. In: *RegioM 2001–2002. Kulturně-vlastivědná revue okresu Břeclav*. Břeclav: Regionální muzeum v Mikulově, 2003, s. 94–95.
- JORDÁN, František. Proměny Muzea Vyškovska. In: *90 let muzejní práce na Vyškovsku*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 1983. 52 s. S. 3–9.
- KOPECKÝ, Josef. 70 let Muzea ve Šlapanicích. In: *Muzeum Brněnska. Sborník příspěvků 2004*. Předkláštěři: Muzeum Brněnska, 2004. S. 71–82.
- PEIGER, Jiří. *Cesta muzea (K dějinám muzea v Boskovicích)*. In: Sborník Okresního muzea v Blansku, VII-IX, 1976–1977. Okresní muzeum Blansko, 1979. s. 7–14.
- PEIGEROVÁ, Jitka. Počátky sbírkotvorných snah boskovického muzea. In: *Regionální sborník okresu Blansko '87*. Okresní muzeum Blansko, 1988, s. 8–16.
- REČEK, Antonín. O okresním muzeu. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Předkláštěři: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999. S. 7–21.

- RICHTER, Jan. *Ještě jednou o požáru mikulovského zámku v dubnu 1945*. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2002–2003. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. S. 61–67. ISBN 80-85088-17-7
- VRBKA, Svatopluk. *Sto let muzejního spolku Mikulov*. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2012. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2013. S. 188–191. ISBN 978-80-85088-42
- VRBKOVÁ, Stanislava. *100 let muzejnictví v Mikulově*. In: VRBKOVÁ, Stanislava (red.). *RegioM 2013. Sborník Regionálního muzea v Mikulově*. Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2014. S. 198–201. ISBN 978-80-85088-44-1
- ZACPAL, Josef. *70 let Podhoráckého muzea*. In: *Okresní muzeum Brno-venkov. Sborník příspěvků 1999*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov, 1999. S. 23–34.

Periodika

- -sk-. *Okno do vesmíru. Slovácko: společenskovední sborník pro moravsko-slovenské pomezí 5*, 1963, č. 34.
- FUTÁK, Peter. *100. výročí otevření první muzejní expozice ve Veselí nad Moravou. Malovaný kraj. Národopisný a vlastivědný časopis Slovácka 46*, 2010, č. 3, s. 11.
- CHOVANČIKOVÁ, Irena. *Jak se dělá muzeum? Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 3–5.
- CHOVANČIKOVÁ, Irena. *Masarykovo muzeum se představuje. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 1.
- MARTONOVÁ, Taťána. *Muzeum v novém kabátě. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2–3.
- MARTONOVÁ, Taťána – POKORNÁ, Blanka. *Vlastivědné muzeum Kyjov. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.
- POKORNÁ, Blanka. *90 let zpřístupnění kyjovského muzea veřejnosti. (Malé ohlédnutí za výstavou). Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 6.
- POLÁŠKOVÁ, Světlana. *Z historie Masarykova muzea v Hodoníně. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 9*, 2003, s. 7–8.
- ŘEZNÍČEK, Jiří – VÍTÁMVÁS, Petr. *100 let činnosti Muzejního spolku a Muzea Boskovicka. Vlastivědné listy Boskovicka 2*, ročník 13 (18), červen 2005, s. 1–3.
- ŠOLC, Josef. *Jubilea akademika Josefa Poulíka. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 9.
- TRACHTULEC, Vít. *Městské muzeum ve Veselí nad Moravou. Muzejní občasník Masarykova muzea v Hodoníně 1*, 1995, s. 2.

5.2.3. Internetové zdroje

- *Centrální evidence sbírek*. In: *CES on-line. Centrální evidence sbírek muzejní povahy* [online]. [cit. 2018-09-20]. Dostupné z [www: <https://www.cesonline.cz/>](https://www.cesonline.cz/).
- *Čestní občané města Blanska*. In: *Město Blansko* [online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z [www: <http://www.blansko.cz/mesto-blansko/cestni-obcane>](http://www.blansko.cz/mesto-blansko/cestni-obcane).
- DOLÁK, Jan. *K teorii sbírkotvorné činnosti muzeí. Některé problémy muzejní selekce*. In: *Filozofická fakulta Masarykovy univerzity* [online]. [cit. 2018-10-30]. Dostupné z [www: <http://www.phil.muni.cz/unesco/Cesky/clanek_3.html>](http://www.phil.muni.cz/unesco/Cesky/clanek_3.html)
- EVROPSKÁ KOMISE. *Ekonomika kultury v Evropě (The Economy of Culture in Europe)*. In: *Evropská komise*. [online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z [www: <http://ec.europa.eu/culture/library/studies/cultural-economy_en.pdf>](http://ec.europa.eu/culture/library/studies/cultural-economy_en.pdf)
- CHAPMAN, Alan. *SWOT analysis*. *BusinessBalls.com* [online]. 2010 [cit. 2018-12-06]. Dostupné z [www: <http://www.businessballs.com/swotanalysisfreetemplate.htm>](http://www.businessballs.com/swotanalysisfreetemplate.htm)

- Jindřich Wankel (1821–1897). In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit. 2016-04-05]. Dostupné z www: <<http://www.muzeum-blansko.cz/vyznamne-osobnosti-blanenska/jindrich-wankel-1821-1897/>>.
- O nás. In: *ARCHAIA BRNO* [online]. [cit. 2018-10-29]. Dostupné z www: <http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=onas>
- KAZÍK, Lubomír. Historie hvězdárny. In: *Hvězdárna Veselí nad Moravou* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<http://www.hvezdarna-veseli.cz/historie.html#content>>
- Hvězdárna Veselí nad Moravou. In: *Hvězdárna Františka Pešty* [online]. [cit. 2018-09-27]. Dostupné z www: <<https://www.hvezdarna-fp.eu/products/hvezdarna-veseli-nad-moravou/>>
- SYNEK, František – ŠOLC, Josef. Z historie památníku. In: *Masarykovo muzeum v Hodoníně* [online]. [cit. 2018-12-19]. Dostupné z www: <<http://www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulcice/60/>>.
- MINISTERSTVO KULTURY ČR. Přehled schválených a připravovaných projektů resortu Ministerstva kultury podporovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů“ – květen 2018. In: *Projektová kancelář MK* [online]. [cit. 2018-11-01]. Dostupné z www: <<http://projektovakancelar.mkcr.cz/dokumenty/>>
- Mezinárodní kulturní platforma. In: *Interreg Rakousko-Česká republika* [online]. [cit. 2018-11-05]. Dostupné z www: <https://www.at-cz.eu/cz/ibox/po-2-zivotni-prostredi-a-zdroje/atcz59_i_cult>
- Ocenění. In: *ArcheoPark Pavlov* [online]. [vid. 2018-11-15]. Dostupné z www: <<http://www.archeoparkpavlov.cz/oceneni/t1236>>
- Destinační managementy oblastí. In: *Centrála cestovního ruchu Jižní Morava, z.s.p.o.* [online]. [vid. 2018-11-21]. Dostupné z www: <<http://www.ccrjm.cz/cz/pro-partnery/destinacni-managementy-oblasti/>>
- Novela vyhlášky o Programu statistických zjišťování na rok 2013. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-12-03]. Dostupné z www: <https://www.czso.cz/csu/vykazy/novela_vyhlasky_o_programu_statistickych_zjistovani_na_rok_2013>

5.2.4. Prameny (interní dokumenty aj.)

- *Architektonická studie okolí Hvězdárny Veselí nad Moravou*. Staré Město: Ing. Ladislava Nagyová, GARDEN, 2014.
- Závěrečný účet Jihomoravského kraje za roky 2013, 2014 a 2015. Tabulková část. In: *Jihomoravský kraj* [online]. [vid. 2018-12-19]. Dostupné z www: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=172183&TypeID=1>>
- MUZEUM BLANENSKA. Koncepce rozvoje expozic Muzea Blanenska 2017–2022, s. 6–13. In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit. 2018-11-06]. 22 s. Dostupné z www: <http://www.muzeum-blanenska.cz/files/ckeditor//o_nas/koncepce_rozvoje_expozic_MB2017.pdf>
- MUZEUM BLANENSKA. Strategie rozvoje sbírek Muzea Blanenska. In: *Muzeum Blanenska* [online]. [cit. 2018-11-29]. [17 s.]. Dostupné z <<http://www.muzeum-blanenska.cz/o-nas/>>
- *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020*. Schváleno Evropskou komisí dne 4. 6. 2015. [cit. 2018-11-06]. 256 s. Dostupné z www: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/52791db3-c01e-4058-9314-9c3aeaac82ff/PD-IROP-20150604-schvalen-EK_2.pdf?ext=.pdf>
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt volených orgánů kraje, směrnice č. 36/INA-VOK *Zásady vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací*. 13. vyd. účinné od 01. 09. 2017
- JIHOMORAVSKÝ KRAJ. Interní normativní akt volených orgánů kraje, směrnice č. 51/INA-KrÚ *Strategické a programové dokumenty*. 3. vyd. účinné od 18. 9. 2014. Brno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, 2014.

- BRŮŽA, Oskar. *Krajská výstavní síň. Presentace vybraných úspěšných projektů krajských muzeí a galerií v sídelním městě Jihomoravského kraje*. Návrh. 22. 2. 2016. Interní dokument.
- *Celková rekonstrukce Galerie výtvarného umění v Hodoníně. Odhad nákladů na projekční práce*. H.arch projekt s.r.o. Hodonín, 28. 5. 2015. Interní dokument.
- DURAJKOVÁ, Vladimíra. *Plán činnosti na léta 2015–2020*. Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2014. 10 s.
- HANÁK, Jaromír. *Zpráva o mimořádné revizi sbírkového fondu Památník Mohyla míru*. Šlapanice, 15. dubna 2002.
- HAMALOVÁ, Dagmar. *Hodnocení činnosti Muzea Boskovicka 2015*. Muzeum Boskovicka, 2016. Nestr.
- HAMALOVÁ, Dagmar. *Strategie rozvoje Muzea Boskovicka na období 2015–2022*. Muzeum Boskovicka, 2014. 52 s.
- HAMALOVÁ, Dagmar. *Strategie rozvoje Muzea regionu Boskovicka na období 2017–2022*. Muzeum regionu Boskovicka, 16. června 2016. 54 s.
- HAMALOVÁ, Dagmar – Vítámvás, Petr. *Strategie rozvoje Muzea Boskovicka na období 2008–2014*. Muzeum Boskovicka, 2008. 25 s.
- *Koncepce digitalizace sbírkových předmětů Muzea Boskovicka 2016–2018*. Muzeum Boskovicka, nedat. 3 s.
- MAREŠOVÁ, Simona. *Uložení sbírek muzejní povahy ve vlastnictví Jihomoravského kraje*. Brno, 2013. Interní dokument.
- MAREŠOVÁ, Simona. *Zdůvodnění potřeby výstavby depozitářů pro uložení sbírek muzejní povahy ve vlastnictví Jihomoravského kraje*. Brno, 21. 8. 2015.
- PELINKOVÁ Monika. *Koncepce využití prostor severního traktu předzámčí zámku Vyškov (majetek města Vyškov). Varianta 1 – využití pouze 2. NP formou pronájmu*. Vyškov, listopad 2013. 5 s.
- PELINKOVÁ, Monika. *Plán činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, na roky 2015–2020*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2014. 19 s.
- REČEK, Antonín – VEČEŘA, Josef. *Koncepce rozvoje muzea na období 2015–2020*. Předklásteří: Muzeum Brněnska, 2014. 25 s.
- SOVOVÁ, Klára. *Analýza stavu archeologických depozitářů Muzea Brněnska*. Předklásteří: Muzeum Brněnska, 24. 4. 2012, 4 s. Interní dokument.
- *Strategie rozvoje sbírek Muzea Boskovicka na období 2015–2020*. Muzeum Boskovicka, nedat. 11 s.
- SVOBODOVA, Petra. *Koncepce rozvoje Vily Löw-Beer na léta 2016–2017*. Aktualizovaná verze z 1. 4. 2016. Nestr.
- *Výroční zpráva 2015*. Blansko: Muzeum Blansko, 2016. Nestr.
- *Výroční zpráva 2017*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i, 2018. 70 s.
- *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2009*. Brno: Jihomoravský kraj, 2010. 100 s.
- *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2010*. Brno: Jihomoravský kraj, 2011. 96 s.
- *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2014*. Brno: Jihomoravský kraj, 2015. 131 s.
- *Výroční zpráva Jihomoravského kraje 2015*. Brno: Jihomoravský kraj, 2016. 153 s.
- *Zpráva o činnosti 2016*. Blansko: Muzeum Blanenska, 2017. 67 s.
- *Zpráva o činnosti 2017*. Blansko: Muzeum Blanenska, 2018. 103 s.
- *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2013*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2014. 59 s.
- *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2014*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2015. 57 s.
- *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2015*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2016. 61 s.
- *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2016*. Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2017. 64 s.

- *Zpráva o činnosti Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, za rok 2017.* Vyškov: Muzeum Vyškovska, 2018. 64 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2016.* Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2017, 21 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017.* Boskovice: Muzeum regionu Boskovicka, 2018, 45 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2013.* Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2014, 83 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2014.* Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2015, 77 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2015.* Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2016, 87 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2016.* Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2017, 97 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017.* Mikulov: Regionální muzeum v Mikulově, 2018, 93 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2013.* Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2014, 83 s. 17.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2014.* Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2015, 19 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2015.* Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2016, 20 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2016.* Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2017, 26 s.
- *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace 2017.* Veselí nad Moravou: Hvězdárna Veselí nad Moravou, 2018, 25 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2013.* Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2014, 62 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2014.* Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2015, 59 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2015.* Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2016, 96 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2016.* Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2017, 60 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2017.* Hodonín: Galerie výtvarného umění v Hodoníně, 2018, 62 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2013.* Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2014. 154 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2014.* Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2015. 133 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2015.* Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2016. 95 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2016.* Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2017. 100 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2017.* Hodonín: Masarykovo muzeum v Hodoníně, 2018. 88 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2013.* Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2014. 68 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2014.* Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2015. 66 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2015.* Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2016. 66 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2016.* Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2017. 73 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2017.* Znojmo: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 2018. 62 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2013.* Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2014. 80 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2014.* Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2015. 92 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2015.* Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2016. 96 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2016.* Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2017. 89 s.
- *Zpráva o činnosti za rok 2017.* Předklášteří: Muzeum Brněnska, 2018. 80 s.
- Zřizovací listina Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87026/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19
- Zřizovací listina Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87028/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19

- Zřizovací listina Muzea Blanenska, příspěvkové organizace, č. j. JMK 121064/2015, účinné od 1. 11. 2015, ve znění pozdějších dodatků
- Zřizovací listina Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, č.j. JMK 87030/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č 1902/15/Z19.
- Zřizovací listina Muzea regionu Boskovicka, příspěvkové organizace, č. j. JMK 121064/2015, ve znění pozdějších dodatků, obě schválené usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 2049/15/Z21.
- Zřizovací listina Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, č. j. JMK OK/6/2009 ze dne 17. 9. 2009 schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 391/09/Z8 ve znění pozdějších dodatků.
- Zřizovací listina Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, č. j. JMK 87036/2015 účinná od 1. 7. 2015, schválená usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 1902/15/Z19., ve znění pozdějších dodatků.
- *Žádost příspěvkové organizace o dotaci z rozpočtu Jihomoravského kraje na rok 2016. Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvková organizace. Název akce: Projektová dokumentace na kompletní rekonstrukci budovy GVU v Hodoníně. 28. 4. 2015. Interní dokument.*
- **Rozhovory s řediteli a vedoucími poboček muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem**
 - DURAJKOVÁ, Vladimíra. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Znojmo, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Jihomoravského muzea ve Znojmě, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - FANTURA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Hodonín, 14. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Galerie výtvarného umění v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - FUTÁK, Peter. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Veselí nad Moravou, 16. 4. 2016. Rozhovor s vedoucím Městského muzea Veselí nad Moravou, pobočky Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - HAMALOVÁ, Dagmar. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Boskovice, 20. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Muzea regionu Boskovicka, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - CHOVANČÍKOVÁ, Irena. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Hodonín, 14. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - KOMÍNKOVÁ, Pavlína. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Blansko, 20. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Muzea Blanenska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - KRAJÍČKOVÁ, Martina. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Šlapanice, 29. 4. 2016. Rozhovor s vedoucí Muzea ve Šlapanicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
 - KUBÍN, Petr. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea.* Mikulov, 28. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Regionálního muzea v Mikulově, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

- MARTONOVÁ, Taťána. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Kyjov, 16. 4. 2016. Rozhovor kurátorkou Vlastivědného muzea Kyjov, pobočky Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- PELINKOVÁ, Monika. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Vyškov, 8. 4. 2016. Rozhovor s ředitelkou Muzea Vyškovska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- REČEK, Antonín. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Brno, 8. 4. 2016. Rozhovor s ředitelem Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- SVOBODOVÁ, Petra. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Brno, 22. 4. 2016. Rozhovor vedoucí Vily Löw-Beer, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- SÝKOROVÁ, Hana. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Hodonín, 14. 4. 2016. Rozhovor s vedoucí oddělení odborných pracovníků Masarykova muzea v Hodoníně, pobočky Masarykova muzea v Hodoníně, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- VEČEŘA, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Ivančice, 22. 4. 2016. Rozhovor vedoucím Muzea v Ivančicích, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.
- ZACPAL, Josef. *Příprava koncepce rozvoje muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem a otázky k problematice rozvoje muzea*. Ivančice, 29. 4. 2016. Rozhovor vedoucím Podhoráckého muzea, pobočky Muzea Brněnska, příspěvkové organizace, vedla Simona Marešová. Písemný záznam je uložen v soukromém archivu tazatelky.

Připomínkový list

Koncepce rozvoje kulturních institucí zřizovaných Jihomoravským krajem 2020-2025

Číslo připomínky	Subjekt / osoba	Část / číslo strany	Text připomínky	Vypořádání připomínky	Provedená změna/Odůvodnění
01	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/47	Autorská výstava – držet se výkladu výkazu Kult, což je min. 50% vlastních exponátů, nebo přidám alespoň 1 a tvářím se že jsem udělala autorskou výstavu?	Plně akceptovaná	Definice autorské výstavy je upřesněna v pozn. č. 191 Analytické části.
02	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/34-39	Vědecko – výzkumná činnost – opět, držet se výkladu výkazu Kult (výzkumný úkol či projekt s definovaným cílem a řešitelem a nevykazují se dílčí úkoly nebo etapy) anebo všeho co je zahrnuto pod vědecko-výzkumnou činností ve zprávě o činnosti – i publikace, konference, semináře	Neakceptovaná	Definice ve výkazu kult k řádku 0917 (Počet výstupů plnění úkolů výzkumu a vývoje) říká, že "za výstupy plnění úkolů výzkumu a vývoje se považují monografie (jejich kapitoly) s přiděleným ISBN, články s poznámkovým aparátem ve sbornících a časopisech, ohlášené referáty na konferencích, učebnice (jejich kapitoly), katalogy sbírek, výstav nebo expozic, případně edice dokumentů, které mají kritický aparát, libreto nebo scénář autorské výstavy nebo expozice, rukopisy výzkumných a restaurátorských zpráv mající povahu autorského díla, přijaté projekty nebo návrhy na nové technologie."
03	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/57	Některé propočty sbírkových předmětů na kurátora jsou zavádějící, přepočítávají se evidenční čísla a ne kusy, což v počtech kusů může být úplně jinak (1 ev. č. může být 1 ks, ale i v řádech tisíců kusů)	Plně akceptovaná	Odůvodnění zvolené metody propočtu a upřesnění v pozn. č. 216 Analytické části.
04	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/70	Jihomoravské muzeum ve Znojmě je členem tzv. destinační společnosti pro Znojensko a Podýjí	Plně akceptovaná	Doplněno na str. 70 Analytické části
05	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/88	SWOT analýza - příležitost Zvýšení materiálového vybavení konzervátorských dílen a jejich postupná specializace pro služby ostatním muzeím - vidím jako problematické, a to zejména z důvodu počtu konzervátorů, omezeného prostoru dílen a vlastního velkého počtu předmětů	Plně akceptovaná	Aktivita zaměřená na vytvoření centrálních konzervátorských dílen vyškrtuta z textu opatření. V analytické části - SWOT analýze ponecháno původní znění textu
06	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Analytická/89	SWOT analýza - pozitivum Poměrně kvalitní sborníky vydávané alespoň některými muzei - publikování ve vlastním sborníku má vesměs pouze lokální význam, většinou bez recenzí, lépe je publikovat ve vědeckých publikacích či časopisech, navíc sborník je co se týká hospodárnosti omezeně prodejný a tudíž ztrátový	Plně akceptovaná	Redefinice pozitiva - odstranění slova alespoň (může mít hodnotící konotaci)

07	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Návrhová/5	Opatření II.i Zajistit stavbu centrálního depozitáře - jak bude fungovat- personálně, odpovědnost za sbírky, badatelé,	Plně akceptovaná	Opatření zaměřené na vybudování centrálního depozitáře vyškrtuto z návrhové části
08	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Návrhová/6	Opatření II.k Zvýšit možnosti ředitelů organizací motivovat pracovníky platovým ohodnocením a nastavit nové způsoby motivace mimoplatovými metodami (benefity, posilování kvalifikovanosti personálu ad.) - v rámci legislativy velmi omezené, FKSP s ohledem na platy stačí v podstatě jen na stravenky	Neakceptovaná	Řadu benefitů není třeba hradit z FKSP - např. jako benefit může být vnímáno i umožnění účasti na konferencích, sick days, pružná pracovní doba, umožnění home office atd.
09	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Návrhová/6	Opatření III.a Modernizovat expozice vybudované před rokem 2000 a zvýšit atraktivitu stávajících stálých expozic i krátkodobých výstav (vč. posílení interaktivity a posílení možností selfgued prohlídek) - a edukačních programů (nám se osvědčilo)	Neakceptovaná	Problematicke edukačních programů a jejich zatraktivnění je věnováno opatření III.h
10	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Návrhová/7	Opatření I.a, aktivita jednat o možnostech vytvoření specializovaných konzervátorských dílen v jednotlivých muzeích využitelných pro všechna muzea zřizovaná JMK - bude mimo jiné personální a prostorový problém, nestiháme vlastní předměty	Plně akceptovaná	Aktivita zaměřená na vytvoření centrálních konzervátorských dílen vyškrtuta z textu opatření.
11	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Návrhová/13	Opatření II.d Posílit vědecko-výzkumnou úroveň odborných pracovišť organizací vč. vydávaných publikací - bylo by dobré stanovit, co se počítá do vědecko-výzkumné činnosti	Plně akceptovaná	Definice vědecko-výzkumné činnosti a jejich výstupů je ro účely této koncepce doplněna na str. 34-35 Analytické části (pozn. č. 131)
12	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Implementační /3	Opatření I.e aktivita jednat o nastavení jednotných pravidel v ekonomice, účetnictví a vedení investic pro kulturní instituce zřizované JMK v záležitostech, které dosud nebyly upraveny vnitřními předpisy zřizovatele (např. sjednocení účetních programů, pravidla pro formulaci účetních uzávěrek, postup při realizaci investičních akcí atd.) - asi může být komplikované, všichni nejsou plátcí DPH a nemají PaP	Neakceptovaná	Opatření I.e navrhuje pouze zahájení jednání o možnostech sjednocení účetních postupů. Případné jednotné postupy a jejich podoba (nastavení) bude předmětem dalšího jednání všech zainteresovaných subjektů v rámci plnění opatření.
13	Jihomoravské muzeum ve Znojmě	Implementační /3	Opatření I.g aktivita sjednotit terminologii při označování pracovních pozic - může být komplikované a to s ohledem na kumulaci funkcí	Akceptovaná částečně	Bude předmětem dalšího jednání v rámci plnění opatření

14	Muzeum Vyškovska	Návrhová/7	<p>Opatření I.a, aktivita jednat o možnostech vytvoření specializovaných konzervátorských dílen v jednotlivých muzeích využitelných pro všechna muzea zřizovaná JMK - aktivita není reálná a vhodná</p> <ul style="list-style-type: none"> - ve sbírkách máme průřezově „všechny“ materiály a při kapacitě 1 konzervátora (v některých muzeích výjimečně 2) se nemůžeme soustředit (specializovat) pouze na některé/některý z nich, jelikož při chystání výstav a expozic je nevhodnější a nejrychlejší dělat konzervátorské zásahy přímo na místě (ne předměty někam převážet) - při stávajícím personálním obsazení potřeba konzervování výrazně převyšuje kapacitní možnosti 1 člověka (a to se bavíme jen o nejnútnejších záchranných opatřeních a přípravě předmětů na výstavy a do expozic) - pokud by v určitém muzeu došlo k vybavení konzervátorského pracoviště pro určitou specializaci a konzervátor odešel, rapidně si snižujeme šanci volné místo obsadit, pokud budeme požadovat specializaci, na kterou je pracoviště vybavené 	Plně akceptovaná	Aktivita zaměřená na vytvoření centrálních konzervátorských dílen vyškrtuta z textu opatření.
15	Muzeum regionu Boskovicka	Analytická/37	Vlastivěda Boskovicka - historická publikace měla být vydána v r. 2019 ale k jejímu vydání vzhledem k vytíženosti autorského kolektivu dojde patrně na přelomu let 2020 a 2021	Plně akceptovaná	Doplněno do poznámky č. 146 na str. 37 Analytické části.
16	Muzeum regionu Boskovicka	Analytická/43	Tab. 2.tc Stáří vybraných expozic muzeí zřizovaných Jihomoravským krajem - Za Muzeum regionu Boskovicka by bylo dobré tam asi ještě doplnit následující expozice: Pohádky a pověsti Boskovicka 2019 Historie Židů v Boskovicích 2014 Židovské čtvrti v českých zemích 2014 Historické zemědělské stroje 1998	Plně akceptovaná	Doplněno do tabulky 2.tc
17	Muzeum regionu Boskovicka	Analytická/45	Expozice Pohádky a pověsti Boskovicka byla dokončena v roce 2019	Plně akceptovaná	Upraveno v textu Analytické části
18	Muzeum regionu Boskovicka	Analytická/83	V r. 2019 byl zaveden vstupenkový systém na všechny provozovny Muzea regionu Boskovicka.....tatož otázka řešena 5 řádků níž	Plně akceptovaná	Doplněno do poznámky č. 300 na str. 85 Analytické části

19	Muzeum regionu Boskovicka	Návrhová/5	Opatření II.i Zajistit stavbu centrálního depozitáře - Za Muzeum regionu Boskovicka mohu říct, že si myslím, že se nejedná o optimální řešení – pozitivum je, že všechny bedny se podaří uskladnit v dobrých podmínkách....z badatelského hlediska i z pozice archeologického – kurátorského tam vidím řadu negativ_celkem by mne zajímalo kolik ředitelů muzeí se k tomuto řešení hlásí kladně	Plně akceptovaná	Opatření zaměřené na vybudování centrálního depozitáře vyškrtáno z návrhové části
20	Muzeum regionu Boskovicka	Návrhová/11	Opatření II.a, aktivita projednat pozitiva a negativa přechodu na jednotný systém pro elektronickou evidenci sbírkových předmětů - Má poznámka – nositeli jsou JMK muzea a odvětvový odbor KrÚ JMK,spolupracující je proškrklé – jednotný systém je dle mého názoru nutností i pro budoucí zpřístupňování sbírky, myslím, že ale nikdo z výše uvedených nositelů nemá se situací mnoho zkušeností.....dobrá zkušenost se sjednocováním zazněla např. na semináři ve Zlíně v r. 2019 „Elektronická evidence sbírkových předmětů - praktické zkušenosti s přechodem na nový evidenční software“ přednesl Ing. Vítězslav Mach....Zlínský kraj totiž už má několikaletou zkušenost – je otázkou jestli by mezi spolupracujícími subjekty neměl být někdo, kdo již tyto zkušenosti má	Plně akceptovaná	Spolupracující subjekty doplněny do příslušné karty opatření
21	Muzeum regionu Boskovicka	Návrhová/12	Opatření II.c Vytvořit plány digitalizace krajských muzejních sbírek - Viz má předchozí poznámka k aktivitě II.a.....mají-li být sbírky zpřístupněny digitálně – bylo by vhodné nejdříve vyřešit jednotnost evidenčního systému, ze kterého se prakticky ze všech institucí budou následně data přelívat do virtuální badatelny	Neakceptovaná	Jednotný evidenční systém není nutným předpokladem digitalizace. Avšak problematika bude předmětem dalšího jednání v rámci plnění opatření.
22	Muzeum regionu Boskovicka	Návrhová/14	Opatření II.h, aktivita vybudovat nový depozitář Masarykova muzea a Galerie - Nevím zda by měl vzniknout jen nový depozitář Masarykova muzea a další ne.....Muzeum regionu Boskovicka depozitář včetně badatelny řadu let postrádá a aktuálně doufáme v možné vybudování depozitáře z programu IROP 2021-27	Plně akceptovaná	Doplněno do aktivit karty příslušného opatření
23	Muzeum regionu Boskovicka	Implementační /20	Tab. 4.tf Vyčíslení nákladů na realizaci projektových záměrů - Duchovní dědictví Boskovicka - mosty porozumění - Nemůže být realizováno, dokud nebude	Plně akceptovaná	Vyškrtáno ze seznamu projektových záměrů

			depozitář, tedy rozhodně není možné realizovat v období 2020-2025		
24	Muzeum regionu Boskovicka	Implementační /21	<p>Tabulka Ideové záměry bez vyčíslených finančních nákladů:</p> <p>Projekty Oprava sklepních prostor a Zavedení pokladního systému vyřešeny v letech 2018-2019. Dále bychom z větších záměrů rádi realizovali záměry:</p> <p>Pořízení bezpečnostních vitrín Rozšíření stálé expozice o část etnografie a řemesla Doplnění osvětlení výstavních prostor Rozšíření kamerového systému Částečná obnova vybavení depozitářů Vytvoření zázemí pro pořádání kulturních akcí</p> <p>- a v případě že vyjde IROP2021 až 27 – tak ještě před r. 2025 určitě začít s realizací projektu Vybudování depozitáře a badatelny</p>	Plně akceptovaná	Tabulka ideových záměrů aktualizována
25	Muzeum Brněnska	Analytická/36	k poznámce 135. Vedoucí poboček zastávají zároveň pozice kurátor-historik u 4 ze 6 poboček	Plně akceptovaná	V předmětné poznámce opraveno (nově pozn. č. 136 Analytické části)
26	Muzeum Brněnska	Analytická/38	MB: Kromě v poznámce uvedených publikací: HANÁK, Jaromír (ed.). Katalog Muzea Brněnska – výběr kurátorů. Brno: Muzeum Brněnska, 2018. Publikace na příkladech představuje sbírkové fondy všech šesti poboček MB.	Neakceptovaná	V předmětné poznámce č. 144 Analytické části jsou uvedeny příkladně pouze publikace vydané v roce 2017.
27	Muzeum Brněnska	Analytická/46	Expozice lapidária ze sbírky Muzea v Ivančicích na zámku v Oslavanech - otevření plánováno na jaro 2020.	Plně akceptovaná	Doplněno do poznámky č. 176 Analytické části
28	Muzeum Brněnska	Analytická/46	Dějiny a současnost kláštera Porta Coeli - Realizace expozice proběhne v roce 2020.	Plně akceptovaná	Doplněno do poznámky č. 177 Analytické části
29	Muzeum Brněnska	Analytická/54	Doplnění k poznámce č. 202. MB: Příměstské tábory realizovány od roku 2018 také v pobočce MB Památník písemnictví na Moravě, od roku 2019 též v Podhoráckém muzeu. Na rok 2020 plánován příměstský tábor v Muzeu v Ivančicích.	Plně akceptovaná	Doplněno do příslušné poznámky (nově pozn. č. 204 Analytické části)
30	Muzeum Brněnska	Analytická/55	Doplnění k poznámce 206. Od roku 2019 funguje v MB klub seniorů Kruh. V Muzeu ve Šlapanicích funguje od podzimu 2017 celoroční muzejní kroužek pro předškoláky.	Plně akceptovaná	Doplněno do příslušné poznámky (nově pozn. č. 208 Analytické části)
31	Muzeum Brněnska	Analytická/72	Doplnění k poznámce 233. Muzeum ve Šlapanicích se kromě cílení na místní návštěvníky	Plně akceptovaná	Doplněno jako nová pozn. č. 236 Analytické části.

			především dlouhodobě zaměřuje na školy a rodiny s dětmi v širším regionu, včetně Brna.		
32	Muzeum Brněnska	Analytická/78	Ad pozn. 256. Od 9/2019 kanceláře Muzea v Ivančicích přestěhovány na adresu Krumlovská 25, Ivančice. Jde o objekt školy zřizované JMK.	Plně akceptovaná	Doplněno do příslušné poznámky (nově pozn. č. 260 Analytické části)
33	Muzeum Brněnska	Analytická/84	Dlouhodobý problém s opakovaným výskytem plísně v depozitáři Brněnská, Šlapanice. Realizovaný projekt vzduchotechniky (2018/2019) je pouze prvním krokem k řešení tohoto problému.	Plně akceptovaná	Doplněno jako nová pozn. č. 291 Analytické části.
34	Muzeum Brněnska	Analytická/84	Projekt Metodické a edukační centrum pro archeologii nebude realizován, objekt vrácen obci Předklášteří.	Plně akceptovaná	Projekt vyškrtnut ze seznamu plánovaných projektů.
35	Muzeum Brněnska	Analytická/86	V souvislosti s koncem Windows 7 vyvstala potřeba masivnějšího nákupu IT vybavení, na něž nejsou prostředky. Tato skutečnost je značně limitující pro budoucí fungování muzea.	Plně akceptovaná	Doplněno jako nová pozn. č. 301 Analytické části.
36	Muzeum Brněnska	Analytická/86	Zcela chybí úložiště pro bezpečné ukládání dat související se správou sbírek i s ostatními aspekty hlavní činnosti.	Akceptovaná, avšak s připomínkou, že muzea dostala prostor k vyjádření k dostatečnosti datových úložišť na konci roku 2018 a Muzeum Brněnska uvedlo, že "aktuální úložné kapacity muzea je možné vnímat jako dostačující pro běžnou práci".	Doplněno do textu na str. 84 Analytické části.
37	Muzeum Brněnska	Analytická/86	Končí podpora KS Clavius, systém též morální zastaralý. MB a MM v Hodoníně podaly dotační žádosti u MK ČR (VISK3), jde o projekt, jehož výsledkem by měla být nejen výměna systému, ale i společný virtuální katalog umožňující současné vyhledávání v obou fondech. Toto společné řešení otevírá do budoucna prostor pro zapojení dalších muzejních knihoven Jmk.	Plně akceptovaná	Doplněno jako nová pozn. č. 302 Analytické části.
38	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/6	Opatření IV.b Rozvoj služeb pro zahraniční návštěvníky - Bylo by možné uvést konkrétně alespoň do závorky: jazykové mutace popisů exponátů, prohlídky v cizích jazycích; v příhraničí s	Neakceptovaná	Opatření IV. b je rozepsáno konkrétně v kartě opatření pomocí navržených aktivit

			Rakouskem rovněž v němčině; pořízení audioprůvodců,...		
39	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/10	Opatření I.h, indikátor plnění opatření počet propagačních výstupů (tištěné materiály, zastoupení na veletrzích, nové projekty ad.) Jihomoravského kraje a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti turismu, do nichž byla zahrnuta nabídka kulturních institucí, realizovaných v daném kalendářním roce - Všechny instituce? To není vždy reálné – dle zaměření brožury	Plně akceptovaná	Upraveno znění indikátoru - doplněno alespoň jedné kulturní instituce
40	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/26	Opatření IV.a, aktivita zahájit/prohloubit spolupráci s destinačními organizacemi v regionu působnosti kulturní instituce a zjistit možnosti zapojení se do společných marketingových aktivit (oficializovat vztahy a udržovat pravidelná setkání) - Navrhuji přeformulovat místo zjistit možnosti zapojení na zapojit se do produktů vytvářených místní a lokální destinační organizací CR	Plně akceptovaná	Upraveno znění aktivity dle návrhu
41	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/26	Opatření IV.a, aktivita ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava, Národním památkovým ústavem a dalšími relevantními institucemi připravit web portál všech kulturních turistických cílů - Vzhledem k tomu, že je „přewebováno“ není vhodná tvorba nového portálu turistických cílů; měl by být součástí turistického portálu Jižní Morava, který spravuje CCRJM; spíše tedy soustředit nabídku než tvorba webu	Plně akceptovaná	Upraveno znění aktivity na ve spolupráci s Centrálou cestovního ruchu - Jižní Morava, Národním památkovým ústavem a dalšími relevantními institucemi (církev, židovské obce) soustředit nabídku kulturních turistických cílů Jihomoravského kraje na portálu Jižní Morava, který spravuje CCR JMK
42	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/27	Opatření IV.b, aktivita tvorba propagační materiálů a dalších prezentačních výstupů kulturních institucí (vč. webových stránek) v mutaci alespoň jednoho cizího jazyka - v příhraničí přidat jazyk sousedního státu	Plně akceptovaná	Upraveno znění aktivity dle návrhu
43	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Návrhová/27	Opatření IV.b, aktivita vytvoření nabídky komentovaných prohlídek v cizích jazycích - Pořízení audioprůvodců v cizích jazycích	Plně akceptovaná	Upraveno znění aktivity dle návrhu
44	Ing. Ivana Lukášková (ORR KrÚ JMK)	Implementační /13	Opatření I.h, indikátor plnění opatření počet propagačních výstupů (tištěné materiály, zastoupení na veletrzích, nové projekty ad.) Jihomoravského kraje a Centrály cestovního ruchu - Jižní Morava v oblasti turismu, do nichž byla zahrnuta nabídka kulturních institucí, realizovaných	Plně akceptovaná	Upraveno znění indikátoru - doplněno alespoň jedné kulturní instituce (viz připomínka č. 39)

			v daném kalendářním roce - CCRJM vydává materiály produktové – zahrnutí krajských kulturních institucí je zcela ojedinělé (pouze podílí-li se instituce na produktu); zahrnutí do brožur JMK jako en bloc není reálné		
45	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/16	Znojemská Beseda není zapsaným spolkem, který by sdružoval občany. Jedná se o příspěvkovou organizaci města Znojma, de facto organizační složku městského úřadu s náplní v oblasti kultury a cestovního ruchu. Současné vedení Jihomoravského muzea ve Znojmě prokazatelně s občanskou veřejností dlouhodobě nespolupracuje. Před několika roky proběhla schůzka mezi zástupci Okrašlovacího spolku ve Znojmě, spolku s nejdelší kulturně-osvětovou tradicí ve městě (založen podobně jako muzeum již v roce 1878), s paní ředitelkou Durajkovou. Zástupci spolku předestřeli základní obrysy možné spolupráce při přípravě koncepčních, výstavních či osvětových projektů, paní ředitelka však o nabízenou spolupráci neprojevila zájem.	Plně akceptovaná	Upraveno v textu Analytické části - Znojemská Beseda vyškrtuta z textu pojednávajícím o občanských spolcích
46	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/45	Text koncepce zde popisuje postup současné paní ředitelky Durajkové v objektu tzv. deblínského zámku na znojemském hradě, kdy je z jejího popudu uplatňována poněkud „salámová“ metoda postupného zaplňování opravených místností zámku ad hoc výběrem ze sbírkového fondu muzea, avšak bez koncepčního rozmyslu a vize do budoucnosti. Přitom již dlouhých deset let ve Znojmě čekáme na hodnotnou, velkou trvalou expozici k dějinám města Znojma a Znojemského kraje. Ta by občanům, školám a návštěvníkům objasnila a přiblížila nesmírně poutavý historický příběh třetího nejdůležitějšího historického střediska středověké i raně novověké Moravy na pomezí Dolní Rakous. Zde odkazují na svoji historickou analýzu a ideovou studii k budoucímu využití jednotlivých prostor celého znojemského hradu, kterou jsem pro vedení muzea ve Znojmě vloni v poměrně velké podrobnosti vypracoval a kterou jsem 15. 5.	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	Problematika se týká vize směřování a dalšího rozvoje muzea a je nutné ji projednat na širším jednání vedení muzea a odboru kultury a památkové péče

			<p>2018 e-mailem zaslal k projednání i vedoucímu odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Do dnešního dne jsem však žádnou zpětnou vazbu jak od vedení muzea, tak od krajského odboru neobdržel, což mě mrzí.</p>		
47	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/82, připomínka	<p>Současným vedením JMM ve Znojmě plánovanou přestavbu budovy bývalé zemědělské školy na Alšově ulici na depozitární, edukativní a výstavní prostory znojemského muzea považují mnozí znojemští občané, kteří se o tom dozvěděli, Okrašlovací spolek ve Znojmě i část vedení města Znojma (místostarosta Mgr. Jan Blaha) pro město a muzeum za nevýhodnou, a to zejména z urbanistického a logistického hlediska i z hlediska cestovního ruchu. Mnohem více by bylo pro zájmy muzea i města výhodnější, pokud by muzeu připadly a pro žádoucí účel byly využity budovy bývalého kláštera klarisek v sousedství muzejního ústředí v minoritském klášteře na předhradí znojemského hradu, nyní využívané obchodní akademií (GPOA Znojmo, příspěvková organizace JmK). Na ulici Přemyslovců před bránou hradu by tak vznikl atraktivní muzejní okrsek, scelený, logistický dobře propojený, i z historického hlediska opět spojený pod jednoho správce (naposledy tomu tak bylo před rokem 1784, než císař Josef II. oba kláštery – klarisek a františkánů – zrušil). Obchodní akademie by pak zaujala prostory bývalé zemědělské školy na Alšově ulici, kde je navíc hned naproti situován i internát pro studenty a hlavně školní jídelna GPOA!</p>	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	<p>Problematika se týká jednak vize dalšího rozvoje muzea, jednak způsobu využívání krajem vlastněných nemovitostí, které jsou předány k hospodaření různým zřízovaným subjektům. Záležitost je proto nutné ji projednat na širším jednání za přítomnosti zástupců muzea, odboru a krajské samosprávy.</p>

48	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/58-63	<p>Od roku 2003 chybí znojemskému muzeu kvalifikovaný historik umění. Podsbírky umění JMM sice spravuje středoškolsky vzdělaný kurátor, jejich hlubší odborné zpracování, redeterminace předmětů, zasazení do širšího odborného kontextu a využití však dlouhodobě právě absencí odborníka trpí. Vzhledem k bohatému sbírkovému fondu je proto přijetí kunsthistorika velmi žádoucí. Současný kurátor sbírek umění je velmi zkušeným organizátorem výstav a pro muzeum velmi užitečným a zajistí potřebným. Jeho setrvání v muzeu bude možné vyřešit změnou náplně u některých dalších existujících úvazků v muzeu (ryze v kompetenci ředitelky muzea).</p>	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	<p>Personální obsazení jednotlivých pracovních pozic je plně v kompetenci vedení muzea. Personální otázky je případně možné projednat na širším jednání vedení muzea a odboru kultury a památkové péče</p>
49	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/63-72	<p>Pozvolný růst návštěvníků znojemského muzea je dán především díky výborné práci muzejních pedagožek, tzn. častějšími návštěvami žáků a studentů škol ze Znojemska. Nárůst návštěvníků z řad turistů či občanů však prokazatelně příliš není. To je podle mého názoru dost možná způsobeno příliš velkým počtem krátkodobých výstav za rok, které znojemské muzeum z příkazu ředitelky připravuje. Výstavy se střídají v každém z výstavních sálů zhruba po dvou měsících, čímž zcela jasně trpí jejich kvalita a čímž dochází i k mrhání práce všech, kteří se na přípravě těchto vesměs „nástěnkových“ či mnohdy až dětinsky „komerčních“ výstav musejí podílet. A právě kvalitu výstav dosud žádný nezávislý orgán nikdy nehodnotil či neposuzoval. Výstavní plán je diskutován a nakonec i schvalován v okruhu pouhých dvou až tří osob, vytrácí si odbornost, vytrácejí se klasické galerijní výstavy, chybí koordinace s dalšími kulturními organizacemi a spolky ve městě. Návrhová část koncepce by proto měla přijít s možnými řešeními, jejichž cílem by byly kvalitnější, a tím pádem atraktivnější výstavy, dobře zpropagované, s delší dobou vystavení (ideálně půl sezóny až celosezonní). Inspirací nám může být například výstavní praxe menších i větších muzeí v sousedním Dolním Rakousku.</p>	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	<p>Připomínka se týká jednak vize směřování muzea, jednak možnosti objektivního hodnocení kvality muzejních výstav. Ad 1) Větší množství "malých" výstavních projektů může do muzea přilákat místní obyvatele k častějším návštěvám, rozsáhlejší (nákladnější) a dlouhodobější výstavní projekty získají pozornost i za hranicemi regionu působnosti muzea. Ad 2) Problematika objektivního hodnocení muzejních výstav je záležitostí natolik odbornou, že by měla zůstat plně v kompetenci odborných organizací, kterými muzea jsou. A to formou určité sebereflexe vlastní činnosti, např. zaměřením se na zpětnou vazbu ze strany návštěvníků. V návrhové části je tato problematika reflektována v opatření III.a, aktivita "• v souladu s koncepcemi prezentace jednotlivých muzeí se u sezónních výstav zaměřit na kvalitu prezentace namísto kvantity" a opatření III.d, aktivita "• vytvoření a zavedení účinných metod pro zjišťování zpětné vazby na aktivity kulturní instituce od návštěvníků (celková spokojenost s poskytovanými veřejnými službami, způsobem zpracování, obsahem a sdělností výstavních aktivit muzea vč. doprovodných programů ad.), využití Facebooku a dalších sociálních sítí"</p>

50	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/34-40	<p>Publikační činnost odborných pracovníků muzeí by měla být směřována především směrem k veřejnosti v daných okresech. Je prokazatelné, že vlastivědné téma zaměřené na realie daného města či jeho okolí bude v publikačním výstupu zajímat především a pouze občany, které v daném místě bydlí a jsou s tímto prostorem / krajinou poutem geografické blízkosti obeznámeni. Proto doporučuji, aby kraj i nadále podporoval vlastivědné sborníky okresního formátu, které jsou u čtenářů v dané oblasti oblíbeny. Myšlenku centralizace v podobě celokrajského odborného periodika neshledávám jako dobrou. Centrální periodikum bude dobré tak akorát pro porovnání výstupů mezi odborníky samotnými, pro veřejnost bude kvůli příliš velkému geografickému rozpětí zajímavé mnohem méně.</p>	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	<p>V návrhové části je publikační činnosti věnována pozornost v rámci opatření I.g Posílit, případně navázat spolupráci v oblasti publikační činnosti (společně vydávaný sborník, společná a koordinovaná propagace vydávaných publikací), které se však týká vzájemné koordinace činnosti institucí. Nutnost podpory vydávání regionálních vlastivědných publikací nebyla v rámci analýzy zjištěna.</p>
51	PhDr. Jiří Kacetl (KKPP RJMK)	Analytická/58-63	<p>K udržení opravdových odborníků v regionálních muzeích, vysokoškolsky vzdělaných, často multilingválních a s vysokými akademickými tituly, kteří výrazným způsobem přispívají k propagaci a zejména popularizaci vlastivědných témat formou výstav a přednášek či důkladnějším zpracováním sbírkových fondů, doporučuji v návrhové části koncepce zvážít přeřazení ze současné 11. platové třídy do 12. platové třídy. Pokud si důkladně přečteme v katalogu prací (nařízení vlády č. 222/2010 Sb.) náplň práce muzejního kurátora (2.04.05) v 11. třídě, zjistíme, že některé z prací, které daný odborník vykonává, jdou nad rámec tohoto vymezení a zcela odpovídá náplni stanovené v katalogu prací pro 12. platovou třídu – např. „Organizace rozsáhlých výstavních projektů včetně mezinárodních, příprava a organizace náročných muzejních programů, výstav a expozic“.</p>	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	<p>Připomínka je částečně řešena navrženou aktivitou v rámci opatření I.g V oblasti personální politiky sjednotit terminologii pracovního zařazení a postup při stanovování tarifních tříd (dle náplně činnosti) • dle skutečných náplní činnosti a v souladu s katalogem prací upravit tarifní třídy a sjednotit postup jejich určování</p>

52	PhDr. Jiří Kacel (KKPP RJMK)	-	Časově omezený mandát ředitelů krajských muzeí Podobně jako u mnoha dalších veřejných institucí, škol, výzkumných ústavů apod. doporučuji do návrhové části koncepce zvážit zavedení šesti- popř. osmiletého funkčního období ředitelů krajských muzeí, což přispěje k intenzivnější motivaci daných manažerských pracovníků a zejména k lepší kontrole výstupů jejich práce ze strany zřizovatele. Do výběrových komisí pro dané ředitelské pozice doporučuji začlenit zástupce městské samosprávy z daného okresního města a osobností kulturního života v daném regionu. Vycházím ze zkušenosti, že manažerský pracovník po 6 až 8 letech ve funkci ztrácí „tah na branku“ a dopouští se čím dále více tu drobných, tu větších chyb; ve své pozici se cítí „zabetonován“ a je čím dále méně ochoten vést diskusi s relevantními osobami o náplni a směřování svěřené instituce.	Připomínkou není dotčeno znění textu Analytické části	Jmenování a odvolávání ředitele je dle zákona v kompetenci RJMK. Vztah zřizovatele a příspěvkové organizace je dán směrnicí, která mj. upravuje i postavení ředitele PO. Jakoukoliv změnu ve vztahu zřizovatele a PO, kterou by byla i změna funkčního období statutárního orgánu PO je třeba projednat na úrovni vedení kraje se zastoupením všech dotčených oblastí (nejen oblasti kultury).
53	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Analytická/70	2. odstavec – doporučujeme zaktualizovat údaje týkající se Muzea Blanenska – již nejsou aktuální	Neakceptovaná	Analytická část koncepce byla zpracována, resp. aktualizována v roce 2018, z toho důvodu všechny údaje uvedené v textu analytické části jsou relevantní právě k tomuto datu.
54	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Analytická/84	aktualizovat odstavec Účetní SW, údaje nejsou již aktuální	Neakceptovaná	Analytická část koncepce byla zpracována, resp. aktualizována v roce 2018, z toho důvodu všechny údaje uvedené v textu analytické části jsou relevantní právě k tomuto datu.
55	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Analytická/85	Vybrané ukazatele hospodaření v letech 2013 – 2017 1. nepoužívat příjmy a výdaje, ale náklady a výnosy 2. doporučujeme zvolit co nejaktuálnější údaje pro vyhodnocování hospodaření např. 2014 – 2018 (resp. 2019) 3. tabulka – neuvádět investiční příspěvky	Akceptovaná částečně	Ad 1. Upraveno v tabulce ukazatelů hospodaření Ad 2. Analytická část koncepce byla zpracována, resp. aktualizována v roce 2018, z toho důvodu všechny údaje uvedené v textu analytické části jsou relevantní právě k tomuto datu. Ad 3. Investiční příspěvky z tabulky vyškrtnuty
56	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/8	Opatření I.d <u>Nastavit stálý proces zlepšování řízení organizací ze strany JMK vč. jednání o možnostech vhodnějšího nastavení pravidel</u> - ke směrnicí č. 36/INA-VOKvyčleňování specifických pravidel pro PO v oblasti kultury se jeví jako neefektivní, řízení PO ve všech oblastech by mělo být co nejvíce jednotné	Akceptovaná částečně	Upraveno znění aktivity na <i>jednat o možnostech vytvoření specifických pravidel...</i>

57	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/8	Opatření I.e Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy - ke sjednocení účetních programů není důvod, byla stanovena jednotná účetní věta, na základě které JMK sbírá potřebná účetní data; sjednocování SW by bylo velkým zásahem do hospodaření PO a současně by mělo dopad i do rozpočtu kraje	Plně akceptována	Vyškrtnuto z textu aktivity příslušného opatření
58	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/8	Opatření I.e Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy - pravidla pro formulaci účetních závěrek jsou stanovena	Plně akceptována	Vyškrtnuto z textu aktivity příslušného opatření
59	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/8	Opatření I.e Nastavit jednotné postupy a pravidla v oblasti ekonomiky a účetnictví s ohledem na případné přínosy - v souvislosti s opatřením I.e upravit i indikátory pro opatření I.e - upravit bez dopadu na OE, doporučujeme ponechat pouze investiční akce	Plně akceptována	
60	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/13	Opatření II.e Posílit snahu o vícezdrojové financování činnosti - doporučujeme doplnit do textu „s ohledem na finanční možnosti organizací a zřizovatele“	Plně akceptována	Doplněno do textu příslušného opatření
62	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/13-14	Opatření II.f, II.g - v rozporu se stanovenými pravidly pro řízení PO ve všech oblastech – doporučujeme upravit nebo vypustit	Plně akceptována	Předmětná opatření vyškrtnuta z Návrhové části
63	Odbor ekonomický KrÚ JMK	Návrhová/16	Opatření II.k aktivita zajistit kompenzování zákonného zvyšování platových tarifů zaměstnanců v rozpočtech organizací - doporučujeme doplnit text „s ohledem na finanční možnosti rozpočtu kraje“	Plně akceptována	Doplněno do textu příslušné karty opatření